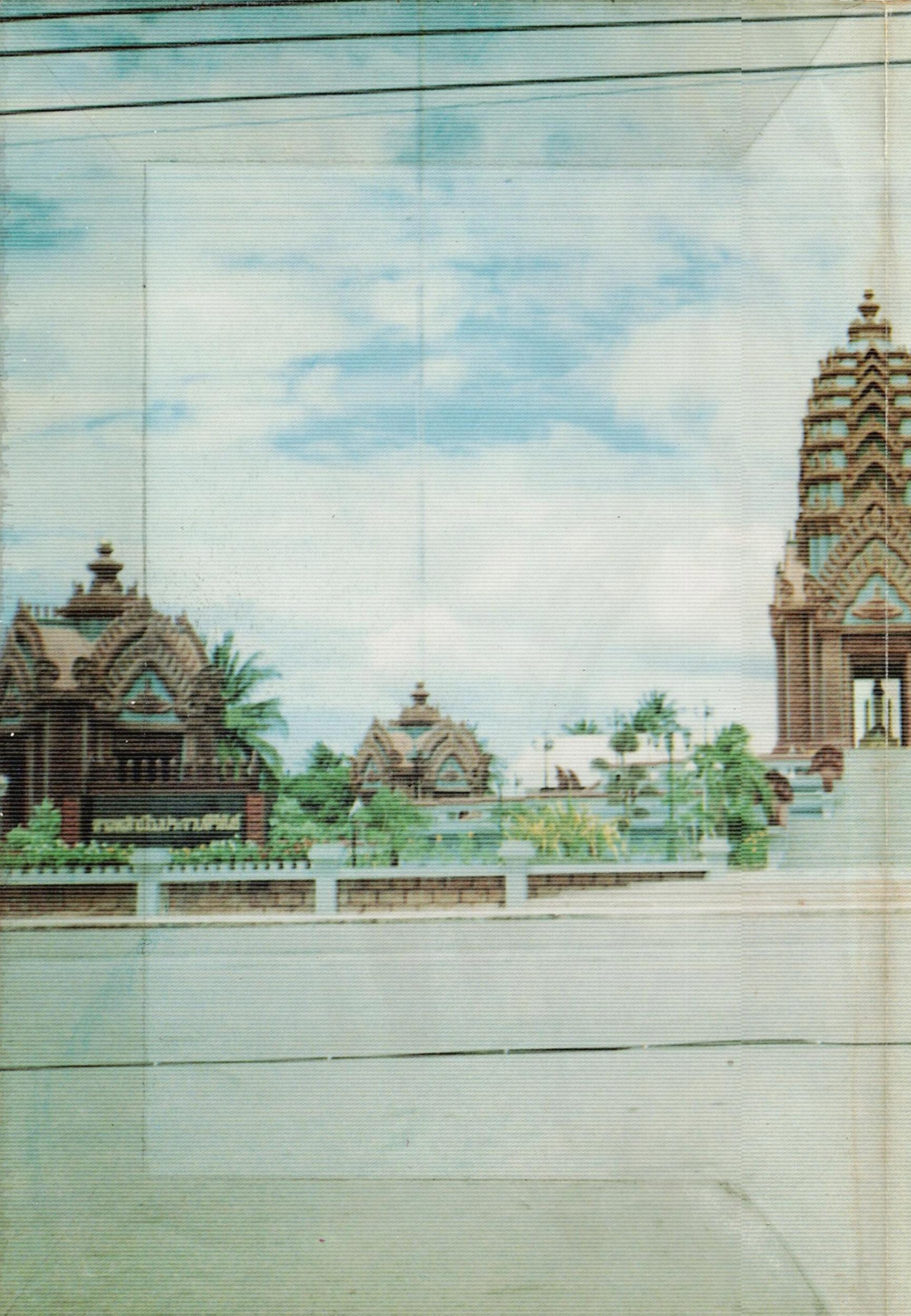
ประจวบคีรีขันธ์

ประจวบคีรีขันธ์

ISBN 974-8242-00-5

หน้า	**บรรทัดที่**	**ข้อความ**	**แก้เป็น**
12	15	ปีละกา	ปีระกา
	16	๐๙.๕๙ นาที	๐๙.๕๙ น.
27	18	หินแก่	หินเก่า
35	13	ผู้หยิง	ผู้หยิ่ง
38	3,13	สุวรรภูมิ	สุวรรณภูมิ
	8	ราชวง	ราชวงศ์
40	5	เฉพาะ	เพราะ
	10	นามหลิวเย	นางหลิวเย
	9	เริม	เริ่ม
42	1	พระวงศ์	พระราชวงศ์
	6	ประทับ	ประดับ
43	25	เล่น	แล่น
44	21	มีมือ	ฝีมือ
	4	สูง	สู่
48	5	พระเจ้าอยู่ทอง	พระเจ้าอู่ทอง
52	22	อาณาจัก	อาณาจักร
53	สุดท้าย	เวทราช	เทวราช
58	13	ครองงำ	ครอบงำ
103	6	๓ เศียร์ ๓ พักตร์	๔ เศียร ๔ พักตร์
263	27	พ.ต.อ.บุญรัตน์	พ.ต.อ. บุญญรัตน์
	29	พ.ต.อ.พร่างเพชร	พ.ต.ท. พร่างเพชร
264	19	เสน่ธิการ	เสนาธิการ
	23	ผู้แทนกำกับ	ผู้แทนผู้กำกับ
	25, 26, 27	ผู้แทนอำนวยการ	ผู้แทนผู้อำนวยการ
265		น.ท. อำนาจ ขวัญเมือง	น.อ. อำนาท ขวัญเมือง
	6	หัวหน้าแผนกอำนวยการ	เสนาธิการ
	12	น.ตง. บุญมา วิบูลย์	น.ต. บุญมา วิบูลย์
		น. ยก. พัน. อย. บน.๕๓	นยก. ศวก. พันอย. บน. ๕๓
	20	น.ท.สุจริต สุวรณทัต	น.ท. สุรจิต สุวรรณทัต
		ผู้บังคับฝูงบิน ๕๓๑ กองบิน ๕๓	ผู้บังคับกองพันทหารอากาศโยธิน
263	1	จิรายุรัช นี	จิรายุ รัชนี

แก้คำผิด

หน้า	บรรทัดที่	ข้อความ	แก้เป็น
19	10	พระคาถถา	พระคาถา
	12	นัมสการ	นมัสการ
29	27	สันนิษฐยน	สันนิษฐาน
30	8	มาจา	มาจาก
55	รูปภาพ	มหาธาต	มหาธาตุ
58	13	ครองงำ	ครอบงำ
66	4	ประเทศป	ประเทศ
109	4	ธรรมาธิกล	ธรรมาธิกุล
119	ภาพล่าง	เตรยม	เตรียม
124	ภาพบน	ทรงเจ้ม	เจิม
172	8	อุตสหกรรม	อุตสาหกรรม
196	ภาพล่างซ้าย	ทองเหลือตระทอง	ทองเหลืองตระทอง
211	ภาพแรก	พระโพธิสัตว์พระกาฬ	พระโพธิสัตว์พังพระกาฬ
224	17	กระทำพิธ	กระทำพิธี
241	ภาพล่าง	ข้ามโพด	ข้าวโพด
254	4,5,6,18	หกจ.	หจก.
256	4	สยามมงกุฎ	สยามมกุฎ
257	19	ทหาราบ	ทหารราบ
	27	จังหวัก	จังหวัด
258	26	หัวหน้ว	หัวหน้า
266	5	ประธานกรมการ	ประธานกรรมการ

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ร.ต. อำนวย ไทยานนท์

ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คำกราบบังคมทูล

ของ

ร.ต.อำนวย ไทยานนท์ ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เนื่องในวโรกาสเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทน้อมเกล้าฯ

ถวายยอดชัยหลักเมืองและแผ่นดวงเมือง

เพื่อทรงพระสุหร่ายและทรงเจิม

วันพุธที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๓๖ เวลา ๑๖.๓๐ น.

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

ขอเดชะ ฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า ร.ต.อำนวย ไทยานนท์ ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ขอพระราชทาน พระบรมราชวโรกาสกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทสำแดงความปลื้มปิติในวาระดิถีอันเป็นมหามงคลที่ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาททรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ข้าพระพุทธเจ้าพร้อมด้วยคณะเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทน้อมเกล้าฯ ถวายยอดชัยหลักเมืองและแผ่นดวงเมืองเพื่อทรงพระสุหร่ายและทรงเจิมในวันนี้

ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสกราบบังคมทูลรายงานความเป็นมาในการสร้างองค์หลักเมืองเพื่อทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทโดยสังเขปดังนี้

เมื่อปลายปี พ.ศ.๒๕๓๕ ได้แสวงหาไม้มงคลจากท้องที่อำเภอกุยบุรี ซึ่งเป็นชุมชนที่อยู่ของบรรพบุรุษแต่โบราณ

ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๒ ตรงกับวันพฤหัสบดีที่ ๗ มกราคม ๒๕๓๖ ได้อัญเชิญไม้มงคลไปยังปะรำชั่วคราวใกล้เคียงกับศาลากลางจังหวัดและเปิดโอกาสให้สักการะเป็นเวลา ๒ เดือน มีผู้ไปสักการะวันละประมาณ ๒๐๐ คน จากนั้นจึงนำไปกลึงและแกะสลัก

ในวันขึ้น ๔ ค่ำ เดือน ๓ ตรงกับวันอังคารที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๓๖ เวลา ๒๓.๓๙ น. ได้ประกอบพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ "ฝังหัวใจเมือง" มีผู้ร่วมกระทำพิธีประมาณ ๑๐,๐๐๐ คน

ในวันขึ้น ๑๒ ค่ำ เดือน ๔ ตรงกับวันพฤหัสบดีที่ ๔ มีนาคม ๒๕๓๖ ได้วางศิลาฤกษ์ก่อสร้างศาลหลักเมือง ศาลประธานเป็นศาลจตุรมุขทรงยอดปรางค์ ขนาด ๕ x ๕ เมตร รายรอบด้วยศาลบริวารอีก ๔ ศาล ในเนื้อที่ประมาณ ๓ ไร่ บริเวณกลางเมืองใกล้ศาลากลางจังหวัด ขณะนี้เสร็จประมาณ ๕๐% คาดว่าจะแล้วเสร็จประมาณเดือนพฤษภาคม ๒๕๓๗

ในวันขึ้น ๘ ค่ำเดือน ๔ ตรงกับวันพุธที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๓๖ เวลาประมาณ ๒๐.๐๐ น. ได้ประกอบพิธีพุทธาภิเษกองค์หลักเมือง โดยเกจิอาจารย์ ๘ รูป ณ ปะรำชั่วคราวสนามศาลากลางจังหวัด องค์หลักเมืองมีขนาดสูง ๒.๗๔ เมตร กว้าง ๓๗ เซ็นติเมตร แกะสลักด้วยลายไทยทั้งองค์ สี่เศียร สี่พักตร์ ลงรักปิดทองอย่างงามสง่า

ในวันขึ้น ๙ ค่ำ เดือน ๙ ตรงกับวันพฤหัสบดีที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๓๖ ได้ประกอบพิธีอัญเชิญองค์หลักเมืองประดิษฐานบนศาลหลักเมืองเป็นการถาวร เป็นการลงหลักปักฐานผืนแผ่นดินแห่งนี้ถือเอาเป็นถิ่นที่อยู่และที่ทำมาหากินของชาวประจวบคีรีขันธ์ โดยจัดรูปขบวนเป็น ขบวนนักรบ ขบวนภิกษุสมณชีพราหมณ์ ขบวนประชาชน ขบวนเกวียน องค์หลักเมืองประดิษฐานบนเรือนาคราชเคลื่อนขบวนจากนอกเมืองเข้าสู่เมือง ด้วยการแห่แหนรอบเมืองประจวบคีรีขันธ์ ประมาณ ๖ กิโลเมตร แล้วจึงอัญเชิญขึ้นประดิษฐานบนศาลหลักเมือง และปรากฏว่าชาวประจวบคีรีขันธ์พากันไปเคารพนอบน้อมสักการะด้วยความเชื่อมั่นเป็นจำนวนมากทุกวันมิได้ขาด

บัดนี้ ได้เวลาอันเป็นมงคลยิ่งแล้ว ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสกราบบังคมทูลพระกรุณาอัญเชิญใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาททรงพระสุหร่าย ทรงเจิม ยอดชัยหลักเมือง และแผ่นดวงเมืองประจวบคีรีขันธ์ เพื่อความอยู่ดีมีสุขของชาวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สืบไปชั่วกาลนาน

อนึ่ง ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตน้อมเกล้าฯ ถวายวัตถุมงคล ผ้ายันต์ ธงหลักเมือง และหนังสือเอกสารทางประวัติศาสตร์ พระพุทธเจ้าข้า

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ

กว้าง ๓๗ เซ็นติเมตร แกะสลักลวดลายไทยศิลปศรีวิชัยทั้งองค์ สี่เศียร สี่พักตร์ ลงรักปิดทอง ประดับอัญมณีทั้งองค์

ในวันขึ้น ๙ ค่ำ เดือน ๙ ตรงกับวันพฤหัสบดีที่ ๒๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๓๖ เวลา ๑๙.๑๙ น. ได้ประกอบพิธีอัญเชิญองค์หลักเมืองประดิษฐานบนศาลหลักเมืองเป็นการถาวร เป็นการลงหลักปักฐานผืนแผ่นดินแห่งนี้ถือเอาเป็นถิ่นที่อยู่และที่ทำมาหากินของชาวประจวบคีรีขันธ์ โดยจัดรูปขบวนเป็นขบวนปืนใหญ่ ขบวนช้าง ขบวนม้า ขบวนนักรบ ขบวนภิกษุสมณชีพราหมณ์ ขบวนประชาชน ขบวนเกวียนบรรทุกสัมภาระและเครื่องมือทำมาหากิน องค์หลักเมืองประดิษฐานบนเรือนาคราช เคลื่อนขบวนจาก นอกเมืองเข้าสู่เมือง ด้วยการแห่แหนรอบเมืองประจวบคีรีขันธ์ ประมาณ ๖ กิโลเมตร แล้วจึงอัญเชิญขึ้นประดิษฐานบนศาลหลักเมือง

ในวันแรม ๑๐ ค่ำ เดือน ๑๒ ตรงกับวันพุธที่ ๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๖ เวลา ๑๖.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระบรมราชวโรกาส ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท น้อมเกล้าน้อมกระหม่อม ถวายยอดชัยหลักเมืองและแผ่นดวงเมือง เพื่อทรงพระสุหร่าย ทรงเจิม ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

ในส่วนของการก่อสร้างอาคารศาลหลักเมืองได้ประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันขึ้น ๑๒ ค่ำ เดือน ๔ ปีละกา ตรงกับวันพฤหัสบดีที่ ๔ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๓๖ เวลา ๐๙.๕๙ นาที เป็นศาลจตุรมุขยอดปรางค์ ตามแบบสยามลพบุรี ขนาด ๕ x ๕ เมตร สูง ๒๑ เมตร ปรางค์ ๙ ชั้น ยอดทอง ชั้นสูงสุดประดิษฐานพระพุทธรูป ชั้นที่เหลืออีก ๘ ชั้น ประดิษฐานองค์เทพโดยรอบ หน้าบันแรกเป็นรูปรอยตราพญาราหูอมจันทร์ ส่วนหน้าบันที่เหลืออีก ๘ ชั้น ประดิษฐานองค์เทพ ล้อมรอบด้วยกำแพงแก้ว ๒ ชั้น ชั้นที่หนึ่งมีน้ำล้อมรอบ บันไดทางขึ้นมีนาคปรก ๕ เศียร พร้อมด้วยศาลบริวารอีก ๔ ศาล ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานองค์เทพ ศาลหลักเมืองออกแบบโดยกรมศิลปากร ประยุกต์แบบโดยจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในที่ดินราชพัสดุประมาณ ๓ ไร่ หลังจากที่ได้วางศิลาฤกษ์แล้ว ได้ดำเนินการก่อสร้าง มีผลความก้าวหน้ามาเป็นลำดับจนกระทั่งแล้วเสร็จเมื่อปลายเดือนกรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๗ ใช้เวลาก่อสร้างประมาณ ๑ ปี ๔ เดือน สิ้นค่าใช้จ่ายเป็นเงินสดทั้งสิ้นประมาณ ๑๐ ล้านบาท และมีผู้บริจาคเป็นวัสดุอุปกรณ์ คิดเป็นมูลค่าประมาณ ๖ ล้านบาท เป็นเงินที่ได้จากการบริจาคของประชาชนทั้งหมด ไม่ได้ใช้งบประมาณของทางราชการแต่อย่างใด

บัดนี้ ได้เวลาอันเป็นศุภมหามงคลอุดมฤกษ์แล้ว ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานอัญเชิญใต้ฝ่าละอองพระบาท ทรงประกอบพิธีเปิดศาลหลักเมืองประจวบคีรีขันธ์ เมื่อความเป็นสิริสวัสดิ์พิพัฒนมงคลแก่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์และเพื่อความอยู่ดีมีสุขของชาวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สืบไปชั่วกาลนาน ในโอกาสนี้ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระราชานุญาตทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายพระหลักเมือง ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์แด่ใต้ฝ่าละอองพระบาท

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

คำกราบบังคมทูล

ของ

ร้อยตรีอำนวย ไทยานนท์ ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ในโอกาสที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิดศาลหลักเมืองประจวบคีรีขันธ์

วันเสาร์ที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๓๗ เวลา ๑๕.๐๐ น.

ขอพระราชทานกราบบังคมทูลทรงทราบฝ่าละอองพระบาท

ข้าพระพุทธเจ้า ร้อยตรีอำนวย ไทยานนท์ ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในนามคณะข้าราชการ พ่อค้า ประชาชนชาวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น ในวโรกาสอันเป็นมหามงคลยิ่งที่ใต้ฝ่าละอองพระบาท ได้ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบพิธีเปิดศาลหลักเมืองประจวบคีรีขันธ์ในวันนี้ ยังความปลาบปลื้มแก่เหล่าข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายอย่างหาที่สุดมิได้

ในโอกาสนี้ ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระราชานุญาตกราบบังคมทูลรายงานความเป็นมาของการสร้างศาลหลักเมืองประจวบคีรีขันธ์ โดยสังเขปดังนี้

เมื่อวันขึ้น ๖ ค่ำ เดือนยี่ ปีระกา ตรงกับวันอังคารที่ ๒๙ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๕ ได้บวงสรวงอัญเชิญไม้มงคลมาเป็นหลักเมือง จากป่ากุยบุรี บริเวณบ้านย่านซื่อ ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี ซึ่งเป็นชุมชนโบราณมานับได้ประมาณ ๒,๐๐๐ ปี

ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือนยี่ ตรงกับวันพฤหัสบดีที่ ๗ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๓๖ ได้อัญเชิญไม้มงคลมายังปะรำชั่วคราว ณ บริเวณสถานที่แห่งนี้ และเปิดโอกาสให้ประชาชนสักการะเป็นเวลา ๒ เดือน มีผู้มาสักการะวันละประมาณ ๒๐๐ คน จากนั้นจึงนำไปกลึงและแกะสลัก

ในวันขึ้น ๔ ค่ำ เดือน ๓ ตรงกับวันอังคารที่ ๒๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๓๖ เวลา ๒๔.๐๙ น. ได้ประกอบพิธี "ฝังหัวใจเมือง" มีผู้มาร่วมกระทำพิธีประมาณ ๑๐,๐๐๐ คน

ตั้งแต่วันแรม ๕ ค่ำ เดือน ๘ ตรงกับวันพฤหัสบดีที่ ๘ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๖ จนถึงวันขึ้น ๔ ค่ำ เดือน ๘ ตรงกับวันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๓๖ ได้อัญเชิญองค์หลักเมืองซึ่งแกะสลักและลงรักปิดทองเรียบร้อยแล้วไปตามอำเภอ ตำบลที่เป็นชุมชนหนาแน่น รวม ๑๗ แห่ง ให้ประชาชนได้สักการะ ปิดทอง

ในวันขึ้น ๘ ค่ำ เดือน ๙ ตรงกับวันพุธที่ ๒๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๓๖ เวลา ๑๙.๑๙ น. ได้ประกอบพิธีพุทธาภิเษกองค์หลักเมือง โดยเกจิอาจารย์ ๘ รูป ณ มณฑลพิธีสนามหน้าศาลากลาง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ องค์หลักเมืองมีขนาดสูง ๒ เมตร ๗๔ เซ็นติเมตร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจิมยอดชัยหลักเมือง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระสุหร่ายยอดชัยหลักเมือง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจิมแผ่นดวงเมือง

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงประกอบพิธีเปิดศาลหลักเมือง

กำหนดการ
พิธีเปิดศาลหลักเมืองประจวบคีรีขันธ์

วันเสาร์ที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๓๗ ตรงกับวันขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จฯ แทนพระองค์ทรงเปิดศาลหลักเมืองประจวบคีรีขันธ์ ท่ามกลางความปลาบปลื้มปิติยินดียิ่งของพสกนิกรประชาชนชาวประจวบคีรีขันธ์ตลอดทั้งภิกษุ สามเณร นักพรต นักบวช ทุกศาสนา ข้าราชการพลเรือน ตำรวจ ทหาร ทุกหมู่เหล่าที่ได้มีถิ่นที่อยู่ที่ทำมาหากินเป็นหลักแหล่งถาวรและเชื่อมั่นว่านับแต่นี้ต่อไปชาวประจวบคีรีขันธ์จะอยู่ดีมีสุขมีความเจริญรุ่งเรืองโดยทั่วกัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

เวลา ๑๒.๓๕ น. - สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารเสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระตำหนักนนทบุรี ไปยังท่าอากาศยานกองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง

เวลา ๑๒.๕๕ น. - เสด็จฯ ถึงท่าอากาศยานกองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง
- เสด็จ ขึ้นแท่นรับการถวายความเคารพจากกองทหารเกียรติยศ

เวลา ๑๓.๐๕ น. - เสด็จฯ ประทับเครื่องบินพระที่นั่ง บ.ล. ๕ (AVRO) จากท่าอากาศยานกองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง ไปยังสนามบิน กองบิน ๕๓ กองพลบินที่ ๔ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (ระยะทาง ๑๑๓๖ NM. ใช้เวลาประมาณ ๔๙ นาที)

เวลา ๑๓.๔๕ น. - เสด็จฯ ถึงสนามบิน กองบิน ๕๓ กองพลบินที่ ๔ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แม่ทัพภาค ๑ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ ทำหน้าที่หัวหน้าตำรวจภูธรภาค ๗ ผู้บังคับการกองบิน ๕๓ และข้าราชการผู้ใหญ่เฝ้าฯ รับเสด็จฯ)
- เสด็จฯ ขึ้นแท่นรับการถวายความเคารพจากกองทหารเกียรติยศ (เมื่องทรงตรวจแถวกองทหารเกียรติยศแล้ว)

เวลา ๑๓.๕๕ น. - เสด็จฯ ประทับรถยนต์พระที่นั่ง ไปยังศาลหลักเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (ระยะทางประมาณ ๓ กิโลเมตร)

เวลา ๑๕.๐๐ น. - เสด็จฯ ถึงศาลหลักเมืองประจวบคีรีขันธ์ (รองผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้บัญชาการศูนย์การทหาร ค่ายธนะรัตน์ และข้าราชการผู้ใหญ่ เฝ้าฯ รับเสด็จฯ)

เวลา ๑๔.๐๐ น. - เสด็จฯ เข้าสู่พลับพลาพิธี

- ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระพุทธนวราชบพิตร
- ประทับพระราชอาสน์
- ทรงศีล

  (ประธานสงฆ์ถวายศีลจบ)
- ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กราบบังคมทูลรายงานขอพระ-ราชทานอัญเชิญเสด็จฯ ทรงประกอบพิธีเปิดศาลหลักเมือง
- เสด็จฯ ขึ้นสู่ศาลหลักเมือง
- ทรงพระสุหร่าย ทรงเจิม ทรงปิดทอง ทรงผูกผ้าสีชมพู แล้วทรงคล้องพวงมาลัยเสาหลักเมือง

  (พระสงฆ์เจริญชัยมงคลคาถา ชาวพนักงานลั่นฆ้องชัย ประโคม สังข์แตร ดุริยางค์)
- ทรงจุดธูปเทียนนัมสการสักการะศาลหลักเมือง
- เสด็จฯ เข้าสู่พลับพลาพิธี
- ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรมถวายพระสงฆ์
- ประทับพระราชอาสน์
- ทรงหลั่งทักษิโณทก (พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก)
- ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กราบบังคมทูลเบิกผู้มีจิตศรัทธา ทูลเกล้าฯ ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย และผู้บริจาคสมทบทุนสร้างศาลหลักเมือง เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทาน ของที่ระลึก
- ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทูลเกล้าถวายของที่ระลึก
- เสด็จฯ ไปทรงกราบที่หน้าเครื่องนมัสการ

เวลา ๑๔.๔๐ น. - เสด็จฯ ประทับรถยนต์พระที่นั่ง ไปยังสนามบิน กองบิน ๕๓

เวลา ๑๔.๔๕ น. - เสด็จฯ ถึงสนามบิน กองบิน ๕๓ฯ
- เสด็จฯ ขึ้นแท่นรับการถวายความเคารพจากกองทหารเกียรติยศ

เวลา ๑๕.๐๐ น. - เสด็จฯ ประทับเครื่องบินพระที่นั่ง บ.ล.๕ (AVRO) ไปยังท่าอากาศย่านกองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง

เวลา ๑๕.๕๐ น. - เสด็จฯ ถึงท่าอากาศยานกองบัญชาการกองทัพอากาศ ดอนเมือง
- เสด็จฯ ประทับรถยนต์พระที่นั่ง
- เสด็จพระราชดำเนินกลับพระตำหนักนนทบุรี

การแต่งกาย - ราชองครักษ์ เครื่องแบบชุดคอแบะ
- เจ้าหน้าที่งานในพระองค์ เครื่องแบบปกติกากีคอตั้ง
- ข้าราชการในพื้นที่ เครื่องแบบปกติขาว

คำปรารภ

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไม่เคยมีหลักเมืองมาก่อน แม้จะเป็นจังหวัดที่รวมเมืองเก่า หลายเมืองเข้าด้วยกันก็ตาม คณะข้าราชการ พลเรือน ตำรวจ ทหาร และพ่อค้าประชาชนชาวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ต่างมีใจปรารถนาที่จะได้หลักเมืองเพื่อเป็นศูนย์กลางทางจิตใจ เป็นที่เคารพกราบไหว้ และเป็นที่พึ่งทางใจ ดังนั้น เมื่อวันขึ้น ๖ ค่ำ เดือนยี่ ปีระกา ตรงกับวันอังคารที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๓๕ องค์หลักเมือง ''จตุโชค'' ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จึงได้ก่อกำเนิดขึ้น

การก่อสร้างศาลหลักเมืองประจวบคีรีขันธ์ ครั้งนี้ ได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน โดยยึดแบบประเพณีแต่โบราณ ทั้งพิธีพราหมณ์ และพิธีสงฆ์ ทั้งนี้เพื่อให้องค์หลักเมืองเป็นที่เลื่อมใสศรัทธาเหมาะที่จะเคารพกราบไหว้และเป็นที่พึ่งของประชาชนได้อย่างแท้จริง ข้าราชการทั้งพลเรือน ตำรวจ ทหาร พ่อค้าประชาชน และพระภิกษุสงฆ์ ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ให้ความร่วมมือบริจาคเงินและวัสดุสิ่งของในการดำเนินการเป็นอย่างดี จึงทำให้ศาลหลักเมืองประจวบคีรีขันธ์ สำเร็จเรียบร้อยภายในเวลาอันสั้นเพียง ๑๖ เดือนเศษเท่านั้น สิ้นค่าก่อสร้างและตกแต่งบริเวณทั้งหมดเป็นเงินประมาณ ๑๖ ล้านบาทเศษ

วันเสาร์ที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๓๗ เวลา ๑๕.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ ทรงเปิดศาลหลักเมืองประจวบคีรีขันธ์ นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นที่ชาวประจวบคีรีขันธ์จะต้องจารึก และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณไปตลอดกาลนาน

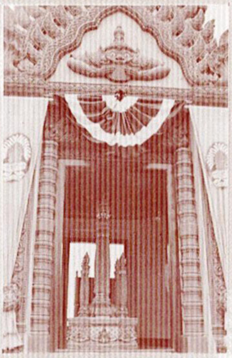
เพื่อเป็นที่ระลึกและอนุสรณ์ ในการก่อสร้างและเปิดศาลหลักเมืองประจวบคีรีขันธ์ รวมทั้งเป็นการรวบรวมข้อมูล รายละเอียดต่าง ๆ จดบันทึกไว้เป็นหลักฐาน เพื่อการศึกษาค้นคว้าเรื่องราวที่เกี่ยวกับการดำเนินงานก่อสร้างศาลหลักเมืองประจวบคีรีขันธ์ ของชาวประจวบคีรีขันธ์ในอนาคต จึงได้จัดทำหนังสือที่ระลึกในโอกาสพิธีเปิดศาลหลักเมืองประจวบคีรีขันธ์ ขึ้น

ข้าพเจ้าในฐานะผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ขอขอบพระคุณพี่น้องชาวประจวบคีรีขันธ์ตลอดจนผู้ที่มีส่วนช่วยให้การดำเนินงานก่อสร้างศาลหลักเมืองประจวบคีรีขันธ์สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และขออำนาจบารมีแห่งองค์หลักเมือง ''จตุโชค'' จงดลบันดาลให้ชาวประจวบคีรีขันธ์ทุกผู้ทุกนามประสบสุขสวัสดิ์พิพัฒนมงคล สมบูรณ์พูนผล มั่งมีศรีสุข และเจริญรุ่งเรืองสืบไปชั่วกาลปาวสาน

ร้อยตรี

(อำนวย ไทยานนท์)

ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จตุโชคสักการวาท

สัททุลวิกกีฬิตฉันท์ ๑๙

ศรีศรีสรรพสวัสดิวัฒนวิโรจน์
คราเมืองประจวบฯ โชติ ชวาล
องค์หลักเมือง "จตุโชค" โฉลกทิพประทาน
สู่สิงสถิตศาล สุศิลป์
ศาลหลักเมืองสิเมลืองประเทืองอมริน-
หลั่งจากสวรรค์อินทร์ อุบัติ
มุขสี่ทางจตุปรางค์ฉลักฉลุพิพัฒน์
ศิลป์ศรีวิชัยทั- ศนีย์
ยอดปรางค์สิปปอร่ามสยามลพบุรี
เลิศลักษณ์อุดมดี ดิเรก
เดี่ยวโดดเด่นอดิดุลยสุนทร์คุณอเนก
พ่างพิษณุกรรมเสก ประสิทธิ์
สรวมอินธิ์องค์ฯธทรงวรงค์พลพริทธิ์
ป้องชาวประจวบฯ นิ- ตยา
เกริกก้องเกียรติประวัติประจวบฯ ศิริประภา
ไทยเทศถะถั่งคลา ระคน
บันดลดาลสุขศานติ์ระการวิปุลนนท์
สืบสวนวิสุทธิ์สนธิ์ วิเศษ
ปราบปราศทุกขีภยโรคะโมหจิตเจตน์
พร้อมพรรคะพัยเพศ พิบูลย์
จักดำเนินกิจใดก็ได้สุสมบูรณ์
ไกลคาดทวีคูณ คณา (เทอญ)

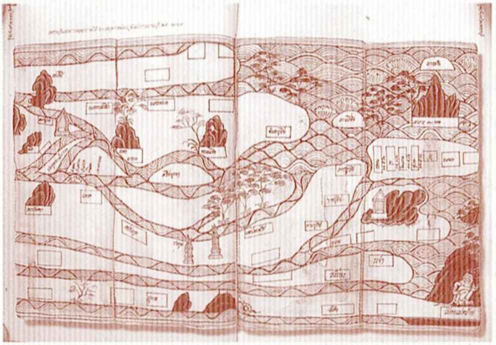

ขอความสุขสวัสดีจงมี
ข้าพเจ้า นายประดับ แจ่มแสง
สวนน้ำผึ้ง ประจวบคีรีขันธ์
ประพันธ์ในนาม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

กิมหลิน

กิมหลิน :
แผ่นดินทองประเทศ

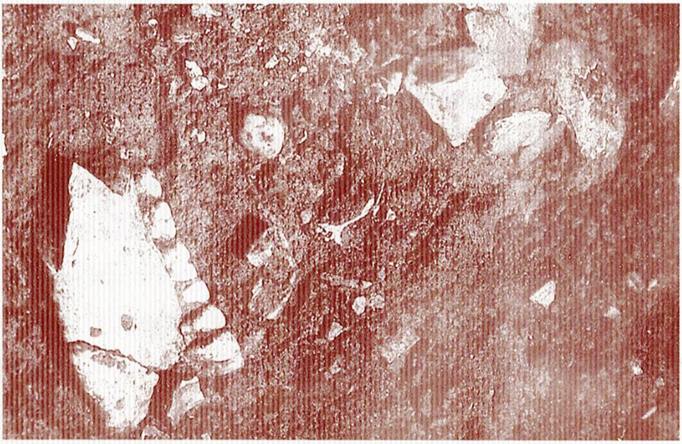
เกริ่น

เรื่องราวของประวัติศาสตร์ชาติไทย ซึ่งนักประวัติศาสตร์สมัยก่อน ได้เขียนขึ้น นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาเป็นต้นไป ปลูกฝังให้เกิดการรับรู้เกี่ยวกับชนชาติของตนเอง จนเกิดความ เชื่ออย่างฝังใจว่า *ชนชาติไทย* สมัยดั้งเดิมตั้งหลักแหล่งอาศัยอยู่ทาง ตอนใต้ของประเทศจีน บริเวณมณฑลยูนนาน มณฑลเสฉวน รวมตัวกัน ก่อตั้งอาณาจักรน่านเจ้า อาณาจักรอ้ายลาว ต่อมาถูกกองทัพจีนรุกราน อพยพถอยร่นลงมาทางใต้ จนกระทั่งครั้งสุดท้าย ถูกกองทัพมงโกลของจักรพรรดิ์คุบไลข่านโจมตีแตกกระจัดกระจาย ลงมาสร้างบ้านแปลงเมือง อยู่ภายใต้อำนาจการปกครองของพวกขอม ครั้นพวกขอมอ่อนอำนาจลง ได้รวมตัวกันต่อสู้ขับไล่ สถาปนากรุงสุโขทัยเป็นราชธานีแห่งแรกของชนชาติไทย สืบต่อมาจนถึงสมัยกรุงศรีอยุธยา และกรุงรัตนโกสินทร์ ตามลำดับ

ตำราประวัติศาสตร์แห่งชาติ เริ่มต้นเขียนขึ้นในยุคชาติมหาอำนาจจักรวรรดิ์นิยมกำลังไล่ล่าแย่งชิงเมืองขึ้นไปทั่วโลก นักประวัติศาสตร์ต่างชาติพยายามเสนอเหตุผลหลักฐานและข้อสรุปทางประวัติศาสตร์ในลักษณะสุกเอาเผากิน โดยไม่มีผู้ใดทราบถึงเจตนาอันแท้จริงที่ซ่อนเร้นอยู่ เบื้องหลังผลประโยชน์ทางการเมืองของชาติมหาอำนาจเมื่อ ๑๐๐ ปีก่อน แต่ผลงานการค้นคว้าที่นักปราชญ์ผู้มีชื่อเสียงเขียนขึ้นถูกนำไปเผยแพร่ในทวีปยุโรปเพื่อสร้างมติการยอมรับและความชอบธรรมทางการเมือง ตลอดจนการทหาร มีลักษณะคล้ายกับสมัยพระเจ้าอเลกซานเดอร์มหาราชแห่งจักรวรรดิ์กรีกเคยนำมาใช้ยึดครองดินแดนในเอเชียตะวันออกกลาง เมื่อราว ๒,๓๐๐ ปีก่อน รูปแบบการรวมเชื้อชาติวีรชนดังกล่าวนี้อาจเป็น แนวทางของชาติมหาอำนาจใช้เป็นอุบายแบ่งแยกและปกครอง ก่อให้เกิดปมปัญหาในประวัติศาสตร์ชาติไทย ส่งผลสะเทือนต่อพัฒนาการมาจนถึงปัจจุบัน

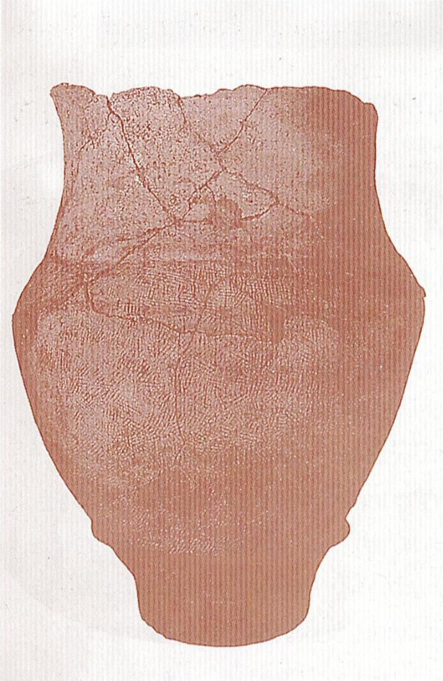
ชนชาติสยาม : ชนชาติไทย

หนังสือเรื่อง **"มณฑลยูนนานของจีน"** *ค้นคว้าและเขียนโดยนักเขียนชาวฝรั่งเศสชื่อ* **อี.โรเซอร์** *หนังสือเรื่อง* **"ยูนนาน ดินแดนคาบเกี่ยวระหว่างอินเดียกับแยงซีเกียง"** *เขียนโดยนักประวัติศาสตร์อังกฤษชื่อ* **เอส.เอส.เดวี่** *หนังสือเรื่อง* **"ประวัติศาสตร์สยาม"** *เขียนโดยชาวอังกฤษชื่อ* **เอ.อา.วูด** *หนังสือเรื่อง* **"ชนชาติไต"** *เขียนโดยหมอสอนศาสนาชาว อเมริกันชื่อ* **ดับบลิว.ซี.ดอดด์** *ตลอดจนหนังสือเรื่อง* **"ชนชาติต่าง ๆ ใน แหลมอินโดจีน"** *เขียนโดยนักปราชญ์ผู้เชี่ยวชาญประวัติศาสตร์ปลายบูรพาทิศ ชาวฝรั่งเศสชื่อ* **ยอร์ช เซเดส์** *ล้วนแต่มีลักษณะโน้มเอียงเพื่อผลประโยชน์ทางการเมือง จูงใจให้เข้าใจว่าชนชาติไทยเพิ่งปรากฏขึ้นในประวัติศาสตร์ เมื่อราวต้นพุทธศตวรรษที่ ๑๘ ซึ่งขัดแย้งกับหลักฐานในทางวิชาโบราณคดี เพราะผลการศึกษาค้นคว้าของนักประวัติศาสตร์สมัยใหม่ พบหลักฐานยืนยันอย่างชัดเจนว่า แหล่งอารยธรรมเก่าแก่ก่อนยุคกำเนิดชุมชน บ้านเมือง นครรัฐ มีอยู่ทั่วไปในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย อายุเก่าแก่ไม่น้อยกว่า ๓,๐๐๐ ปี*

ส่วนการเริ่มต้นกำเนิด บ้านเมือง นครรัฐ ปรากฏหลักฐานเด่นชัดขึ้น ตามบริเวณชายฝั่งทะเล โดยเฉพาะอย่างยิ่งดินแดนทางภาคใต้ของประเทศไทย อายุเก่าแก่มากกว่า ๒,๐๐๐ ปี จึงเกิดข้อสงสัยถกเถียงกันถึงความเป็นมา ของชนชาติตนเองว่าเป็น **“ชนชาติสยาม”** *หรือ* **“ชนชาติไทย”** *กันแน่*

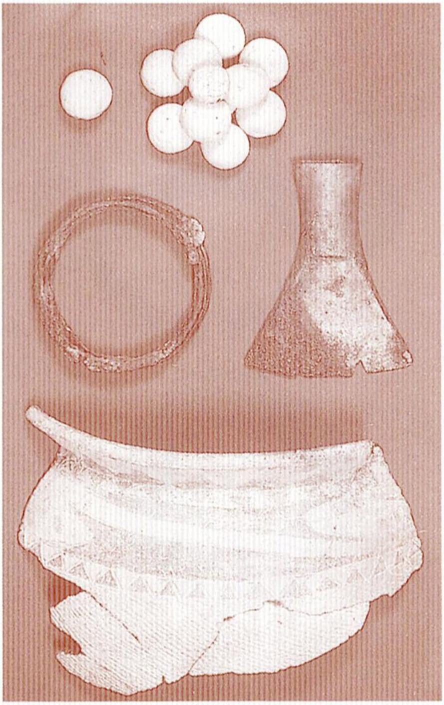
ปัญหาของประวัติศาสตร์ชาติไทย นอกจากถูกหักล้างโดยหลักฐาน ทางโบราณคดีของประเทศเขมร และประเทศจามปา ที่ยืนยันว่าชนชาติป่าเถื่อนในแถบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา สมัยศิลาจารึกมีชื่อเรียกว่า **“ชนชาติสยาม”** แล้ว เอกสารประวัติศาสตร์จีนสมัยโบราณ เขียนขึ้นเมื่อราว พ.ศ.๔๐๐ โดยนักประวัติศาสตร์ นักภูมิศาสตร์ นักคิดผู้มีชื่อเสียงแห่งราชสำนักจีน สมัยราชวงศ์ฮั่น ชื่อ **“สื่อหม่าเชียน”** *ซึ่งเคยเดินทางลงมาสำรวจภูมิประเทศ จดบันทึกชนเผ่าต่าง ๆ ทางภาคใต้ของประเทศจีน ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณี การดำรงชีวิต รวบรวมขึ้นเป็นหนังสือประวัติศาสตร์สมบูรณ์แบบ เล่มแรก เรียกกันว่า* **“หนังสือสื่อจี้”** *เรื่องราวของชาวพื้นเมืองเหล่านั้น เกือบไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความเป็นมาของชนชาติสยามเลย* ในทางตรงกันข้ามจักรพรรดิ์จีนเริ่มจดบันทึกถึงความสัมพันธ์ทางการทูตกับ **“ประเทศกิมหลิน”** ซึ่งตั้งอยู่ในแถบทะเลใต้ และติดต่อค้าขายกันจนกระทั่งล่วงมาถึงยุคพงศาวดารสามก๊ก ระหว่าง พ.ศ.๗๖๓ ถึง พ.ศ.๘๐๘ ปัญญาชนแห่งเมืองก๊กอู๋ ซึ่งจักรพรรดิ์จีนทรงโปรดแต่งตั้งเป็นราชทูต ชื่อว่า **“คังไถ่”** เดินทางมาเจริญไมตรี กับราชสำนัก **“ประเทศฟูนัน”** *ได้จดบันทึกเหตุการณ์ที่ตนเองได้พบเห็นไว้ในหนังสือ* **“อู๋สือไว้กว่อจ้วน”** *บอกให้ทราบเหตุผลสำคัญทางการทูตครั้งนั้นว่า ประเทศ*จีนขอร้องประเทศฟูนัน อย่าให้สนับสนุน

เครื่องปั้นดินเผาสมัยบ้านเชียง

ภาพวาดภายในถ้ำบนเขา จ.นครราชสีมา

ภาชนะดินเผาของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์

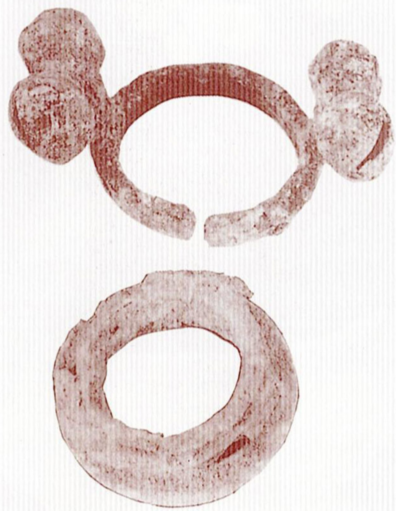
กำลังทหารแก่ประเทศจามปารุกรานมณฑลตังเกี๋ยของจีน

แม้ว่าหนังสือต้นฉบับที่ราชทูตคังไถ่เขียนไว้ได้สูญหายไป แต่หนังสือ ฉบับนั้นได้ถูกคัดลอกเพื่อใช้อ้างอิงอยู่ในหนังสือ **"ฝูหนานจี้"** และ **"ฝูหนานอี้อู้จื้อ"** หลักฐานเหล่านี้ยืนยันอย่างหนักแน่นตลอดมาว่าชนชาติต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ทางตอนใต้ของประเทศจีนไม่ใช่ชนชาติสยาม **ประชาชนชาวประเทศฟูนันต่างหากที่เป็นชนเผ่าพันธุ์เดียวกับชาวสยาม ทั้งมีขนบธรรมเนียมประเพณีความเป็นอยู่เหมือนกัน** มีความรู้ความชำนาญในการเดินเรือ เคยยกกองทัพเรือขึ้นไปปล้นสะดมภ์ ยึดครองดินแดนจีน จนผู้ว่าราชการมณฑลตังเกี๋ยกราบทูลให้จักรพรรดิ์จีนติดต่อทางการทูตในครั้งนั้น ด้วยเหตุนี้ **นักประวัติศาสตร์ไทยสมัยใหม่จึงพยายามศึกษาขุดค้นทางโบราณคดีตามแหล่งอารยธรรมเก่าแก่ต่าง ๆ เช่น แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี แหล่งโบราณคดีสกลนคร แหล่งโบราณคดีโคราช พบโบราณวัตถุจำนวนมาก แสดงให้เห็นว่าบรรพชนชาวไทยได้ตั้งหลักแหล่งอาศัย อยู่บนผืนแผ่นดินนี้มาหลายพันปีแล้ว ส่วนในดินแดนภาคกลางตั้งแต่สมัยก่อนสังคมเกษตรกรรมจนกระทั่งถึงสมัยสังคมเกษตรกรรม เช่น จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดราชบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดอุทัยธานี จังหวัดลพบุรี พบหลักฐานหลายประการยืนยันถึงวิวัฒนาการมาตั้งแต่ สมัยหินแก่ หินกะเทาะ หินขัด และยุคโลหะ แหล่งชุมชนโบราณหลายแห่งพบหลุมศพ โครงกระดูกมนุษย์ เครื่องปั้นดินเผา สำหรับเซ่นไหว้ศพ เครื่องประดับต่าง ๆ กำหนดความเก่าแก่อายุไม่ต่ำกว่า ๓,๐๐๐ ปี**

ภาพวาดภายในถ้ำบนเขา จ.นครราชสีมา

คนไทยอยู่ที่นี่มา ๓,๐๐๐ ปีแล้ว

เครื่องประดับของมนุษย์ ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ดินแดนทางภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งนักประวัติศาสตร์เชื่อว่าเป็นแหล่งก่อกำเนิดชุมชนชายฝั่งทะเล และบ้านเมืองพัฒนาการไปสู่นครรัฐขึ้นก่อนภูมิภาคอื่นนั้น นักโบราณคดีได้พยายามศึกษาสำรวจทั้งชายฝั่งทะเลตะวันออกและฝั่งทะเลตะวันตก ตามเชิงเขา ตามถ้ำ ตามเพิงผา พบแหล่งที่มนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์เคยอยู่อาศัย เคลื่อนย้ายทิ้งร่องรอยหลักฐานเช่น ภาพเขียนสี หม้อสามขา ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ เช่นเดียวกับภูมิภาคอื่น แสดงให้เห็นถึงการเคลื่อนไหวจัดตั้งแหล่งชุมชนในระยะเริ่มแรกแบบสังคมหมู่บ้านขึ้นตามชายฝั่งทะเล เมื่อประมาณ ๒,๕๐๐ ปีขึ้นไป จนกระทั่งพัฒนาการเข้าสู่ยุคโลหะ ผู้คนในชุมชนเริ่มมีระบบ ความเชื่อ วัฒนธรรม นิยมนำวัตถุมีค่ามาทำเครื่องประดับ เช่น ตุ้มหู กำไล ลูกปัด อันเป็นสัญลักษณ์แสดงถึงความมั่งคั่งทางฐานะ แบ่งแยกระดับชนชั้น **จนเกือบสรุปได้อย่างแน่นอนว่าบรรพบุรุษของชนชาติไทย หรือ ชาวสยามโบราณได้อาศัยอยู่**

เครื่องประดับของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์

บนผืนแผ่นดินนี้มาแล้วไม่น้อยกว่า ๓,๐๐๐ ปี มิได้อพยพเคลื่อน ย้ายมาจากทางภาค ใต้ของประเทศจีนแต่อย่างใด

เมื่อประมวลหลักฐานทางวิชาการเชิงเปรียบเทียบโดยทั่วไป เพื่อค้นหาเหตุผลเกี่ยวกับทฤษฎีการก่อกำเนิดอาณาจักรขึ้นมาบริเวณชายฝั่งทะเลทางภาคใต้ของประเทศไทย เมื่อประมาณ ๒,๐๐๐ ปีก่อน นักประวัติศาสตร์ นักโบราณคดี เชื่อว่าปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมชุมชนให้เกิดเป็นบ้านเมือง อาศัยศักยภาพต่าง ๆ สามารถพัฒนาการไปสู่อาณาจักรอาจมีสาเหตุมาจากปัจจัยภายนอก ที่เกิดมาจากสามารถติดต่อค้าขายกับชนชาติต่าง ๆ ที่มีอารยธรรมสูงกว่า เดินทางเข้ามาค้าขาย เช่น ประเทศอินเดีย ประเทศจีน ประเทศอาหรับ และประเทศกรีก เป็นต้น ความสัมพันธ์ในทางเศรษฐกิจ สังคม จึงมีโอกาสรับรู้ เลือกเฟ้นศิลปวัฒนธรรมที่เจริญก้าวหน้ากว่า นำมาผสมผสานกับค่านิยมของตน จนกลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวขึ้น เหตุผลที่สนับสนุนทฤษฎีการก่อกำเนิดรัฐดังกล่าว ตรงกับเอกสารเก่าแก่ของประเทศจีน อินเดีย อาหรับ และกรีก ที่จดบันทึกรายชื่อเมืองท่ามีชื่อเสียงตามชายฝั่งทะเลภาคใต้ และภาคกลางของประเทศไทย มาตั้งแต่สมัยต้นพุทธกาล โดยมีหลักฐานทางโบราณคดีสนับสนุนถึงความสัมพันธ์จากภายนอก เช่น กองมโหระทึกสำริด คันฉ่องสำริด อาวุธสำริด หวีทำด้วยเขาและงาของสัตว์ รูปดวงตราประทับทำด้วยหิน ตุ้มหู ลูกปัด ทำด้วยหินสีมีค่าต่าง ๆ ล้วนแสดงให้เห็นว่าเป็นวัตถุนำเข้าจากต่างประเทศ

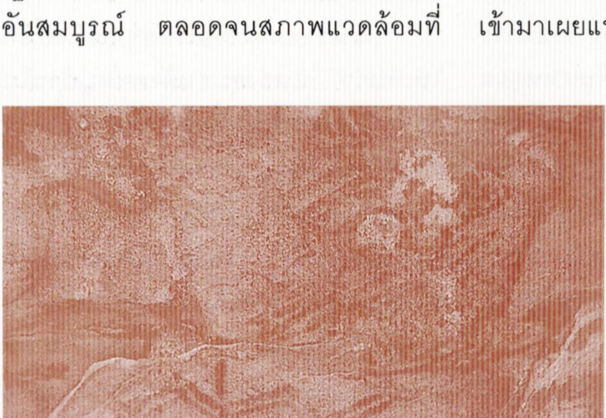
แม้ว่ายังไม่พบหลักฐานบ่งบอกให้เห็นว่า แหล่งชุมชนสังคมหมู่บ้านในระยะเริ่มแรกที่เกิดขึ้นตามชายฝั่งทะเลทางภาคใต้ มีอายุเก่าแก่เกินกว่า ๒,๕๐๐ ปี เหมือนดังแหล่งโบราณคดีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นักประวัติศาสตร์ตั้งข้อสันนิษฐานว่า อาจเกิดจากผู้คนในท้องถิ่นเคลื่อนย้ายเร่ร่อน ดำรงชีวิตอยู่ด้วยการเก็บหาของป่า ล่าสัตว์ จับสัตว์น้ำตามชายฝั่งทะเลตื้นเป็นอาหาร ยังไม่ได้ตั้งหลักแหล่งเพาะปลูกเหมือนดังในภูมิภาคอื่น แต่ระดับ

ภาพเขียนโบราณบนผนังถ้ำของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ พบที่ ผาแต้ม จ.อุบลฯ

ความเจริญทางวัฒนธรรมในระยะ ๒,๕๐๐ ปีลงมา การติดต่อกับภายนอกทำให้เกิดการแลกเปลี่ยน ถ่ายเททางวัฒนธรรมที่สูงกว่า เป็นพลังผลักดันให้มีการขยายตัวทางสังคมและเศรษฐกิจรุดหน้าไปอย่างรวดเร็วกว่าในภูมิภาคอื่น เพราะสามารถติดต่อทั้งทางทะเลจีนด้านฝั่งตะวันออกและมหาสมุทรอินเดีย ทางฝั่งตะวันตก ตำแหน่งที่ตั้งอันเหมาะสม ในทางภูมิรัฐศาสตร์ และเงื่อนไขทรัพยากรธรรมชาติอันสมบูรณ์ ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย **ชุมชนชายฝั่งทะเลทางภาคใต้จึงกลายเป็น "ศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม"** สามารถพัฒนาการเจริญก้าวหน้าขึ้นอย่างรวดเร็วเข้าสู่ระดับนครรัฐ

ทฤษฎีการก่อกำเนิดนครรัฐ อันประกอบด้วยคนหลายกลุ่ม หลายเผ่าพันธุ์ เดินทางมาจาแดนไกล เข้ามาใช้ชีวิตร่วมกัน บ้างก็เดินเรือเข้ามาแวะพักชั่วคราว บ้างก็เข้ามาตั้งหลักแหล่งแสวงโชค บ้างก็เข้ามาเผยแพร่ลัทธิความเชื่อ บ้างก็ลี้ภัย

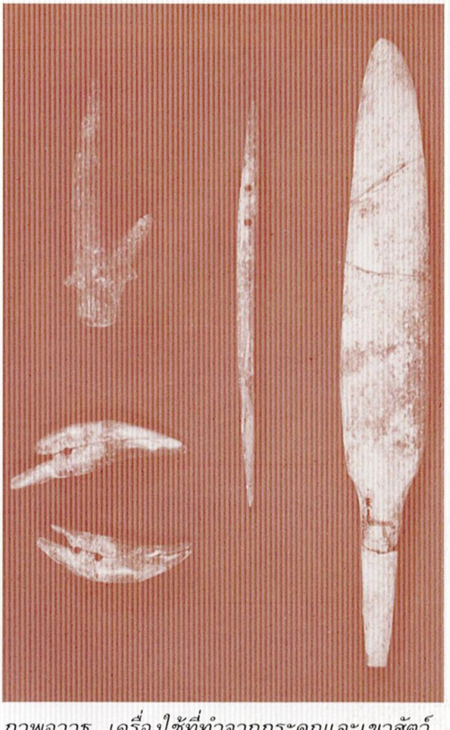

ภาพเขียนโบราณบนผนังถ้ำของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ พบที่ ผาแต้ม จ.อุบลฯ

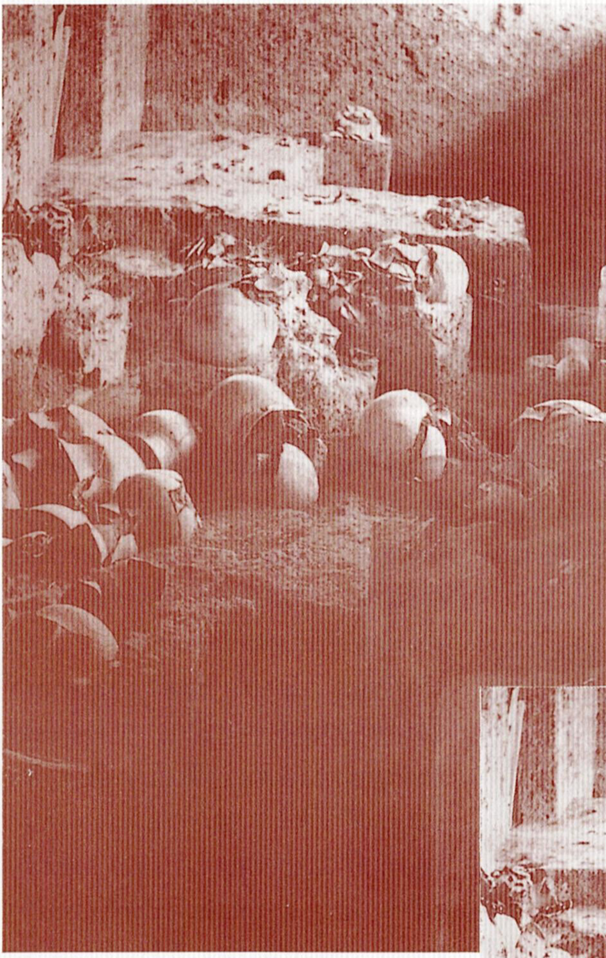
ภาพเขียนโบราณบนผนังถ้ำของ
มนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์
พบที่ ผาแต้ม จ.อุบลฯ

การเมือง หลั่งไหลเข้ามาผสมปนเปกับคนพื้นเมือง ซึ่งแตกต่างกันทั้งระบบความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี พิธีกรรม

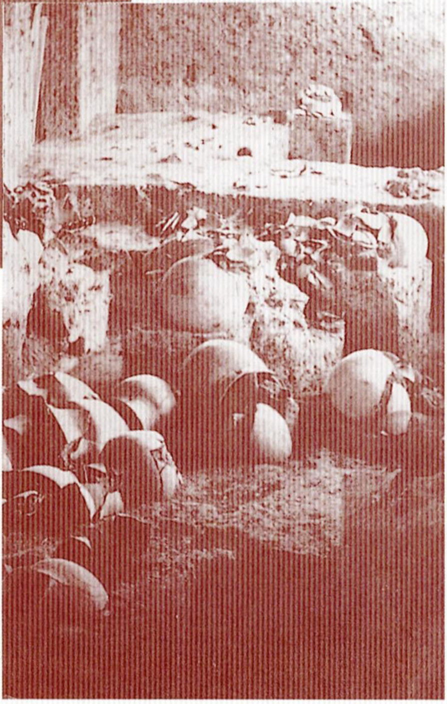

ภาพอาวุธ, เครื่องใช้ที่ทำจากกระดูกและเขาสัตว์

ภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเชื่อกันว่า ชนชาติอินเดียน่าจะมีมากกว่าชนชาติอื่น ๆ นอกจากพวกพ่อค้า นักเดินเรือ อาจมีนักศาสนา นักการเมือง นักปราชญ์ นักผจญภัยที่มีความรอบรู้ในวิทยาการสาขาต่าง ๆ เช่น อภิปรัชญา อักษรศาสตร์ ดาราศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ การเมือง การปกครอง มีหลักฐานหลายประการยืนยันว่า ปัญญาชนชาวอินเดียได้เข้ามาสั่งสอนเผยแพร่ศิลปวิทยาการให้แก่ผู้นำชุมชน และสมรสกับสตรีพื้นเมือง มาตั้งแต่สมัยเริ่มต้นประวัติศาสตร์ ก่อตั้งบ้านเมือง มีหัวหน้าปกครอง มีขอบเขตดินแดน และจัดระบบการเมือง เศรษฐกิจ สังคม อย่างมีเอกภาพและบูรณาการตามระบบ **“เจ้าผู้ครองนคร”** และ **“เมืองบริวาร”** นักโบราณคดีได้ศึกษาตรวจสอบหลักฐานเกี่ยวกับการก่อกำเนิด **“นครรัฐ”** ขึ้นตามชายฝั่งทะเลทางภาคใต้ พบว่า ในระยะเริ่มแรกมีอยู่เพียง ๒ กลุ่ม คือ

ภาพโครงกระดูกและโบราณวัตถุ
สมัยบ้านเชียง

กลุ่มแรก แหล่งโบราณคดีเก่าแก่ในแถบอำเภอท่าชนะ อำเภอไชยา และบริเวณรอบอ่าวบ้านดอนจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทางฝั่งทะเลตะวันออก

กลุ่มที่สอง แหล่งโบราณคดีเก่าแก่ในแถบอำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา และอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ทางฝั่งทะเลตะวันตก

ประเทศกิมหลิน : สุวรรณภูมิ สู่ ประจวบคีรีขันธ์

ดวงตราดินเผา มีรูปเรือเดินทะเล แสดงการเดินทางติดต่อกับต่างประเทศที่อยู่ห่างไกล ขุดพบในแถบลุ่มน้ำเจ้าพระยา

ดินแดนโบราณบริเวณภาคใต้ตอนกลางดังกล่าวนี้พบหลักฐานหลายประการบ่งบอกให้ทราบว่า อาจเป็นแหล่งก่อกำเนิดนครรัฐขึ้นในระยะเริ่มแรกที่สุด ซึ่งเอกสารประวัติศาสตร์จีนกล่าวถึงชื่อ **"ประเทศกิมหลิน"** หรือ **"ประเทศจินหลิน"** บอกว่าจักรพรรดิ์อองมั้งแห่งราชวงศ์ฮั่น ได้ส่งคณะทูตเดินทางมาเจริญสัมพันธไมตรี ในสมัยที่ประเทศจีนยังไม่มีความรู้ในการเดินเรือ โดยสารเรือสำเภาของพ่อค้าชาวเปอร์เซีย แต่ไม่มีรายละเอียดแน่ชัด ส่วนในหนังสือวรรณคดีเก่าแก่ของชาวอินเดีย เช่น รามเกียรติ์ และ ประวัติพุทธศาสนา กล่าวความถึงบ้านเมืองทางทิศตะวันออกของประเทศอินเดีย เรียกว่า **"สุวรรณทวีป"** บ้าง **"ยวาทวีป"** บ้าง **"สุวรรณภูมิ"** บ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง **"คัมภีร์สมันตปาสาทิกา"** อ้างถึงการเผยแพร่พุทธศาสนา ในรัชกาลพระเจ้าอโศกมหาราช เมื่อราว พ.ศ.๓๐๐ เศษ มีข้อความตอนหนึ่งว่า

"พระโสณะ และ พระอุตตระ ผู้มีฤทธิ์มากไปยัง สุวรรรภูมิ ปราบพวกปีศาจทั้งหลายแล้วได้แสดงพรหมชาลสูตร"

ศิลาจารึก สมัยศรีวิชัย

นอกจากนั้นตำนานพงศาวดารลังกา ยังกล่าวถึงบ้านเมืองที่เกิดขึ้นทางภาคใต้ของประเทศไทย สมัยต้นพุทธกาล ความว่า ในรัชกาลพระเจ้าเทวานัมปิยติสสะ ซึ่งครองราชสมบัติอยู่ระหว่าง พ.ศ.๒๙๓ ถึง พ.ศ.๓๕๓ ได้มีเจ้าชายแห่งราชวงศ์โมริยะพระองค์หนึ่ง ทรงพระนามว่า **"เจ้าชายสุมิตร"** ได้นำกิ่งพระศรีมหาโพธิ์จากเมืองพุทธคยา ไปถวายพระองค์ ต่อมาเจ้าชายสุมิตรเดินทางต่อไปยังเมืองสุวรรณปุระ ก่อตั้งราชวงศ์กษัตริย์ขึ้นปกครองบ้านเมือง แม้ว่าจนถึงขณะนี้ยังไม่มีผู้ใดค้นพบหลักฐาน หรือมีข้อมูลเพียงพอที่จะยืนยันให้แน่ชัดว่า บ้านเมืองที่สันนิษฐานกันว่าเป็นจุดเริ่มต้นก่อกำเนิดรัฐตั้งอยู่ที่ใดในแหลมทอง แต่ประเทศกิมหลิน หรือประเทศจินหลิน ในจดหมายเหตุจีน และเมืองสุวรรณภูมิ หรือเมืองสุวรรณปุระ ในตำนานเก่าแก่ของอินเดีย แปลความหมายเหมือนกันว่า **"แผ่นดินทอง"** น่าจะมีอยู่จริง ทั้งมีความเจริญรุ่งเรืองมีชื่อเสียงเลื่องลือ เป็นที่รู้จักกันทั่วไปในยุคนั้น เพราะจากการตรวจสอบรายชื่อบ้านเมืองต่าง ๆ สมัยพระเจ้าอโศกมหาราช ส่งคณะสมณทูตเดินทางไปเผยแพร่พุทธศาสนานั้น ล้วนแต่เป็นเมืองสำคัญของอาณาจักรมีชื่อเสียงทั้งสิ้น

สมัยหนึ่ง นักประวัติศาสตร์ไทยสันนิษฐานกันว่า เมืองสุวรรรภูมิ อาจตั้งอยู่ที่เมืองอู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี หรือเมืองนครปฐม เพราะค้นพบศิลปวัตถุโบราณเก่าแก่มากมายจำพวก อุเทสิกะเจดีย์ แต่นักประวัติศาสตร์ศิลป์สมัยต่อมาพิสูจน์แล้วว่า ศิลปโบราณวัตถุเหล่านั้นมีอายุเก่าแก่ไม่เกินพุทธศตวรรษที่ ๑๐ สมมุติฐานดังกล่าวจึงยุติไป **ในปัจจุบันนักประวัติศาสตร์ได้พุ่งความสนใจไปยังแหล่งโบราณคดีเก่าแก่ริมฝั่งทะเล ๒ กลุ่มทางภาคใต้ โดยตั้งข้อสังเกตว่า หากรวมพื้นที่ภาคใต้ตอนบน ตั้งแต่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ลงไปจนถึงจังหวัดนราธิวาส ดินแดนแถบนี้เคยอุดมไปด้วยแร่ทองคำเนื้อดีมาแต่โบราณ อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้รับการขนานนามว่า**

เมืองกำเนิดนพคุณ ส่วนอำเภอโต๊ะโม๊ะในจังหวัดนราธิวาส ก็ได้ชื่อว่าเป็นแหล่งกำเนิดแร่ทองคำเช่นเดียวกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ ดินแดนทางภาคใต้ของประเทศไทย จึงมีชื่อว่าแหลมทอง เพิ่งจะเปลี่ยนชื่อในทางภูมิศาสตร์ใหม่เมื่อประเทศอังกฤษมีอิทธิพลเหนือประเทศมลายู จึงเรียกดินแดนคาบสมุทรไทยว่า แหลมมลายู เรื่องราวเกี่ยวกับความเป็นมาในสมัยบรรพากาลของประเทศกิมหลิน หรือสุวรรณภูมิ ไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัดนักจนกระทั่งถึงกลางพุทธศตวรรษที่ ๑๐ จดหมายเหตุจีน เริ่มกล่าวถึงบ้านเมืองในแถบแหลมทองชัดเจนยิ่งขึ้น *เรียกว่า* **"ประเทศ หลั่ง-เจีย-สู"** หรือ **"ประเทศ หลั่ง-ยา-สู-เกีย"** และ **"ประเทศ พาน-พาน"** หรือ **"ประเทศ ผุ่น-ผุ่น"** นักประวัติศาสตร์สันนิษฐานว่าอาจหมายถึง **"นครรัฐ คาม-ลังกา"** ซึ่งมีมาก่อนการก่อตั้งอาณาจักรฟูนันในคาบสมุทรอินโดจีน

การค้นคว้าหารายชื่อบ้านเมืองที่เคยเป็นเมืองท่าเรือที่มีชื่อเสียงมาก่อนพัฒนาขึ้นเป็นรัฐ ตามบริเวณชายฝั่งทะเลทางภาคใต้ เพื่อทราบถึงความเป็นมาของประเทศหลั่ง-เจีย-สู และ ประเทศพาน-พาน ที่เชื่อว่าได้ก่อตั้งขึ้นแทนที่ ประเทศกิมหลิน หรือสุวรรณภูมิในอดีต โดยอาศัยคัมภีร์เก่าแก่ของอินเดีย เช่น คัมภีร์มิลินทปัญหา คัมภีร์มหานิเทศ คัมภีร์มหาวงศ์ คัมภีร์-ทีปวงศ์ ตลอดจนคัมภีร์ภาษาสันสกฤตโบราณ เช่น คัมภีร์อรรถศาสตร์ คัมภีร์กถา-สริตสาคร คัมภีร์ทิวยาวทาน เป็นต้น เนื้อความในคัมภีร์มิลินทปัญหา กล่าวถึงหลักธรรมของพุทธศาสนาอิงเรื่องราวในประวัติศาสตร์ หลังรัชกาลพระเจ้าอโศกมหาราช ราชวงศ์โมริยะ เสื่อมสิ้นอำนาจถูก **"เจ้าชายปุษยมิตร"** แห่งราชวงศ์ศุงคะ แย่งชิงราชบัลลังก์ ต่อมาเมื่อราว พ.ศ.๓๖๘ กษัตริย์อาณาจักรแบคเตรีย ในประเทศอาฟกานิสถาน ทรงพระนามว่า **"เมนันเดอร์"** แต่ในวรรณคดีอินเดียเรียกว่า **"พระเจ้า-มิลินท์"** ยกกองทัพจากลุ่มแม่น้ำกาบูล ลงมาโจมตีอาณาจักรมคธในลุ่มแม่น้ำคงคา กษัตริย์กรีกผู้หยิ่งผยองพ่ายแพ้ถูกจับตัวเป็นเชลยศักดิ์ เหตุการณ์ของมหายุทธ

เครื่องปั้นดินเผา สมัยบ้านเชียง

เครื่องปั้นดินเผา สมัยบ้านเชียง

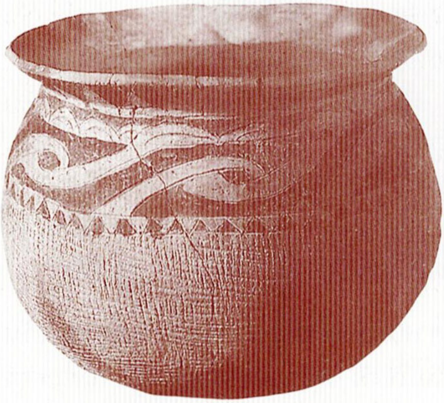
สงครามครั้งนั้น ได้กลายเป็นวัติศาสตร์พุทธศาสนา เขียนขึ้นโดย พระปิฎกจุฬาภัย เมื่อราว พ.ศ.๕๐๐ มีจุดมุ่งหมายแจกแจงข้อปุจฉาและวิสัชนาอธิบายหลักธรรมโต้ตอบกันระหว่าง **"พระนาคเสนเถระ"** กับ **"พระเจ้าเมนันเดอร์"** ก่อให้เกิดวาทะอันยิ่งใหญ่ดำรงความเป็นอมตะ จับจิตจับใจชาวพุทธตลอดมา แม้ว่าคัมภีร์ภาษาสันสกฤตนี้จะมิได้เขียนถึงเมืองสุวรรณภูมิโดยตรง แต่หลักการเปรียบเทียบชี้นำในหลักธรรม ระบุชื่อเส้นทางการเดินเรือและเมืองท่าต่าง ๆ ที่มีชื่อเสียงในยุคนั้น นักประวัติศาสตร์มักนำมาอ้างอิงเมื่อกล่าวถึงดินแดนแหลมทอง ความว่า

"แล่นเรือไปในมหาสมุทร ไปวังคะ ไปตักโกละ ไปจีนนะ ไปโสวีระ ไปสุรัทธะ ไปอัลละสันทะ ไปทะโกลปัฏนัม ไปสุวรรรภูมิ หรือสถานที่ชุมนุมการเดินเรือแห่งอื่น..."

สมัยต่อมา คัมภีร์มหานิเทศเขียนขึ้นเมื่อประมาณพุทธศตวรรษที่ ๘ ก็ได้เอ่ยถึงชื่อเมืองท่าเรืออันเป็นศูนย์กลางการค้าที่เจริญรุ่งเรือง เหมาะสมสำหรับนักแสวงโชคคล้ายกับคัมภีร์มิลินทปัญหา แต่มีรายชื่อเมืองท่าเพิ่มเติม และยังคงยืนยันว่าเมืองสุวรรรภูมิสมัยนั้นมีอยู่จริงและมีชื่อเสียงเลื่องลือรู้จักกันแพร่หลาย ความว่า

"เมื่อแสวงหาโภคทรัพย์ ย่อมแล่นเรือไปในมหาสมุทร ไปคุมพะ ไปตักโกละ ไปตักสิลา ไปกาลมุข ไปมรณะปาระ ไปเวสุงคะ ไปเวราบถ ไปชวา ไปกมะลี ไปเวฬุพันธนะ ไปสุวรรณกูฏ ไปสุวรรณภูมิ ไปตัมพปัณณิ ไปสุปาระ ไปภรกะ ไปสุรัทธะ ไปโยนะ ไปปินะ ไปอัลละสันทะ..."

บรรดารายชื่อเมืองท่าสำคัญตามคัมภีร์โบราณของชาวอินเดีย นักประวัติศาสตร์ได้พยายามศึกษาตรวจสอบเสนอผลการค้นคว้าจน **เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า "เมืองตักโกละ" หมายถึง เมืองตะกั่วป่า ในจังหวัดพังงา "เมืองกมะลี" หมายถึง เมืองตามพรลิงค์โบราณ ในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนเมือง "สุวรรณภูมิ" อาจหมายถึง เมืองหลั่ง-เจีย-สู ในจดหมายเหตุจีน หรือ ประเทศกิมหลิน**

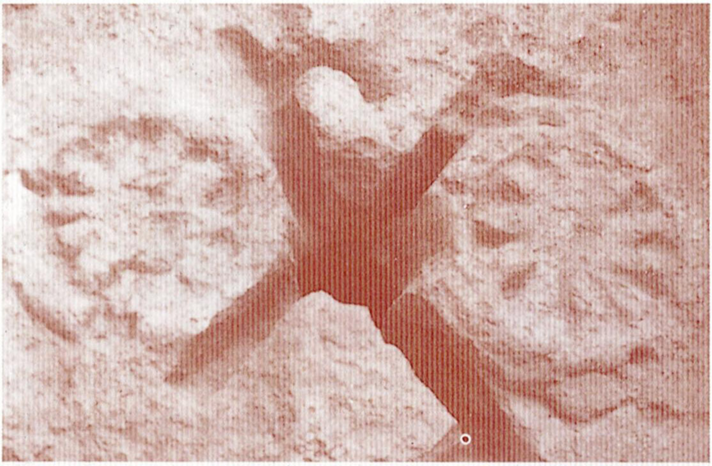

เครื่องปั้นดินเผา สมัยบ้านเชียง

สันนิษฐานกันว่าน่าจะตั้งอยู่ระหว่างทางตอนเหนือของจังหวัดสุราษฎร์ธานีถึงจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แต่ยังไม่มีข้อมูลใดแน่ชัด

เรื่องราวของเมืองสุวรรณภูมิ นอกจากปรากฏอยู่ในคัมภีร์เก่าแก่ของชาวอินเดียแล้ว นักเดินเรือชาวกรีกและชาวโรมันสมัยนั้น ซึ่งตั้งสถานีการค้าอยู่ที่เมืองอเลกซานเดรีย ในประเทศอียิปต์ ตรงกับภาษาอินเดียว่า เมืองอัลละสันทะ ยังได้จดบันทึกการเดินเรือติดต่อค้าขายกับประเทศต่าง ๆ โดยชาวโรมันเข้าไปตั้งศูนย์การค้าของตนอยู่ที่ เมืองมถุรา ในประเทศอินเดีย พบหลักฐานการเดินเรือในรัชกาลจักรพรรดิ์คลอดิอัสปกครองจักรวรรดิ์โรมัน ระหว่าง พ.ศ. ๕๘๔ ถึง พ.ศ.๕๙๗ มีนักเดินเรือชาวโรมันผู้หนึ่ง ชื่อว่า **"ฮิปปาลุส"** ค้นพบกระแสลมที่พัดไปมาในมหาสมุทรอาหรับ และมหาสมุทรอินเดีย มีกำหนดแน่นอนตามฤดูกาล สามารถแล่นเรือไปกลับได้ทัน ทำให้นักเดินเรือสามารถขยายเส้นทางการค้าไปยังแดนไกลได้อย่างสะดวกรวดเร็วโดยอาศัยลมมรสุม นักเดินเรือเหล่านั้นได้เขียนบันทึกความรู้ในการเดินเรือไว้มากมาย ต่อมานักปราชญ์ชาวโรมันเชื้อสายกรีกผู้หนึ่ง มีความรู้เชี่ยวชาญในวิชาดาราศาสตร์และโหราศาสตร์ ชื่อว่า **"คลอดิอุส ปโตเลมี"** เป็นบรรณารักษ์ห้องสมุดอยู่ในเมืองอเลกซานเดรีย ได้เขียนแผนที่ภูมิศาสตร์โลกขึ้นตามคำบอกเล่าของนักเดินเรือ ซึ่งเคยเดินทางมาค้าขายในเอเชียตะวันออกไกล อธิบายลักษณะทางภูมิศาสตร์สำคัญสถานที่ตั้งเมืองท่า ทิศทางตามชายฝั่งทะเล ตั้งแต่เมืองอเล็กซานเดรีย ผ่านมหาสมุทรอาหรับ มหาสมุทรอินเดีย มหาสมุทรแปซิฟิค ไปสิ้นสุดที่เมืองท่าจีนะ ในประเทศจีน คำบอกเล่าของ **"อเลกซานเดอร์"** ช่วยให้ **"คลอดิอุส ปโตเลมี"** เขียนแผนที่โลกโดยมีเส้นรุ้ง เส้นแวง กำกับอย่างสมบูรณ์แบบ ขึ้นเป็นครั้งแรกในพุทธศตวรรษที่ ๘

ศาสตราจารย์เซอร์โรแลนด์แบรดเดล และนักประวัติศาสตร์อีกหลายท่าน ได้พยายามตรวจสอบแผนที่ภูมิศาสตร์โบราณกับแผนที่ภูมิศาสตร์โลกปัจจุบัน พบว่ามีความ

ดวงตราดินเผา
สมัยฟูนัน

คลาดเคลื่อนกันประมาณ ๖-๗ องศา ยืนยันว่าเมืองท่าเก่าแก่ในคัมภีร์อินเดียโบราณ ที่เรียกกันว่า **"สุวรรรภูมิ"** หรือ **"สุวรรณทวีป"** นั้น ตรงกับแผนที่ภูมิศาสตร์ของ คลอดิอุส ปโตเลมี เรียกว่า **"ไครเส-เซอร์โสเนโซส"** แปลว่า **"เกาะทอง"** ตั้งอยู่บริเวณคาบสมุทรไทย ทางภาคใต้ของประเทศไทย เรื่องราวในอดีตเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า ทฤษฎีการก่อกำเนิดรัฐขึ้นบริเวณชายฝั่งทะเลก่อนแผ่ขยายศิลปวัฒนธรรมขึ้นไปยังแผ่นดินบก มีลักษณะสมเหตุสมผลและสอดคล้องกับหลักฐานเอกสารประวัติ-ศาสตร์นานาชาติสมัยนั้น เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าอิทธิพลสำคัญยิ่งอันเป็นพลังผลักดันให้ดินแดนแถบชายฝั่งทะเลกลายเป็นศูนย์กลางทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมขึ้นก่อนภูมิภาคอื่นอย่างเด่นชัดคือ เส้นทางการเดินเรือระหว่างโลกตะวันตกกับโลกตะวันออก ที่ยังคงความสำคัญยิ่งใหญ่มาจนถึงสมัยปัจจุบัน แต่ในวงการประวัติ-ศาสตร์ยังคงมีแนวความคิดแตกต่างกันในเรื่องนี้ เพราะบางท่านอ้างว่า เกาะทองหมายถึง เกาะสุมาตรา จึงได้มีการตรวจสอบหลักฐานทางประวัติศาสตร์ย้อนหลัง พบหลักฐานหลายประการยืนยันว่า สมัยก่อนพุทธศตวรรษที่ ๘ วัฒนธรรมอินเดียยังไม่ปรากฏขึ้นชัดเจนบนเกาะนั้น จดหมายเหตุจีนสมัยราชวงฮั่น เมื่อต้นพุทธศตวรรษที่ ๔ กล่าวยืนยันอย่างน่าเชื่อว่า **"ประเทศกิมหลิน"** ตั้งอยู่ในแถบทะเลใต้ เริ่มต้นติดต่อทางการทูตกับประเทศจีนเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ ตรงกับข้อความตำนานอินเดียเรียกว่า **"สุวรรรภูมิ"**

ความพยายามศึกษาค้นหาการก่อกำเนิดนครรัฐ ที่เอกสารประวัติศาสตร์ระบุว่า **ประเทศกิมหลิน** หรือ **สุวรรณภูมิ** ซึ่งสันนิษฐานกันว่าเกิดขึ้นในแถบทะเลใต้เมื่อประมาณ ๒,๐๐๐ ปีก่อน เพื่อทราบว่าตั้งอยู่บริเวณใด พัฒนาการต่อไปอย่างไร เกี่ยวข้องกับรากฐานการสถาปนาอาณา-

จักรต่าง ๆ ในดินแดนเอเชียอาคเนย์เพียงใด ยังไม่มีหลักฐานทางโบราณคดีแน่ชัด นอกจากปรากฏข้อความในเอกสารประวัติศาสตร์จีน สมัยราชวงศ์เหลียง เมื่อพุทธศตวรรษที่ ๘ จดบันทึกเรื่องราวของ **"อาณาจักรฟูนัน"** กล่าวความพาดพิงไปถึง **"ประเทศกิมหลิน"** ว่ายังคงดำรงความเป็นอาณาจักรที่เข้มแข็งทางการทหารกำลังเตรียมทำสงครามรบพุ่งกับอาณาจักรฟูนัน เมื่อราวปลายพุทธศตวรรษที่ ๗ จากข้อความในจดหมายเหตุจีนฉบับดังกล่าว ได้บอกให้ทราบถึงสถานที่ตั้งของประเทศกิมหลิน อย่างกว้าง ๆ ว่า

"...เลยประเทศฟูนันไปทางตะวันตกราว ๒,๐๐๐ ลี้ เป็นประเทศกิมหลิน ซึ่งมีบ่อเงิน ประเทศนั้นมีประชาชนหนาแน่น ชาวเมืองชอบจับช้างใหญ่มาทั้งเป็น เมื่อช้างตายเขาจะถอดเอางาของมัน..."

ศาสตราจารย์ ยอร์ช เซเดส์ สันนิษฐานว่า อาณาจักรฟูนัน ตั้งอยู่บริเวณชายฝั่งทะเลทางภาคใต้ของประเทศกัมพูชา ริมแม่น้ำโขง หากทฤษฎีของนักปราชญ์ชาวฝรั่งเศสถูกต้อง ประเทศกิมหลิน หรือ สุวรรณภูมิ ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของประเทศฟูนัน ควรจะเป็นบริเวณภาคใต้ตอนกลางตั้งแต่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ไปถึงจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามที่ศาสตร์จารย์ศรีศักดิ์ วัลลิโภดม เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับแหล่งอารยธรรมเก่าแก่รอบอ่าวบ้านดอน ระบุว่าพบหลักฐานเกี่ยวกับการก่อกำเนิดรัฐขึ้นเป็นครั้งแรกตามชายฝั่งทะเลทางภาคใต้ของประเทศไทยด้านฝั่งตะวันออก ส่วนเกาะสุมาตราตั้งอยู่ทางทิศใต้หรือทิศตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศกัมพูชา ขัดแย้งกับข้อความในจดหมายเหตุฉบับดังกล่าวอย่างชัดเจน

ความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างราชสำนักจีน กับ ราชสำนักฟูนัน สมัยพุทธศตวรรษที่ ๘ ราชทูตคังไถ่ ได้จดบันทึกเรื่องราวย้อนหลังไปถึงการเริ่มต้นก่อตั้ง

ดวงตราดินเผา สมัยฟูนัน

ประเทศฟูนัน เมื่อราวพุทธศตวรรษที่ ๖ อ้างว่าชาวอินเดียผู้หนึ่ง ชื่อว่า **"ฮั่นเทียน"** ซึ่งนักประวัติศาสตร์เชื่อว่าหมายถึง **"โกณ-ฑัญญะ"** เดินทางไปจากภาคใต้ของประ-เทศไทย เฉพาะสมัยนั้นอารยธรรมอินเดียได้เจริญรุ่งเรืองขึ้นแล้วในประเทศกิมหลินหรือสุวรรณภูมิ มาตั้งแต่ราวพุทธศตวรรษที่ ๒ ปฐมกษัตริย์อาณาจักรฟูนันพระองค์นี้อภิเษกกับธิดาชาวพื้นเมืองมีนามว่า "พระนามหลิวเย" ต่อมาเปลี่ยนแปลงนามตามประเพณีอินเดียว่า **"พระนางโสมา"** แปลว่า ดวงจันทร์ สันนิษฐานกันว่าเป็นต้นกำ-เนิดตระกูลฝ่าย **"จันทรวงศ์"** ซึ่งจดหมายเหตุจีนสมัยต่อมาเรียกชื่อประเทศเขมรว่า **"ประเทศเจนละ"** สืบราชวงศ์ต่อมาจนถึงรัชกาลมหาราช ฟัน-จี-มัน พระองค์ได้ทรงแผ่ขยายอำนาจสถาปนาจักรวรรดิ์ฟูนันขึ้นในราวพุทธศตวรรษที่ ๗ ปราบปรามบ้านเมืองต่าง ๆ จำนวนมากรวมกันเข้าอยู่ในจักรวรรดิ์เดียวกันเป็นครั้งแรกในประวัติ-ศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

การสถาปนาจักรวรรดิ์ฟูนันขึ้นในคาบสมุทรอินโดจีนถือว่าเป็นการเริ่มต้น **"ลัทธิเทวราชา"** ตามวัฒนธรรมอินเดียอย่างชัดเจน มีหลักฐานยืนยันในทางประ-วัติศาสตร์ จดหมายเหตุของราชทูตคังไถ่กล่าวต่อไปว่า มหาราช ฟัน-จี-มัน ยังไม่สามารถผนวกประเทศกิมหลินเข้าไว้ในจักรวรรดิ์ของพระองค์ เพราะในขณะจัดเตรียมกองทัพเรือขนาดใหญ่จะบุกข้ามทะเลกว้างไปปราบนั้น เกิดทรงประชวรและ สวรรคต ราชโอรสของพระองค์ซึ่งได้รับมอบหมายให้ไปปราบแทนก็ไม่ทราบถึงผลการสู้รบว่าได้รับชัยชนะหรือพ่ายแพ้อย่างไร ทราบแต่เพียงว่ากษัตริย์องค์ต่อมาถูกแย่งราชสมบัติและปลงพระชนม์โดย **"เจ้าชายฟัน-จัน"** ตั้งแต่นั้นมาเรื่องราวของประเทศกิมหลิน หรือ สุวรรรภูมิ เงียบหายเลือนลางไปจากโฉมหน้าประวัติศาสตร์

เครื่องปั้นดินเผา สมัยบ้านเชียง

จากประเทศกิมหลิน สู่ ประเทศหลั่งยะสิว/หลั่งเจียสู

ภาพราชทูตจาก "หลังหยาสิ่ว" (ลังกาสุกะ?) ลักษณะเป็นคนหัวหยิกหยอง ผิวดำ นุ่งโจงกระเบน ห่มสไบเฉียง สวมกำไลข้อเท้า เดินทางไปจีนในสมัยแผ่นดินราชวงศ์เหลียง (พ.ศ.1045-1100) จดหมายเหตุราชวงศ์เหลียงบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับหลังหยาสิ่วไว้ว่าอยู่ในเขตทะเลใต้ ห่างจากกว่างโจว ตรงกับดินแดนคาบสมุทรภาคใต้ของไทย ลักษณะทางวัฒนธรรมที่บรรยายไว้ในจดหมายเหตุจีนส่อเค้าว่าเป็นบ้านเมืองที่รับอิทธิพลวัฒนธรรมอินเดียแล้ว หลักฐานเอกสารดังกล่าวนี้สอดคล้องกับข้อมูลด้านโบราณคดีที่ได้ค้นพบแหล่งการตั้งถิ่นฐานสมัยเริ่มแรกของชาวอินเดียในภาคใต้

ดินแดนแถบที่สันนิษฐานกันว่าเคยเป็นที่ตั้งของประเทศกิมหลิน จดหมายเหตุจีนกล่าวถึงชื่อประเทศใหม่ ดังปรากฏในจดหมายเหตุจีนสมัยราชวงศ์เหลียง เมื่อต้นพุทธศตวรรษที่ ๑๐ เรียกว่า **"ประเทศหลั่ง-ยะ-สิว"** บ้าง **"ประเทศหลั่ง-เจีย-ซู-เจีย"** บ้าง กล่าวกันว่าอาณาจักรนี้เป็นอาณาจักรเก่าแก่ที่สุดที่ก่อตั้งขึ้นในประเทศไทยและในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดังปรากฏข้อความในจดหมายเหตุจีน บันทึกถึงระบบการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนประเพณีวัฒนธรรมไว้ ความว่า

"ประเพณีของหญิงชายประเทศนี้เปลือยกายท่อนบน ไว้ผมปล่อยยาว นุ่งผ้าทั้ง

ราชทูตหลั่งยะสิว

ผืนทอด้วยฝ้าย พระเจ้าแผ่นดินและเสนา-บดี นอกจากนุ่งผ้ากันหมั่น (โจงกระเบน) ยังมีผ้าสีหมากสุก หรือ สีกุหลาบ คลุมไหล่ทั้งสองข้าง สวมสร้อยคอทองคำอย่างเส้นเชือก ใส่ตุ้มหูทอง สตรีแต่งกายนุ่งผ้า ห่มผ้า ประทับเครื่องเพชรพลอย นครหลวงมีกำแพงก่อล้อม ๒ ชั้น มีหอคอยกับพลับพลา เมื่อพระเจ้าแผ่นดินออกจากพระราชวัง จะทรงช้างแวดล้อมด้วยธงทิวแซ่ปัด และกลอง มีกลดสีขาวกางกั้นแสงแดด เหล่าทหารและองครักษ์มีระเบียบเรียบร้อย ชาวเมืองบอกว่าประเทศของเขาตั้งมากว่า ๔๐๐ ปีแล้ว”

ต่อมาผู้สืบพระวงศ์องค์หนึ่งเป็นคนอ่อนแอ บ้านเมืองก็เสื่อมลง ในบรรดาเชื้อพระวงศ์ มีเจ้าชายผู้หนึ่งทรงปัญญาสามารถ เป็นที่นับถือของประชาชน เมื่อพระเจ้าแผ่นดินทราบกิตติศัพท์ก็จับเชื้อพระวงศ์ผู้นั้นจองจำไว้ แต่เครื่องพันธนาการหลุดขาดเอง พระเจ้าแผ่นดินทรงดำริว่าน่าจะเป็นเทวดาช่วยเหลือ ไม่กล้าลงทัณฑ์แต่เนรเทศออกไปนอกราชอาณาจักร เชื้อพระวงศ์ผู้นั้นได้หนีไปอยู่ประเทศอินเดีย กษัตริย์อินเดียประทานราชธิดาองค์ใหญ่ให้เป็นชายา ล่วงมาได้มิช้านานพระเจ้า-แผ่นดิน หลั่ง-เจีย-สู สิ้นพระชนม์ เหล่า

เสนาบดีจึงไปเชิญเชื้อพระวงศ์ผู้นั้นกลับมาเป็นกษัตริย์ครองราชสมบัติได้ ๒๐ กว่าปีก็สวรรคต พระราชโอรสทรงพระนามว่า โป-เชียะ-ตา-โต ได้ครองราชสมบัติสืบมาในปีที่ ๑๔ แห่งรัชกาลเทียนเจี๋ยน (ตรงกับ พ.ศ.๑๐๕๘) กษัตริย์พระองค์นี้ได้ส่งทูตชื่อ อา-ชิ-โต ไปเจริญพระราชไมตรีกับพระเจ้าจักรพรรดิ์ (พระเจ้าเหลียงบู๊เต้ ครองราชย์อยู่ที่เมืองนานกิง ในระหว่าง พ.ศ.๑๐๔๕ ถึง พ.ศ.๑๐๙๒)

หลักฐานความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างราชสำนักจีน กับ ราชสำนัก หลั่ง-เจีย-สู เมื่อ พ.ศ.๑๐๕๘ อธิบายให้ทราบถึงเหตุการณ์ทางการเมืองสมัยนั้นว่าได้เกิดมีอาณาจักร หลั่ง-เจีย-สู เมื่อ พ.ศ.๑๐๕๘ ซึ่งนักประวัติศาสตร์สันนิษฐานว่าหมายถึง **"อาณาจักรคามลังกา"** ในภาษาอินเดีย เจริญรุ่งเรืองด้วยศิลปวัฒนธรรมในฐานะอาณาจักรอิสระขึ้นทางแถบทะเลใต้ แทนที่ประเทศกิมหลิน หรือสุวรรณภูมิ ร่วมสมัยกับอาณาจักรฟูนันมีอำนาจทางการเมืองอยู่ในคาบสมุทรอินโดจีน ทั้งยังบอกให้ทราบอย่างชัดเจนว่ากษัตริย์ประเทศ หลั่ง-เจีย-สู ยังมีความสัมพันธ์แนบแน่นทางการสมรสกับราชวงศ์กษัตริย์ในประเทศอินเดีย ตลอดจนความพยายามสถาปนาอาณาจักรฟูนัน ซึ่งล่มสลายลงครั้งแรกเมื่อราวปลายพุทธศตวรรษที่ ๙ ให้เกิดเสถียรภาพขึ้นใหม่ ภายหลังรัชกาลกษัตริย์ทรงพระนามว่า **"จู-จัน-ตัน"** สวรรคต ข้อความในจดหมายเหตุจีนกล่าวถึงชื่อนครรัฐสำคัญอีกแห่งหนึ่งทางภาคใต้ตั้งอยู่บริเวณเดียวกับ อาณาจักร หลั่ง-เจีย-สู มีชื่อว่า **"เมือง พาน-พาน"** มีส่วนเกี่ยวข้องกับการก่อตั้งราชวงศ์กษัตริย์ประเทศฟูนัน สมัยที่สอง ความว่า

"เกียว-เซน-หยู ผู้ปกครองประเทศฟูนัน ต่อจาก จู-จัน-ตัน แต่เดิมเป็นพราหมณ์ชาวอินเดีย ได้ยินเสียงเทพสั่งให้ไปเป็นกษัตริย์ประเทศฟูนัน บังเกิดความปลื้มปิติ จึงเดินทางมายังประเทศ พาน-พาน ครั้นประชาชนชาวฟูนันได้ทราบข่าวการมาของ เกียว-เซน-หยู ก็ชวนกันลงเรือเดินทางไปต้อนรับ เชิญเขาไปเป็นกษัตริย์ เกียว-เซน-หยู ได้เปลี่ยนแปลงระเบียบแบบแผนในประเทศฟูนัน ให้เป็นไปอย่างประเทศอินเดีย

จดหมายเหตุจีน สมัยราชวงศ์ถังได้ช่วยอธิบายสถานที่ตั้งของรัฐพาน-พานให้ทราบอย่างกว้าง ๆ แต่เพียงว่า

"ประเทศ พาน-พาน ตั้งอยู่ที่อ่าวชายทะเลทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศหลินยี่ (ประเทศจามปาในประเทศเวียดนาม) ข้างเหนือมีทะเลน้อยคั่นระหว่างหลินยี่ จากเกียวเจา (ตังเกี๋ย) เรือสำเภาอาจเล่นไปถึงได้ภายใน ๔๐ วัน ประเทศพาน-พาน มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศหลั่ง-เจีย-สู ประชาชนศึกษาหนังสือของพวกพราหมณ์ ส่วนมากท่องบ่นบทบัญญัติของศาสนาพุทธ เมื่อปีที่ ๙ ศักราชเจ็งกวน (ตรงกับ พ.ศ.๑๑๗๕) รัชกาลพระเจ้าถังไทจง ได้จัดสิ่งของพื้น-

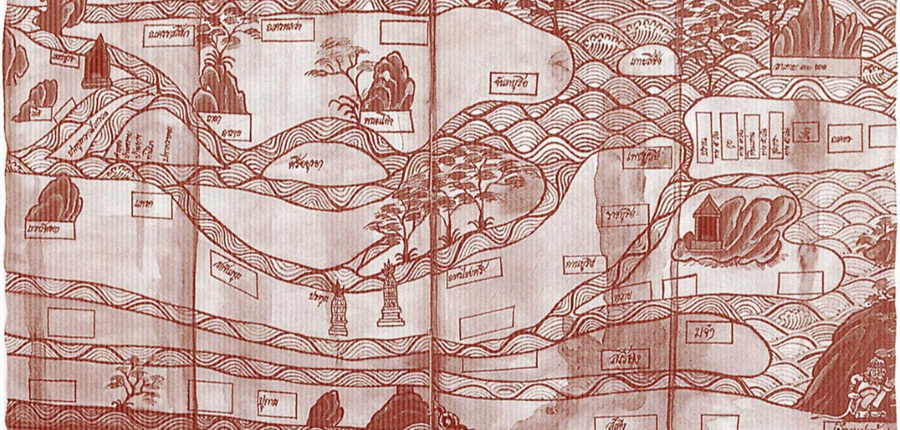
เมืองเป็นเครื่องราชบรรณาการไปถวายพระเจ้าจักรพรรดิ์จีน..."

เอกสารประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ทางการทูต ระหว่างราชสำนักจีน กับราชสำนักต่าง ๆ ในแถบทะเลใต้ ได้ช่วยขยายขอบเขตความรอบรู้ในด้านต่าง ๆ ยืนยันให้ทราบว่า วัฒนธรรมอินเดีย หลั่งไหลเข้ามาฝังรากฐานอย่างมั่นคงขึ้นทางภาคใต้ของประเทศไทยมานานแสนนานโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศาสนาพราหมณ์ และศาสนาพุทธ เป็นพลังผลักดันพัฒนาการไปสู่ระบบการปกครองใน **"ลัทธิเทวราช"** และ **"ลัทธิพุทธราช"** วิวัฒนาการซับซ้อนยิ่งขึ้นในสมัยต่อมา แตกสาขาออกเป็นนิกายต่าง ๆ นำไปสู่ปัญหาการขัดแย้งต่อสู้แย่งชิงอำนาจกันอยู่เป็นเวลานาน ทั้งก่อให้เกิดศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อสืบทอดลงมาจนถึงปัจจุบัน เรื่องราวอันลางเลือนในอดีตเหล่านี้เริ่มปรากฏหลักฐานชัดเจนยิ่งขึ้น หลังจากอาณาจักรฟูนันแตกสลายลงเมื่อราว พ.ศ.๑๐๘๓ โดยมีมือของเจ้าชายกัมพูชาทรงพระนามว่า **"เจ้าชายจิตรเสน"** ผู้สถาปนา **"อาณาจักรกัมพูชา"** หรือ **"ประเทศเจนละ"** ได้พยายามแผ่ขยายอำนาจเข้าครอบครองดินแดนในคาบสมุทรอินโดจีน และบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ส่วนดินแดนทางภาคใต้ มีหลักฐานแน่ชัดว่า อาณาจักรหลั่ง-เจีย-สู อาณาจักร พาน-พาน ทางฝั่งทะเลตะวันออก ยังคงเป็นอาณาจักรอิสระมีอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมเป็นของตนเอง สืบต่อมาจนกระทั่งถึงกลางพุทธศตวรรษที่ ๑๑ ได้เกิดอาณาจักรสำคัญมีชื่อเสียงโดดเด่นขึ้นอีกแห่งหนึ่ง พัฒนาการก้าวหน้าขึ้นสูงอาณาจักรผู้นำ ซึ่งจดหมายเหตุจีน สมัยราชวงศ์สุย เรียกว่า **"ประเทศ ชื่อ-ถู-กวั่ว"** หรือ **"ประเทศ เชี๊ยะ-โท้ว"** ในภาษาจีนแต้จิ๋ว ดังปรากฏในหลักฐานความสัมพันธ์ทางการทูตสมัยนั้น สรุปความว่า

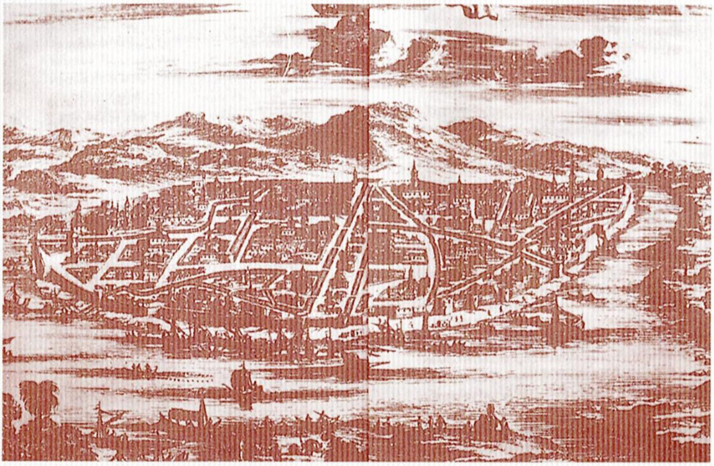
"ในรัชกาลจักรพรรดิ์สุยเอี๋ยงตี้ เมื่อ พ.ศ.๑๑๕๐ พระองค์ทรงโปรดแต่งตั้งเสนาบดีชื่อ "เสียงจุ่น" เป็นราชทูต เดินทางมาเจริญพระราชไมตรีกับ ประเทศเชี๊ยะ-โท้ว คณะทูตลงเรือสำเภาออกจากเมืองท่าน้ำไฮ่ เมื่อเดือน ๑๐ พ.ศ.๑๑๕๐ เดินทางไปในทะเล ๒๐ วัน ๒๐ คืน ถึงภูเขาเจียวชิ เลยผ่านไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ หยุดทอดสมอที่เกาะ เล่ง-เทีย-ปัว-ป๊อก-โก-จิว ซีกตะวันตก หันไปสู่ประเทศจามปา เรือแล่นต่อไปทางใต้ถึงไซ-จื้อ-เจี๊ยะ แปลว่า หินสิงห์ จากนั้นผ่านไปตามแนวเกาะใหญ่น้อยจำนวนมากอีก ๒-๓ วันต่อมา แลเห็นทิวภูเขาของประเทศ หลั่ง-เจีย-สู อยู่ทางทิศตะวันตกเรือแล่นต่อลงไปทางใต้ผ่านเกาะ เกย-หลั่ง-เต้า แปลว่า เกาะกรงไก่ ในเขตอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร เรือเลี้ยวต่อลงไปทางใต้มาถึงเขตแดน ประเทศเชี๊ยะโท้ว"

แผนที่การเดินเรือของราชทูต เสียง-จุ่น บอกให้ทราบถึงเส้นทางจากเมืองกวาง-

ตุ้งลงมาทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ผ่านประเทศเวียดนาม ประเทศกัมพูชา เข้าสู่อ่าวไทย สันนิษฐานกันว่าน่าจะเป็นบริเวณภาคใต้ตอนบนประมาณจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตำแหน่งสำคัญทางภูมิศาสตร์ที่จดหมายเหตุจีนเรียกว่า ทิวภูเขาของประเทศ หลั่ง-เจีย-สู นั้น คงหมายถึงเทือกภูเขาตะนาวศรี ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกในลักษณะเป็นแนวจากทิศเหนือลงสู่ทิศใต้ เรือคณะทูตแล่นต่อลงไปทิศใต้ผ่านเกาะกรงไก่ ซึ่งนักเดินเรือทราบกันดีว่าอยู่ในเขตจังหวัดชุมพร เลยเกาะกรงไก่ลงไปทางใต้จึงถึงเขตแดนประเทศเชี๊ยะ-โท้ว แปลว่า ประเทศที่มีพื้นดินเป็นสีแดง เชื่อกันว่าหมายถึง "อาณาจักรตามพรลิงค์โบราณ" ด้วยเหตุนี้ทำให้สามารถประมวลแหล่งก่อกำเนิด และพัฒนาการของนครรัฐ หลั่ง-เจีย-สู อันเก่าแก่ที่สุดได้ว่า ตั้งอยู่ทางภาคใต้ตอนเหนือ ถัดลงไปทางใต้เป็นนครรัฐ พาน-พาน นักโบราณคดีสันนิษฐานว่า หมายถึงอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนนครรัฐเชี๊ยะ-โท้ว ตั้งอยู่ทางใต้ของนครรัฐ พาน-พาน กลุ่มนครรัฐทางฝั่งทะเลตะวันออกเหล่านี้ สมัยพุทธศตวรรษที่ ๑๑ ศูนย์กลางอำนาจทางการเมืองและศิลปวัฒนธรรม คงเคลื่อนย้ายเปลี่ยนแปลงจาก นครรัฐ หลั่ง-เจีย-สู ไปยัง นครรัฐเชี๊ยะ-โท้ว

ประเทศ ชื่อ-ฤูก-กวั่ว สู่ เสียม : สยาม

แผนที่โบราณ
สมัย
กรุงศรีอยุธยา

ส่วนนครรัฐที่พัฒนาการเจริญรุ่งเรืองขึ้นทางฝั่งทะเลตะวันตก จดหมายเหตุจีนกล่าวถึง **"เมือง เตียว-กิว-หลี"** หมายถึง เมืองตะกั่วป่า ในจังหวัดพังงา และ **"เมือง โป-โล-ถา"** นักประวัติศาสตร์สันนิษฐานว่าอาจหมายถึง เมืองปกาสัย ในเขตอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ซึ่งเป็นแหล่งพบโบราณวัตถุเก่าแก่จำนวนมาก มีอายุถึงสมัยอาณาจักรฟูนัน กลุ่มนครรัฐเหล่านี้มีลักษณะตั้งอยู่เคียงคู่กันทั้งสองฝั่งทะเล โดยเทือกเขาตะนาวศรีคั่นกลาง สามารถเดินทางติดต่อถึงกันได้ทางบก พบร่องรอยหลักฐานทางโบราณคดีหลายประการ บอกให้ทราบว่าดินแดนบริเวณดังกล่าวนี้ได้เคยใช้เป็นเส้นทางขนส่งสินค้าลัดข้ามแหลมทองทางบกมาช้านาน อาจช่วยย่นระยะเวลา ระยะทาง ลดอัตราการเสี่ยงภัยธรรมชาติและโจรสลัด พลังอิทธิพลของสถานที่ตั้งในตำแหน่งทางภูมิรัฐศาสตร์อันเหมาะสม เพราะตั้งอยู่ตรงกึ่งกลางเส้นทาง

การเดินเรือจากประเทศจีนไปสิ้นสุดปลายทางที่เมืองอเลกซานเดรีย ในประเทศอียิปต์ เพื่อเดินทางต่อไปยังจักรวรรดิ์โรมันอาจเป็นปัจจัยเกื้อกูลผลักดันให้เกิดความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว จึงเป็นเหตุผลสนับสนุนทางทฤษฎีการรวมตัวของนครรัฐเพื่อสถาปนาจักรวรรดิ์ขึ้นเพื่อแข่งขันกับจักรวรรดิ์ฟูนัน ภายใต้การนำอย่างเป็นเอกภาพของนครรัฐ ซื่อ-ถูก-กวั่ว เมื่อราวพุทธศตวรรษที่ ๑๑ ด้วยเหตุนี้จดหมายเหตุจีนสมัยราชวงศ์ชิง จึงตรวจสอบเรื่องราวในพงศาวดารย้อนหลัง เมื่อ พ.ศ.๒๓๐๕ ยืนยันถึงความเป็นมาของ **"สหราชอาณาจักรสยาม"** ไว้ว่า

"สยาม ตั้งอยู่บริเวณทิศตะวันตกเฉียงใต้ของ แจ้นเฉิน ในสมัยราชวงศ์สุยและราชวงศ์ถัง เรียกประเทศนี้ว่า ซื่อ-ถู-กวั่ว (ภาษาแต้จิ๋วเรียกว่า เซี๊ยะ-โห้ว) แปลว่า ประเทศที่มีพื้นดินเป็นสีแดง ต่อมา ซื่อ-ถู-กวั่ว แบ่งออกเป็น ๒ รัฐ รัฐหนึ่งเรียกว่า หลัว-ฮู่ (ละโว้) อีกรัฐหนึ่งเรียกว่า ฉ้วน (ภาษาแต้จิ๋วเรียกว่า เสียม หรือ เสียน คือ สยาม) ต่อรัฐฉ้วนถูกรัฐหลัว-ฮู่ เข้าตีและรวมกันได้ พระเจ้าหงอู่แห่งราชวงศ์หมิง จึงเรียกชื่อประเทศใหม่นี้ว่า ฉ้วน-หลัว" (เสียม-หลอ-ก๊ก คือ สยาม-ละโว้)

ทฤษฎีการก่อกำเนิด **"สหราชอาณาจักรสยาม"** ตามเอกสารประวัติศาสตร์จีนที่ได้จดบันทึกไว้อย่างเป็นทางการกล่าวยืนยันลำดับความเป็นมาตั้งแต่สมัยราชวงศ์สุย เมื่อราวกลางพุทธศตวรรษที่ ๑๑ อ้างถึงหลักฐานความสัมพันธ์ทางการทูต สืบทอดลงมาจนถึงสมัยราชวงศ์ชิง ใน พ.ศ.๒๓๐๕ เป็นระยะเวลาถึง ๑,๑๕๕ ปี บอกให้ทราบว่าประเทศสยามแต่เดิมราชสำนักจีนเคยเรียกชื่อว่า ประเทศ ซื่อ-ถู-กวั่ว ตั้งอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทย ได้แผ่ขยายตัวขึ้นไปก่อตั้งอาณาจักรละโว้ ในแถบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณภาคกลาง ต่อมาเกิดปัญหาขัดแย้งทางการเมือง แบ่งแยกกันเป็น ๒ อาณาจักร คือ อาณาจักรสยามตั้งอยู่ในภาคใต้ อาณาจักรละโว้ ตั้งอยู่ทางภาคกลาง บ้านพี่เมืองน้องทั้งสองทำสงครามกัน อาณาจักรละโว้รับชัยชนะผนวกอาณาจักรสยามรวมเข้าเป็นประเทศเดียวกันแล้วส่งทูตเดินทางไปเจริญสัมพันธไมตรีกับพระเจ้าหงอู่แห่งราชวงศ์หมิง ทางราชการจึงจดบันทึกชื่อประเทศใหม่ว่า สยาม-ละโว้ จักรพรรดิ์จีนสมัยราชวงศ์ชิงได้ตรวจสอบประวัติความเป็นมาของประเทศสยาม เมื่อครั้งสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีส่งคณะทูตเดินทางไปถวายราชบรรณาการแก่จักรพรรดิ์เฉินหลง เมื่อ พ.ศ.๒๓๑๘ ราชสำนักจีนยังคงยอมรับว่า กรุงธนบุรีคือประเทศสยาม แต่ระบุถึงเรื่องราวในอดีตโดยไม่เปลี่ยนแปลงว่าเป็นชนชาติเดียวกันกับชาวเซี๊ยะ-โห้ว-ก๊ก และ ฮู-หลำ-ก๊ก อันหมายถึงชนชาติสยามสืบเชื้อสายมาจากอาณาจักรตามพรลิงค์ และอาณาจักรฟูนัน ซึ่งสวนทางกับหลักฐานในประวัติศาสตร์แห่งชาติโดยสิ้นเชิง แต่กลับสอดคล้องกับตำนานเมืองนครศรีธรรมราช

อ้างว่า พญาศรีธรรมาโศกราช ได้ทำสงคราม กับท้าวอู่ทอง ทั้งยังตกลงทำสัญญาสันติภาพรวมชาติเป็นประเทศเดียวกัน ตรงกับจดหมายเหตุจีนสมัยราชวงศ์หมิง เมื่อสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ พระเจ้าอู่ทอง ทรงสถาปนากรุงศรีอยุธยา เป็นราชธานีของราชอาณาจักรสยาม ใน พ.ศ.๑๘๙๓

ปัญหาความสับสนยุ่งเหยิงทางประวัติศาสตร์เกิดขึ้นเมื่อราวปลายพุทธศตวรรษที่ ๑๗ ภายหลังจากพระเจ้าชัยวรมันที่ ๗ แห่งจักรวรรดิ์กัมพูชาสวรรคต (ดินแดนที่เคยเป็นเมืองขึ้นของพระองค์ต่างประกาศอิสระภาพมากมาย ศาสตราจารย์ยอร์ช เซเดส์ เปรียบเทียบว่าเหมือนการแตกตัวของฟองสบู่ เช่น อาณาจักรสุโขทัย อาณาจักรล้านนาไทย อาณาจักรพะเยา อาณาจักรล้านช้าง อาณาจักรอโยธยา อาณาจักรนครศรีธรรมราช ต่างอ้างสิทธิเหนือดินแดนครอบคลุมซึ่งกันและกัน ประกอบกับในประเทศจีนกษัตริย์ราชวงศ์หงวน ได้ส่งกองทัพมองโกลลงมาปราบปรามดินแดนทางภาคใต้ แทรกแซงกิจการภายในของประเทศต่าง ๆ ด้วยวิธีการบีบบังคับให้ส่งเครื่องราชบรรณาการ ในลักษณะยอมเป็นเมืองขึ้นหรืออยู่ภายใต้อำนาจของประเทศจีน จนเกิดรบพุ่งกับประเทศจามปา กัมพูชา พม่า อินโดเนเซีย ญี่ปุ่น การก่อกำเนิดอาณาจักรสุโขทัยขึ้นสมัยนั้น ได้ส่งทูตเดินทางไปติดต่อกับประเทศจีน ราชทูตจีนเดินทางมายังกรุงสุโขทัย จดหมายเหตุจีนสมัยนั้นเรียกอาณาจักรสุโขทัยว่า **"เสียน"** หรือ **"เสียม"** เช่นเดียวกับจดหมายเหตุจีน สมัยราชวงศ์สุย เมื่อ พ.ศ.๑๑๕๐ จึงกลายเป็นปมปัญหาทางประวัติศาสตร์ในยุคหัวเลี้ยวหัวต่อขึ้น ครั้นนักปราชญ์ต่างชาติเสนอหลักฐานทางโบราณคดีอ้างว่า ชนชาติสยาม หมายถึงคนป่าเถื่อนที่อาศัยอยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งเคยเป็นนามของประเทศมาช้านานไปเป็นประเทศไทย แล้วเรียกชื่อชนชาติตนเองเสียใหม่ว่า ชนชาติไทย ยิ่งก่อให้เกิดความยุ่งยากทางประวัติศาสตร์เพิ่มขึ้น จนไม่อาจสรุปหาข้อยุติเกี่ยวกับชนชาติของตนเองได้

ในสมัยปัจจุบัน นักประวัติศาสตร์ได้พยายามค้นคว้าหลักฐานตามแหล่งอารยธรรมเก่าแก่ ในภูมิภาคต่าง ๆ จนสามารถสรุปเป็นข้อยุติได้แล้วว่า ดินแดนในประเทศไทย เคยเป็นที่อยู่อาศัยของผู้คนมาตั้งแต่สมัยบรรพกาล จนกระทั่งก่อตั้งบ้านเมืองสืบสายถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมต่อกันมาไม่ขาดสาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แหล่งอารยธรรมในภาคใต้ บ่งบอกให้ทราบอย่างชัดเจนว่า พัฒนาการจากเมืองท่าเรือชายฝั่งทะเลขึ้นเป็นนครรัฐมาไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ ปี หรือมากกว่านั้น ซึ่งขัดแย้งกับประวัติศาสตร์ชาติไทยที่เพิ่งเริ่มต้นเมื่อราว ๗๐๐ ปี แต่เรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ภาคใต้ ถูกละเลยและมองข้ามไปอย่างน่าเสียหาย อาจเกิดจากความเชื่ออย่างฝังใจว่าชนชาติเสียมหรือสยาม หมายถึงอาณาจักรกรุง

สุโขทัย ทั้ง ๆ ที่จดหมายเหตุจีนเกือบทุกฉบับยืนยันว่าหมายถึงประเทศซื่อ-ถู-กวั่ว หรืออาณาจักรตามพรลิงค์โบราณ ที่ตั้งอยู่ทางภาคใต้ จดหมายเหตุจีนสมัยราชวงศ์ชิง จึงกล่าวเน้นย้ำยืนยันถึงสภาพทางภูมิศาสตร์อันน่าพิศวงต่อไปว่า

"เสียมหลอก๊ก มีภูเขาใหญ่อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ น้ำในเสียมหลอก๊กออกจากภูเขาฝ่ายทิศใต้ไหลมาออกทะเล"

ลักษณะทางภูมิศาสตร์อันแปลกประหลาดเช่นนี้ ผู้ที่คุ้นเคยกับภูมิประเทศในแถบภาคใต้ ตั้งแต่จังหวัดเพชรบุรีไปจนตลอดแหลมมาลายู หากตั้งข้อสังเกตจะพบว่า แม่น้ำสำคัญในภาคใต้ทางฝั่งทะเลตะวันออก เช่นแม่น้ำเพชรบุรี แม่น้ำตาปี แม่น้ำปัตตานี แม่น้ำสายบุรี แม่น้ำกลันตัน ล้วนแต่ไหลมาจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ ไปลงสู่อ่าวไทยทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือทั้งสิ้น แสดงให้เห็นว่าจดหมายเหตุจีน มิได้เขียนขึ้นอย่างเลื่อนลอยแบบเดาสุ่ม แต่มีคุณค่าควรแก่การเรียนรู้เพื่อตรวจสอบถึงวิวัฒนาการของชาติตามความเป็นจริงให้ถูกต้องกันเสียที โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักฐานความสัมพันธ์ทางการทูต ระหว่างกรุงสุโขทัย กับ ราชสำนักจีน สมัยราชวงศ์หงวน มีเงื่อนงำน่าสงสัยอยู่หลายประการเช่น เมื่อ พ.ศ.๑๘๓๘ ประเทศมลายูร้องเรียนต่อจักรพรรดิ์จีนว่าถูกกองทัพชาวสยามรุกรานจึงขอความคุ้มครองจากประเทศจีน จักรพรรดิ์เซ็ง-จุง ได้ส่งทูตเดินทางมายังกรุงสุโขทัย นำพระบรมราชโองการของจักรพรรดิ์มาถวายพ่อขุนรามคำแหง มีเนื้อความว่า

"พลเมืองเสียน และมาลียูเออร์ทะเลาะเบาะแว้งกัน ต่อสู้กันมาเป็นเวลานานแล้ว บัดนี้ทั้งสองประเทศได้ยอมอ่อนน้อมต่อจีน ดังนั้นจักรพรรพิ์จึงทรงมีพระบรมราชโองการต่อ เสียน ว่าจงอย่าทำร้ายชาวมาลียูเออร์ และอย่าละเมิดคำสัญญา"

นักประวัติศาสตร์แห่งชาติส่วนใหญ่มักเข้าใจว่าชาวมาลียูเออร์หรือประเทศมลายูหมายถึง ประเทศมาเลเซีย ในสมัยปัจจุบัน แต่โดยหลักฐานประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภาคใต้แล้ว อาณาจักรมลายูโบราณตั้งอยู่บนเกาะสุมาตรา เป็นไปได้อย่างไรที่ อาณาจักรสุโขทัย มีอำนาจอยู่บนแผ่นดินบก ศูนย์กลางอำนาจตั้งอยู่ห่างไกลชายฝั่งทะเลมาก ทั้งยังมีอาณาจักรละโว้ขวางกั้นอยู่ทางใต้ จะไปทะเลาะเบาะแว้งกับชาวมลายูบนเกาะสุมาตราไม่น่าจะเป็นไปได้ นอกจากนั้นในช่วงเวลาดังกล่าว ตำนานเมืองนครศรีธรรมราช บอกว่า ขุนอินทาราเจ้าเมืองนครศรีธรรมราช ได้สถาปนาเมือง ๑๒ นักษัตรขึ้นใหม่ มีอำนาจมั่นคงอยู่ทางภาคใต้ ไม่ยอมอ่อนน้อมต่อกษัตริย์ราชวงศ์อู่ทอง กษัตริย์เมืองนครศรีธรรมราชและพ่อขุนรามคำแหง อาจจะเป็นไมตรีต่อกัน ทำให้อาณาจักรละโว้ ต้องอยู่อย่างโดดเดี่ยวท่ามกลางศัตรูรอบด้าน อาณาจักร

ระฆังโบราณ สมัยศรีวิชัย

ละโว้จำเป็นต้องดำเนินกุศโลบายทางการทูต ขอความคุ้มครองจากกจักรพรรดิ์จีนประเทศจีนจึงห้ามปรามมิให้อาณาจักรสุโขทัยรุกรานอาณาจักรละโว้ เงื่อนงำความสับสนเกี่ยวกับคำว่า **"เสียน"** หรือ **"เสียม"** อันหมายถึง **"ชาวสยาม"** ที่เคยเข้าใจกันว่าหมายถึงอาณาจักรสุโขทัย เริ่มคลี่คลายไปในสมัยราชวงศ์หมิง เมื่อปัญญาชนชาวจีนชื่อ หวาง-ต้า-หยวน ได้จดบันทึกบรรยายถึงเรื่องราวของพลเมืองชาวเสียนใน พ.ศ.๑๘๙๒ ดังนี้

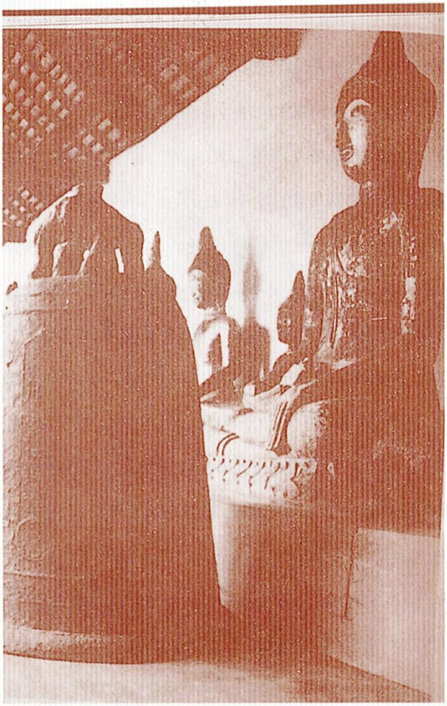
"พลเมืองของ เสียน เป็นโจรสลัดกันมาก เมื่อใดก็ตามที่มีเหตุการณ์วุ่นวายขึ้นในเมืองอื่น พวกนี้จะลงเรือหลายร้อยลำ บรรทุกสาคูจนเพียบแปล้ ยกกำลังเข้าโจมตีอย่างกล้าหาญจนได้ทุกสิ่งที่ต้องการ"

หลักฐานเกี่ยวกับเรื่อง ชาวสยามเป็นโจรสลัด ยกกองทัพเรือไปล้อมโจมตีเมือง ตัน-มา-ซี หรือ เกาะตุมาสิก คือเกาะสิงคโปร์ เมื่อปลายพุทธศตวรรษที่ ๑๘ ตรงกับสมัยเจ้าศรีราชา เป็นเจ้าเมืองนครศรีธรรมราช พยายามแผ่ขยายอำนาจเพื่อต่อต้านอาณาจักรชวา ที่กำลังรุกรานเข้าไปยื้อแย่งเกาะสุมาตรา ในขณะที่สมเด็จพระ-รามาธิบดีที่ ๑ พระเจ้าอู่ทองทรงพยายามสถาปนาสหราชอาณาจักรสยามขึ้นในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา จดหมายเหตุของพ่อค้าชาวอาหรับ ที่เดินทางเข้ามาติดต่อค้าขาย ทราบถึงการรวมตัวกันระหว่างอาณาจักรละโว้ กับ อาณาจักรนครศรี-ธรรมราช ขึ้นใหม่อย่างมั่นคง เช่นเดียวกับราชสำนักจีน ซึ่งติดตามเหตุการณ์ทางการเมืองของประเทศไทยอย่างใกล้ชิด รู้ดีว่าอาณาจักรอโยธยา กับ อาณาจักรนครศรีธรรมราช รวมตัวกันเข้าเป็นประเทศเดียวกัน จักรพรรดิ์ฮุง-หวู หรือพระเจ้าหงอู่แห่งราชวงศ์หมิง ทรงประกาศยอมรับอย่างเป็นทางการว่า **"ประเทศ เสียน-หลัว-ฮู่"** ชาวอาหรับเรียกว่า **"อัส-ไซแอม"** อันมีความหมายอย่างแน่ชัดว่า ประเทศสยามที่มีกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ทั้ง ๆ ที่สมัยนั้นอาณาจักรสุโขทัยยังคงเป็นประเทศอิสระ กษัตริย์ราชวงศ์พระร่วงยังคงมีอำนาจทาง

การเมืองอย่างสมบูรณ์ จนกระทั่งเกือบ ๓๐ ปีต่อมา จึงถูกผนวกรวมเข้าอยู่ในอาณาจักรศรีอยุธยา นักประวัติศาสตร์ไทยควรหาคำตอบให้กระจ่างชัดว่า ชนชาติสยามและชนชาติไทย มีความเป็นมาอย่างไร

ถ้าปราศจากเอกสารประวัติศาสตร์จีนโบราณ คัมภีร์เก่าแก่ของชาวอินเดีย และจดหมายเหตุของพ่อค้านักเดินเรือในอดีต ตลอดจนการรับวัฒนธรรมอินเดีย ทั้งในด้านภาษา ศาสนา ศิลปกรรมต่าง ๆ แล้ว เรื่องราวของชนชาติสยามก็คงต้องยอมรับกันตามหลักฐานในประวัติศาสตร์ชาติไทย เชื่อถือกันเช่นนั้นตลอดไป แต่คำว่าชนชาติสยาม ที่เริ่มปรากฏโฉมหน้าขึ้นในเอกสารประวัติศาสตร์จีน เมื่อราวกลางพุทธศตวรรษที่ ๑๑ หลักฐานซึ่งถูกจดบันทึกขึ้นโดยปัญญาชนชาวจีนมีตำแหน่งเป็นเอกอัครราชทูต ระบุถึงความสัมพันธ์ทางพระราชไมตรีระหว่างประเทศจีน กับประเทศซื่อ-ถู-กวั่ว แผนที่การเดินเรือบอกไว้แน่ชัดว่าตั้งอยู่ริมฝั่งทะเลทางภาคใต้ของประเทศไทย ด้านตะวันออก เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในปัจจุบันว่าหมายถึงอาณาจักรตามพรลิงค์โบราณ ได้พัฒนาการขึ้นเป็นผู้นำนครรัฐในแถบทะเลใต้ หลังจากอาณาจักรฟูนันล่มสลายลงในราวปลายพุทธศตวรรษที่ ๑๐ ความเคลื่อนไหวทางการเมืองและการทหารของอาณาจักรกัมพูชา เริ่มแสดงบทบาทมีอิทธิพลร่วมกับอาณาจักรจามปา อาจคุกคามความมั่นคงปลอดภัยดินแดนตอนใต้มณฑลตังเกี๋ยของประเทศจีน ด้วยเหตุนี้ความสัมพันธ์ทางการทูตสมัยนั้น ราชสำนักจีนดำเนินนโยบายทางการทูตในลักษณะ **“ระบบการเอาอกเอาใจ”** ผสมผสานกับ **“ระบบแบ่งแยกและปกครอง”** เพื่อสร้างดุลแห่งอำนาจขึ้นในคาบสมุทรอินโดจีน แม้ไม่มีหลักฐานแน่ชัดในเรื่องนี้ แต่ในที่สุดอาณาจักรกัมพูชาและอาณาจักรจามปาถูกบ่อนทำลายแทรกแซงกิจการภายในจนกลายเป็นประเทศเจนละบก ประเทศเจนละน้ำ กองทัพจีนบุกเข้าโจมตียึดครองดินแดนทางตอนเหนือของประเทศจามปา แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ทางการทูตในสมัยเริ่มต้นประวัติศาสตร์กรุงตามพรลิงค์นั้น มิได้เป็นไปใน **“ระบบบรรณาการ”** ตลอดจนหลักฐานการรับวัฒนธรรมอินเดีย ยืนยันชัดเจนว่าบุคคลในวรรณกษัตริย์สมัยนั้นยังคงนับถือศาสนาพราหมณ์ ลัทธิวิษณุนิกาย แต่มิได้รังเกียจกีดกันศาสนาพุทธ อันเป็นจุดเริ่มต้นที่ประวัติศาสตร์จีน จดบันทึกว่า **“ชนชาวสยาม”** เป็นพลเมืองของ “ประเทศซื่อ-ถู-กวั่ว” ทั้งเป็นชนชาติเผ่าพันธ์เดียวกับชาวฟูนัน

อาณาจักรตามพรลิงค์ ก่อกำเนิดขึ้นพร้อมกับเรื่องราวของชนชาติสยาม ต่อมาอีกไม่นาน ก็เงียบหายไปโดยไม่ทราบต้นสายปลายเหตุ จนถึงต้นพุทธศตวรรษที่ ๑๒ ได้เกิดอาณาจักรลึกลับขึ้นมาแสดงบทบาทแผ่ขยายอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการทหาร อย่างกว้างใหญ่ไพศาล มีชื่อเสียงเกรียงไกรไปทั่วภาคพื้นทะเลใต้

ระฆังเก่าแก่ สมัยศรีวิชัย

จักรวรรดิ์ซึ่งทิ้งซากร่องรอยทางศิลปวัฒน-ธรรมอันเกิดจากแรงบันดาลใจในความเชื่อทางศาสนาพุทธลัทธิมหายานของกษัตริย์ราชวงศ์ **"ไศเลนทร"** จำนวนมากกระจัด-กระจายกว้างไกลในดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่ประวัติศาสตร์ของจักรวรรดิ์อันมีชื่อเสียงเลื่องลือขจร กลับค้นหาได้ลำบากยากยิ่งในตำราประวัติศาสตร์ชาติไทย ส่วนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในภาคใต้เชื่อว่าอาณาจักรลึกลับดังกล่าวนี้เกิดจากกระแสพัฒนาการสืบทอดไปจาก อาณาจักรตามพรลิงค์ โดยอ้างอิงถึงหลักฐานปรากฏอยู่ในจดหมายเหตุจีน สมัยราชวงศ์ถังเริ่มจดบันทึกชื่ออาณาจักรนี้ว่า

"ประเทศโฟ-เช" บ้าง "ชิ-ลิ-โฟ-เช" บ้าง "สัน-โฟ-ซี" บ้าง ตำนานพงศาวดารประเทศศรีลังกา เรียกว่า "ชวากะรัฐ" บ้าง "ตามพะลิงครัฐ" บ้าง "ศรีโพธิ" บ้าง จดหมายเหตุนักเดินเรือและพ่อค้าชาวอาหรับ เรียกว่า "ประเทศซาบาก" บ้าง "ประเทศซาบากะ" บ้าง "ประเทศซามาคาร" บ้าง

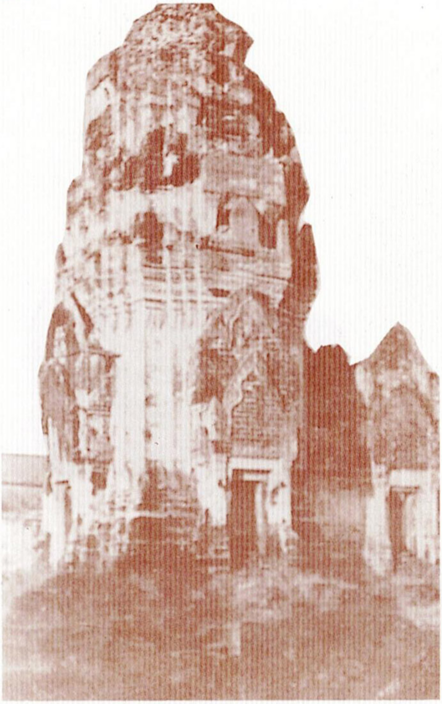
แต่เดิมนักประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่ไม่ทราบว่า ราชอาณาจักรทะเลใต้ ที่ถูกระบุว่าเป็นที่มาของชนชาติสยามมีชื่อว่าอย่างไร จนกระทั่งศาสตราจารย์ยอร์ช เซเดส์ได้ขนานนามว่า **"อาณาจักรศรีวิชัย"** แต่ถูกโต้แย้งคัดค้านว่าชื่อดังกล่าวนั้นเป็นพระ-นามของกษัตริย์ ปรากฏอยู่ในศิลาจารึกหลักที่ ๒๓ มิใช่เป็นชื่อของบ้านเมือง ศาสตราจารย์มาซุมดาร์ เสนอความเห็นว่า **"อาณาจักรไศเลนทร"** ก็มิได้เป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลาย ศาสตราจารย์ประนะวิธานอ้างว่าในคัมภีร์เก่าของประเทศศรีลังการะบุว่า **"อาณาจักนชวากะ"** ส่วนนครหลวงของประเทศนี้มีชื่อว่า **"กรุงศรีวิชัย"** ดังปรากฏอยู่ในศิลาจารึกภาษาทมิฬ ทางตอนใต้ของประเทศอินเดีย เมื่อราวปลายพุทธศตวรรษที่ ๑๕ ส่วนในวงการนักประ-วัติศาสตร์ศิลป์ยอมรับศิลปกรรมอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ที่เกิดขึ้นสมัยพุทธศตวรรษที่ ๑๒ เรียกว่า **"ศิลปสกุลช่างศรีวิชัย"** ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากศิลปอินเดีย สมัยราชวงศ์คุปตะ และราชวงศ์

ปาละ

ประวัติศาสตร์อินโดเนเซีย และชาวมลายู บนเกาะสุมาตรา บอกว่า มหาราชแห่งไศเลนทร นับถือศาสนาพุทธอย่างแก่กล้า และเป็นช่างผู้ยิ่งใหญ่มีฝีมือในทางจำหลักหิน นำตัวอักษรเทวนาครีภาษาสันสกฤตเข้าไปเผยแพร่ ได้สร้างพุทธสถานจำนวนมากขึ้นบนเกาะชวา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พุทธจักรวรรดิ์บรมพุทโธ สร้างสรรศิลปศรีวิชัยอย่างหาที่เปรียบมิได้และมหัศจรรย์ที่สุด แต่ไม่มีหลักฐานอะไรที่จะยืนยันว่า กรุงศรีวิชัยตั้งอยู่บนเกาะชวา ส่วนทางภาคใต้ของประเทศไทยและเกาะสุมาตรา ก็ไม่มีหลักฐานแสดงให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่หรูหราเหลืออยู่เลย คงมีแต่เฉพาะเรื่องราวเล่าลืออยู่ในตำนานพื้นเมือง อ้างถึงความสัมพันธ์กับอาณาจักรลพบุรี อาณาจักรกัมพูชา และนครหริภุญชัย ตลอดจนศิลาจารึกเพียงไม่กี่หลัก กล่าวถึงอำนาจทางการเมืองของราชวงศ์ไศเลนทรในแหลมทองค่อนข้างคลุมเคลือ ไม่ชัดเจนหนักแน่นเหมือนดังปรากฏในตำนานพงศาวดารลังกา ส่วนด้านเศรษฐกิจสังคมที่เรียกกันว่า **“วัฒนธรรมไศเลนทร”** นั้น พบหลักฐานหลายประการบ่งบอกถึงการเกิดขึ้นของ **“ลัทธิพุทธศักราช”** ในลักษณะครึ่งเทพครึ่งพระพุทธเจ้าแบบใหม่เรียกว่า **“พระโพธิสัตว์”** ตลอดจนศิลปวัฒนธรรมเริ่มต้นยุคศิลาจารึกได้สร้างความสั่นสะเทือนอย่างรุนแรง ส่งผลกระทบต่อ **“‘ลัทธิเวทราช”** เพิ่มขึ้นตามลำดับ ดังปรากฏในตำนานจามเทวีวงศ์ แผ่ขยายขึ้นไปจนถึงยอดปราสาทเขาพระวิหาร ทำให้ประเพณีการสร้างปราสาทหินเพื่ออุทิศถวายแด่ทวยเทพพระศิวะและพระวิษณุ เปลี่ยนแปลงไปสู่คติธรรมการบูชาพระ-โพธิสัตว์ผู้สถิตอยู่ในทศทิศ จนกระทั่งถึงพุทธศตวรรษที่ ๑๗ ศาสนาพุทธ นิกายหินยานฝ่ายลังกาวงศ์ เริ่มปรากฏอิทธิพลเด่นชัดขึ้นในราชสำนัก ความเชื่อเกี่ยวกับพระโพธิสัตว์สั่นคลอนเสื่อมลงพร้อมกับศาสนาพราหมณ์ อันเป็นรากฐานการก่อกำเนิด **“ลิทธิธรรมราชา”** สืบมาจนถึงปัจจุบัน

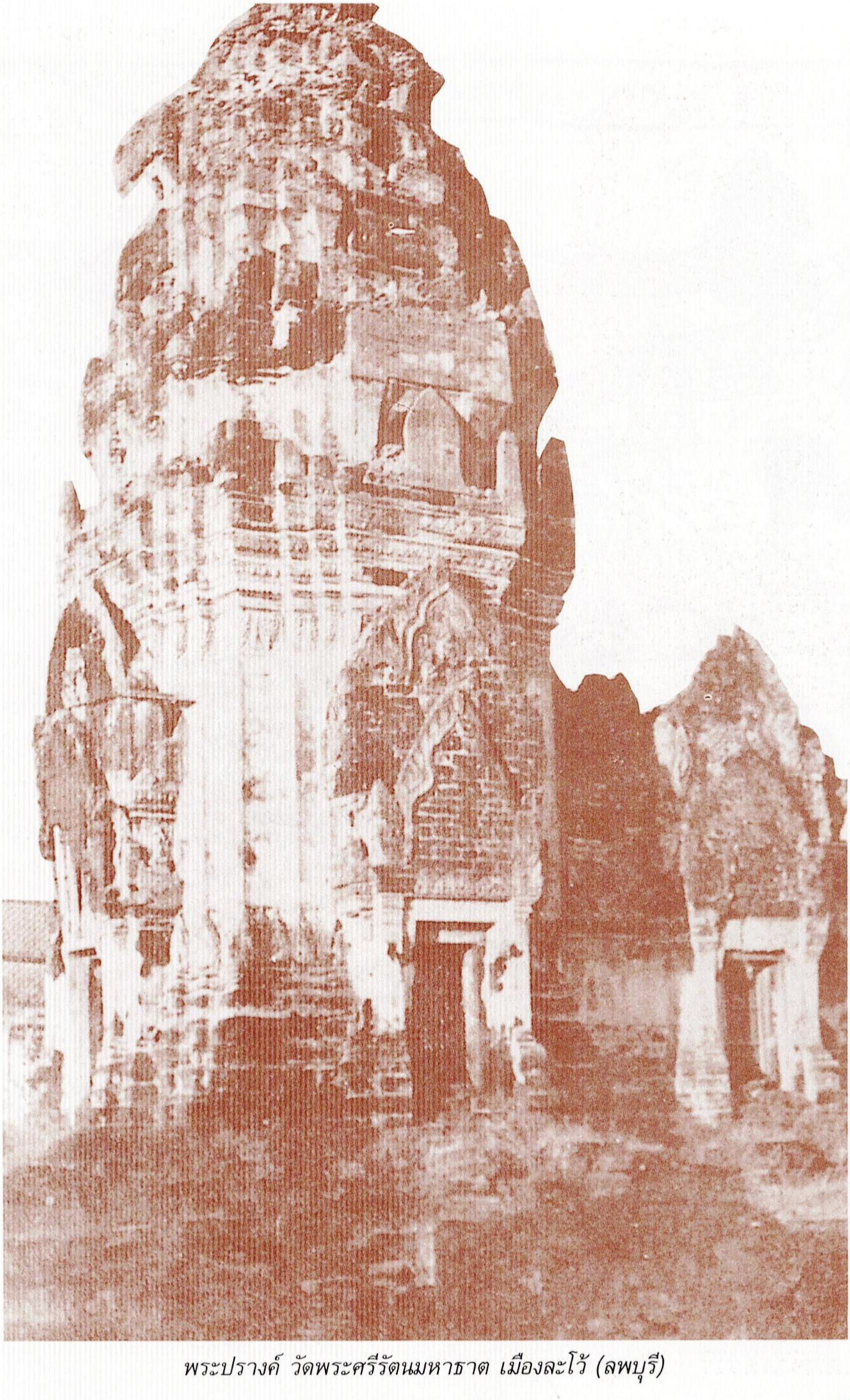

เทวรูป สมัยศรีวิชัย

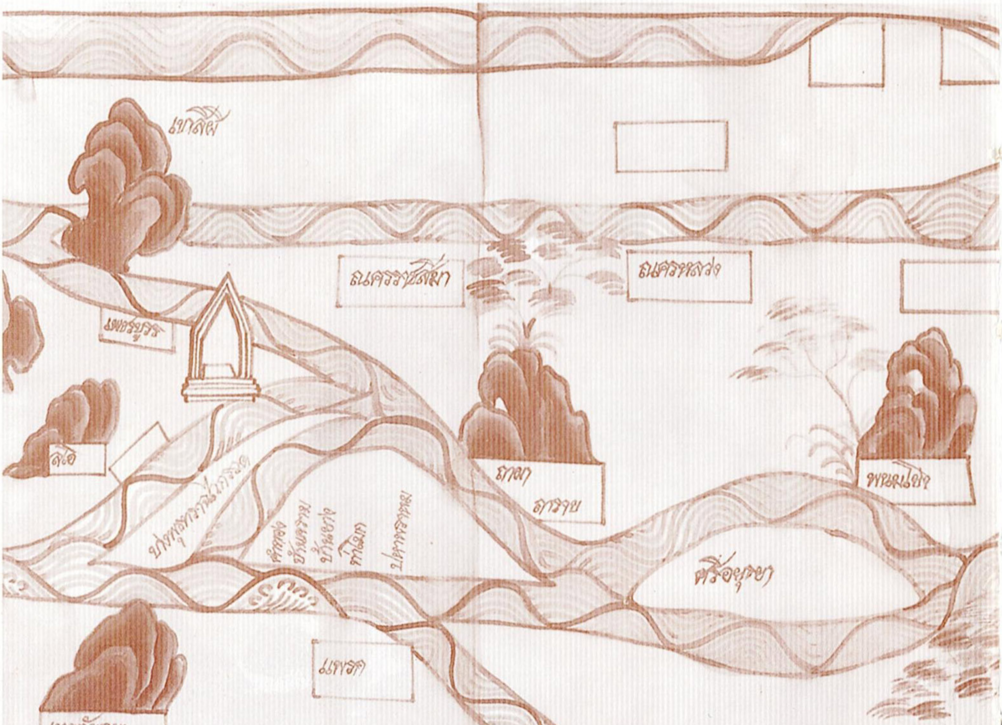

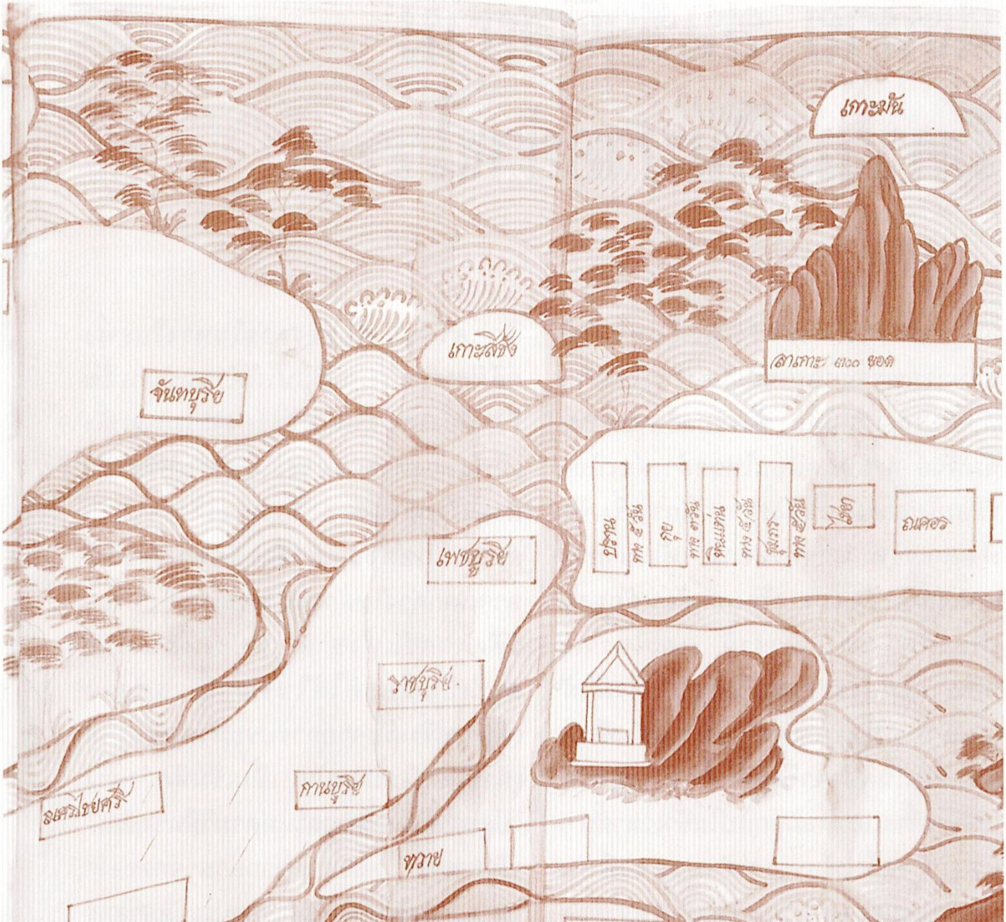
พระปรางค์ เมืองละโว้

วิวัฒนาการอันเลือนลางของ ชนชาติสยาม ซึ่งเอกสารประวัติศาสตร์จีน ระบุยืนยันอย่างมั่นคงตลอดมาว่ามีจุดเริ่มต้นมาจากอาณาจักรตามพรลิงค์ ทางภาคใต้ของประเทศไทย หลักฐานทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์นานาชาติ บอกให้ทราบว่าราชวงศ์กษัตริย์แห่งอาณาจักรนี้ได้สืบทอดลงไปยัง จักรวรรดิ์ศรีวิชัย หรือจักรวรรดิ์ชวากะ ต่อมาแตกสลายกลายเป็นอาณาจักรศรีธรรมาโศก และอาณาจักรนครศรีธรรมราชตามลำดับ ส่วนชนชาติสยามที่อาศัยอยู่บนคาบสมุทรอินโดจีน อาณาจักรละโว้ เป็นศูนย์กลางอำนาจการปกครองและแหล่งสร้างสรรศิลป-วัฒนธรรมเก่าแก่ จนได้รับการขนานนามว่า **"ศิลปกรรมสกุลช่างลพบุรี"** แพร่กระจายขึ้นไปพัฒนาการอยู่ในนครหริภุญชัย ทางภาคเหนือมาก่อนการสถาปนากรุงสุโขทัยเป็นราชธานีเกือบ ๑,๐๐๐ ปี ชนชาติสยามได้ถ่ายเทกระแสศิลปวัฒนธรรม แพร่กระจายกว้างไกลทั้งระยะทางและกาลเวลา ซึ่งจดหมายเหตุจีนเรียกว่า **"วัฒนธรรมคุณ-หลุน"** ที่พลเมืองในประเทศแถบทะเลใต้สามารถสื่อความหมายต่อกันเป็นสากลภายในระบบสหพันธ์รัฐอันศักดิ์สิทธิ์ แม้ว่าสมัยต่อมาสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ พระ-เจ้าอู่ทอง ทรงพยายามดำเนินนโยบายจัดตั้ง **"สหราชอาณาจักรสยาม"** ตามอุดมคติของมหาราชผู้มีชื่อเสียงในอดีต แต่พระองค์สามารถรวบรวมชนชาติสยามเป็นเอกภาพเฉพาะดินแดนบนภาคพื้นทวีปเท่านั้น น่านน้ำทะเลใต้ตกอยู่ภายใต้การคุ้มครองใน **"ระบบบรรณาการ"** ของประเทศจีน และชาติมหาอำนาจชาวตะวันตกสมัยต่อมา

พระปรางค์ วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ เมืองละโว้ (ลพบุรี)

ถนครราชสีมา
ถนครหลวง
ศรีอยุธยา
ปทุม

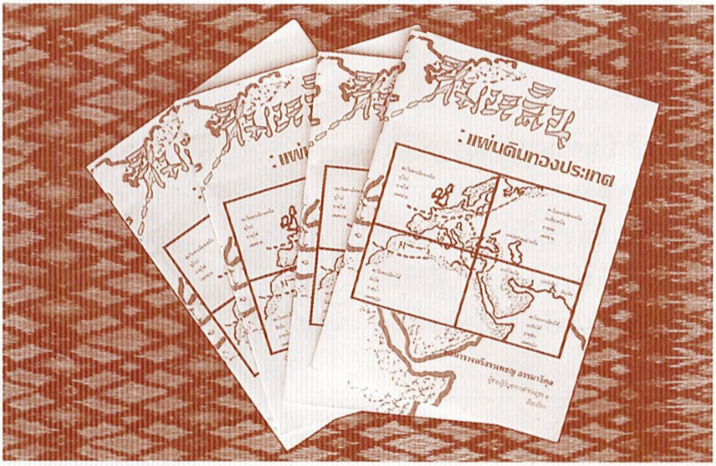

คาบสมุทรภาคใต้ จากสมุดภาพไตรภูมิฉบับกรุงธนบุรี พ.ศ. ๒๓๑๙

ส่งท้าย ชนชาติสยาม มีความเป็นมาอย่างไร?

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภาคใต้สามารถขยายขอบเขตเรื่องราวในอดีตออกไปไกลแสนไกล ทั้งช่วยอธิบายความสัมพันธ์ ความเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงลงมาจนถึงรากฐานการเริ่มจัดตั้งสหราชอาณาจักรสยาม พัฒนาการมาถึงสมัยปัจจุบัน โดยอาศัยหลักฐานประวัติศาสตร์นานาชาติ และโบราณคดีภายในประเทศสนับสนุน จึงมิได้ถูกจำกัดขอบเขตอ้างอิงแต่เพียงข้อความในศิลาจารึกหลักที่ ๑ ประวัติการเกิดขึ้นและเสื่อมสูญไปในชั่วเวลาสั้นๆ ของกรุงสุโขทัย แต่ส่งผลสะเทือนอย่างรุนแรงต่อประวัติศาสตร์ของชาติมาเป็นเวลานาน แม้ว่าทางราชการพยายามตัดทอนข้อความในตำราไปบ้างก็ยังไม่อาจลบล้างความเชื่อฝังใจเกี่ยวกับชนชาติไทยให้หมดสิ้นไปได้ ยังไม่มีนักประวัติศาสตร์สำนักใดกล้านำ เหตุผลและข้อมูลใหม่มาตีแผ่อธิบายให้คนในชาติรับรู้ร่วมกันว่า ชนชาติสยาม มีประวัติความเป็นมาอย่างไร เอกสารประวัติศาสตร์ต่างชาติที่จดบันทึกไว้น่าเชื่อถือแค่ไหน พบร่องรอยในทางโบราณคดีศึกษาเปรียบเทียบให้คำตอบน่าเชื่อถือเพียงใด ผู้สนใจใฝ่รู้คงจะไม่หยุดยั้งเพื่อแสวงหาความจริงเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชาติของตน ทฤษฎีว่าด้วยชนชาติสยาม ก่อตั้งอาณาจักรขึ้นทางภาคใต้อาจแตกต่างในลักษณะสวนทางกับประวัติศาสตร์แห่งชาติ ที่ยังไม่สามารถสรุปเป็นข้อยุติได้ในขณะนี้ แต่อาจเป็นจุดเริ่มต้นจากการประมวลหลักฐานเท่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน เป็นเข็มทิศนำทางไปสู่การค้นหาข้อมูลใหม่ตามวิธีทางประวัติศาสตร์ โดยปราศจากอำนาจครองงำใด ๆ ช่วยให้การเรียบเรียงประวัติศาสตร์แห่งชาติในอนาคต ยืนอยู่บนรากฐานข้ออ้างอิงน่าเชื่อถือ เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง และสมเหตุสมผลมากขึ้น

ประวัติ
เมืองประจวบคีรีขันธ์

ก่อนเป็นจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ดินแดนอันเป็นที่ตั้งจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ปัจจุบัน มีความเป็นมาที่ไม่ชัดเจนนัก ทั้งนี้เพราะจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เพิ่งเกิดขึ้นเมื่อ ๑๐๐ ปีเศษมานี้เอง ชื่อ “จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” จึงไม่ปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ก่อนสมัยรัตนโกสินทร์ อย่างไรก็ตามดินแดนอันเป็นที่ตั้งจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ก็มีประวัติมายาวนาน

ดินแดนแถบภาคใต้ของประเทศไทย มีอายุเก่าแก่มากกว่า ๒,๐๐๐ ปี โดยเฉพาะหลักฐานจากแหล่งโบราณคดีเก่าแก่ริมฝั่งทะเล ๒ กลุ่ม ทางภาคใต้ คือ แหล่งโบราณคดีเก่าแก่แถบอำเภอท่าชนะ อำเภอไชยา และบริเวณอ่าวบ้านดอน จังหวัดสุราษฎร์ธานี แหล่งโบราณคดีเก่าแก่แถบอำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ซึ่งถ้าหากรวมพื้นที่ภาคใต้ตอนบน ตั้งแต่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ลงไปจนถึงจังหวัดนรา-

ธิวาสแล้ว จะพบว่าดินแดนแถบนี้เคยอุดมสมบูรณ์ไปด้วยแร่ทองคำเนื้อดีมาแต่โบราณ อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้รับการขนานนามว่าเมืองกำเนิดนพคุณ ซึ่งไม่มีคำตอบว่าดินแดนแถบนี้คือ สุวรรณภูมิ ใช่หรือไม่ เพราะคำว่าสุวรรณภูมิ ถ้าหากจะแปลความกันแล้ว ก็คือแผ่นดินทองนั่นเอง และเมืองกำเนิดนพคุณก็มีแร่ทองคำเนื้อดีเป็นจำนวนมาก

ถ้าจะตรวจสอบจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ย้อนหลังขึ้นไป จะพบว่าดินแดนอันเป็นที่ตั้งจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ปัจจุบัน เดิมเคยมีความเจริญรุ่งเรืองมาก่อนดังนี้

เหรียญเงิน สมัยทวาราวดี

สมัยก่อนกรุงศรีอยุธยา

หนังสือพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา ฉบับ วัน วลิต พ.ศ.๒๑๘๒ พ่อค้าชาวฮอ-

เหรียญเงิน สมัยทวาราวดี มีอักษรจารึก

ลันดา ซึ่งได้มาทำงานอยู่ที่กรุงศรีอยุธยาระหว่างปี พ.ศ.๒๑๗๖ -๒๑๘๕ ในสมัยพระเจ้าปราสาททอง ซึ่งวนาศรี สามนเสน แปลไว้เมื่อ พ.ศ.๒๕๒๓ ความบางตอนกล่าวว่า

"...เป็นเรื่องราวที่เห็นพ้องต้องกันมากที่สุด คือ เมื่อประมาณสองพันปีมาแล้ว พระโอรสของจักรพรรดิ์จีนพระองค์หนึ่งถูกเนรเทศออกจากเมืองจีน เนื่องจากลอบปลงพระชนม์พระราชบิดา และจะยึด

สมัยทวาราวดี จารึกเป็นภาษาสันสกฤต

ครองราชอาณาจักร พระราชโอรสและข้าราชการบริพารหลังจากรอนแรมไปตามที่ต่าง ๆ ในที่สุดก็มาขึ้นบกที่อ่าว **สยามแหลมกุย** (อำเภอกุยบุรีในปัจจุบัน) และตั้งถิ่นฐานที่นั่น...”

สมัยกรุงศรีอยุธยา

เมื่อพระเจ้าอู่ทองทรงสถาปนากรุงศรีอยุธยาขึ้นเป็นราชธานี ในพ.ศ.๑๘๙๓ ดินแดนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รวมเป็นเมืองเล็ก ๆ อยู่ในการปกครองด้วยเช่นกัน พลตรีดำเนิร เลขะกุล เขียนไว้ในอนุสาร อ.ส.ท.ฉบับเดือนเมษายน ๒๕๑๕ ว่า

“ในแผนที่เดินทางของขบวนเรือรบจีนในบังคับบัญชาของเซ็งโห หัวหน้าขันทีซึ่งพระเจ้ายุงโล้แห่งราชวงศ์เหม็ง ทรงส่งมาสำรวจประเทศตะวันตก และซื้อหาสิ่งฟุ่มเฟือยแปลก ๆ เช่น เพชร พลอย ไม้หอม เครื่องเทศ และสิ่งของหายากอื่น ๆ ในระหว่าง พ.ศ.๑๘๗๔-๑๙๗๕ และศาสตราจารย์พอล วิตลีย์ ได้มาทำขึ้นใหม่นั้น ได้กำหนดตำบลหนึ่งลงบนบริเวณที่เป็นจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ขณะนี้ไว้ด้วย และเขียนชื่อที่เรียกเป็นสำเนียงจีน (เขียนด้วยอักษรอังกฤษ) ว่า “พิ-เชียชาน” (PI-CHIA-CHARI) แปลว่า “เขาสามยอด” ZTRIPLE PEAK MOUNTAIN) สำเนียงจีนกลางอ่านว่าซันไป่เฟิง ใกล้เคียงกับ “เขาสามร้อยยอด” หรือ “เขาสามยอด” ในจังหวัดประจวบ-คีรีขันธ์นี้เป็นที่สังเกตและรู้จักกันดีในระหว่างนักเดินเรือเป็นอย่างดี...”

หนังสือคำให้การชาวกรุงเก่า ลำดับรายชื่อหัวเมืองปักษ์ใต้ของกรุงศรีอยุธยาไว้ดังนี้ **“เมืองปราณ** เมืองชะอัง **เมืองนา-รัง** (บางนางรม) **เมืองบางตะพาน...”**

พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา ฉบับพันจันทนุมาศ เล่าเรื่องสมัยสมเด็จ-พระนเรศวรไว้ว่า

“สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตรัสว่า พระ-ผู้เป็นเจ้าขอแล้วโยมก็จะให้ แต่ทว่าจะให้ไปตีเมืองตะนาวศรี เมืองทวาย แก้ตัวก่อน สมเด็จพระนพรัตก็ถวายพระพรว่า การซึ่งจะใช้ไปตีบ้านเมืองนั้นสุดแต่พระราชสมภารเจ้าจะสงเคราะห์ ใช่กิจสมณะ แล้วสมเด็จ-

เจดีย์-พระพุทธรูป สมัยอยุธยา

พระนพรัตน์ พระราชาคณะทั้งปวงถวายพระพรลาไป สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสั่งให้ท้าวพระยาหัวเมืองมุขมนตรีพ้นโทษ พระราชกำหนดให้พระยาจักรีถือพล ๕๐,๐๐๐ ไปตีเมืองตะนาวศรี ให้พระยาพระคลังถือพล ๕๐,๐๐๐ ยกไปตีเมืองทวาย...”

“ครั้น ณ วันอังคาร เดือน ๕ ขึ้น ๒ ค่ำ ปีจอ อัฐศก (จ.ศ.๙๔๘ พ.ศ.๒๑๒๙) **กรมการเมืองกุยบุรี** บอกเข้ามาว่า พระยาศรีไสยณรงค์ ซึ่งให้ไปรั้งเมืองตะนาวศรีเป็นกบฏโกษาธิบดีกราบทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระมหากรุณายังแคลงอยู่ จึงโปรดให้มีตราแต่งตั้งข้าหลวงออกไปหาพระยาตระนาวศรีก็มิมา สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระพิโรธ จึงให้สมเด็จพระอนุชาธิราชเจ้าเสด็จพระราชดำเนินยกทัพออกไป และสมเด็จพระอนุชา เสด็จออกไปครั้งนั้น พล ๓๐,๐๐๐ ช้างเครื่อง ๓๐๐ ม้า ๕๐๐ ทัพปักษ์ใต้เมืองไชยา เมืองชุมพร **เมืองคลองวาฬ เมืองกุย เมืองปราณ** เมืองเพชรบุรี ๖ เมืองคน ๑๕,๐๐๐ ชุมทัพ **ตำบลบางตะพาน** เดินทัพทาง **สิงขร** ฝ่ายพระยาตะนาวศรีรู้ว่า สมเด็จพระเอกาทศรฐอิศวรบรมนาถ บรมบพิตรพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินออกมา ก็คิดเกรงพระเดชเดชานุภาพเป็นอันมาก จะหนีก็หนีไม่พ้นจะแต่งทัพออกรับก็เหลือกำลัง จนสิ้นคิดแล้วก็นิ่งรักษามั่นไว้...””

“เถิงเดือน ๙ พระบาทสมเด็จบรมบพิตรพระพุทธเจ้าอยู่หัวทั้งสองพระองค์ (สมเด็จพระนเรศวรและสมเด็จพระเอกาทศรฐ) ก็เสด็จออกจากเมืองเพชรบุรี (เสด็จมาประพาสอยู่ที่เมืองเพชรบุรีก่อน) โดยชลมารคเสด็จไปประพาสถึง **ตำบลสามร้อยยอด** และตั้งพระตำหนักแถบฝั่งพระมหาสมุทร (คาดว่าอยู่บริเวณคุ้งโตนด) จึงเสด็จลงพระสุพรรณวิมานนาวาอันอลงกตรจนาธิการประดับ สรรพด้วยเครื่องพิชัย ศัสตราวุธมหิมา และเรือท้าวพระยาเสนาบดีพิธีโยธาทหาร โดยเสด็จแห่ง

ห้อมล้อมดาดาษในท้องมหาอรรณพสาคร พระบาทสมเด็จพระบรมบพิตรพระเจ้าอยู่หัวทั้งสองพระองค์ ก็เสด็จออกไปประพาสภิรมย์ชมฝูงมัสยากรอันมีนานาพรรณในกลางสมุทร ก็ทรงเบ็ดทองได้ฉลามขึ้นมายังพระตำหนักพระบาทสมเด็จบรมบพิตร-พระเจ้าอยู่หัวทั้งสองพระองค์เสด็จออกไปประพาสในกลางมหาสมุทรดังนั้น ได้ ๑๔ วันวาน...”

ในสมัยพระเจ้าทรงธรรม (ราว พ.ศ.๒๑๔๖) มีหนังสือจากเมืองตะนาวศรีแจ้งไปกรุงศรีอยุธยา ว่ากองทัพมอญและพม่ายกมาล้อมเมือง ขอพระราชทานกองทัพไปช่วย พระเจ้าทรงธรรมตรัสให้พระยาพิชัยสงครามเป็นแม่ทัพยกออกไป พอถึงด่าน**สิงขร** ก็ได้รับใบบอกจากนาย-ทัพนายกองว่า เมืองตะนาวศรีเสียแก่พม่าแล้ว

ในสมัยสมเด็จพระเจ้าเสือ (ราว พ.ศ.๒๒๔๖) เสด็จประพาสเมืองเพชรบุรี และทรงดำเนินตามรอยพระบาทสมเด็จ-พระนเรศวร คือ ประทับแรมที่ตำบลโตนดหลวง และเสด็จเลยลงไปถึง **สาม-ร้อยยอด** เพื่อทรงเบ็ดฉลาม

ในสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ (ราว พ.ศ.๒๒๙๐) **เจ้าเมืองกุย** มีหนังสือทูลว่ามีทองคำ **ที่บางตะพาน** พร้อมทั้งส่งทองเข้าถวายด้วย ๓ ตำลึง จึงทรงเกณฑ์ไพร่ออกไป ๒,๐๐๐ คน ไปร่อนทองใช้เวลา ๕ ปีได้ทอง ๙๐ ชั่งเศษ

ในสมัยสมเด็จพระที่นั่งสุริยามรินทร์ (ราว พ.ศ.๒๓๐๕) พระเจ้าอังวะยกทัพมาตีเมืองมะริด เมืองตะนาวศรี ทรงให้พระยายมราชเป็นทัพหน้า ทหาร ๓,๐๐๐

พระพุทธรูป สมัยอยุธยา

พระยาธารมาเป็นแม่ทัพ ทหาร ๒,๐๐๐ และทหารหัวเมืองเพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม ธนบุรี และนนทบุรี ยกออกไปแต่พอถึง **ด่านสิงขร** ก็ทราบว่าเสียเมืองมะริดตะนาวศรีแล้ว พระยายมราช จึงตั้งทัพอยู่ที่แกงตุ่ม ถูกพม่าตีแตกกลับเข้ามาถึง **กุยปราณ** และถึงเพชรบุรี

ราว พ.ศ.๒๓๐๗ กองทัพพม่า ซึ่งมีมังมหานรธาเป็นแม่ทัพ ยกตีเรื่อยเข้ามาทางทวาย ระนอง ชุมพร **คลองวาฬ กุยปราณ** จนถึงเพชรบุรี แต่ที่เพชรบุรีนี้ทัพพระยาพิพัฒโกษากับทัพของพระยาตากยกมาจากกรุงศรีอยุธยาทัพรักษาเมืองไว้ได้ พม่ายกถอยไปทาง **ด่านสิงขร**

สมัยกรุงธนบุรี

พ.ศ.๒๓๑๗ ทางพม่าได้ยกทัพเข้ามาอีกโดยยกเข้ามาทางปากแพรก ตั้งค่ายอยู่ ณ ตำบลบางแก้ว กองหนึ่งคอยปล้นผู้คนแถวเมืองกาญจนบุรี สุพรรณบุรี และนครไชยศรี อีกกองหนึ่งยกเข้าปล้นเมืองราชบุรี สมุทรสงคราม และเพชรบุรี ขณะนั้นมีใบบอกเข้ามายังกรุงธนบุรีว่ากองทหารที่เข้ามาทางเมืองมะริดได้เข้าปล้น **ค่ายทับสะแก เมืองกำเนิดนพคุณ** จึงโปรดให้แจ้งแก่เจ้า**เมืองกุยบุรี เมืองปราณบุรี** ให้ทำลายบ่อน้ำ หนองน้ำตามรายทางที่คิดว่ากองทัพพม่า จะยกมายังเมืองเพชรบุรีให้หมดสิ้น โดยให้เอาของสกปรกหรือยาพิษใส่ลงไปอย่าปล่อยให้เป็นกำลังแก่ฝ่ายข้าศึกได้

สมัยกรุงธนบุรีเป็นช่วงการปกครองที่สั้นมาก ดังนั้นการเดินทางของกองทัพที่ผ่านไปมาในเส้นทางดินแดนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จึงไม่มีเรื่องราวปรากฏมากนัก และ**เมืองนารัง** ก็เลิกร้างไป

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

ในปี พ.ศ.๒๓๓๖ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงโปรดให้สมเด็จกรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาถ เสด็จยกทัพไปตีเมืองเมาะตะมะ เมืองร่างกุ้ง และถ้าตีได้ก็ให้เลยไปถึงเมืองอังวะเลยทีเดียว สมเด็จกรมพระราชวังบวรเสด็จทาง**ด่านสิงขร** ไปตั้งต่อเรือรบอยู่ฝั่งทะเลตะวันตก

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ตั้ง “เมืองบางนางรม” ที่ปากคลองบางนางรม แต่ที่ดินไม่เหมาะแก่การเพาะปลูกจึงย้ายที่ว่าการเมืองไปตั้งที่ **เมืองกุย** ซึ่งมีบ้านเรือนหนาแน่นกว่าพื้นที่อุดมสมบุรณ์กว่า และเป็นเมืองเก่าแก่แต่คงใช้ชื่อเมืองบางนางรมตามเดิม สถานที่ตั้งบ้านเจ้าเมืองคือ บ้านจวนบนจวนล่างในปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงบันทึกไว้ในพระราชพงศาวดาร รัชกาลที่ ๒ ความพอสรุปได้ความว่า **ด่านสิงขรเป็นเมืองหน้าด่าน** ที่ใช้ส่งข่าวระหว่างประเทศพม่า และประเทศไทย โดยแขวนทิ้งไว้ตามต้นไม้ที่ปลายด่าน เพราะทั้งสองฝ่ายมีกองลาดตระเวนคอยตรวจตรา

การกำหนดหัวเมืองที่ขึ้นตรงต่อกรุงเทพฯ แบ่งออกเป็น ๔ ชั้น เรียกว่าเมืองเอก เมืองโท เมืองจัตวา หัวเมืองเอก โท ตรี มีเมืองขึ้นมากบ้างน้อยบ้าง แต่หัวเมืองจัตวาไม่มีเมืองขึ้น คาดว่าแรก ๆ **เมืองกุย เมืองปราณ เมืองคลองวาฬ** คงอยู่ในขึ้นเมืองจัตวาหรือเป็นเมืองขึ้นของเพชรบุรีเท่านั้น ส่วนการตั้ง **เมืองบางนางรม** นั้นเข้าข่ายเมืองจัตวา

เมืองประจวบคีรีขันธ์ เมื่อ ๑๓๙ ปีก่อน

เกิด

เมื่อปีพุทธศักราช ๒๓๙๘ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งเมืองประจวบคีรีขันธ์ขึ้น โดยรวมเมืองบางนางรม เมืองกุยบุรี และเมืองคลองวาฬ เข้าด้วยกัน มีพระพิชัยชลสินธุ์ เป็นผู้ว่าราชการเมืองคนแรก ตั้งที่ว่าการเมืองอยู่ที่เมืองกุยบุรี

ยุบ

เมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๓๗ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้ทรงจัดการปกครองเป็นมณฑลเทศาภิบาล ทรงเห็นว่าเมืองประจวบคีรีขันธ์เป็นเมืองเล็ก จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยุบลงเป็นอำเภอขึ้นอยู่กับเมืองเพชรบุรี และย้ายที่ว่าการจากเมืองกุยบุรี มาตั้งที่อ่าวเกาะหลัก ต่อมา ปีพุทธศักราช ๒๔๔๙ ทรงพระกรุณาโปรกเกล้าฯ ให้ตั้งเมืองปราณบุรีขึ้น โดยรวมอำเภอประจวบคีรีขันธ์ อำเภอปราณบุรี ซึ่งขึ้นกับเมืองเพชรบุรี และอำเภอกำเนิดนพคุณ ซึ่งขึ้นกับเมืองชุมพร เข้าด้วยกัน มีฐานะเป็นเมืองจัตวา ขึ้นกับมณฑลราชบุรี ตั้งที่ว่าการเมืองอยู่ที่เกาะหลัก

เกิดใหม่อีก

ต่อมาพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่อเมืองปราณบุรี เป็นเมืองประจวบคีรีขันธ์ ในปี พ.ศ. ๒๔๕๙ ประกอบด้วย อำเภอประจวบคีรีขันธ์ อำเภอปราณบุรี และอำเภอกำเนิดนพคุณ

สำหรับที่ตั้งอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ในปัจจุบันนั้น อดีตเคยเป็นที่ตั้งเมืองนารัง ตั้งแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีและเลิกร้างไป ต่อมาพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งเมืองขึ้นใหม่ที่ปากคลองบางนางรม ชื่อเมืองบางนางรม

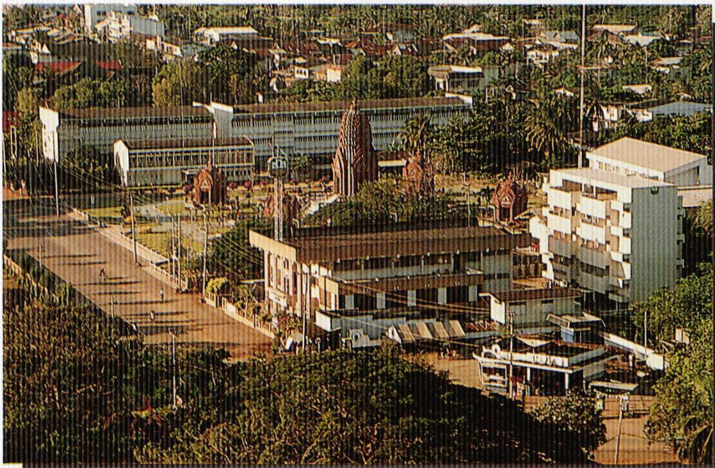
ชื่อ "ประจวบคีรีขันธ์" จึงไม่ใช่เมืองเก่ามาแต่โบราณ เช่น เมืองเพชรบุรี หรือเมืองชุมพร แต่เป็นชื่อเมืองใหม่สมัยรัตนโกสินทร์นี่เอง อย่างไรก็ตามดินแดนบริเวณจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ก็เคยเป็นที่ตั้งเมืองเก่ามาแต่โบราณกาล หลายเมืองด้วยกัน อาทิ เมืองกุย เมืองปราณ เมืองนารัง เมืองบางตะพาน หรือกำเนิดนพคุณ เมืองคลองวาฬ เมืองสิงขร เป็นต้น

จากที่กล่าวมาจะพบว่า "เมืองกุย" นั้น ท่าจะมีมานานกว่า ๒,๐๐๐ ปีแล้ว และถ้าศึกษาจากประวัติศาสตร์จีน (อ่านได้จาก กิมหลิน แผ่นดินทองประเทศป จะพบว่า เมื่อ ๒,๐๐๐ ปีก่อนนั้น การติดต่อค้าขายระหว่างเมืองต่าง ๆ ทางด้านอ่าวไทยในปัจจุบันกับฝั่งมหาสมุทรอินเดียนั้น มักใช้การเดินเท้าข้ามช่องเขา เพื่อหลบหลีกโจรสลัดที่มีอยู่ชุกชุม รวมทั้งลดความยากลำบากและย่นระยะทางที่จะต้องเดินเรืออ้อมแหลมมลายู และต่อมาในสมัยกรุงศรีอยุธยา การเดินทางก็ใช้ "ด่านสิงขร" (ปัจจุบันเป็นหมู่บ้านอยู่ในตำบลคลองวาฬ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์) เป็นทางผ่านโดนเฉพาะการรบระหว่างไทยกับพม่า ดังนั้นจะเป็นไปได้หรือไม่ว่า "ด่านสิงขร" อาจจะเป็นช่องทางที่ใช้กันมานานกว่า ๒,๐๐๐ ปีแล้ว เป็นเรื่องที่น่าคิด และถ้าเป็นเช่นนั้น "ประจวบคีรีขันธ์" ก็น่าจะเคยเป็นแผ่นดินที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาแต่อดีตกาลนานกว่า ๒,๐๐๐ ปีแล้วก็ได้

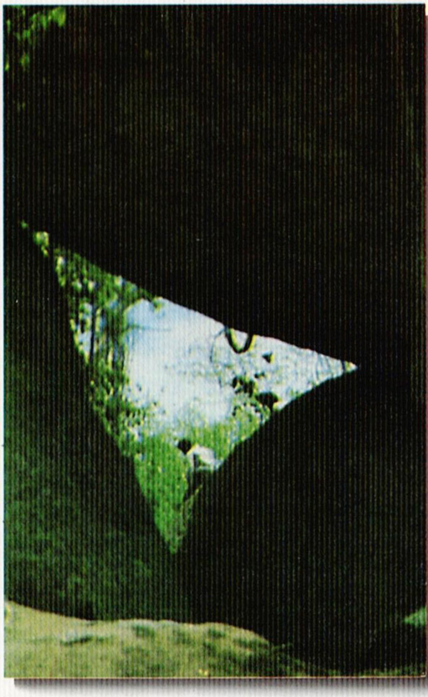
เมืองประจวบคีรีขันธ์
วันนี้

ขนาดและที่ตั้ง

ประจวบคีรีขันธ์ตั้งอยู่ทางตอนใต้สุด ของภาคกลาง ห่างจากกรุงเทพมหานคร ตามเส้นทางถนนเพชรเกษม ประมาณ ๒๘๙ กิโลเมตร มีชายหาดด้านฝั่งทะเลอ่าวไทยยาวตลอดตั้งแต่เหนือจดใต้ มีพื้นที่ ๖,๓๕๗.๖๒ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๓,๙๗๓,๕๑๒.๕๐ ไร่ และมีอาณาเขต ดังนี้

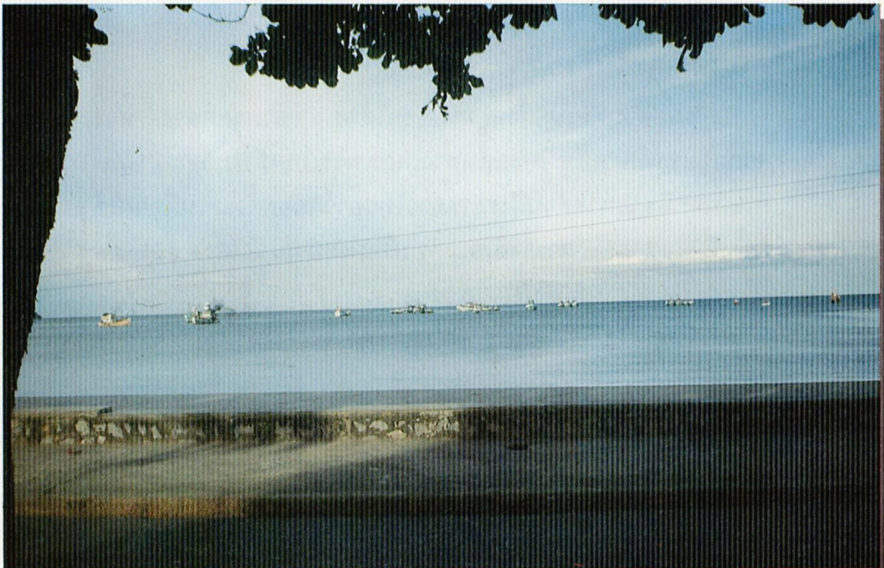
ทิศเหนือ	ติดต่อ	อำเภอชะอำ อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี
ทิศใต้	ติดต่อ	อำเภอปะทิว อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร
ทิศตะวันออก	ติดต่อ	อ่าวไทย
ทิศตะวันตก	ติดต่อ	ประเทศสาธารณรัฐเมียนม่าห์

ภูมิประเทศและภูมิอากาศ

ลักษณะพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบลาดเอียงจากทิศตะวันตกซึ่งเป็นเทือกเขาตะนาวศรี ลงสู่ด้านทิศตะวันออก ซึ่งเป็นทะเลอ่าวไทย มีเทือกเขา และภูเขากระจายอยู่ทั่วไปทั้งทางทิศตะวันตก และชายฝั่งทะเล พื้นดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ลึกลงไปเป็นดินเหนียวบนทราย ดินเหนียวปนลูกรัง และบางแห่งก็ปนหินอยู่ด้วย หากขุดเจาะลึกลงไปประมาณ ๒-๓ เมตร ทางด้านทิศตะวันตกจะเป็นทรายส่วนมาก และทางทิศตะวันตกจะเป็นก้อนหินและกรวดเป็นส่วนมาก

ลักษณะภูมิอากาศโดยทั่วไป เป็นอากาศแบบอบอุ่น ฝนตกชุกในฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และแห้งแล้งในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และโดยที่ประจวบ-

คีรีขันธ์ติดชายทะเลโดยตลอด จึงทำให้อากาศไม่ร้อนหรือ หนาวจนเกินไป อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ ๒๗ องศาเซลเซียส

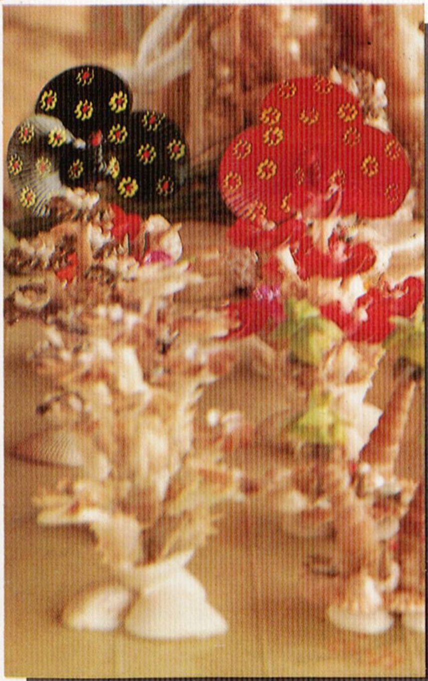

การปกครองและประชากร

แบ่งออกเป็น ๗ อำเภอ ๔๕ ตำบล ๓๗๘ หมู่บ้าน ๒ เทศบาล และ ๑๓ สุขาภิบาล คือ

อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล	สุขาภิบาล
เมืองประจวบคีรีขันธ์	๖	๕๒	๑	๒
ปราณบุรี	๖	๖๙	-	๓
บางสะพาน	๗	๖๗	-	๓
หัวหิน	๖	๓๖	๑	๑
ทับสะแก	๖	๖๓	-	๑
กุยบุรี	๗	๕๑	-	๒
บางสะพานน้อย	๕	๔๐	-	๑

ประชากรสำรวจ ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๓๗ มี ๔๕๖,๔๑๖ คน จำแนกเป็นชาย ๒๓๒,๗๖๘ คน หญิง ๒๒๓,๖๔๘ คน

จากสถิติปี ๒๕๓๖ (ธ.ค.) อัตราการเพิ่มของประชากร ร้อยละ ๑.๐๔

อัตราการเกิดร้อยละ ๑.๕๑

อัตราการตายร้อยละ ๐.๔๖

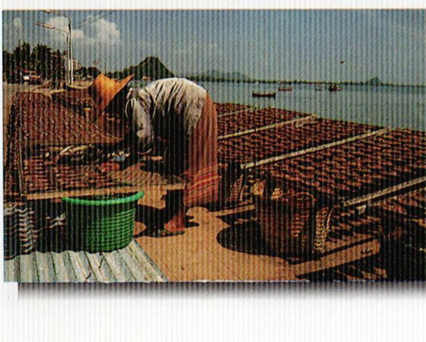

สภาพเศรษฐกิจ และสังคม

อาชีพของประชากรส่วนใหญ่ คือการเกษตร อันได้แก่ สับปะรด มะพร้าว มะม่วง ขนุน ขิง การประมง ทั้งประมงน้ำจืด และประมงน้ำเค็ม นอกจากนั้นก็มีการเลี้ยงสัตว์ ทั้งโคขุน และโคนม

ประจวบคีรีขันธ์ ยังมีแหล่งแร่ที่

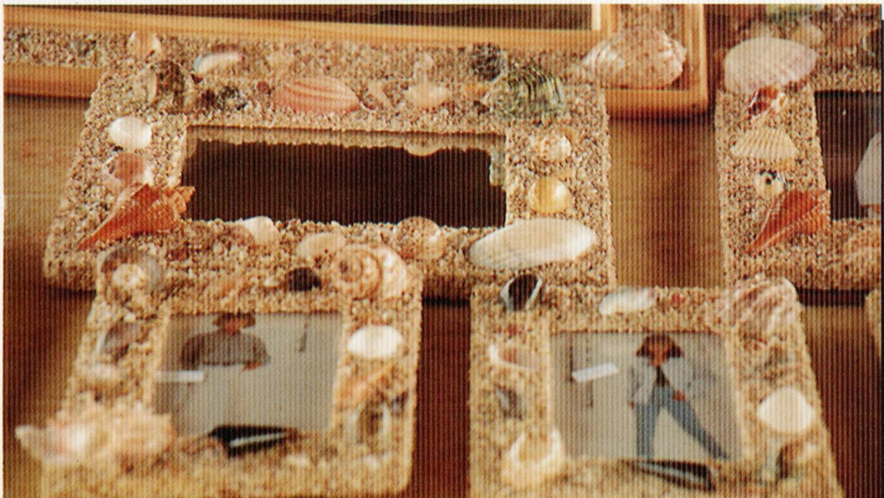

สำคัญ ๆ เช่นดีบุก ควอทซ์ เซอร์คอน โบนาไซด์ และหินอ่อน

ในด้านอุตสาหกรรม มีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่หลายโรง เป็นโรงงานสับปะรดบรรจุกระป๋องส่งออก โรงงานน้ำตาลทราย โรงงานปลาป่น ห้องเย็นเก็บอาหารทะเล โรงงานหินอ่อน และที่กำลังเริ่มดำเนินการก็คือ โรงงานรีดเหล็กร้อนและเย็น รวมทั้งท่าเรือน้ำลึก ที่อำเภอ

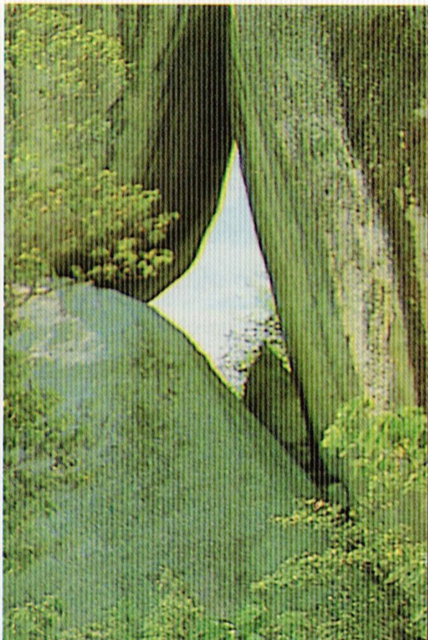
บางสะพาน ซึ่งจะนำความเจริญทางด้านอุตสาหกรรมมาสู่ประจวบคีรีขันธ์ในอนาคตอันใกล้

ประจวบคีรีขันธ์ เป็นที่ตั้งกองทหาร ทั้งทหารบก และทหารอากาศ ได้แก่ กองบิน ๕๓ กองพลบินที่ ๔ อยู่ที่อ่าวมะนาว อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ ศูนย์การทหารราบ ค่ายธนะรัชต์ และ

กองพลที่ ๑๕ ที่อำเภอปราณบุรี กองพลที่ ๑๖ ที่อำเภอ หัวหิน

สภาพการศึกษาและวัฒนธรรม

จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา มีสถานศึกษาระดับอนุบาล ประถมศึกษา ๒๕๘ โรง ระดับมัธยมศึกษา ๔๘ โรง ระดับวิชาชีพ ๓

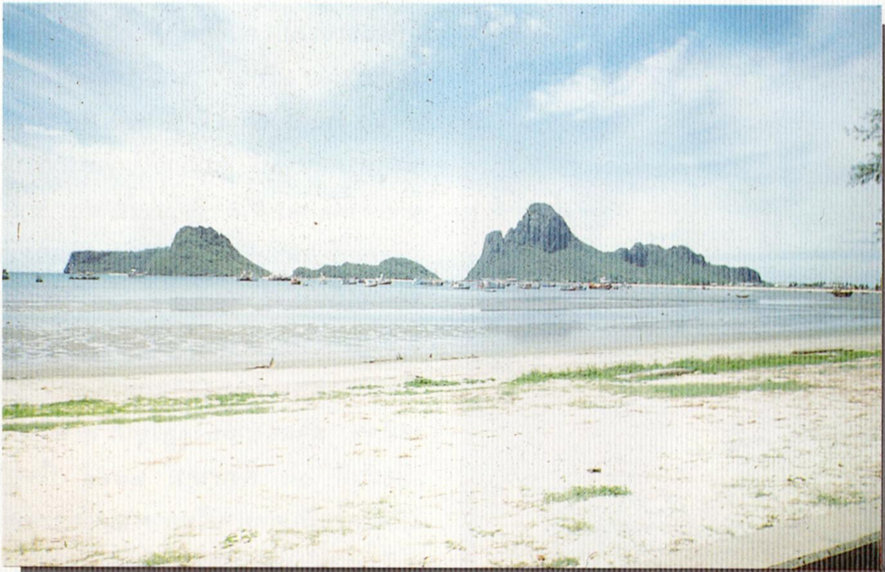

แห่ง และระดับอุดมศึกษา คือสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยา เขตวังไกลกังวล

โบราณสถานมี ๒ แห่ง คือ พระที่นั่งคูหาคฤหาสน์ อยู่ภายในถ้ำพระยานคร ชายหาดแหลมศาลา ตำบลบางปู อำเภอปราณบุรี และหว้ากอ อยู่ที่ตำบลคลองวาฬ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งเป็นสถานที่สำคัญทางวิทยาศาสตร์ เมื่อ ๑๒๖ ปีมาแล้ว ที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ มาส่องกล้องดูสุริยุปราคาเต็มดวง เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๔๑๑ ปัจจุบันได้พัฒนาเป็นอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ เป็นที่ประดิษฐานพระบรมราชานุสาวรีย์ ร.๔ ด้วย

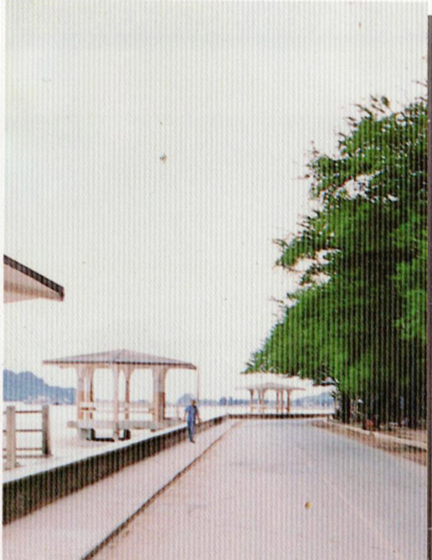
ชาวประจวบคีรีขันธ์ ส่วนใหญ่รักความสงบ มีความพอใจในความเป็นอยู่ของ

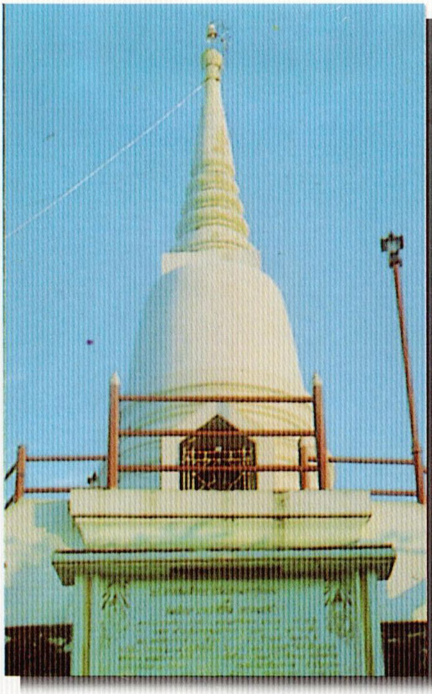

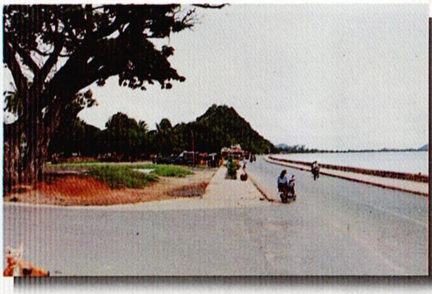

ตนเอง ลักษณะค่อนข้างไปในทางสันโดษ ดังนั้นสภาพสังคมจึงไม่มีปัญหา เป็นจังหวัดที่น่าอยู่ สมกับเป็นเมืองท่องเที่ยว ที่ผู้คนทั้งในประเทศและต่างประเทศรู้จักกันเป็นอย่างดี

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีสถานที่สำคัญที่น่าสนใจ อาทิ

๑. พระราชวังไกลกังวลอันสง่างามอยู่ที่อำเภอหัวหิน ซึ่งพระบาทสมเด็จพระ-ปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ ทรงพระ-กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นปัจจุบันใช้เป็นที่ประทับในคราวที่พระบาทสมเด็จพระเจ้า-

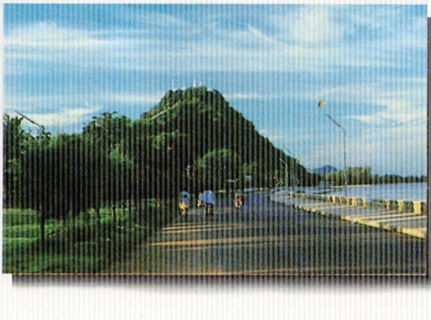

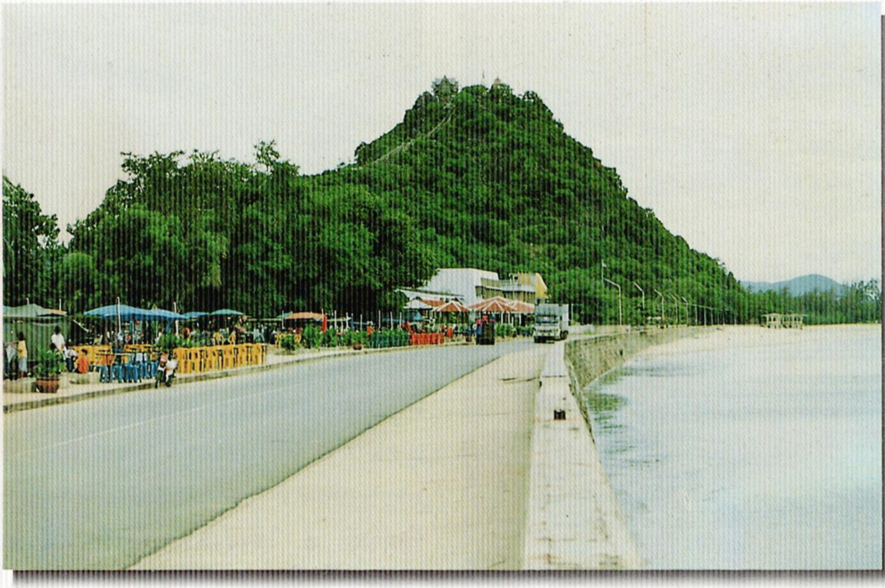

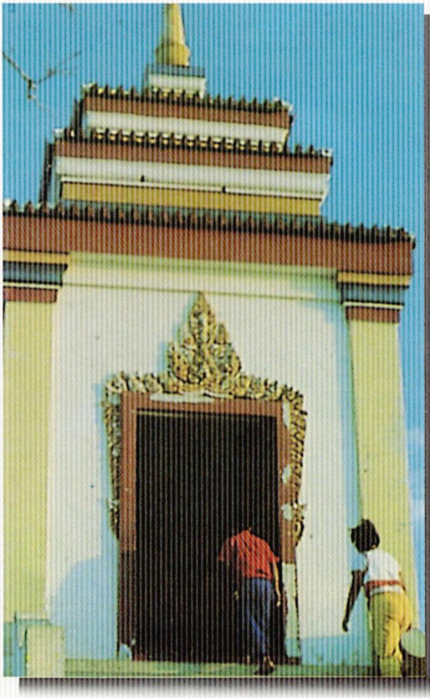

อยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรม-ราชินีนาถ เสด็จแปรพระราชฐาน

๒. ณ พระราชวังไกลกังวล อำเภอหัวหิน เป็นสถานที่ที่พระบาทสมเด็จพระ-ปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ ทรงพระ-ราชทานรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว พุทธศักราช ๒๔๗๕ ซึ่งถือเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกของประเทศไทย เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน

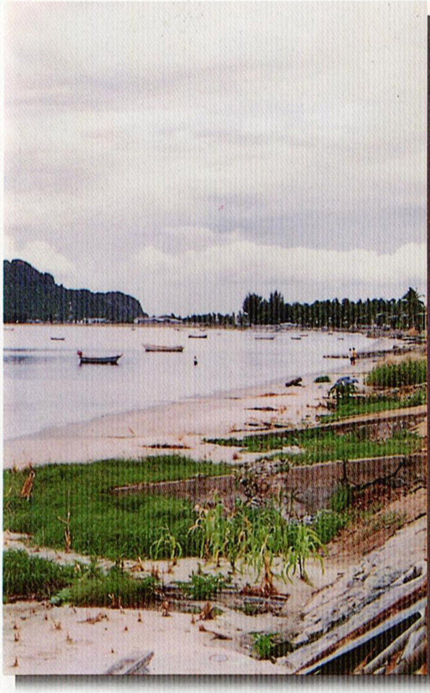

๒๔๗๕

๓. อนุสาวรีย์วีรกรรม ๘ ธันวาคม ๒๔๘๔ ที่อ่าวมะนาว อันเป็นที่ตั้งกองบิน ๕๓ ปัจจุบันเป็นสถานที่ที่ทหาร ตำรวจ ประชาชน และลูกเสือชาวประจวบคีรีขันธ์ ได้เสียสละชีวิตเพื่อปกป้องแผ่นดินไทย ด้วยการสู้รบกับข้าศึกที่ยกพลขึ้นบกที่บริเวณนี้ ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒

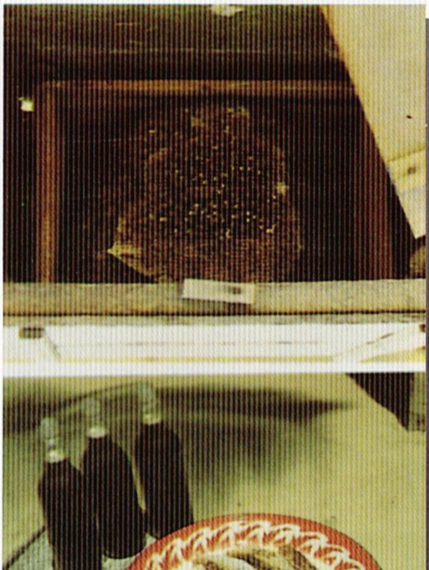

๔. พระที่นั่งคูหาคฤหาสน์ เป็นพลับพลาทรงจตุรมุข ย่อส่วนกว้าง ๒.๕๕ เมตร ยาว ๘ เมตร สูง ๒.๕๕ เมตร ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นและประดิษฐานอยู่ภายในถ้ำพระยานคร บริเวณหาดแหลมศาลา ตำบลบางปู อำเภอปราณบุรี ตั้งแต่วันที่ ๒๐

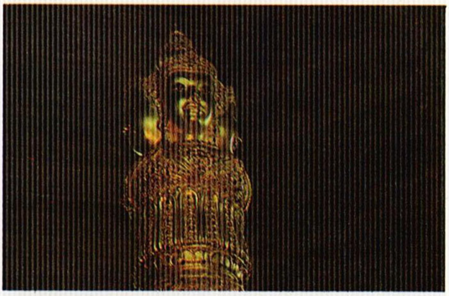
มิถุนายน ๒๔๓๓ มีความสวยงามวิจิตรตระการตา ทั้งพระที่นั่งและตัวถ้ำพระยานคร ณ สถานที่แห่งนี้ ได้มีพระมหากษัตริย์เสด็จประพาสหลายพระองค์ด้วยกัน คือ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ภาพพระที่นั่งนี้ได้ใช้เป็นตราจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ด้วย

ประมวลภาพ
พิธีเปิดศาลหลักเมือง

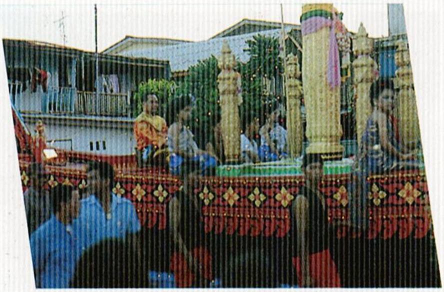

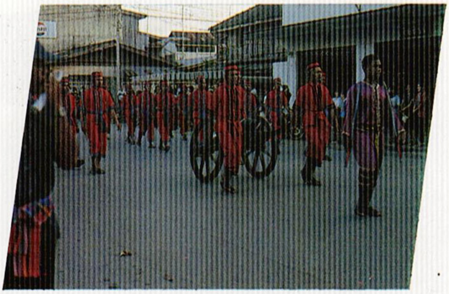

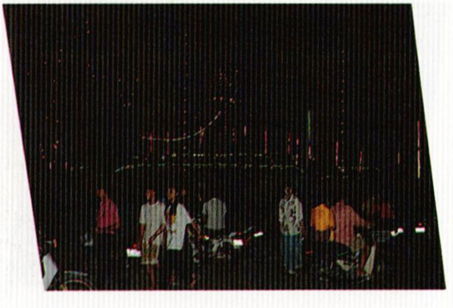

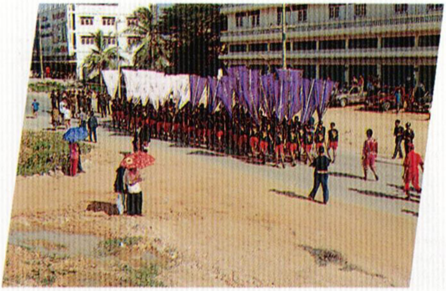

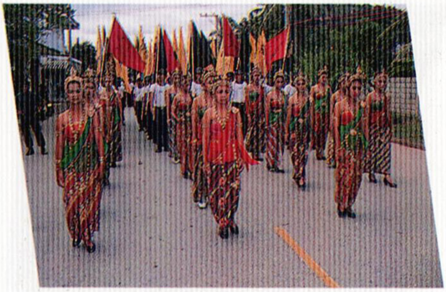

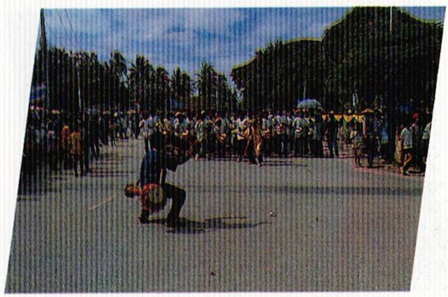

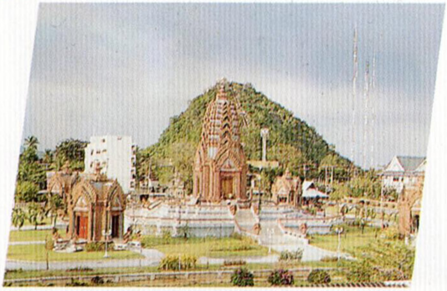

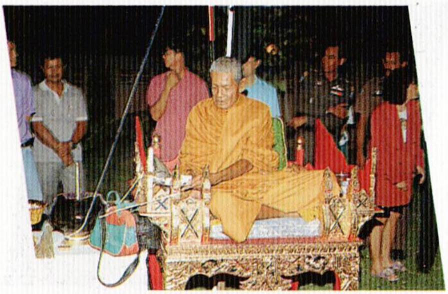

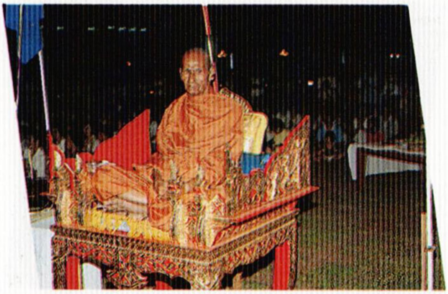

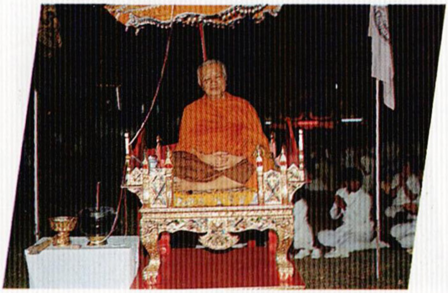

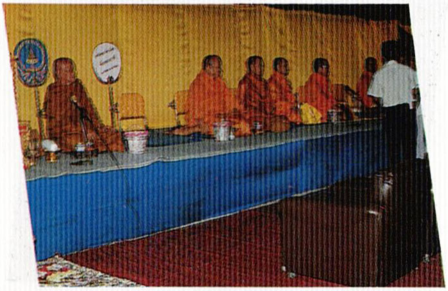

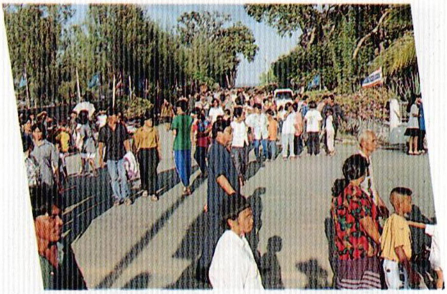

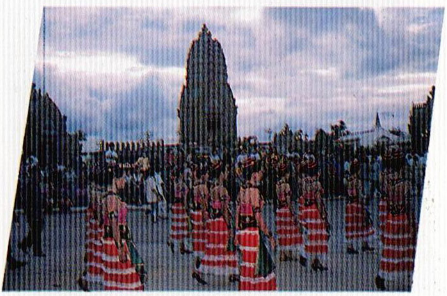

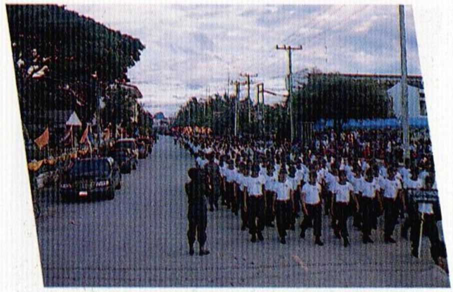

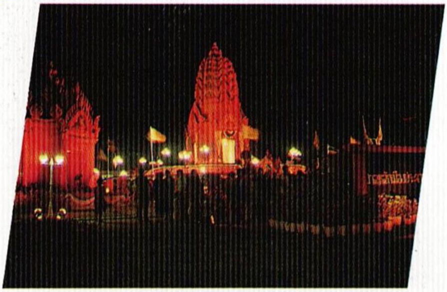

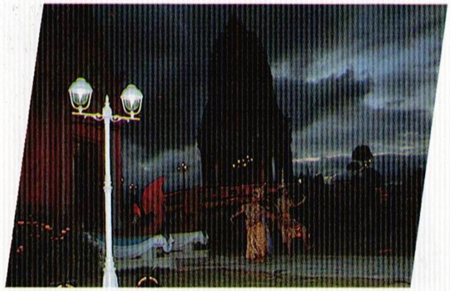

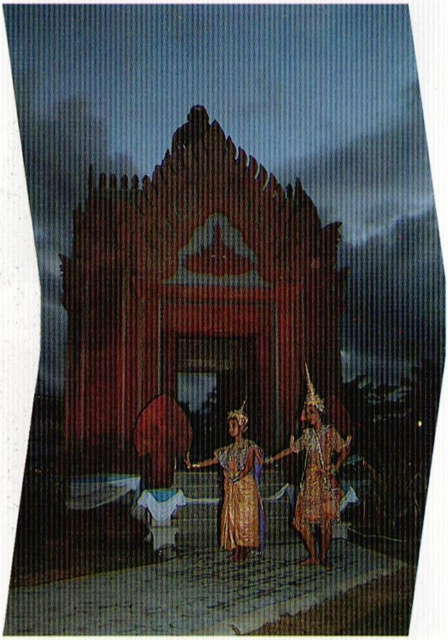

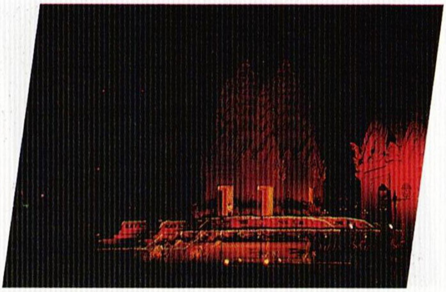
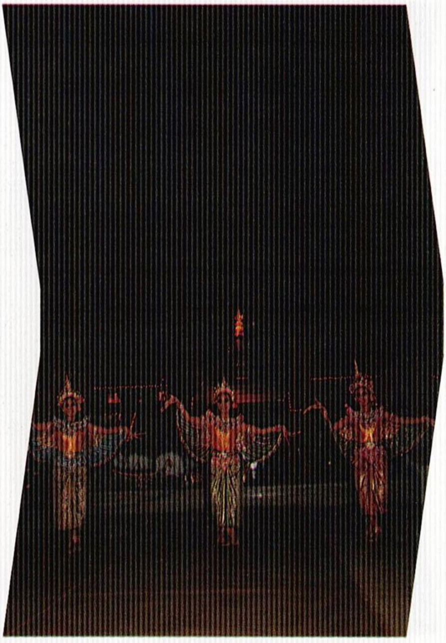

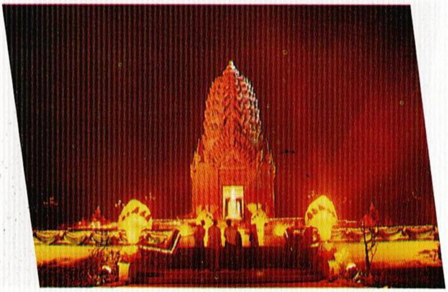

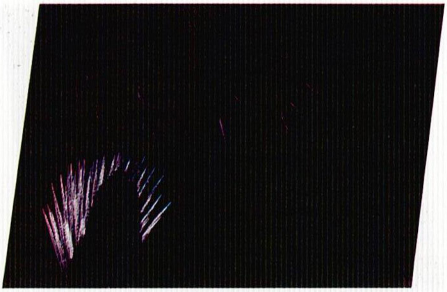

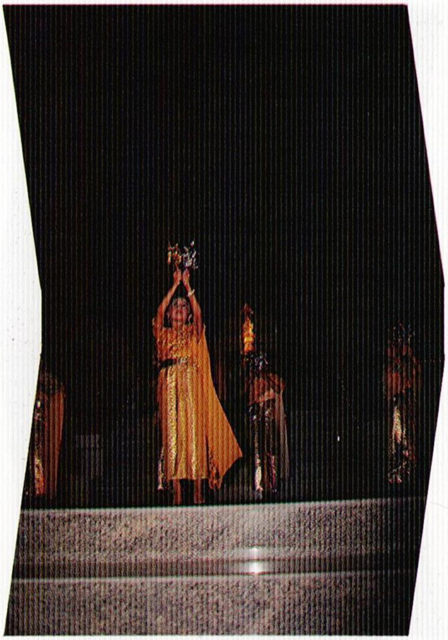

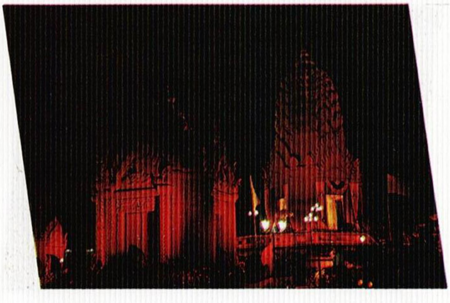

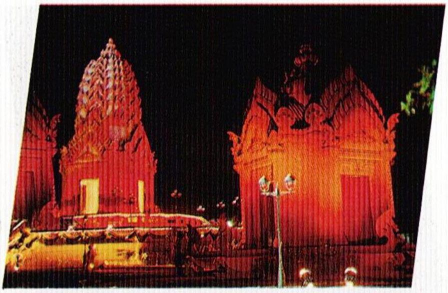

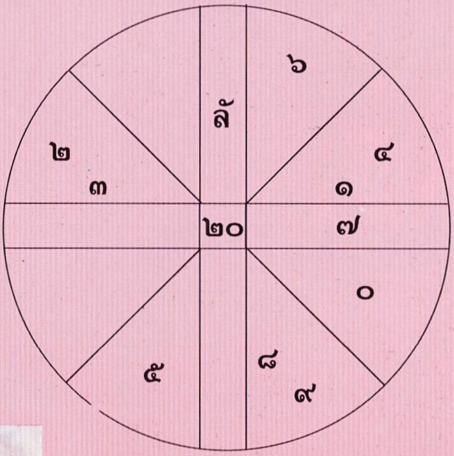

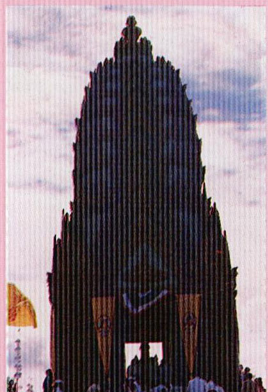

ศิลาฤกษ์

ศาลหลักเมืองประจวบคีรีขันธ์

จันทรคติกาล วันพฤหัสบดี ขึ้น ๑๒ ค่ำ เดือน ๔ ปีวอก

สุริยคติกาล วันที่ ๔ เดือนมีนาคม พ.ศ.๒๕๓๖ เวลา ๐๙.๕๙ นาฬิกา

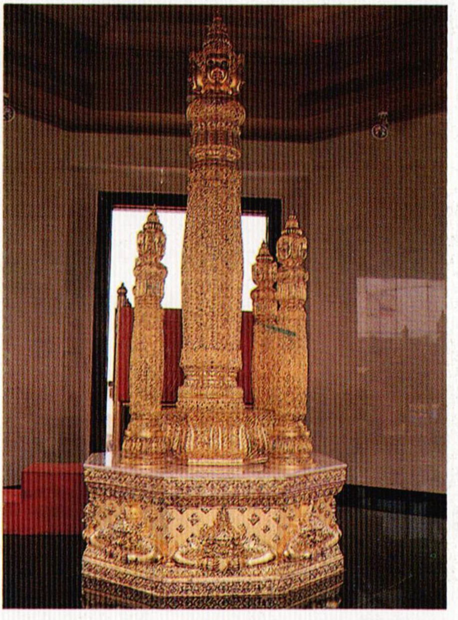
ลัคนา สถิตย์ราศีเมษ เกาะตรียางค์พฤหัสบดี นวางค์อังคาร ในกลุ่มดาวภรณี ประกอบด้วย มหัทธโนแห่งฤกษ์

ดวงชะตา เป็นรูปพระจันทร์ครึ่งซีกในแบบ *"ลัคนา-นำพล"* และ *"ปัศวเกณฑ์"*

ศาลหลักเมืองที่สร้างขึ้นนี้ ถูกกำหนดขึ้นให้มีรูปแบบศิลปะที่สวยงามมีเสน่ห์ติดตาต้องใจคน สำเร็จเสร็จสิ้นลงตามใจหวัง มีชื่อเสียงเลื่องลืออยู่ในภาคใต้ตอนบน นำความเป็นศิริมงคลยิ่งใหญ่มาสู่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ บันดาลให้กลายเป็นจังหวัดที่มีเสน่ห์ตรึงใจ พัฒนาไปสู่ความทันสมัยในอนาคต กลายเป็น *แผ่นดิน-เงินแผ่นดินทองฝั่งตะวันตก* รุ่งเรืองขึ้นใหม่เหมือนสมัยอดีต ที่จดหมายเหตุจีนสมัยราชวงฮั่น เรียกว่า *"ประเทศกิมหลิน"* หรือ *"รัฐหลั่งยะสิว"* หรือคัมภีร์อินเดียโบราณเรียกว่า *"สุวรรณภูมิ"*

หลักเมือง ประจวบคีรีขันธ์

“

องค์หลักเมือง “จตุโชค” ก่อกำเนิดเมื่อวันอังคารที่ ๒๙ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๕ ตรงกับวันขึ้น ๖ ค่ำ เดือนยี่ ปีระกา ด้วยการบวงสรวงอัญเชิญ เป็นหลักเมืองจากป่ากุยบุรี บริเวณบ้านย่านซื่อ ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี ซึ่งเป็นชุมชนโบราณมานับได้ประมาณ ๒,๐๐๐ ปี

”

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๗ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๓๖ ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือนยี่ ปีระกา ได้อัญเชิญไม้มงคลดังกล่าวมาประดิษฐาน ณ ที่แห่งนี้ มีประชาชนแห่แหนหลั่งไหล มาสักการะเป็นจำนวนมาก ต่อมาวันอังคารที่ ๒๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๓๖ ตรงกับวันขึ้น ๔ ค่ำ เดือน ๓ ปีระกา เวลา ๒๔.๐๙ น. ได้ทำพิธีฝังหัวใจเมือง เมื่อวันเสาร์ที่ ๖ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๓๖ ตรงกับวันขึ้น ๔ ค่ำ เดือน ๔ ปีระกา เวลา ๐๘.๕๙ น. ได้ทำพิธีกลึงไม้มงคลเพื่อทำการแกะสลักที่จังหวัดนครศรีธรรมราช จนเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๘ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๖ ตรงกับวันแรม ๕ ค่ำ เดือน ๘ ปีระกา จึงได้อัญเชิญองค์หลักเมืองซึ่งแกะสลักเรียบร้อย สวยเด่น

ผู้ว่าฯ นำองค์หลักเมืองเข้าศาล

องค์หลักเมือง

เป็นสง่าจากจังหวัดนครศรีธรรมราช กลับสู่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยอัญเชิญไปให้ประชาชนชาวประจวบคีรีขันธ์ได้สักการะบูชาอย่างใกล้ชิด ในชุมชนใหญ่ ๆ ของแต่ละอำเภอ บางอำเภอ ๓ จุด บางอำเภอ ๒ จุด เมื่อวันพุธที่ ๒๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๓๖ ตรงกับวันขึ้น ๘ ค่ำ เดือน ๙ ปีระกา เวลา ๑๙.๑๙ น. ได้ทำพิธีพุทธาภิเษกองค์หลักเมืองโดยเกจิอาจารย์ ๘ รูป และเบิกเนตรองค์หลัก-เมืองด้วย เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๓๖ ตรงกับวันขึ้น ๙ ค่ำ เดือน ๙ ปีระกา ได้ทำพิธีอัญเชิญองค์หลักเมืองประดิษฐานบนศาลเป็นการถาวร เสมือนการตั้งบ้านตั้งเมือง เป็นการเกิดของชุมชนประจวบคีรีขันธ์ และเมื่อวันพุธที่ ๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๖ ตรงกับวันแรม ๑๐ ค่ำ เดือน ๑๒ ปีระกา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงพระสุหร่าย ทรงเจิม ยอดชัย หลัก-

รถอัญเชิญองค์หลักเมืองมาสู่จังหวัดประจวบฯ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงเจิมยอดชัยหลักเมือง

เมือง และดวงเมือง แล้วมอบให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เพื่อดำเนินการให้แล้วเสร็จสมบูรณ์ ในการนี้จังหวัดได้น้อมเกล้าฯ ถวายวัตถุมงคล ผ้ายันต์ ฯลฯ ด้วย

องค์หลักเมืองมีลักษณะสูง ๒.๔๗ เมตร กว้าง ๓๗ เซ็นติเมตร ๓ เศียร ๓ พักตร์ แกะสลักด้วยลายไทยศิลปศรีวิชัย ลงรักปิดทองประดับอัญมณีทั้งองค์ โดยนายพรชัย วัฒนวิกย์กิจ และ พล.ต.ต.สรรเพชญ ธรรมาธิกุล ผช.ผบช.ภ.ภาค ๔ (ตำแหน่งขณะนั้น) ทำการกำกับดูแลแนะนำอยู่โดยตลอด

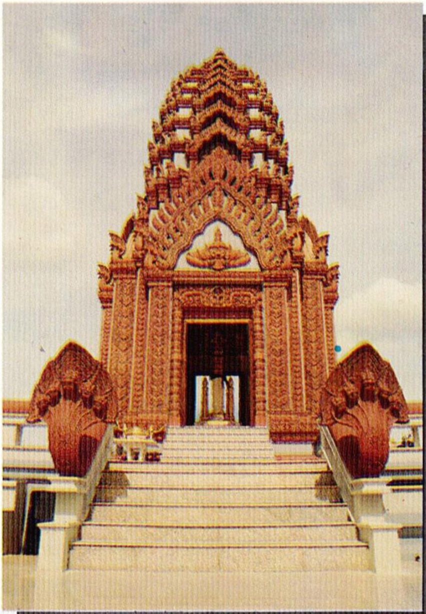
องค์หลักเมือง

ศาลหลักเมืองเป็นศาลจตุรมุข ยอดปรางค์ตามแบบสยามลพบุรี

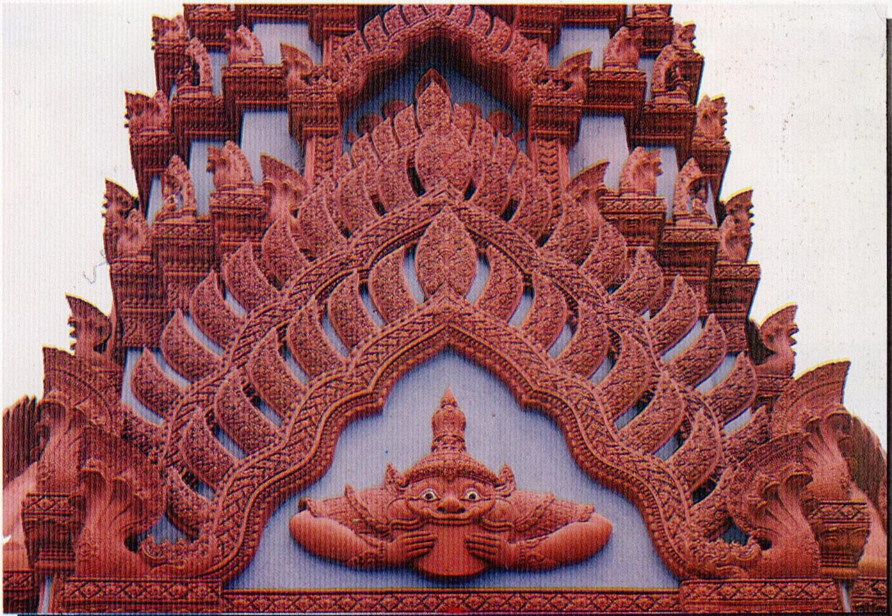

ราวบันไดพญานาคมีทั้ง 4 ทิศ

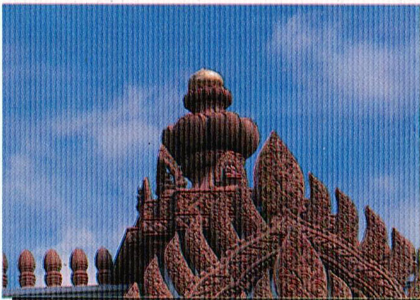

มองจากด้านหน้าศาลฯ

ศาลหลักเมืองนั้น ได้วางศิลาฤกษ์ก่อสร้างเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๔ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๓๖ ตรงกับวันขึ้น ๑๒ ค่ำ เดือน ๔ ปีระกา เวลา ๐๙.๕๙ น. เป็นศาลจตุรมุข ยอดปรางค์ตามแบบสยามลพบุรี ขนาด ๕ x ๕ เมตร สูง ๒๑ เมตร ปรางค์ ๙ ชั้นยอดทอง ชั้นสูงสุดประดิษฐานพระพุทธรูป ชั้นที่เหลืออีก ๘ ชั้น ประดิษฐานองค์เทพ โดยรอบ หน้าบันแรกเป็นรูปรอยตราพญาราหู อมจันทร์ ส่วนหน้าบันที่เหลืออีก ๘ ชั้น ประดิษฐานองค์เทพ ล้อมรอบด้วยกำแพง แก้ว ๒ ชั้น ชั้นที่หนึ่ง มีน้ำล้อมรอบบันได ทางขึ้นมีนาคปรก ๗ เศียร พร้อมด้วยศาลบริวารอีก ๔ ศาล ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานองค์เทพ (พระโพธิสัตว์) ออกแบบ

หน้าบันแรก เป็นรูปพญาราหูอมจันทร์

ยอดปรางค์

พระปรางค์มองจากด้านข้าง

โดยกรมศิลปากร ประยุกต์แบบโดยจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในที่ดินราชพัสดุประมาณ ๓ ไร่

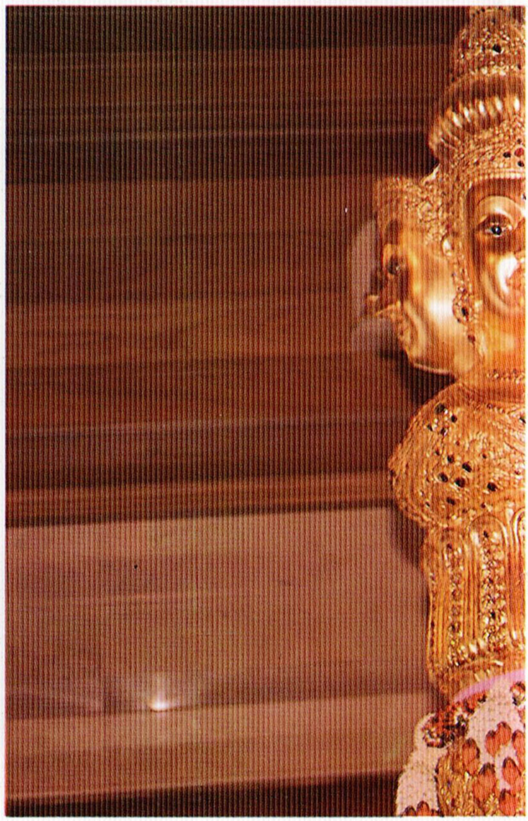
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

สมเด็จพระบรมฯ เสด็จฯ แทนพระองค์

ให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จฯ แทนพระองค์เป็นองค์ประธานเปิดศาลหลักเมือง เมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๓๗ ตรงกับวันขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๙ ปีจอ เวลา ๑๕.๑๙ น.

รายได้ ได้จากการบริจาคของประชาชน ข้าราชการพลเรือน ตำรวจ ทหาร ทุกหมู่เหล่า และพระภิกษุสงฆ์ ทั้งที่บริจาคโดยทั่วไปด้วยการบรรจุลงในหีบกล่องรับบริจาค และบริจาคโดยเจาะจง รวมทั้งการให้เช่าวัตถุมงคลด้วย

ค่าใช้จ่าย ส่วนใหญ่เป็นค่าก่อสร้างศาลหลักเมือง องค์หลักเมือง การปั้นลาย ค่าหินแกรนิต ค่าหินอ่อน ค่าก่อสร้างประตู

พระบรมฯ ทรงเจิมฯ

ทรงเสด็จประทับ ณ ประรำพิธี

ไม้สัก เป็นต้น เป็นยอดเงินประมาณ ๑๖ ล้านบาท รับผิดชอบ ควบคุม กำกับดูแลโดยร้อยตรีอำนวย ไทยานนท์ ผู้ว่าราชการจัง-

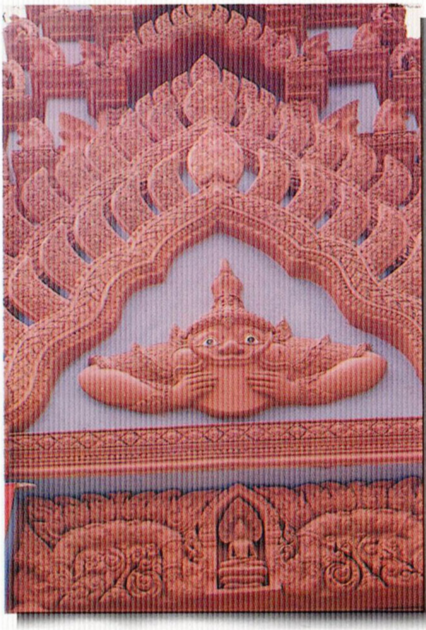

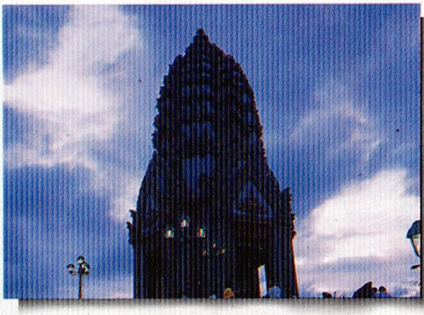
ป้ายบอกประวัติฯ

จากมุมมองหนึ่ง

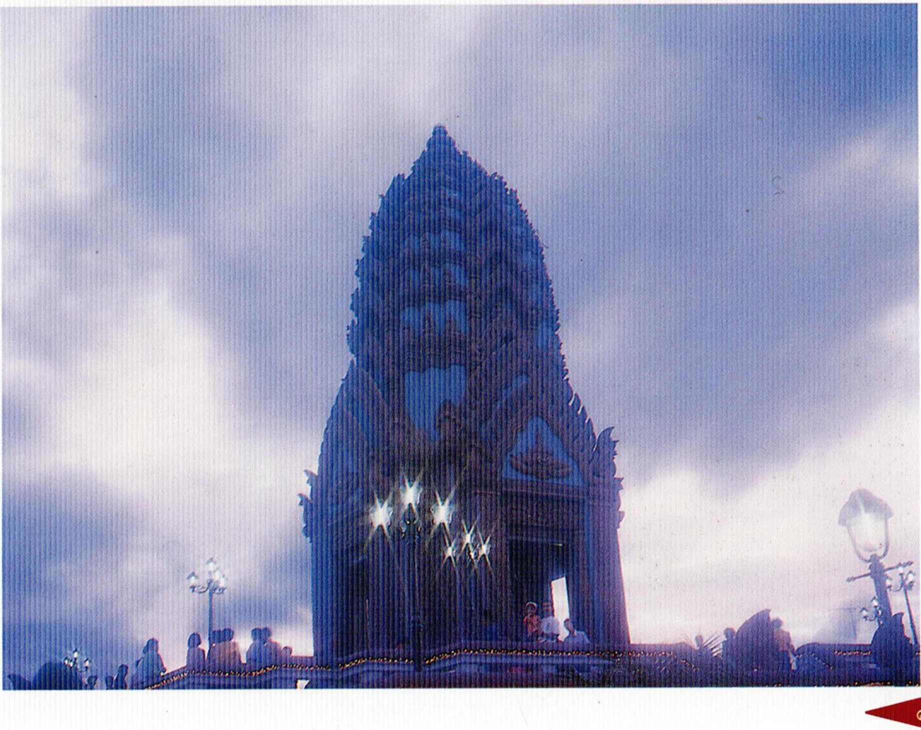

รูปราหูอมจันทร์ (หน้าบัน)

พระปรางค์อีกมุมมองหนึ่ง

หวัดประจวบคีรีขันธ์ และ พล.ต.ต.สรรเพชญ ธรรมาธิกล ผช.หัวหน้าตำรวจภูธร ภาค ๘ เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำด้วยดีมาโดยตลอด

ก่อกำเนิด

ผู้ว่าราชการจังหวัด

ผมได้ย้ายมาดำรงตำแหน่งผู้ว่าราช-การจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อ พ.ศ.๒๕๓๒ และต่อมาเมื่อ พ.ศ.๒๕๓๕ กระทรวงมหาดไทย ได้สั่งการว่า จังหวัดใดที่ยังไม่มีหลักเมือง ก็ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดดำเนินการจัดให้มีขึ้น ได้สอบถามผู้รู้ ผู้หลักผู้ใหญ่แล้วได้ทราบว่าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ไม่มีหลักเมือง แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อความถูกต้อง จังหวัดได้สอบถามกรมศิลปากร ก็ได้รับคำยืนยันว่าน่าจะไม่มีหลักเมืองของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในความเป็นจริงแล้ว ผมเองรู้สึกว่าเป็นภาระหนักที่จะจัดทำขึ้น เพราะว่ามีขั้นตอนพิธีกรรมต่าง ๆ มาก

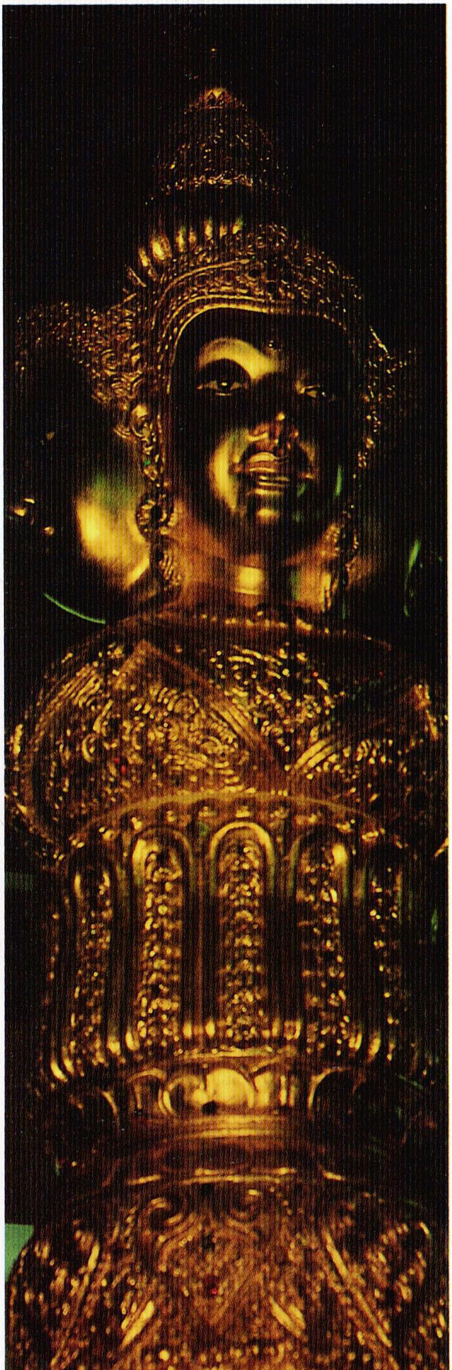

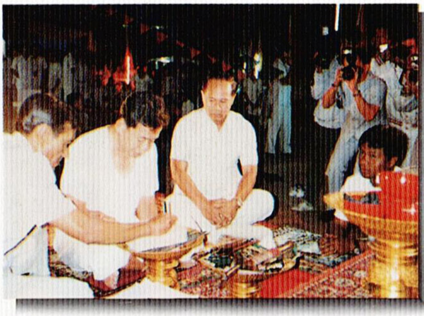
บริเวณพระปรางค์เกือบจะแล้วเสร็จ

เท่าที่ได้มีส่วนร่วมในการสร้างองค์หลักเมืองที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ทำให้ได้ทราบว่ามีภาระ มีขั้นตอน พิธีกรรมอีกหลายอย่าง ซึ่งน่าจะเกินสติปัญญาของผมที่จะสามารถดำเนินการได้ อีกประการหนึ่ง การสร้างองค์หลักเมืองนี้ต้องทำให้ถูกต้อง ถ้าทำไม่ถูกต้องแล้วก็ไม่เกิดประโยชน์ ที่ว่าถูกต้อง นั้นก็คือว่าจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามพิธีกรรม ขั้นตอน ฤกษ์ยาม และแนวทางที่บรรพบุรุษได้กำหนดถือปฏิบัติกันไว้ แต่โดยที่ไม่มีความรู้ในเรื่องนี้เท่าที่ควร จึงเห็นว่าเป็นเรื่องยาก อย่างไรก็ดีโดยที่ทาง-ราชการได้สั่งการดังกล่าว จึงได้สอบถาม

หน้าบัน

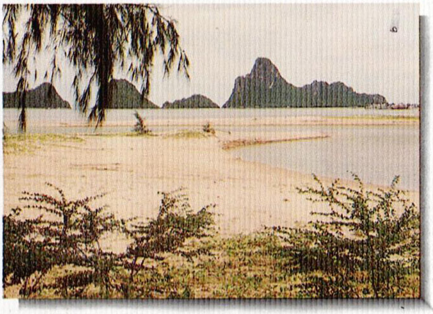

พิธีกรรม

ปรึกษาหารือไปที่ครูอาจารย์ของผมที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ท่านก็ถามว่าชาว ประจวบฯ เขาต้องการหลักเมืองหรือไม่ โดยที่ทราบดีแล้วว่าชาวประจวบฯ ต้องการหลักเมืองมานานแล้ว เช่นนี้ จึงรู้ได้ทันทีว่าเป็นภาระหน้าที่ที่จะต้องจัดให้มีองค์หลักเมืองประจวบคีรีขันธ์ขึ้น

จากการปรึกษาหารือสอบถามกันแล้ว และจากการศึกษาเล่าเรียนก็พอจะทราบว่าชุมชนโบราณของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์อยู่ในท้องที่อำเภอกุยบุรี และชุมชนเก่า ซึ่งเป็นที่อยู่ของชาวประจวบฯ แต่โบราณกาลอยู่บริเวณป่าเชิงเทือกเขาตะนาวศรีนั่นเอง

ทัศนียภาพเมืองประจวบ

ป่าเมืองประจวบฯ

ซึ่งก็คือต้นลำน้ำของแม่น้ำกุยบุรี ได้แก่บริเวณตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี เมื่อได้พื้นที่เช่นนี้แล้วก็คิดว่าเราสมควรไปแสวงหาไม้มงคลในท้องที่ชุมชนโบราณของบรรพบุรุษของเรา เพราะฉะนั้นจึงเกิดแนวความคิดที่ว่าจะไปสรรหาไม้มงคลในท้องที่ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จึงได้มอบหมายภารกิจนี้ให้กับอดีตกำนันตำบลหาดขาม คือ คุณอุดม ธรรมรงค์ฤทธิ์ คุณอุดมก็ไปรวบรวมคณะที่จะบุกป่าเข้าไปหาไม้มงคล เท่าที่จำได้ก็มี คุณจรูญ รัตน-เมตตา คุณพรชัย และอีกหลายคนด้วยกันรวมแล้ว ๙ คน แล้วก็ด้วยเหตุบังเอิญจากการสอบถามภายหลังทั้ง ๙ คน ที่ขึ้นไปนั้น ล้วนแต่เป็นคนที่ชื่อเป็นมงคลทั้งสิ้น ครั้งแรกทราบว่าคุณอุดมและคณะเข้าไปทางป่าบ้านย่านซื่อ ตำบลหาดขามไปนอนค้างคืนหนึ่งก็กลับลงมาและแจ้งว่าไปพบอยู่ต้นหนึ่ง เป็นไม้มงคลดังว่าใช่หรือ

อีกมุมหนึ่งของหน้าบัน

ทัศนียภาพ
อีกมุมหนึ่งของ
จ.ประจวบคีรีขันธ์

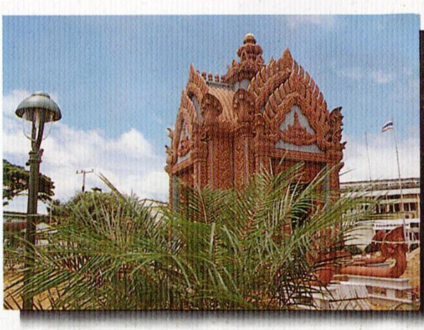

มุมหนึ่ง
ของวิหารทิศที่
ล้อมรอบพระปรางค์

ไม่ เมื่อได้สอบถามไปยังครูอาจารย์ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ก็ได้รับคำตอบว่าไม่ใช่ ให้ไปทางทิศตะวันออกของต้นที่พบ ให้ไปใหม่อีก จึงได้บอกกับคุณอุดม คุณอุดมก็ชักอิด ๆ ออด ๆ เพราะว่ามีภารกิจต้องตอนมะม่วงเอย ต้องทาบกิ่ง ต้องต่อตา ส่วนผู้อื่นก็มีงานกันล้นมือ ตอนนั้นประมาณเดือนพฤศจิกายน ๒๕๓๕ หลังจากนั้นคุณอุดมและคณะก็ขึ้นไปอีกเป็นครั้งที่ ๒ โดยไปที่จุดแรกก่อนแล้วก็บ่ายโฉมหน้า ไปทางทิศตะวันออกของจุดแรก หลังจากช่วยกันเสาะหาแล้ว เชื่อว่าได้พบไม้มงคลตามหลักเกณฑ์แล้วก็กลับลงมาบอก เมื่อได้สอบถามไปยังครูอาจารย์ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ก็ได้รับคำตอบว่าไม่ใช่ ไม้มงคลที่ต้องการอยู่บริเวณนั้น ทิศนั้นถูกต้องแล้วแต่อยู่สูงขึ้นไป และมีลักษณะเด่นชัด เห็นแล้วจะต้องตาต้องใจ ก็บอกคุณอุดม ครั้งที่ ๓ นี้คุณอุดมก็ชักอิด ๆ ออด ๆ มาก เว้นระยะกันมาหลายวัน

ลานด้านหน้า

วิหารทิศ

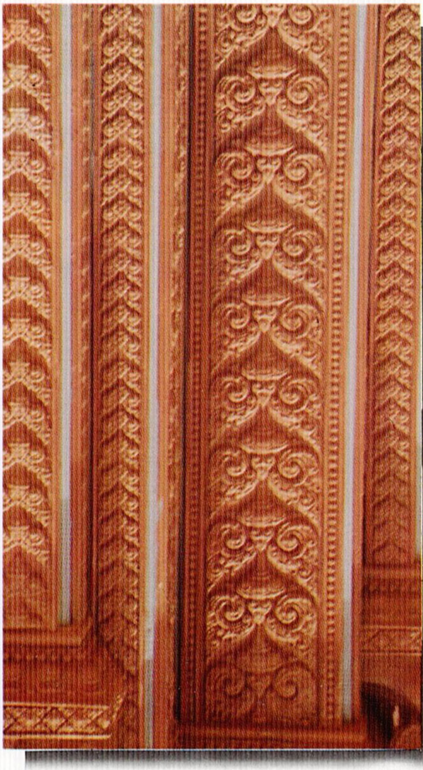

ยอดวิหารทิศ

เพราะคณะดังกล่าวมีภาระหน้าที่ทำไร่ ทำสวนกัน หลังจากนั้นได้มีโอกาสพร้อมกันจึงออกเดินทางไปอีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งที่ ๓ โดยไปบริเวณจุดที่ ๒ ก็ดูไปรอบ ๆ จนเย็นก็ยังไม่พบ เพราะในป่าก็เหมือนป่า มีต้นไม้เต็มไปหมด ดูไม่ค่อยออก ดูได้แต่ขนาดว่าเป็นขนาดที่ต้องการหรือไม่ เย็นวันนั้นขณะที่จะเดินออกจากป่ากลับบ้านพัก คนนำทางเห็นอยู่ต้นหนึ่ง ต้นนี้ถูกลักษณะและได้

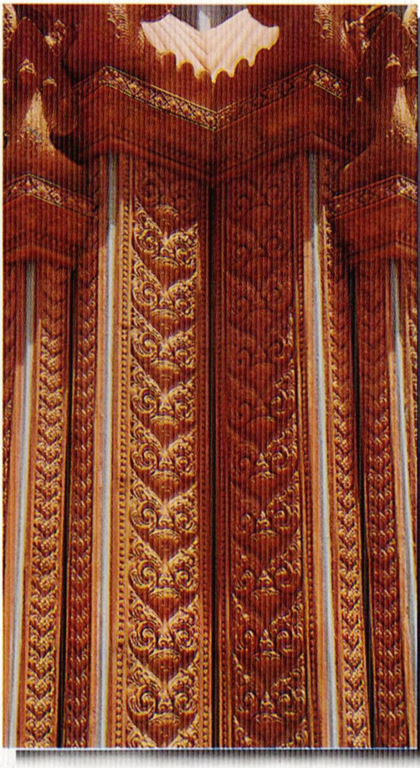
สวนดอกไม้

ลายประตู

ศาลหลักเมืองฯ

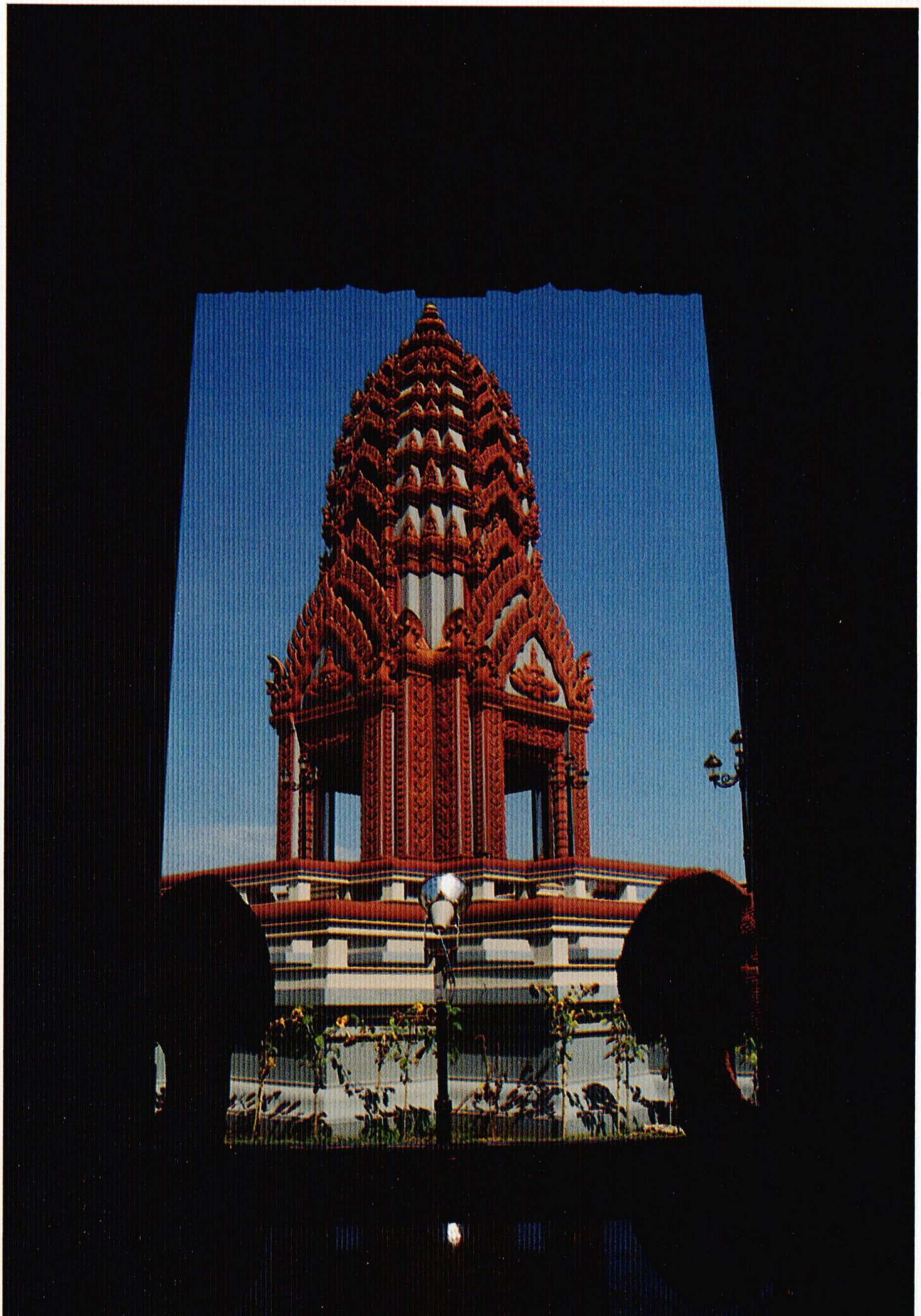

ลวดลายมุมวิหาร

ขนาด และก็มีต้นไม้บริวารรายล้อมอยู่โดยรอบ จากนั้นก็ได้สอบถามไปที่ครูอาจารย์ที่จังหวัดนครศรีธรรมราชอีกครั้งหนึ่งทราบว่าเป็นการถูกต้องแล้ว จึงได้กำหนดที่จะไปดำเนินการตัดมาทำเป็นหลักเมืองประจวบคีรีขันธ์ต่อไป

หน้าบันวิหารทิศ

ไม้มงคล

จำได้ว่าวันนั้นวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๓๕ ตรงกับวันอังคาร ขึ้น ๖ ค่ำ เดือนยี่ เป็นวันประชุมประจำเดือน ได้ขออนุญาตต่อที่ประชุมว่าตามที่ได้เคยบอกกล่าวกับที่ประชุมโดยเฉพาะท่านนายอำเภอทั้งหลายให้ช่วยกันสรรหาไม้มงคลที่จะนำมาจัดสร้างเป็นองค์หลักเมืองประจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์นั้น อำเภอต่าง ๆ ตอบปฏิเสธว่าไม่สามารถ

เจ้าหน้าที่คอยตัดเถาวัลย์ที่ขวางทาง

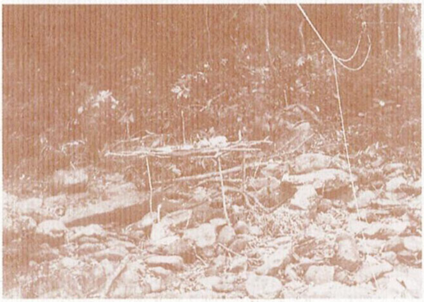

ล้อมสายสิญจน์ทำพิธี

จะจัดหาได้ จนเวลาล่วงเลยไปเป็นเวลานานและไม่มีผู้ใดจะจัดหาได้นั้น บัดนี้ได้พบแล้ว ขออนุญาตต่อที่ประชุมที่จะไปบวงสรวงสู่ขอและอัญเชิญไม้มงคลดังกล่าวที่ป่าบ้านย่านซื่อ ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี และแล้วก็เดินทางไปกับคณะอีกหลายคนด้วยกัน พร้อมกับอาหารกลางวันเตรียมไปรับประทาน จำได้ว่าออกจากศาลากลางฯ ประมาณ ๑๐.๐๐ น. ระหว่างทางได้แวะรับคณะของคุณอุดมฯ กับคณะของตำรวจและทหารหน่วย ฉก.พชด.ที่ตำบลหาดขาม รวมแล้วประมาณ ๓๐ คน ในการนี้ได้มีการจัดเตรียมเครื่องเซ่นไหว้

เตรียมอุปกรณ์การตัดไม้มงคล

บวงสรวงก่อนตัดไม้

นำผ้าม่วง แดง ขาว ไปผูกไม้มงคล

บวงสรวง เท่าที่จำได้ก็มีปลาทอด ไก่ปาก-ทอง เป็ดปากทอง แล้วก็มีอาหารคาวหวานอีกหลาย ๆ อย่าง คณะเราเดินทางโดย

ทำพิธีตัด

ตัดเสร็จแล้วเตรียมหาบกลับ

รถยนต์ไปทางป่าบ้านย่านซื่อ ขับรถไปจนสุดชายป่า ถึงชายป่าแล้วเดินข้ามห้วย ๕ ห้วย จึงได้ถึงจุดหมายปลายทาง เส้นทางที่ไปก็เป็นทางสำหรับพรานเดิน มีช่องเล็กนิดเดียวสำหรับคนเดินรอดไปได้เท่านั้น ใช้เวลาเดินทางประมาณหนึ่งชั่วโมงเศษ ๆ ถึงที่หมายเวลาประมาณ ๑๒.๐๐ น. หยุดพักรับประทานอาหารกลางวันภายใต้แสงแดด หลังจากนั้นเวลาประมาณ ๑๓.๐๐ น. ก่อนที่จะทำพิธีก็วงสายสิญจน์ แล้วนำเครื่องบวงสรวงเซ่นไหว้ไปเซ่นไหว้คารวะ เลื่อยก็ดี ขวานก็ดี มีดก็ดี ที่จะใช้ตัด

ทำพิธี
เตรียมขนย้าย
ออกจากป่า

ปรึกษาหาวิธี

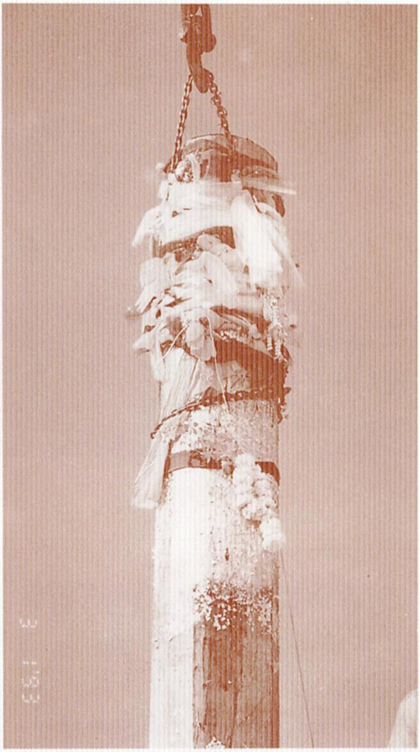
ไม้นั้นก็เข้าพิธีทั้งสิ้น จากการมีแดด พอเริ่มกระทำพิธีปรากฏว่าแดดร่ม ทุกคนเงียบสนิท หลังจากบวงสรวงและสู่ขอเรียบร้อยแล้วก็นำผ้าสีม่วง สีแดง และสีขาวรวม ๓ ผืน ไปผูกไม้มงคลต้นนั้น แล้วก็บอกกล่าวถึงเจตนารมย์ครั้งนี้ และหลังจากนั้นก็ทำพิธีตัด ตัดเสร็จก็นำไม้ปลูกทดแทนให้บริเวณนั้นในทันทีทันใด ตัดแล้วก็เปิดปีกให้เป็นการเรียบร้อยแล้วก็เดินทางกลับเมื่อเวลาประมาณ ๑๖.๐๐ น. หลังจากนั้นก็ได้มีการอัญเชิญไม้มงคลนี้ออกจากป่ามาไว้ที่สถานีตำรวจภูธรบ้านยางชุมก่อน ซึ่งเป็นปากทางที่จะออกถนนใหญ่ผมได้มอบให้คุณอุดม ธรรมรงค์ฤทธิ์ กับคณะขึ้นไปอัญเชิญลงมา มีประชาชนพี่น้องชาวหาดขาม ชาวกุยบุรี จำนวนมากขึ้นไปด้วย ปรากฏว่าต้องทุลักทุเลมาก ๆ เพราะว่าน้ำหนักก็ดี ความยาวก็ดี ต้องใช้ผู้คนจำนวน

ช่วยกันหาบออกจากป่า

ใช้ผู้คนในการหาม 12 คน

มากหาบหามกัน วิธีหาบหามก็โดยใช้ยางในรถยนต์คล้องแล้วคนก็หามกัน ไม้นั้นตัดเหลือ ๕ เมตร ต้องใช้คนหามกันครั้งละประมาณ ๖ คู่ คือ ๑๒ คน หามกันมาด้วยความทุลักทุเล ไหนจะทางที่เดินสำหรับคน ๆ เดียว ก็ต้องมีเจ้าหน้าที่คอยถางทาง เถาวัลย์บ้าง ไม้อะไรที่เกะกะก็ต้องเปิดให้กว้างขึ้น ตอนที่ข้ามห้วยจึงเป็นเรื่องทุลักทุเลมาก ๆ ตอนจะลงห้วยตอนจะขึ้นห้วยก็ดี ตอนลงก็ถลากันลงมาตอนจะขึ้นก็ตะเกียกตะกายกันขึ้นมา เพราะว่าหนักมากเดินขึ้นไม่ไหว ต้องมีคนคอยฉุดกันเป็นทอด ๆ ปรากฏว่าตั้งแต่เช้าจนถึง

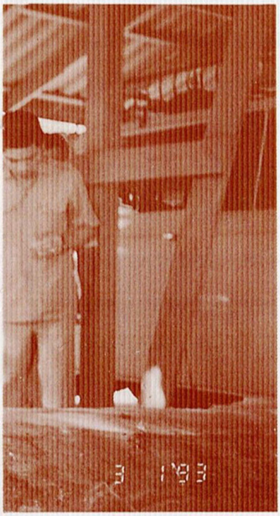

มีทั้งลงห้วยและขึ้นเขา

ทำการสักการะ
ที่
สน.บ้านยางชุม

เย็นจึงออกมาได้และทุกอย่างเป็นไปด้วยความราบรื่น เรียบร้อย เมื่ออัญเชิญมาไว้ที่สถานีตำรวจภูธรบ้านยางชุมแล้ว เจ้าอาวาสวัดโป่งกะสัง ได้ไปกระทำพิธีสักการะบูชา โดยมีพี่น้องประชาชนชาวกุยบุรี ชาวหาดขาม ไปทำการสักการะบูชากันอย่างล้นหลาม มีการเฉลิมฉลองกันอย่างสมเกียรติ

อัญเชิญมาไว้
ที่
สน.บ้านยางชุม

จากนั้นในวันพฤหัสบดีที่ ๗ มกราคม ๒๕๓๖ ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือนยี่ ก็ได้ทำพิธีอัญเชิญไม้หลักเมืองจากสถานีตำรวจภูธรบ้านยางชุม ไปยังบริเวณที่จะก่อสร้างศาลหลักเมือง ที่จังหวัดประจวบ-คีรีขันธ์ ก็คือบริเวณสนามกองอาสารักษา-ดินแดนเก่าในเนื้อที่จำนวน ๓ ไร่เศษ ซึ่งได้รับอนุญาตให้ใช้เป็นที่สร้างศาลหลักเมือง เพื่อประดิษฐานองค์หลักเมืองอันศักดิ์สิทธิ์ ในวันนั้นก็มีการแห่แหนกัน จำได้ว่าได้เริ่มกระทำพิธีกันตั้งแต่เช้า มีวิทยุติดต่อกันว่าเคลื่อนออกจากยางชุมหรือยัง เคลื่อนเวลาเท่าใด ปรากฏว่าเมื่อขบวนเคลื่อนออกจากยางชุม ฝนตกที่ประจวบฯ บริเวณที่จะสร้างศาลหลักเมือง ตกอย่างหนักซึ่งไม่ใช่ฤดูฝนเลย แต่มีฝนตกและไม่มีวี่แววมาก่อนเป็นที่อัศจรรย์ใจของผู้คนทั้งหลายว่าจะทำอย่างไร ถ้าฝนไม่หยุดจะทำอย่างไร แต่ในที่สุดเมื่อจะถึงเวลาฝนก็หยุด ขบวนแห่

แหนกันมาเป็นระยะทางประมาณ ๕๕ กม. ปรากฏว่าทุกอย่างเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ราบรื่น สงบ ปราศจากเหตุร้าย ปราศจากอันตรายทั้งหลาย เมื่อมาถึงแล้วก็อัญเชิญขึ้นประดิษฐาน ณ ปะรำชั่วคราว ทำช่องเปิดตรงส่วนบนตรงที่เป็นหลังคา ตรงที่เป็นฝ้าเพดานไว้โดยใช้รถยก ยก ไม้มงคล เพื่อจะสวมลงจากหลังคา เพื่อประดิษฐาน ณ ที่ที่กำหนด ขลุกขลักกันอยู่เป็นเวลานานประมาณ ๓๐ นาที ต่อหน้าพระสงฆ์องค์เจ้า ต่อหน้าท่านเจ้าคุณหลวงปู่เกตุ

รถอัญเชิญเสาหลักเมือง

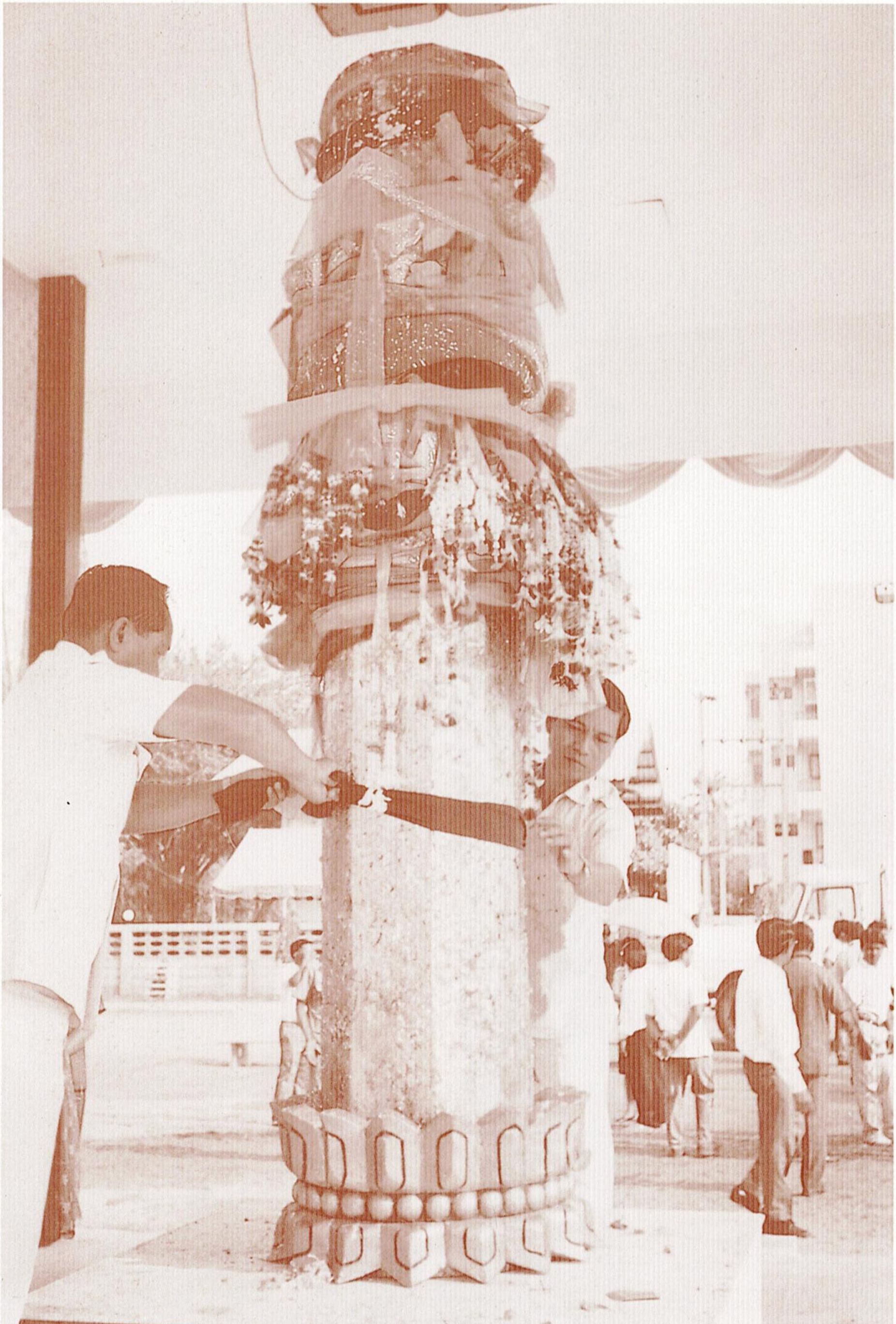
วัดเกาะหลัก ต่อหน้าภิกษุสงฆ์ชั้นผู้ใหญ่ของจังหวัดอีกหลายรูปด้วยกัน เพราะเห็นว่าไม่น่าจะขลุกขลักเลยน่าจะลงได้ แต่ก็ลงไม่ได้จนเวลา ๑๐.๐๙ น. จึงเป็นไปด้วยความเรียบร้อยอย่างราบรื่น เป็นที่อัศจรรย์ใจอีกครั้งหนึ่งของคนทั้งหลายทั้งปวง จากนั้นก็ได้นิมนต์ท่านเจ้าคุณพระผู้ใหญ่เช่น ท่านเจ้าคุณวัดเกาะหลัก ท่านเจ้าคุณวัดธรรมิการาม ท่านเจ้าคุณทองเบิ้ม วัดวังยาว ทำการปิดทองสักการะ

พระคุณเจ้าทรงเจิมก่อนนำไปแกะสลัก

ไม้มงคลดังกล่าวนั้น ผู้คนทั้งหลายที่มาร่วมในพิธีก็ผูกผ้ามงคลบ้าง ปิดทอง จุดธูปเทียนสักการะกัน กระทำเช่นนี้ประมาณ ๒ เดือนเศษ ผู้คนก็ได้แห่แหนกันมาสักการะกราบไหว้เพราะว่าเป็นไปตามความปรารถนาของชาวประจวบคีรีขันธ์ ที่ต้องการมีหลักเมือง และต้องการมานานแล้ว ได้ทราบว่าเรื่องนี้พูดกันมา ๕๐ ปีแล้ว แต่ก็ยังไม่เป็นความจริงแต่อย่างใด เพราะฉะนั้นกรณีนี้จึง เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาและผู้คนทั้งหลายต่างแห่แหนมาสักการะกราบไหว้กันจำนวนมาก

หัวใจเมือง

ต่อจากนั้นในวันอังคารที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๓๖ ตรงกับวันขึ้น ๔ ค่ำ เดือน ๓ ก็ได้กระทำพิธีฝังหัวใจสมุทร เมื่อเวลา ๒๔.๐๙ น. การฝังหัวใจสมุทรก็เป็นอีกพิธีกรรมหนึ่งของการสร้างองค์หลักเมือง หรืออีกนัยหนึ่ง คือพิธีฝังหัวใจเมืองนั่นเอง ที่เรียกว่าเป็นหัวใจเมืองก็คือ ชาวบ้าน

ผู้ว่าฯ จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนไตร

ชาวเมืองจะนำดวง อันประกอบด้วยวัน เดือน ปีเกิดของตนเองมาบรรจุไว้เป็นฐาน

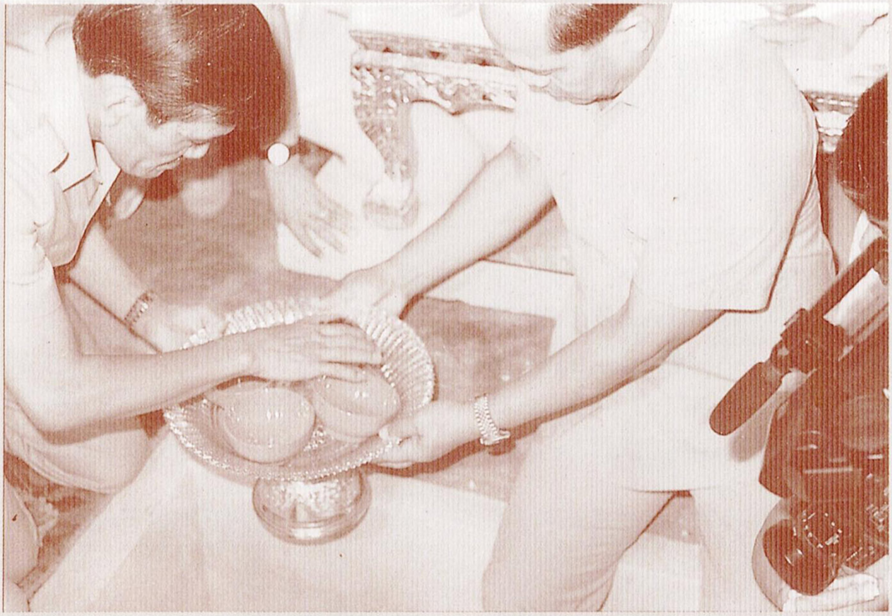
บรรจุหัวใจเมือง

อาจารย์ผู้ทำพิธีกำลังจารอักขระ

อาจารย์กำลัง
จารอัขระเพื่อบรรจุ
ในหลุมหัวใจเมือง

พล.ต.ต.สรรเพชร ท่านผู้ว่าฯ กำลังเตรียมหัวใจเมืองลงในฐานหลักเมือง

เป็นเสาเพื่อจะค้ำองค์หลักเมือง คือให้องค์หลักเมืองตั้งอยู่บนดวงของชาวประจวบนั่นเองเพราะฉะนั้นที่เรียกว่าเป็นหัวใจสมุทร หัวใจเมือง ก็คือหัวใจของชาวประจวบฯ คืนนั้นชาวประจวบฯ จำนวนเรือนหมื่นที่ออกมาร่วมในพิธีอันศักดิ์สิทธิ์นี้ ไม่มี

บรรจุดวงชะตาชาวเมืองในฐานองค์หลักเมือง

ช่วยกันทำพิธี

ใครรู้ว่าจะกระทำกันอย่างไร เพราะก็ไม่ได้โฆษณามาก เพียงแต่ได้บอกกันและเห็นว่าเป็นเวลาที่ค่อนข้างดึกมากแล้ว แต่เป็นเรื่องที่น่าประหลาดใจ ผู้คนไปร่วมพิธีกันอย่างมากมายเป็นพิเศษ ในฐานที่หลุมหัวใจเมืองนั้น เป็นจุดที่เราจะตั้งเป็นแกนต่อขึ้นไปด้วยทองเหลืองจากหัวใจเมืองตั้งขึ้นไปรับไปสัมผัสกับฐานขององค์หลักเมือง เพราะฉะนั้นกล่าวได้ว่าฐานขององค์หลักเมืองตั้งอยู่บนแกนของหัวใจเมืองซึ่งฝังอยู่ในปฐพี หลุมนั้นขุดกว้าง ๑๖ x ๑๖ นิ้ว ลึก ๑ เมตร

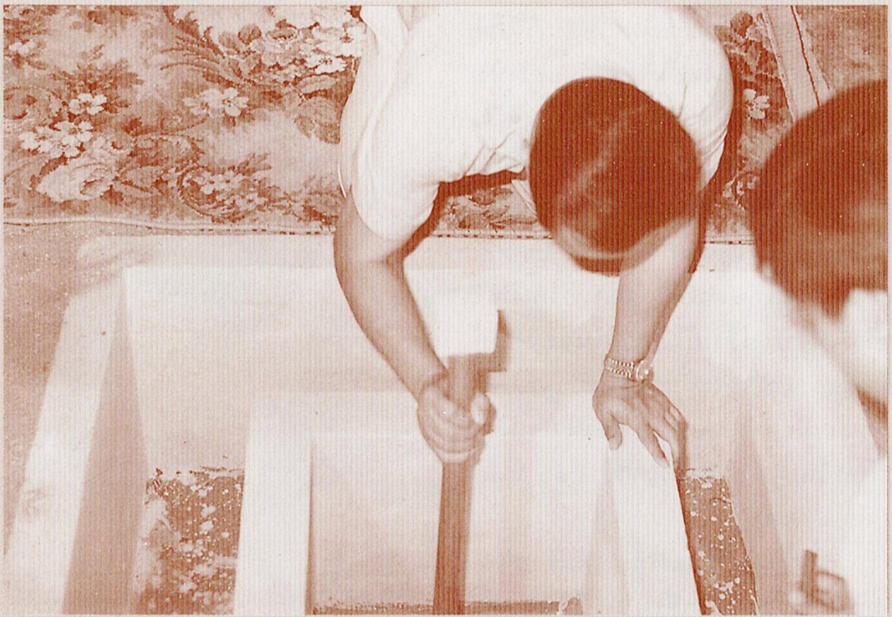
ครั้นวันเสาร์ที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ ตรงกับวันขึ้น ๗ ค่ำ เดือน ๔ ได้มีการทำพิธีปลุกเสกวัตถุมงคล ผ้ายันต์ของหลักเมือง

ผู้ว่าทำพิธีบรรจุ

กำลังโปรยข้าวตอกดอกไม้

ฐานหลุมหัวใจเมืองตั้งเป็นแกนทองเหลืองจากหัวใจเมืองขึ้นไปสัมผัสกับองค์หลักเมือง

ข้าวตอกดอกไม้

ด้วยการนำไปกระทำพิธีกลางทะเล โดยลงเรือที่อ่าวน้อยแล้วก็ไปปลุกเสกกลางทะเลหน้าอ่าวประจวบฯ แรกทีเดียวคลื่นโหมกระแทกมาแรง แต่พอเริ่มพิธีปรากฏว่าคลื่นลมสงบ ก็ทำให้ผู้คนทั้งหลายที่ไปร่วมในพิธีนั้นเกิดความรู้สึกอัศจรรย์เป็นอย่างมาก

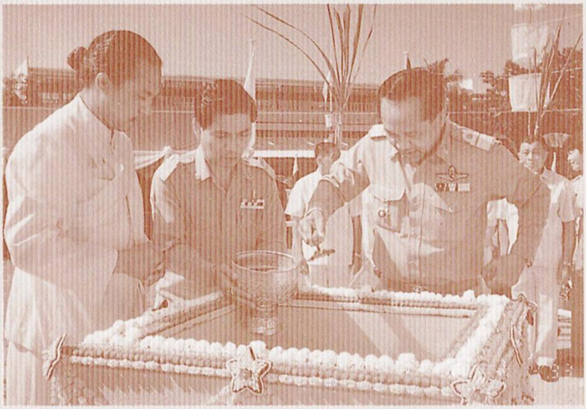

การแกะสลัก

วันจันทร์ที่ ๑ มีนาคม ๒๕๓๖ ตรง กับวันขึ้น ๙ ค่ำ เดือน ๔ ได้อัญเชิญไม้มงคลดังกล่าวไปจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อไปทำการแกะสลักให้สวยงาม ให้สวยเด่นเป็นสง่า

ต่อมาเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๔ มีนาคม ๒๕๓๖ ตรงกับวันขึ้น ๑๒ ค่ำ เดือน ๔ เวลา ๐๙.๕๙ น. ได้ประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ ศาลหลักเมือง ด้วยการเชิญผู้คนทั้งหลายที่ชื่อเป็นมงคล เช่น ชื่อยืนยง ชื่อถาวร ชื่อเงิน ชื่อนาค ชื่อทอง ฯลฯ เป็นต้น เข้าร่วมในการวางศิลาฤกษ์ วางไม้มงคล วางแผ่นอิฐ ทอง เงิน นาค โดยหันด้าน บนสุดของศิลาฤกษ์ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ พระสงฆ์

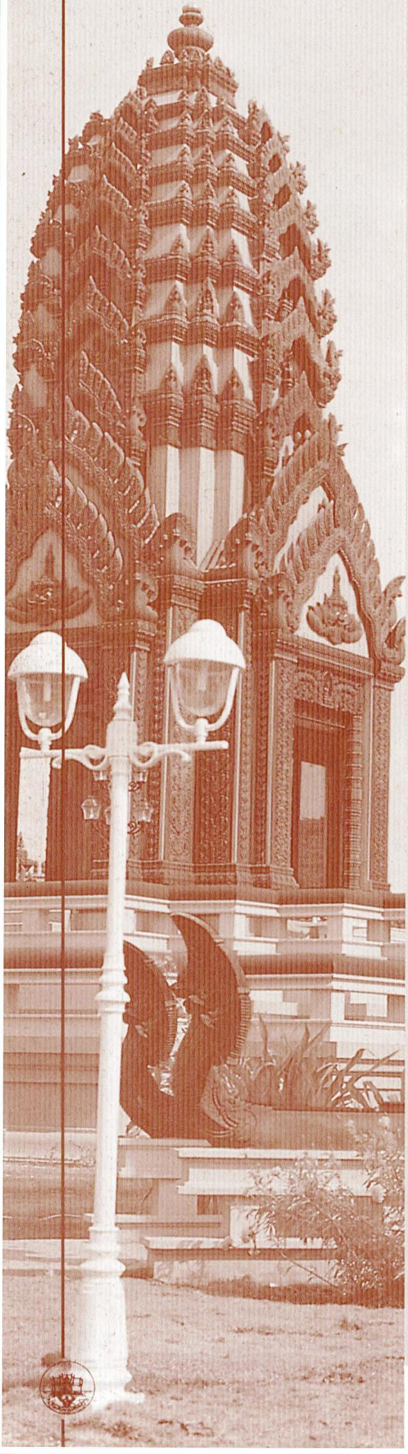

ท่านผู้ว่าฯ ประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์

องค์หลักเมืองตั้งขึ้นชั่วคราว

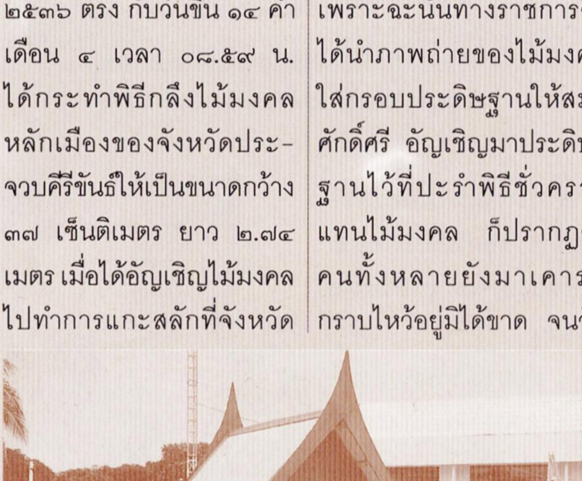

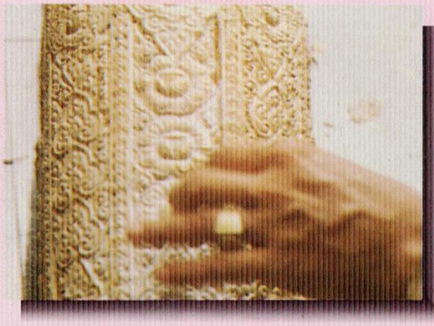

เจริญชัยมงคลคาถา แล้วถวายภัตตาหารเพล

ในวันเสาร์ที่ ๖ มีนาคม ๒๕๓๖ ตรง กับวันขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๔ เวลา ๐๘.๕๙ น. ได้กระทำพิธีกลึงไม้มงคลหลักเมืองของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ให้เป็นขนาดกว้าง ๓๗ เซ็นติเมตร ยาว ๒.๗๔ เมตร เมื่อได้อัญเชิญไม้มงคลไปทำการแกะสลักที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ทางประจวบคีรีขันธ์ก็ว่าง แต่ว่ายังมีผู้คนไปคารวะกราบไหว้ เพราะฉะนั้นทางราชการจึงได้นำภาพถ่ายของไม้มงคลใส่กรอบประดิษฐานให้สมศักดิ์ศรี อัญเชิญมาประดิษฐานไว้ที่ปะรำพิธีชั่วคราวแทนไม้มงคล ก็ปรากฏว่าคนทั้งหลายยังมาเคารพกราบไหว้อยู่มิได้ขาด จนวัน

ศาลที่ประดิษฐานชั่วคราว

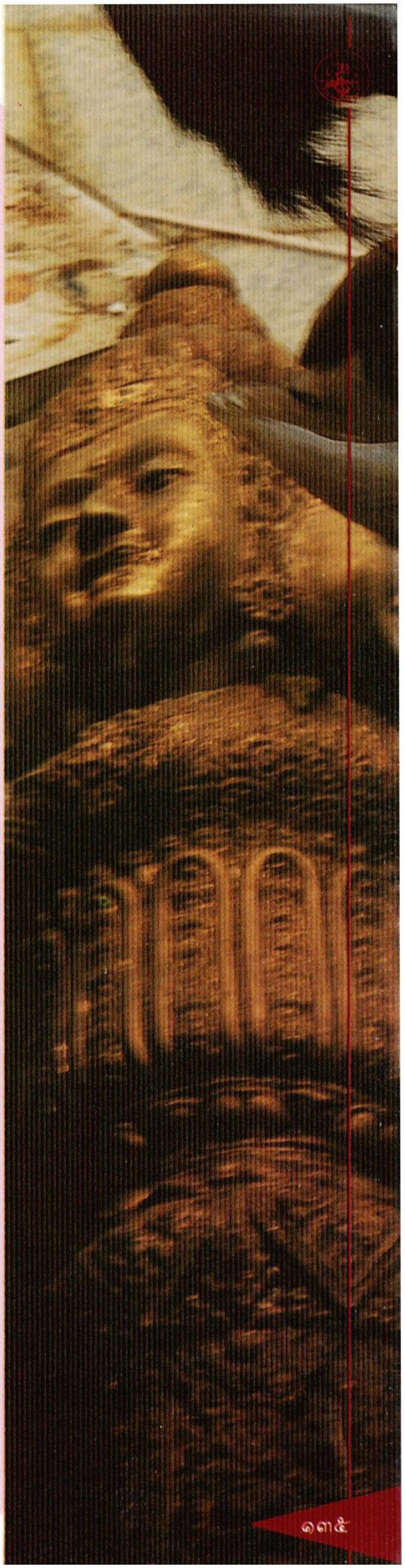

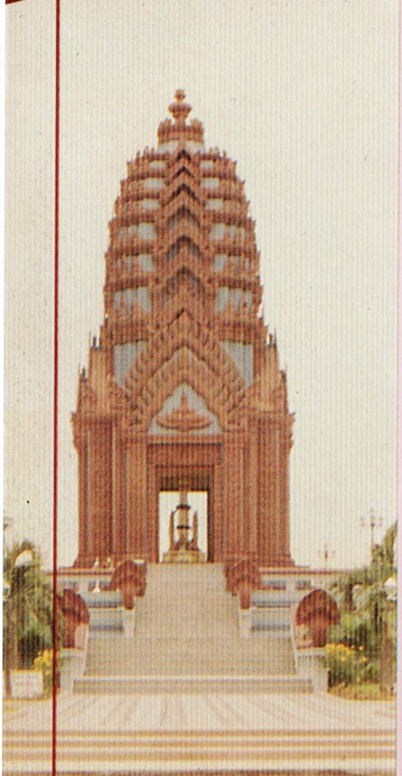
ปิดทององค์บริวาร

พฤหัสบดีที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๓๖ ตรงกับวันขึ้น ๒ ค่ำ เดือน ๖ คณะศิษย์หลักเมืองประจวบคีรีขันธ์ได้ไปไหว้ครูที่นครศรีธรรมราชในฐานะศิษย์หลักเมืองนครศรีธรรมราช แล้วก็ได้ไปคารวะองค์หลักเมืองของเรา ซึ่ง ขณะนั้นก็แกะสลักไปได้มากแล้ว แต่ยังไม่เสร็จสมบูรณ์ ซึ่งเป็นฝีมืออันล้ำลึกของนายพรชัย วัฒนวิกย์กิจ ที่ได้ทุ่มเทแกะสลักหามรุ่งหามค่ำ เพื่อให้ทันเวลาตามฤกษ์ที่ ได้กำหนดไว้ล่วงหน้าแล้วว่าเดือน ๘ จะต้องเสร็จ ในการนี้อยู่ในการกำกับดูแล ตรวจสอบของพลตำรวจตรีสรรเพชญ ธรรมาธิกุล ผช.ผบช.ภ.๔ (ตำแหน่งขณะนั้น) ระหว่างนี้ก็มีการสร้างวัตถุมงคล

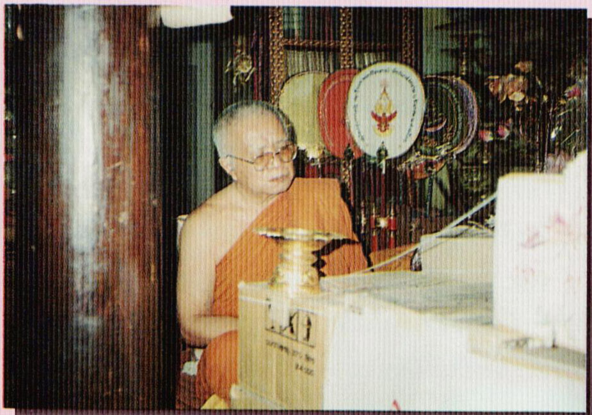
ปิดทอง

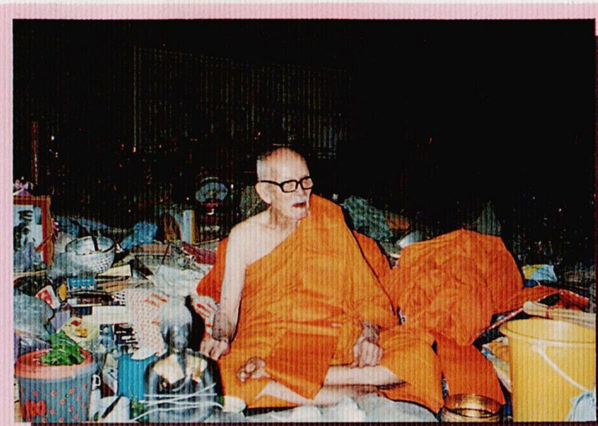

พระผงองค์หลักเมือง

หลวงพ่อเกตุกำลังนั่งปรก

คือพระผงหลักเมืองด้วยการนำผงของไม้มงคลหลักเมืองจากนครศรีธรรมราชและประจวบคีรีขันธ์มาผสมกับวัตถุมงคลอื่น แล้วก็ทำเป็นเหรียญหลักเมือง เป็นพระผงทรงกลม ด้านหน้าเป็นเศียรองค์หลักเมือง ด้านหลังเป็นดวงเมืองประจวบฯ โดยได้รับการพุทธาภิเษกจากพระเกจิอาจารย์คือ หลวงพ่อเกตุ วัดเกาะหลัก หลวงพ่อทองเบิ้ม วัดวังยาว กุยบุรี หลวงพ่อพาน วัดโป่งกระสัง กุยบุรี หลวงพ่อยิด วัดหนองจอก กุยบุรี

หลวงปู่คำ วัดหนองแขก

หลวงพ่ออุดม วัดตาลเจ็ดยอด ปราณบุรี หลวงปู่คำ วัดหนองแก หัวหิน หลวพ่อแผ่ว วัดโตนดหลวง ชะอำ หลวงพ่อเปิ่น วัดบางพระ นครปฐม หลวงพ่อหยอด วัดแก้วเจริญ นครปฐม

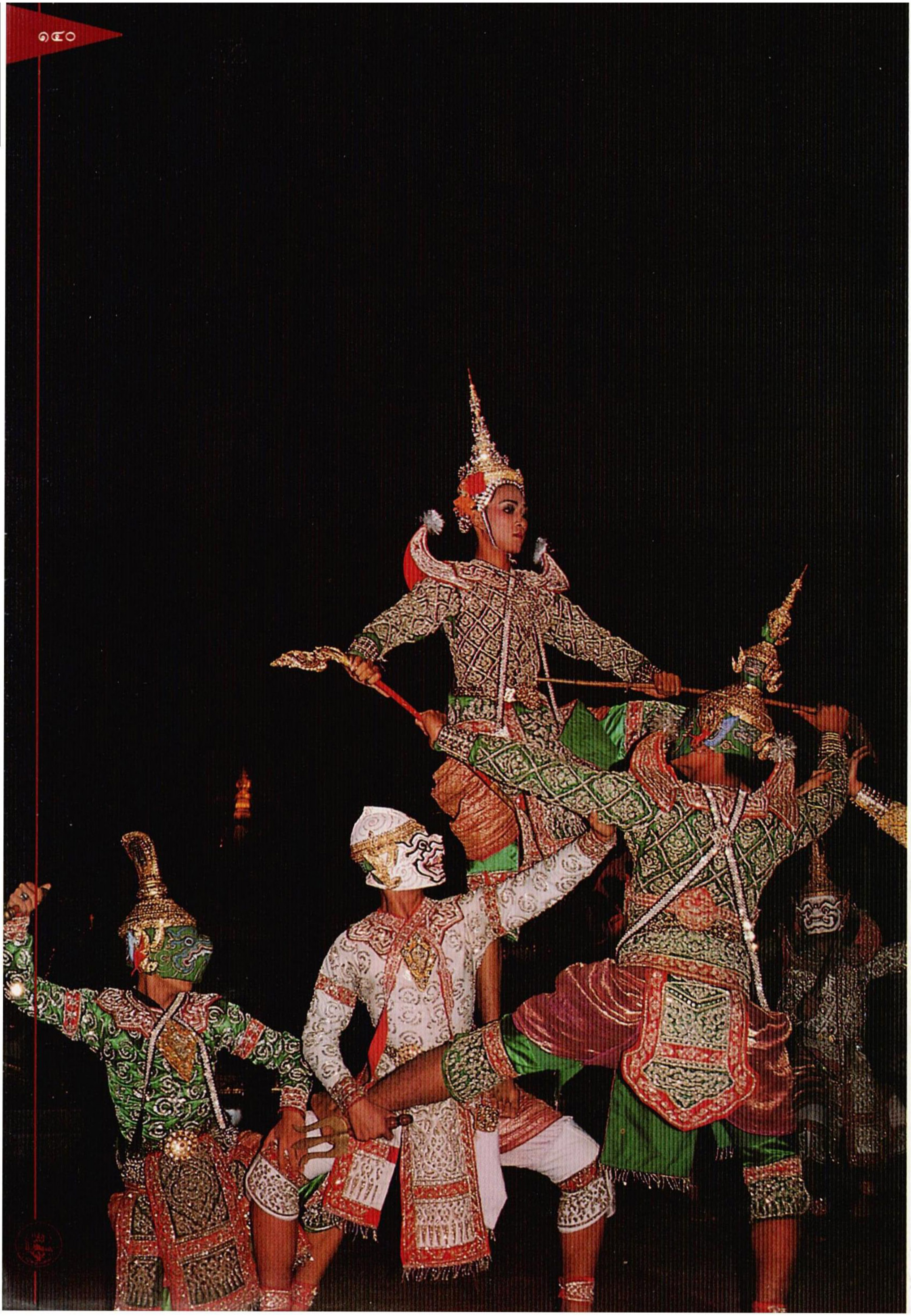

หลวงพ่อยิด วัดหนองจอก

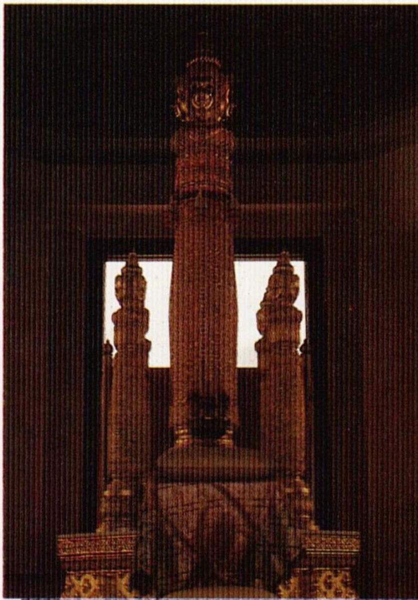

องค์หลักเมือง

ต่อมาในวันพฤหัสบดีที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๓๖ ตรงกับวันแรม ๕ ค่ำ เดือน ๘ เป็นวันที่อัญเชิญองค์หลักเมือง ซึ่งแกะสลัก และลงรักปิดทองเสร็จเรียบร้อยแล้ว จากจังหวัดนครศรีธรรมราชกลับสู่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยพวกที่จะไปรับก็ไป ก่อนตั้งแต่วันที่ ๗ กรกฎาคม ไปค้างที่นครศรีฯ โดยนายวิลิต ชวนขยัน กับคณะส่วนใหญ่ก็จาก รพช.จังหวัด ใช้รถของ รพช.อัญเชิญกลับจังหวัดประจวบฯ และก็ไปวางแผนล่วงหน้า

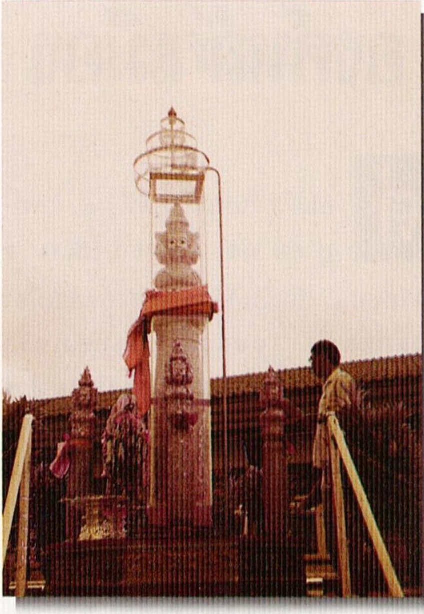

ผู้ว่าราชการจังหวัดและศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ผูกผ้ามงคลองค์หลักเมือง

ว่าจะทำอย่างไร จะประดิษฐานอย่างไร ส่วนผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และคณะก็ตามไปในวันที่ ๗ คืนวันที่ ๗ ก็นัดหมายกันเป็นที่เรียบร้อยแล้ว พอรุ่งขึ้นวันที่ ๘ เวลา ๐๖.๑๖ น. ก็ได้ฤกษ์เคลื่อนองค์หลักเมืองจากบริเวณศาลหลักเมืองนครศรี ฯ

ประชาชนชาวคลองวาฬร่วมแห่องค์หลักเมือง

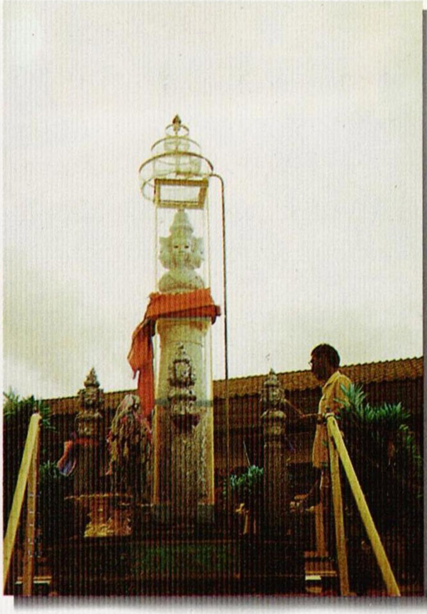

ประดิษฐานชั่วคราว

บริเวณปะรำพิธีชั่วคราว

มาจังหวัดประจวบฯ คณะของนครศรี-ธรรมราชก็มาส่งตรงบริเวณอนุสาวรีย์วีรไทยในค่ายวชิราวุธโดยมีพลโทกิตติ รัตนฉายา แม่ทัพภาค ๔ คณะนายทหาร และคณะหลักเมืองนครศรีฯ กระทำพิธีส่ง โดย มทภ.๔ ขึ้นไปจุดธูปเทียนสักการะและปิดทองแล้วส่งมอบต่อผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ก็อัญเชิญต่อไปยังจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ออกเดินทางกันมาโดยตลอด ได้จัดเตรียมอาหารกลางวันบรรจุกล่องมาเรียบร้อย มีรถตำรวจทางหลวงจังหวัดประจวบฯ นำขบวน จำได้ว่ามาหยุดพักรับ-ประทานอาหารกลางวันที่บริเวณวัดแถว ๆ อำเภอหลังสวน ข้างถนนเพชรเกษม รับ-

ปะรำชั่วคราวให้ประชาชนกราบไหว้

ข้าราชการประชาชนคลองวาพทำพิธีสักการะองค์หลักเมือง

พิธีรำถวายสักการะองค์หลักเมือง

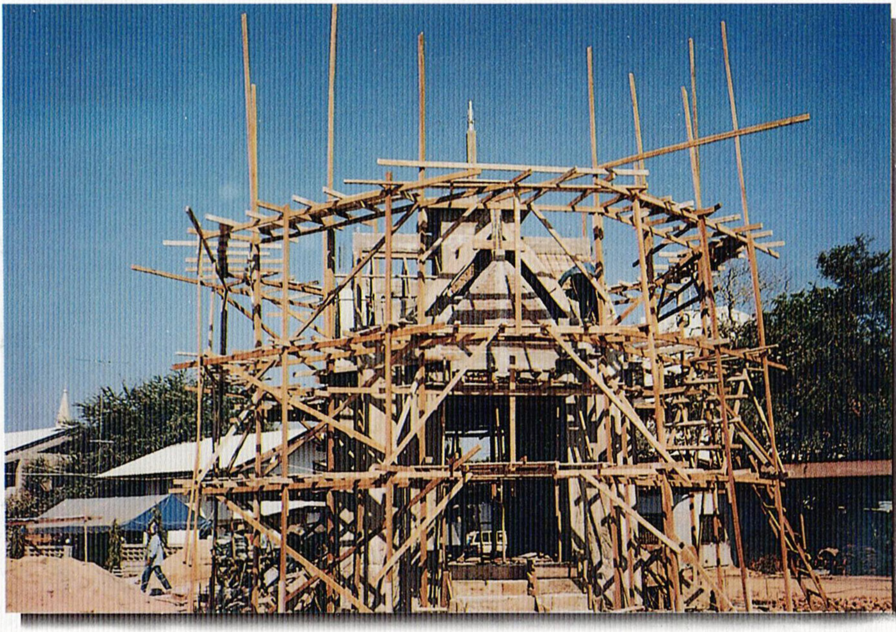
ประทานอาหารกลางวันเสร็จแล้วก็เดินทางต่อ เติมน้ำมันกันเองด้วยน้ำมันอะไหล่ แล้วก็เดินทางต่อมาจนถึงเขตอำเภอบางสะ-พานน้อย ปรากฏว่ามีทั้งพลเรือน ตำรวจทหารไปรอรับอยู่แน่นขนัดไปหมด ผู้บังคับ-การกองบิน ๕๓ สมัยนั้นคือนาวาอากาศเอก

ชาวบ้านร่วมขบวนแห่

ถ่ายรูปไว้เป็นที่ระลึก

ศาลถาวรกำลังก่อสร้างอยู่จึงประดิษฐาน ณ ปะรำชั่วคราว

ประวัติ ดิษฐแย้ม กับคณะ ทางตำรวจก็มีจากกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๑๔ ข้าราชการทั้งหลายทั้งปวงรวมตลอดทั้งเหล่ากาชาดก็ไปรับกัน ถึงบริเวณที่กำหนดกันแล้วก็นำรถที่ประดิษฐานองค์หลักเมืองดังกล่าว ไปจอด ณ จุดที่กำหนดแล้วเปิดให้ประชาชนสักการะปิดทองที่องค์หลักเมืองจำลอง ส่วนที่องค์จริงนั้นได้ครอบด้วยพลาสติกเพราะว่าเป็นลวดลายอันวิจิตรพิสดารสวยงาม และลงรักปิดทองไว้แล้ว ถ้าให้ปิดทองอีกคงจะไม่เรียบร้อยไม่น่าดูจากตำบลไชยราชตรงนั้นแล้วคืนหนึ่งรุ่งขึ้นก็เคลื่อนย้ายไปที่บริเวณข้างที่ว่าการอำเภอบางสะพานน้อย จากข้างอำเภอบางสะพานน้อยแล้วก็ไปอำเภอบางสะพาน

ปะรำชั่วคราว

ชาวปรานบุรี ฟ้อนรำถวาย

แล้วไปอำเภอทับสะแก อำเภอบางสะพาน นี่จำได้ว่า ๒ จุด คือที่บริเวณสถานีตำรวจภูธรอำเภอบางสะพานและบริเวณสถานีตำรวจภูธร ตำบลธงชัย อีกจุดหนึ่ง ส่วนที่ทับสะแกจุดเดียวคือบริเวณหน้าอำเภอ และจากนั้นก็ไปอำเภอหัวหิน จำได้ว่าไปที่

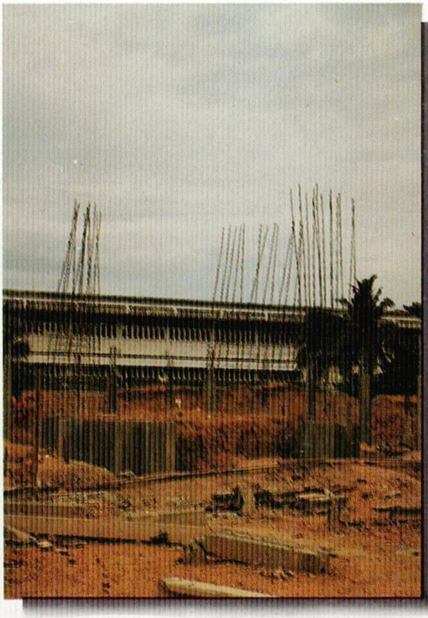

ขบวนแห่

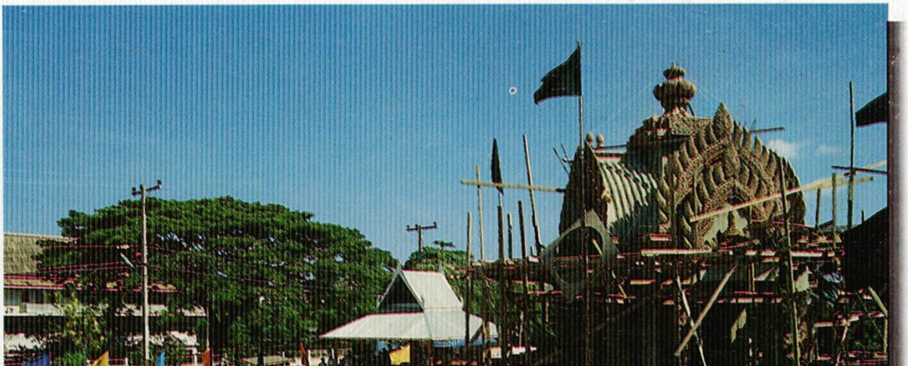

ขบวนแห่

หนองพลับคืนหนึ่ง แล้วมาที่บริเวณโรงเรียนเทศบาลหัวหินอีกคืนหนึ่ง หลังจากนั้นไปที่ปากน้ำปราณคืนหนึ่ง ไปที่มูลนิธิของปราณบุรีบริเวณสี่แยกปราณบุรีคืนหนึ่ง แล้วไปที่อำเภอกุยบุรี คือที่สามร้อยยอดคืนหนึ่ง แล้วมาที่บริเวณสถานีตำรวจภูธรอำเภอกุยบุรีคืนหนึ่ง แล้วมาอำเภอเมือง โดยไปที่อ่าวไทย บริเวณสถานีตำรวจภูธรตำรวจอ่าวน้อยคืนหนึ่ง ไปที่คลองวาฬคืนหนึ่ง แล้วไปที่กองบิน ๕๓ จากกองบิน ๕๓ ก็อัญเชิญมาประดิษฐานที่ปะรำชั่วคราวในสนามศาลากลางจังหวัดด้านทิศตะวันตก โดยตั้งเป็นปะรำชั่วคราวอยู่ตรงนั้น ทั้งนี้เพราะว่าที่บริเวณสร้างศาลหลักเมืองกำลังก่อสร้างอยู่ กำลังถมดิน และจำได้ว่ามีพิธี

สถานที่ก่อสร้าง และกำลังวางรากฐาน

กำลังก่อสร้างศาลบริวาร

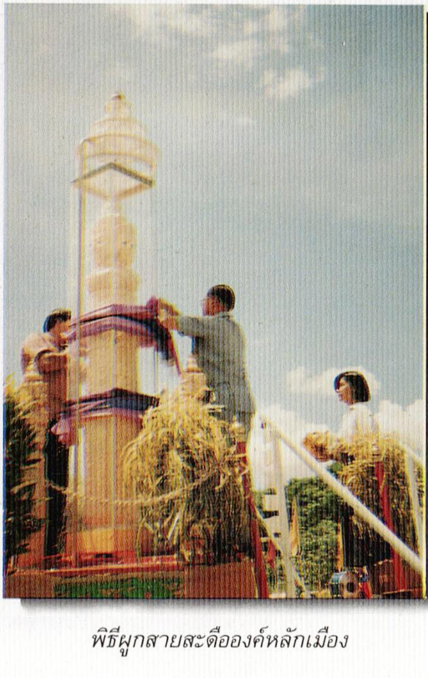

ร.ร.บ้านคลองวาฬร่วมขบวนแห่

ผูกสายสะดือองค์หลักเมือง ปรากฏว่า ผู้คนทั้งหลายต่างพากันมาเคารพสักการะ ชื่นชมองค์หลักเมืองที่ได้แกะสลักแล้วอย่างแน่นขนัด เป็นที่ตื่นตาตื่นใจกันมาก เพราะว่าไม่มีใครเคยเห็น ไม่มีใครคาดคิดว่าองค์หลักเมืองของจังหวัดประจวบคีรี-

นร.บ้านอ่างน้อยรำถวายสักการะองค์หลักเมือง

พิธีผูกสายสะดือองค์หลักเมือง

ขันธ์จะเด่น จะงามขนาดนี้ ทุกคนชื่นชมในฝีมือแกะสลักอันปราณีตวิจิตรบรรจงของช่างผู้ชำนาญดังกล่าว จากนั้นได้ทำการประดับอัญมณีที่องค์หลักเมือง เพื่อให้เกิดความงดงามสวยเด่น ประดับขนตาให้แลดูเหมือนมีชีวิต มีวิญญาณอีกส่วนหนึ่งด้วย

พิธีผูกสายสะดือองค์หลักเมือง

ประชาชนมาสักการะบูชาองค์หลักเมืองด้วยความชื่นชมยินดีอย่างล้นหลาม

การประดิษฐาน องค์หลักเมือง

กล่าวถึงหลักเมืองซึ่งเป็นปูชนียวัตถุอันศักดิ์สิทธิ์นั้นถือกันว่าการประดิษฐานองค์หลักเมืองเป็นขั้นตอนอันสำคัญยิ่ง เป็นการลงหลักปักฐานตามนัยแห่งความหมายว่าเป็นการยึดถือเอาแผ่นดินนั้น ๆ เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยทำมาหากินของประชาชนทั้งหลาย นั่นเอง ในการนี้ ได้กำหนดวันสำคัญดังกล่าวเป็นวันพฤหัสบดีที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๓๖ ตรงกับเดือน ๙ ขึ้น ๙ ค่ำ

ศาลากลางจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ขณะนั้นองค์หลักเมืองประดิษฐาน อยู่ในปะรำชั่วคราว บริเวณสนามศาลากลาง จังหวัดด้านทิศตะวันตก โดยมีมหรสพสมโภช ณ บริเวณศาลากลางจังหวัดทุกคืน ตั้งแต่ วันที่ ๑๘ - ๒๖ สิงหาคม ๒๕๓๖

วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๓๖ เวลา

มีมหรสพสมโภชน์ทุกคืน

ปะรำชั่วคราวด้านทิศตะวันตกของศาลากลาง

๑๘.๑๙ น. ได้มีการประกอบพิธีมหาพุทธาภิเษกองค์หลักเมืองและวัตถุมงคลของหลักเมือง คือพระหลักเมืองทองคำ เงิน และนวโลหะด้วย ณ บริเวณสนามหน้าศาลากลางจังหวัด พระสงฆ์ ๑๐ รูป เจริญพระพุทธมนต์ พระเกจิอาจารย์นั่งปรกปลุกเสก ประกอบด้วย หลวงพ่อเปิ่น วัดบางพระ หลวงพ่อหยอด วัดแก้วเจริญ หลวงพ่อยิด วัดหนองจอก หลวงพ่อพาน วัดโป่งกระสัง หลวพ่ออุดม วัดตาลเจ็ดยอด หลวงพ่อแผ่ว วัดโตนดหลวง หลวงพ่อทองเบิ้ม วัดวังยาว และหลวงพ่อเกตุ วัดเกาะหลัก บริเวณพิธีได้รับความกรุณาจากหลวงพ่อทองเบิ้ม จัดเจ้าหน้าที่ทำการวงสายสิญจน์ให้ ส่วนประชาชนผู้ร่วมงาน

โยงสายสิญจน์พุทธาภิเษก

เตรียมวัตถุมงคลต่าง ๆ เข้าพิธีพุทธาพิเศก

พระคณาจารย์ผู้ทรงคุณทำพิธีอธิษฐานจิต ปลุกเสกวัตถุมงคล

พล.ต.ต.สรรเพชญ ธรรมาธิกุล
ทำพิธีเบิกเนตร

นั่งกับพื้นเป็นส่วนใหญ่ เมื่อเสร็จพิธีมหา-พุทธาภิเษกแล้ว พระเกจิอาจารย์ได้ขึ้นไปบนศาลหลักเมืองทำการสวดลงธาตุและบรรจุวัตถุมงคลทั้งหลายที่นำมาด้วยนั้นลงไว้ในฐานของศาลหลักเมือง

หลังจากนั้นได้ทำพิธีเบิกเนตรองค์หลักเมือง เริ่มแต่การตัดสายสะดือองค์หลักเมือง แล้วจึงเบิกเนตร โดย พล.ต.ต.สรรเพชญ ธรรมาธิกุล ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๔ (ตำแหน่งขณะนั้น) ส่วนผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ถือพานเครื่องพิธี เสร็จพิธีเวลาประมาณ ๒๓.๐๐ น.

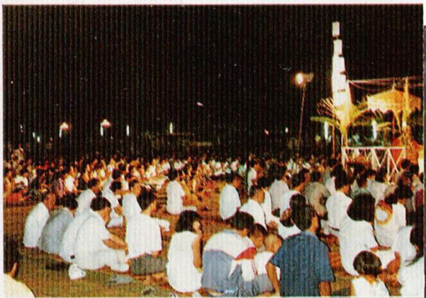
องค์หลักเมืองและองค์บริวาร

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๓๖ ซึ่งเป็นวันมหามงคลอันยิ่งใหญ่นั้น ได้จำแนกออกเป็นดังนี้

๑. การจัดสถานที่บริเวณศาลหลักเมือง

- ประดับไฟฟ้าแล้วเสร็จบริเวณศาลหลักเมืองโดยเฉพาะแสงสว่างของศาล
- เวทีใช้เป็นอาสนสำหรับพระภิกษุ ๑๐๙ รูป
- เต็นท์สำหรับผู้ร่วมพิธี ๒,๐๐๐ คน
- ประดับธงของหลักเมืองโดยรอบบริเวณงาน

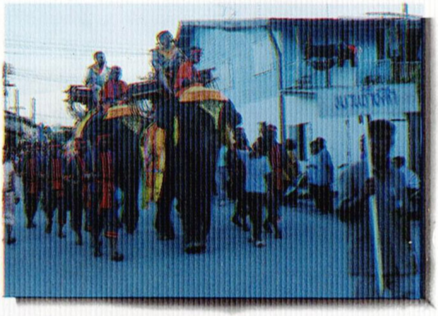

- สร้างโรงลิเก เวทีกลาง โรงหนังตะลุง ห้องสุขา เวทีลำตัด

๒. การแห่อัญเชิญองค์หลักเมือง

รูปขบวนประกอบด้วยช้างศึก ๓ เชือก เครื่องแต่งตัวช้างศึก มะพร้าว อ้อย กล้วยเป็นอาหารหลัก สถานที่พักช้าง ผู้นั่งหลัง

ผู้ว่าราชการจังหวัด แต่งกายชุดขุนศึกสมุทรนั่งมาบนเรืออนันตราคราช

ช้างแต่งกายนักรบตามสมัย ขบวนม้าศึก จำนวน ๑๖ ตัว จาก ม.พัน ๒๙ ที่พักและอาหารม้า ขบวนทหารราบเป็นริ้วขบวน ๔๐๐ นาย ขบวนนักรบโบราณ ๔๐๘ นาย ขบวนสตรีแต่งกายชุดไทย ๑๐๐ คน ขบวนนักพรต นักบวช สมณชีพราหมณ์ ๕๐ นั่งบนรถไฟของกองบิน ๕๓ ขบวนกลองยาว ๕ ขบวน เรือนาคราชประดิษฐานองค์หลักเมืองลากจูงด้วยเชือกโดยทหารกองบิน ๕๓ แต่งกายนุ่งผ้าหยักรั้งแดง เสื้อยันต์ดำ คาดศีรษะด้วยผ้าดำ บนเรือมีผู้ว่าราชการจังหวัดคุมขบวนมา นอกจากนั้นก็เป็นขบวนของอำเภอทั้ง ๗ อำเภอ มีทั้งประชาชน เกวียน และเครื่องมืออาชีพอื่น ๆ อีกรวม ๑๕,๐๐๐ คน ปิดขบวนด้วยขบวนแห่มังกรทอง

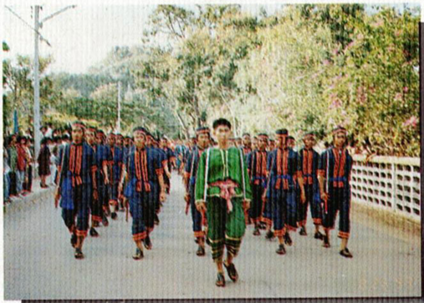
ขบวนเรืออนันตนาคราช

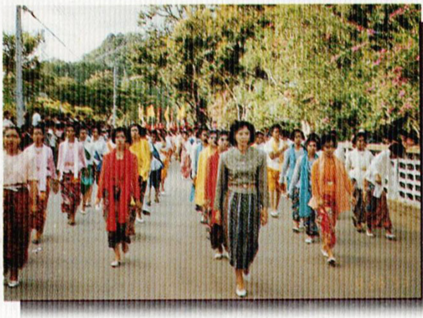
๓. การจราจรและที่จอดรถ

รถยนต์ที่มาจากอำเภอฝ่ายเหนือจอดที่สนามกีฬาจังหวัด ส่วนรถยนต์ที่มาจากอำเภอฝ่ายใต้จอดที่สนามโรงเรียนเทศบาลวัดธรรมิการาม

๔. การบริการอาหารและเครื่องดื่ม

ขบวนธงในพิธีอัญเชิญองค์หลักเมือง

ขบวนม้าในพิธีอัญเชิญองค์หลักเมือง

ขบวนพาเหรดและขบวนขุนศึกโบราณ

สำหรับขบวนต่าง ๆ

มูลนิธิสว่างประจวบธรรมสถาน มูลนิธิสว่างแผ่ไพศาลธรรมสถาน มูลนิธิเมธีธรรมสถาน มูลนิธิสว่างรุ่งเรืองธรรมสถาน มูลนิธิสว่างราษฎรศรัทธาธรรมสถาน มูลนิธิสงเคราะห์หัวหิน และมูลนิธิโรงพยาบาลทับสะแก สมทบข้าวห่อ ๑๔,๘๐๐ ห่อ ส่วนที่ยังขาดอยู่สมทบโดยจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เวลา ๑๕.๐๐ น. ขบวนต่าง ๆ พร้อมกับบริเวณสี่แยกประจวบฯ โดยหัวขบวนอยู่ตรงสี่แยก ตัวขบวนยาวเข้าไปตาม ถนนสายหนองเสือ โดยนายถวัลย์ สนธิอนุเคราะห์ ศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้ควบคุมขบวน

เวลา ๑๖.๐๐ น. นายถวัลย์ฯ อธิฐานจิตแล้วเผากระดาษยันต์ที่ได้รับจากผู้ว่า-ราชการจังหวัด จากนั้นสั่งเคลื่อนขบวนเข้าสู่เมือง โดยสั่งยิงปืนกลมือ ๒ ชุด เป็นสัญญาณ ขบวนเคลื่อนไปตามถนนประจวบอ้อมหลังศาลากลางจังหวัดไปตาม

ภายในเรืออนันตนาคราช

ขบวนพาเหรดในชุดทหารโบราณ

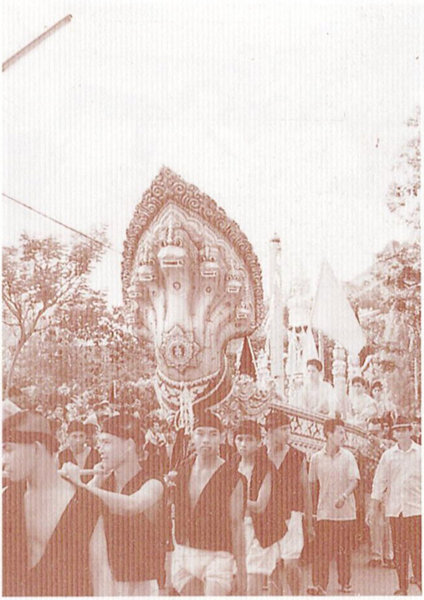

ขบวนเรืออนันตนาคราชขณะอยู่ที่หน้าศาลฯ

ถนนสู้ศึก เลี้ยวขวาหน้าวัดเกาะหลัก ถึงโรงเรียนสละชีพ เลี้ยวซ้ายและเลี้ยวขวาเข้าถนนพิทักษ์ชาติจนไปถึงศาลหลักเมือง

ระหว่างการเคลื่อนขบวนนั้น เมื่อถึงเวลา ๑๗.๐๐ น.เศษ พล.ต.ต.สรรเพชญ ธรรมาธิกุล ได้กระทำพิธีสำคัญอันศักดิ์สิทธิ์บนศาลหลักเมืองตามฤกษ์ยามที่ถูกต้อง

เมื่อถึงศาลหลักเมืองและถึงกำหนดฤกษ์ด้วยแล้ว ร้อยตรีอำนวย ไทยานนท์ ผู้ว่าราชการจังหวัด พร้อมด้วยพี่น้องชาวประจวบได้อัญเชิญองค์หลักเมืองขึ้นจากเรือนาคราช เพื่อนำไปประดิษฐานบนศาลหลักเมืองเป็นการถาวร โดยผู้ว่าราชการจังหวัดถือสายสิญจน์สายหนึ่ง ส่วนอีก ๑๕ สายนั้น ให้ประชาชนช่วยกันถือ เสมือน

ประชาชนชื่นชมองค์หลักเมืองเป็นจำนวนมาก

เมื่อถึงกำหนดฤกษ์อันเป็นมงคลผู้ว่าฯพร้อมด้วยประชาชนได้อัญเชิญองค์หลักเมืองขึ้นจากเรืออนันตนาคราช

โฆษกยอดนิยม–วัตถุมงคลองค์หลักเมือง

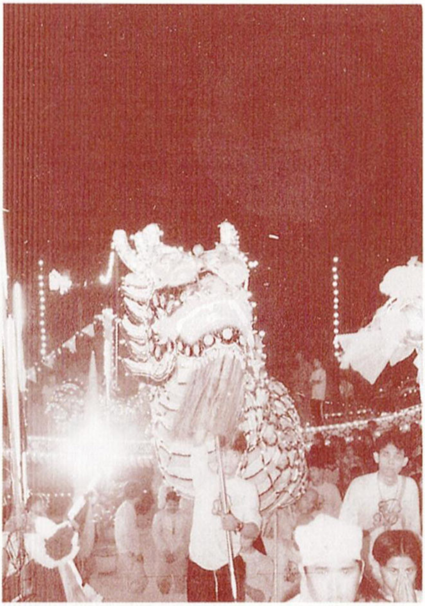
ช่วยกันอัญเชิญขึ้นพร้อมกัน เมื่อประดิษฐานแล้ว จุดประทัด ๘ ทิศ รวม ๘๐,๐๐๐ นัด พลุเสียงและสี อย่างละ ๙ นัด ลั่นฆ้องชัย มีรำศรีวิชัย รำถวายมือ ฟ้อน ดอกไม้เงินดอกไม้ทอง จำนวน ๑๐๐ คน บนกำแพงแก้วของศาล จากนั้นมีการต่อสู้ด้วยกระบี่ กระบอง ในการนี้ได้เชิญนายอนันต์ อนันตกูล ปลัดกระทรวง มหาดไทย (ขณะนั้น) ไปเป็นประธานแทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย นอกจาก นั้นก็มีผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและผู้มีเกียรติอื่น ๆ อีกรวม ๑๖ คน ขึ้นไปทำการ สักการะถวายผ้าพวงมาลัย และปิดทอง ส่วนผู้ว่าราชการจังหวัดทำหน้าที่บวงสรวงสังเวย และ

ผู้ว่าฯ และประชาชนถือสายสิญจน์อัญเชิญองค์หลักเมือง

สักการะเป็นคนสุดท้าย ในการนี้ได้รับความร่วมมือจาก ท.ท.ท.(ชะอำ) สั่งเจ้าหน้าที่มาบรรยายเป็นภาษาอังกฤษ ทางเสียงตามสายของเทศบาลเป็นที่น่ายินดียิ่ง เพราะปรากฏว่าชาวประจวบฯ มาร่วมงานกันอย่างเนืองแน่นนับจำนวนแสนคน ซึ่ง

การแสดงการต่อสู้กระบี่กระบองสมโภชน์องค์หลักเมือง

ไม่เคยปรากฏมีงานใดในจังหวัดประจวบ-คีรีขันธ์ที่ประชาชนมาร่วมมากมายเช่นนี้มาก่อนเลย

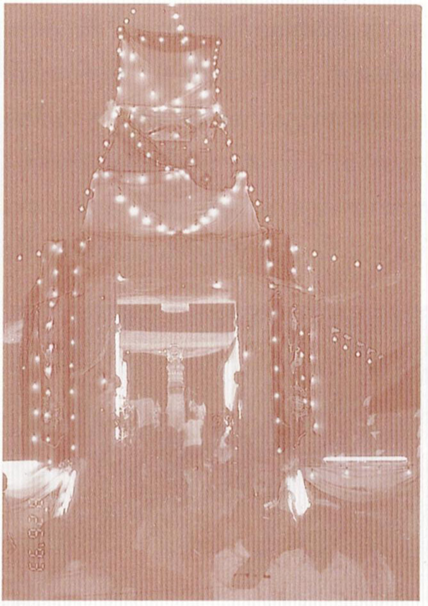
ต่อมาในวันพฤหัสบดีที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๓๖ ตรงกับวันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๑๐ ได้มีพิธีอีกครั้งหนึ่งบนศาลหลักเมือง โดยได้มี

รำถวาย

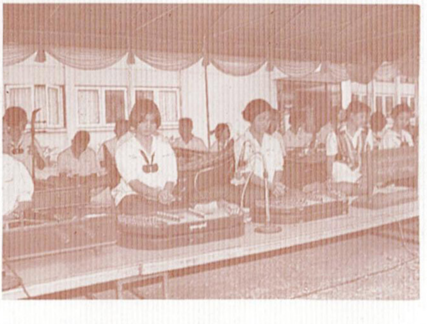
รำถวาย

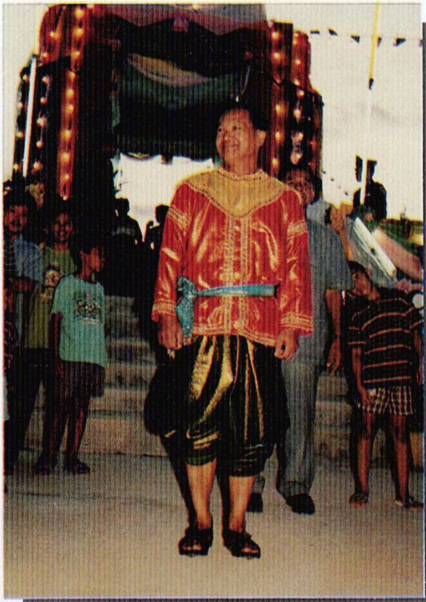
งานสมโภชน์ในช่วงค่ำ

รำถวาย

ศักดิ์สิทธิ์คนทรงทั้งหลายทั้งปวงหลายอำเภอด้วยกัน ประมาณ ๔๐ คน กระทำพิธีชุมนุมเทวดา บนศาลหลักเมืองและแต่ละคนได้ทำพิธีกันตามแต่ครูอาจารย์ของแต่ละท่าน ผู้คนทั้งหลายที่มาเฝ้าดูก็ได้เห็นอย่างแจ่มชัด โดยศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายต่างก็กล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่าหลักเมืองนี้ศักดิ์สิทธิ์เป็นสิ่งที่ดีของชาวจังหวัดประจวบ-คีรีขันธ์ ต่อไปชาวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์จะอยู่ดีมีสุข เจริญก้าวหน้า ก็เป็นที่รับรู้รับทราบของผู้คนทั้งหลายโดยทั่วกัน

ร.ต.อำนวย ไทยานนท์ ในชุดเจ้าเมือง นักรบสมัยโบราณ

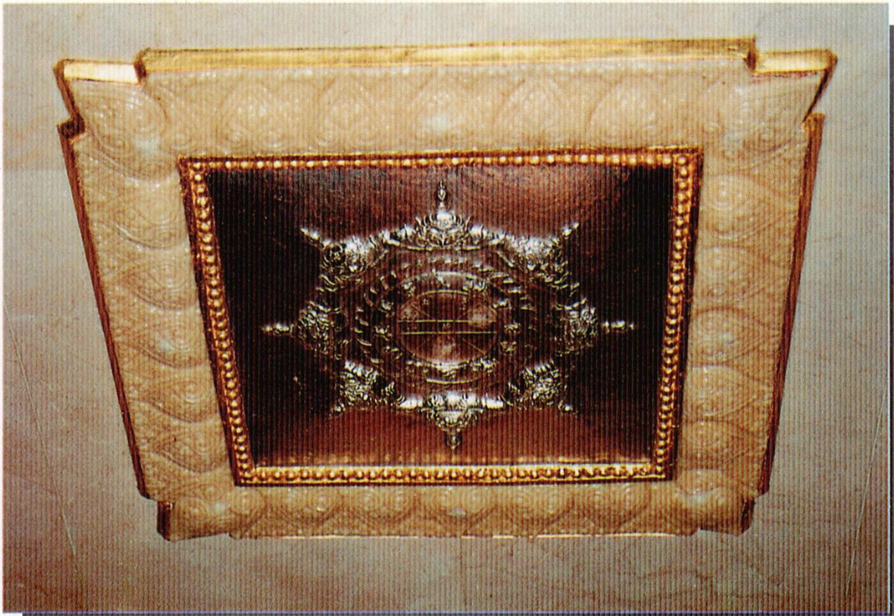

ทรงพระสุหร่าย
ทรงเจิมยอดชัยหลักเมือง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจิมดวงเมือง

สำหรับองค์ศาลหลักเมือง ทำการก่อสร้างในเนื้อที่ประมาณ ๓ ไร่เศษ เป็นที่ราชพัสดุซึ่งมอบให้กรมการปกครองใช้ประโยชน์ ศาลหลักเมืองเป็นศาลจตุรมุข ศาลองค์ใหญ่มีขนาดกว้าง ๕ x ๕ เมตร สูง ๒๑ เมตร ส่วนศาลบริวารรอบ ๆ อีก ๔ ศาลนั้น มีขนาด ๔ x ๔ เมตร เมื่อประดิษฐานองค์หลักเมืองเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็คือการสร้างศาลซึ่งก็ดำเนินการต่อไปเรื่อย ๆ และหลังจากนั้นได้กราบบังคมทูลขอพระบรมราชานุญาต นำยอดชัยหลักเมืองเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท เพื่อทรงพระสุหร่ายและทรงเจิม

ดวงเมืองประจวบคีรีขันธ์ที่ทรงเจิมแล้ว ประดิษฐานอยู่ในศาลหลักเมือง

ซึ่งเรื่องนี้ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๓๖ จังหวัดได้รายงานการดำเนินการสร้างหลักเมืองให้กระทรวงมหาดไทยทราบ และขอให้นำความกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์นำยอดชัยหลักเมืองและ

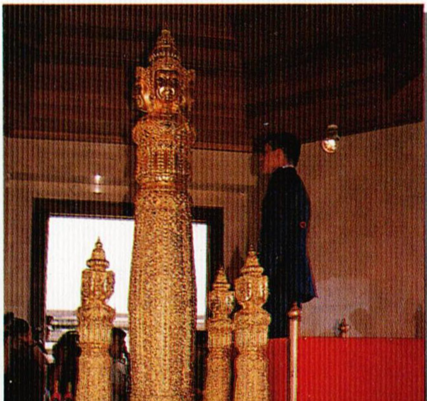

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ร.ต.อำนวย ไทยานนท์ และคณะเข้าเฝ้าฯ

แผ่นดวงเมืองเข้าเฝ้าฯ เพื่อทรงพระสุหร่ายทรงเจิม และกระทรวงมหาดไทยแจ้งว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เข้าเฝ้าฯ ในวันพุทธที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๓๖ เวลา ๑๖.๓๐ น. ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พร้อมกับจังหวัดแพร่และอุทัยธานี โดยให้จังหวัดแจ้งรายชื่อคณะบุคคลที่จะเข้าเฝ้าฯ พร้อมคำกราบบังคมทูลและรายการสิ่งของที่จะน้อมเกล้าฯ ถวายให้สำนักราชเลขาธิการทราบโดยด่วน จังหวัดจึงได้รายงานรายชื่อคณะกรรมการที่จะเข้าเฝ้าฯ ไปก่อน และในวันเวลาดังกล่าวคงมีรายชื่อผู้เข้าเฝ้าฯ จริงดังนี้

ร.ต.อำนวย ไทยานนท์ ถวายรายงาน

๑. ร้อยตรีอำนวย ไทยานนท์ ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๒. นายอนันต์ อนันตกูล อดีตปลัดกระทรวงมหาดไทย

๓. นายสำเภา ประจวบเหมาะ สมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๔. นายสุรศักดิ์ คีรีวิเชียร ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๕. พล.ท.ปรีชา แคล้วปลอดทุกข์ ที่ปรึกษารองผู้บัญชาการทหารบก . (อดีตผู้บัญชาการศูนย์การทหารราบ)

๖. พล.ต.วินิจ กระจ่างสนธิ์ ผู้บัญชาการกองพลทหารราบที่ ๙

๗. น.อ.ประวัติ ดิษฐแย้ม เสนาธิการกรมสวัสดิการทหารอากาศ (อดีตผู้บังคับการกองบิน ๕๓ กองพลบินที่ ๔)

๘. น.อ.ประเสริฐ ฟักทอง ผู้บังคับการกองบิน ๕๓ กองพลบินที่ ๔

๙. พ.ต.อ.วินัย นิลศรี รองผู้บังคับการอำนวยการตำรวจตระเวนชายแดน (อดีตผู้กำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๑๔)

๑๐. พ.ต.อ.สมโภชน์ สารพาณิช รองผู้บังคับการตำรวจภูธร ๙

๑๑. พ.ต.อ.ตรีทศ รณฤทธิ์วิชัย ผู้กำกับการสืบสวนสอบสวน ๕ จเรตำรวจ

๑๒. นายถวัลย์ สนธิอนุเคราะห์ ศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๑๓. นายวิจิตร บิลมาศ เร่งรัด-

พัฒนาชนบทจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๑๔. นางสาวศิระภา วาระเลิศ โยธาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๑๕. นางพรรณี ไทยานนท์ นายกเหล่ากาชาดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๑๖. นายวิลิต ชวนขยัน หัวหน้าฝ่ายวิศวกรรมโยธา สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๑๗. นายพรชัย วัฒนวิกย์กิจ นายช่างผู้แกะสลักองค์หลักเมือง

๑๘. นายวิโรจน์ สุขถาวร นายช่างผู้ก่อสร้างศาลหลักเมือง

๑๙. นายนิพนธ์ สุวรรณาวา ประธานหอการค้าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๒๐. ร.ต.อ.ไพรัช เข็มกลัด ช่วยราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (เจ้าหน้าที่)

๒๑. ด.ต.บัญชา รัตนบรรดาล ช่วยราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (เจ้าหน้าที่)

๒๒. นายมานิตย์ ศิลปรัศมี เลขานุการผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (เจ้าหน้าที่)

๒๓. นายณรงค์ วุ่นซิ้ว เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๕ (เจ้าหน้าที่) (เจ้าหน้าที่) สำนักงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๒๔. นายอนันต์ สุวรรณสินชัย ผู้แทนสาขาอาชีพช่าง

๒๕. นายสมพงษ์ ใจเย็น ผู้แทนสาขาอาชีพช่าง

๒๖. นายทองพิน จับใจ ผู้แทนสาขาอาชีพปศุสัตว์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระสุหร่ายยอดชัยหลักเมือง

๒๗. นายบุญเลิศ บุญช่วย ผู้แทนสาขาอาชีพประมง

๒๘. นายนาค พลายแก้ว ผู้แทนสาขาอาชีพทำนา

๒๙. นายทองมี เอมโอษฐ์ ผู้แทนสาขาอาชีพทำไร่

๓๐. นายทักษ์ เดชะปัญญา ผู้แทนสาขาอาชีพอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

๓๑. นายสมเกียรติ ลี้ธีระ ผู้แทนสาขาอาชีพอุตสาหกรรมโรงงาน

๓๒. นายอะผ่อง สกุลอมร ผู้แทนสาขาอาชีพค้าขาย

โดยมีวัตถุมงคลที่นำขึ้นน้อมเกล้าฯ ถวายประกอบด้วย

๑. พระนาคปรก จำนวน ๑ ชุด (ทองคำ, เงิน, นวโลหะ)

๒. พระผงหลักเมือง จำนวน ๙ องค์

๓. ผ้ายันต์หลักเมืองจำนวน ๒๗ ผืน

๔. ธงหลักเมืองขนาดใหญ่ จำนวน ๑ ผืน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจิมยอดชัยหลักเมือง

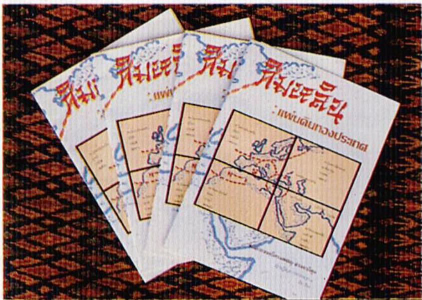

วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๓๖ เวลา ๑๑.๐๐ น. คณะผู้เข้าเฝ้าฯ จำนวน ๒๓ คน ออกเดินทางจากจวนผู้ว่าราชการจังหวัด โดยพาหนะรถยนต์จำนวน ๔ คัน นำขบวนโดยรถตำรวจทางหลวงจากสถานีตำรวจทางหลวง ๓ กองกำกับการ ๒

การจัดขบวน รถคันแรกใช้รถวอลโว่ประจำตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดอัญเชิญยอดชัยหลักเมือง แผ่นดวงเมือง และวัตถุมงคลที่จะน้อมเกล้าฯ ถวาย ผู้โดยสารประกอบด้วยผู้ว่าราชการ นายกเหล่ากาชาด และด.ต.บัญชาฯ ตำรวจติดตาม นายเขตช่วยประคอง เป็นพนักงานขับรถ

รถคันที่สอง เป็นรถยนต์ตู้ ผู้โดยสาร

ประกอบด้วย ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ศึกษาธิการจังหวัด เร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัด โยธาธิการจังหวัด ประธานหอการค้าจังหวัด นายวิโรจน์ฯ ช่างก่อสร้างศาลหลักเมืองฯ และนายมานิตย์ฯ เลขานุการผู้ว่าราชการจังหวัด โดยมีนายสมเกียรติ คุ้มเสาร์ เป็น

หนังสือกิมหลินแผ่นดินทอง

องค์หลักเมือง

พนักงานขับรถ

รถคันที่สาม เป็นรถยนต์ตู้ ขับโดย จ.ส.ต.ทินกร นาคนงนุช ผู้โดยสารเป็นผู้แทนสาขาอาชีพต่าง ๆ คือนายทักษ์ฯ นายสมเกียรติฯ นายทองพินฯ นายบุญเลิศฯ นายทองมีฯ และนายณรงค์ฯ เป็นเจ้าหน้าที่ประสานงานประจำรถ

รถคันที่สี่ เป็นรถยนต์ตู้ของธนาคาร ธกส.ประจวบคีรีขันธ์ ผู้โดยสารมี นายวลิตฯ ร.ต.อ.ไพรัชฯ นายอะผ่องฯ นายพรชัยฯ นายอนันต์ สุวรรณสินชัย และนายสมพงษ์ฯ

ส่วนผู้ที่จะเข้าเฝ้าฯ อีก ๑๓ คน คือ นายอนันต์ อนันตกูล นายสำเภาฯ พล.ท.ปรีชาฯ พล.ต.วินิจฯ น.อ.ประวัติฯ น.อ.ประเสริฐฯ พ.ต.อ.วินัยฯ พ.ต.อ.สมโภชน์ฯ พ.ต.อ.ตรีทศฯ ซึ่งมีที่พักอาศัยหรือมีภารกิจอยู่ใน กทม.อยู่แล้ว นัดพบกันเวลา ๑๖.๐๐ น. ที่พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

เวลาประมาณ ๑๕.๐๐ น. คณะจากประจวบฯ เดินทางถึงพระตำหนักจิตรลดาฯ การเดินทางเป็นไปอย่างราบรื่น

ณ พระตำหนักจิตรลดาฯ ได้พบกับคณะที่ไปรออยู่แล้ว รวมทั้งคณะจากจังหวัดแพร่และอุทัยธานี ซึ่งจะเข้าเฝ้าฯ พร้อมกันด้วย เจ้าหน้าที่สำนักพระราชวังได้เชิญคณะผู้ที่จะเข้าเฝ้าฯ ทั้ง ๓ จังหวัด ไปนั่งรอที่ห้องรับรองชั้นล่างพร้อมทั้งอาหารว่างพระราชทานด้วย ในระหว่างที่รอกำหนดเวลาก็ได้มีการสนทนาถามสารทุกข์สุกดิบกันเพราะหลาย ๆ คนไม่ได้พบกันนานแล้ว

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีกระแสพระราชดำรัส กับ ร.ต.อำนวย ไทยานนท์

บุคคลที่เป็นที่สนใจมากคือ อดีตปลัดกระทรวงมหาดไทย นายอนันต์ อนันตกูล คณะจากจังหวัดแพร่และอุทัยธานี คงไม่คาดคิดมาก่อนว่า นายอนันต์ฯ จะร่วมอยู่ในคณะของประจวบด้วย ท่านให้เหตุผลกับผู้ที่สอบถามว่าท่านเป็นกรรมการสร้างหลักเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จึงร่วมคณะมาเข้าเฝ้าฯ ด้วย

เวลาประมาณ ๑๖.๐๐ น. เจ้าหน้าที่ได้เชิญคณะผู้เข้าเฝ้าฯ ทั้งหมดไปยังห้องที่จะรับเสด็จฯ และประกอบพิธีชั้นบน ได้ซักซ้อมขั้นตอนปฏิบัติ โดยให้ตั้งแถวตอนแยกเป็นจังหวัด เริ่มจากจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แพร่ และอุทัยธานี ผู้ว่าราชการจังหวัดยืนอยู่หัวแถว เป็นที่สังเกตว่าคณะ

ของประจวบฯ มีจำนวนมากที่สุด แพร่ และอุทัยธานี มีผู้เข้าเฝ้าฯ จังหวัดและประมาณ ๑๐ คน

เมื่อได้เวลาอันเป็นมหามงคลฤกษ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้เสด็จพระราชดำเนินมาถึง ผู้เข้าเฝ้าฯ ทั้งหมดถวายความเคารพ พระองค์ประทับยืนหน้า

แถวคณะผู้เข้าเฝ้าฯ ร้อยตรีอำนวยฯ ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กราบบังคมทูลถวายรายงานลำดับแรก โดยได้รายงานความเป็นมาในการสร้างหลักเมืองตั้งแต่การแสวงหาไม้มงคล อันเชิญประดิษฐานชั่วคราว ณ ปะรำพิธี พิธีฝังหัวใจสมุทร พิธีวางศิลาฤกษ์ศาลหลักเมือง พิธีพุทธาภิเษกองค์หลักเมือง และพิธีอัญเชิญองค์หลักเมืองขึ้นประดิษฐานบนศาลหลักเมืองอย่างถาวร เมื่อวันขึ้น ๙ ค่ำ เดือน ๙ เสร็จแล้วได้กราบบังคมทูลเชิญทรงพระสุหร่ายทรงเจิมยอดชัยหลักเมืองแผ่นดวงเมือง และในโอกาสเดียวกันนี้ได้น้อมเกล้าฯ ถวายวัตถุมงคล ผ้ายันต์ของหลักเมืองและหนังสือกิมหลินด้วยต่อจากนั้น

ผู้ว่าราชการจังหวัดอุทัยธานีได้กราบบังคม-ทูลตามลำดับ

เมื่อทุกจังหวัดกราบบังคมทูลเสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระสุหร่ายทรงเจิมยอดชัยหลักเมืองและแผ่นดวงเมืองของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดแพร่และจังหวัดอุทัยธานี ตามลำดับ

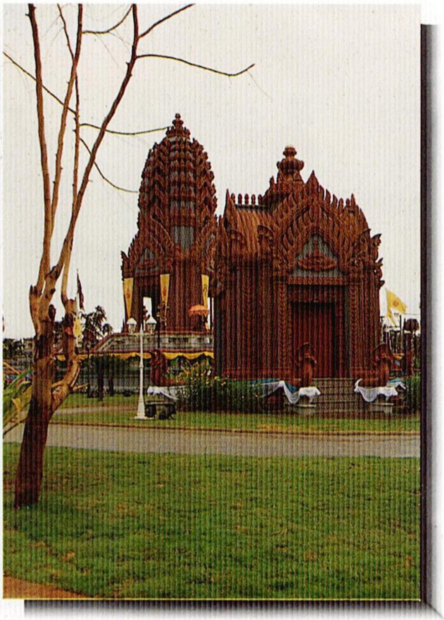
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชปฏิสันฐานกับหัวหน้าคณะผู้เข้าเฝ้าฯ เป็นรายจังหวัด หลังจากนั้น ได้มีพระราชดำรัสถึงความสำคัญที่ทุกจังหวัดจะต้องมีหลักเมืองเพื่อเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชน เป็นมิ่งขวัญและสิ่งศักดิ์-สิทธิ์ที่จะคุ้มครองป้องกันให้พลเมือง อยู่เป็นสุข และในโอกาสนี้พระองค์ได้พระราชทานยอดชัยหลักเมืองให้ผู้ว่าราชการจังหวัดไปดำเนินการให้แล้วเสร็จตามวัตถุประสงค์ ต่อจากนั้นจึงได้เสด็จพระราชดำเนินกลับ

เมื่อการเข้าเฝ้าฯ เสร็จเรียบร้อยแล้ว คณะของแต่ละจังหวัดก็แยกย้ายกันกลับ ผู้ที่มีที่พักอาศัยหรือมีภารกิจที่ต้องทำอยู่ที่กรุงเทพฯ ก็อำลากันที่พระตำหนักจิตรลดาฯ ขบวนอันเชิญยอดชัยและแผ่นดวงเมืองเตรียมตัวออกเดินทาง

ตามแผนการเดินทางที่ได้เตรียมไว้ว่าจะต้องเดินทางจากพระตำหนักจิตรลดาฯ โดยขบวนรถยนต์ หรือโดยเฮลิคอปเตอร์ของกองบินตำรวจที่ ม.ล.ประทีป จรูญโรจน์ ปลัดจังหวัด และพ.ต.อ.ศิลป์ หาทอง ผู้-กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด ได้ติดต่อประสานงานไว้ ไปยังสนามบินดอนเมือง การตัดสินใจเลือกทางใดขึ้นอยู่กับสถาน-

การณ์ในขณะนั้น ต่อจากนั้นจะอัญเชิญยอดชัยหลักเมืองและแผ่นดวงเมืองขึ้นเครื่องบินของกองทัพอากาศซึ่งกองบิน ๕๓ ติดต่อประสานงานเดินทางกลับจังหวัดประจวบฯ

ได้มีการปรึกษาหารือเพื่อตัดสินใจว่าจะไปดอนเมืองอย่างไร ผู้ที่เกี่ยวข้องยืนยันว่าตำรวจจราจรกลางและรถตำรวจทางหลวงสามารถนำขบวนไปถึงดอนเมืองได้ตามกำหนดเวลาจึงได้แจ้งยกเลิก และขอบคุณกองบินตำรวจที่รอเตรียมพร้อมปฏิบัติภารกิจ ก่อนขบวนจะเคลื่อนออกจากพระตำหนักฯ เจ้าหน้าที่ได้แจกจ่ายอาหารกล่องให้กับคณะผู้เข้าเฝ้าฯ สำหรับเป็นเสบียงมื้อเย็น

เวลาประมาณ ๑๗.๐๐ น. ขบวนได้เคลื่อนออกจากพระตำหนักจิตรลดาฯ มุ่งหน้าไปยังสนามบินดอนเมือง แม้ช่วงเวลาดังกล่าวการจราจรจะหนาแน่นมาก แต่ขบวนก็เคลื่อนไปได้อย่างราบรื่นไม่ติดขัด ด้วยฝีมือของตำรวจจราจรกลางที่ขับรถมอเตอร์ไซค์คันใหญ่นำหน้ารถตำรวจทางหลวงของสถานีตำรวจทางหลวง ๓ กองกำกับการ ๒ ขบวนไปถึงสนามบินดอนเมืองเวลาประมาณ ๑๙.๐๐ น.

เครื่องบินนอร์แมด จำนวน ๒ เครื่อง ที่กองทัพอากาศได้จัดเตรียมไว้สำหรับเป็นพาหนะของคณะอัญเชิญยอดชัยหลักเมืองกลับประจวบฯ จอดเตรียมพร้อมรออยู่แล้ว เนื่องจากเครื่องบินสามารถบรรทุกผู้โดยสารได้ลำละ ๙ คน รวม ๒ ลำ ๑๘ คน จึงไม่สามารถรับผู้ร่วมคณะได้ทั้งหมด คณะส่วนหนึ่งประกอบด้วย คุณทักษ์ฯ คุณทองพินฯ คุณนาคฯ คุณบุญเลิศฯ และคุณทองมีฯ ได้เดินทางกลับประจวบฯ โดยขบวนรถยนต์

ประมาณ ๑๙.๐๐ น.เศษ เครื่องบิน

ผู้ว่าราชการจังหวัดได้ส่งมอบยอดชัยหลักเมืองและแผ่นดวงเมืองให้แก่
นายดุสิต จันทบุตร และผู้พิพากษาหัวหน้าศาล

ทั้ง ๒ ลำ ได้ทะยานขึ้นจากสนามบินดอนเมือง ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล อัญเชิญยอดชัยหลักเมือง และแผ่นดวงเมืองโดยสารมากับเครื่องบินลำที่ ๒ บินลัดฟ้านานประมาณ ๑ ชั่วโมง ก็มองเห็นเมืองประจวบฯ สว่างไสวอยู่เบื้องล่างโดยเฉพาะบริเวณศาลหลักเมือง ซึ่งจะนำยอดชัยไปประดิษฐานแสงไฟดูสว่างไสวมากกว่าบริเวณอื่น

เมื่อเครื่องบินลงจอดเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดได้อัญเชิญยอดชัยหลักเมืองลงจากเครื่องบินเป็นคนแรกตามด้วยผู้พิพากษาหัวหน้าศาลอัญเชิญแผ่นดวงเมืองและผู้ร่วมคณะคนอื่น ๆ

มิตรบรรเลงตามมา และปิดท้ายขบวนด้วยข้าราชการ พ่อค้า ประชาชนจาก ๗ อำเภอ

ขบวนได้เคลื่อนออกจากกองบิน ๕๓ ไปตามถนนสู้ศึก เลี้ยวซ้ายเข้าซอยชาติชูเชิด ถึงหน้าวัดเกาะหลักเลี้ยวขวาไปตามถนนสละชีพ สู่ศาลหลักเมือง สองข้างทางที่ขบวนผ่านผู้คนได้ออกมาเฝ้ารอชมการแห่อัญเชิญอย่างล้นหลาม เมื่อถึงศาลหลักเมืองแล้วเรือนาคราชอัญเชิญยอดชัยหลักเมืองได้เทียบหน้าศาลหลักเมืองด้านทิศตะวันออก

เมื่อได้เวลาอันเป็นมหามงคลฤกษ์ ๒๑.๐๙ น. น.อ.ประเสริฐ ฟักทอง ผู้บังคับการกองบิน ๕๓ ได้อัญเชิญยอดชัยได้ทยอยลงตามกันมา ณ ที่นั้น นายทหารชั้นผู้ใหญ่ของกองบิน ๕๓ พร้อมผู้ใต้บังคับบัญชาได้ตั้งแถวรอรับ ต่อจากนั้นได้อัญเชิญขึ้นรถยนต์ที่กองบิน ๕๓ จัดเตรียมไว้ไปยังจุดตั้งขบวน ซึ่งนายดุสิต จันทรบุตร รองผู้ว่าราชการจังหวัดพร้อมด้วยข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน เป็นจำนวนมากได้ตั้งขบวนรออยู่แล้ว

ร้อยตรีอำนวยฯ ได้อัญเชิญยอดชัยหลักเมืองส่งมอบให้นายดุสิต จันทรบุตร และผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดอัญเชิญแผ่นดวงเมืองส่งมอบให้ ม.ล.ประทีป จรูญโรจน์ อัญเชิญขึ้นประดิษฐานบนเรือนาคราช ๗ เศียร ซึ่งทหารกองบิน ๕๓ จำนวน ๒๐๐ คน แต่งกายนุ่งผ้าแดง สวมเสื้อยันต์ลากเรือ โดยมีวงดุริยางค์ของศูนย์ฝึกสมาน-

ทหารกองบิน 53 นุ่งผ้าแดงใส่เสื้อยันต์ ลากเรือ

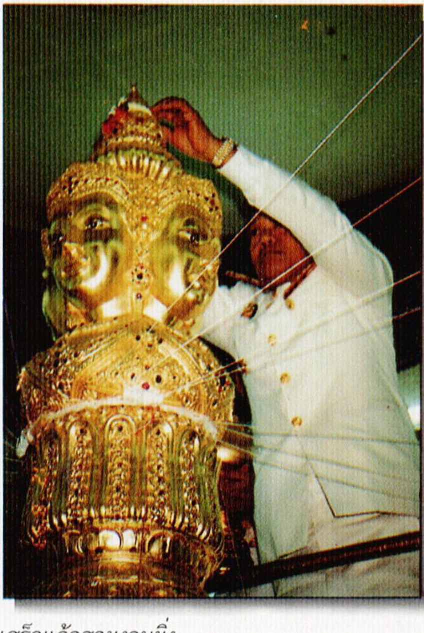

ผู้ว่าราชการจังหวัดปิดทองที่องค์หลักเมือง

หลักเมืองจากเรือนาคราชและส่งให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อประดิษฐานบนยอดองค์หลักเมือง เจ้าหน้าที่ลั่นฆ้องชัย พระสงฆ์ ๑๖ รูป เจริญชัยมงคลคาถา วงดุริยางค์บรรเลงเพลงมหาฤกษ์ เจ้าหน้าที่จุดประทัด ๘ ทิศ รวม ๘ หมื่นนัด และพลุสี ๓๖ นัด

ผู้ว่าราชการจังหวัดผูกผ้าสีม่วง คล้องพวงมาลัยและปิดทองที่องค์หลักเมือง ต่อจากนั้นได้จัดให้มีรำถวายมือทั้ง ๔ ทิศ ต่อด้วยรำเชิญพระขวัญโดยนักรำกิตติมศักดิ์ สมาชิกเหล่ากาชาด จำนวน ๓๒ คน รอบศาลหลักเมืองเป็นอันเสร็จพิธี หลังจากนั้นเป็นการแสดงมหรสพสมโภชตลอดคืน

ยอดชัยหลักเมืองเมื่อสวมเสร็จแล้วสวยงามยิ่ง

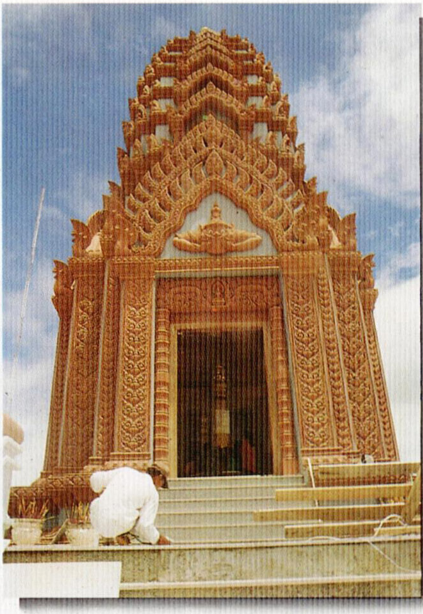

การก่อสร้าง ศาลหลักเมือง

หลังจากนั้นงานก่อสร้างศาลหลักเมืองก็ดำเนินการต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง โดยมีคุณพรชัย หรืออาจารย์เปี๊ยก เป็นผู้ควบคุมดูแลโดยใกล้ชิดตลอดเวลา ก็มีการพิจารณาถึงรูปแบบของศาล และอีกหลายอย่างด้วยกัน มีอะไรก็ต้องตัดสินใจแก้ปัญหากันโดยฉับพลันทันทีอีกหลายอย่าง ในที่สุดรูปแบบของศาลก็ออกมาโดยศาลประธานเป็นศาลจตุรมุข ยอดปรางค์สมัยสยามลพบุรี มีความละม้ายคล้ายคลึงกับปราสาทเขาพนมรุ้ง ที่จังหวัด

ยอดปรางค์ศิลปกรรมสมัยสยามลพบุรี

บุรีรัมย์ ส่วนศาลเล็กนั้นได้ย่อส่วนลงมา ลดรูปลงมา ที่ต้องดัดแปลงแบบเพราะว่าถ้าทำตามแบบที่ช่างกรมศิลปกรออกแบบไว้นั้นจะต้องใช้เวลาอีกนานมาก คงจะไม่ทันและค่าก่อสร้างจะสูงมาก ฉะนั้นแบบนี้จึงเป็นแบบที่มีเฉพาะของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เท่านั้น การก่อสร้างศาลหลักเมืองก็ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยห้างหุ้นส่วนจำกัดวิโรจน์ก่อสร้างดำเนินการใหม่ ๆ ก็ขลุกขลัก ต้องเร่งรัดกัน ไหนจะตอกเข็มเอย แก้ปัญหากันเรื่อย ๆ มา เพื่อให้เป็นของมหาชน ของชาวประจวบ-คีรีขันธ์โดยแท้จริง และเปิดโอกาสให้ประ-ชาชนมาสักการะ โดยทางราชการได้เตรียมดอกไม้ธูปเทียนทองไว้ให้ ผู้ใดจะมาเคารพกราบไหว้ ก็สามารถที่จะมานำดอกไม้ ธูป เทียน ทอง ที่เตรียมไว้ให้ไปกราบไหว้สักการะได้ ส่วนจะสมทบสร้างศาลหลักเมืองเท่าไหร่ ก็สุดแต่จะเห็นชอบโดยนำเงินใส่ในกล่อง ไม่กะเกณฑ์ ไม่บังคับ และนอกจากนั้นก็ได้มีแผ่นดวงไว้สำหรับให้พี่น้องประชาชนเขียนวัน เดือน ปีเกิด เขียน

ก่อสร้างศาลประธานและศาลบริวาร

สภาพพื้นที่ก่อนดำเนินการก่อสร้าง

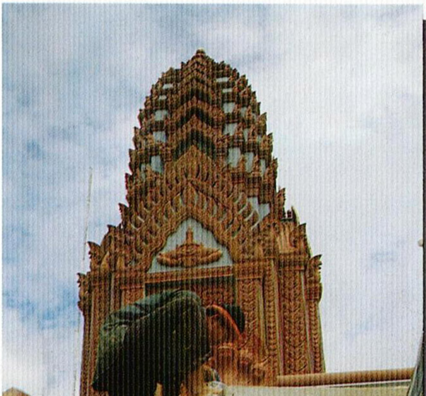

ดวงตัวเอง เขียนดวงของญาติสนิทมิตรสหาย บรรจุลงไว้ในศาลเพื่อเป็นสิริมงคล เพราะฉะนั้นกล่าวโดยสรุปศาลหลักเมืองเป็นศาลที่เกิดโดยน้ำพักน้ำแรงของพี่น้องประชาชนทั้งชาวประจวบฯ และบุคคลอีกจำนวนมากที่มาสักการะ ส่วนข้าราชการและเอกชนที่ร่วมกันปฏิบัติช่วยเหลือต่าง ๆ เป็นแต่เพียงเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการเท่านั้น เมื่อก่อสร้างโครงสร้างศาลแล้วก็เหลืออีกขั้นตอนหนึ่งคือการประดับลายสำหรับปลายนี้ถือตามแบบของสยามลพบุรี วิธีการปฏิบัติก็คือ คุณพรชัยฯ เป็นผู้เขียนลายลงในกระดานไม้อัดตามรูปแบบและขนาดที่ต้องการแล้วช่างของผู้รับจ้างก็จะปั้นด้วย

ทุกฝ่ายเร่งดำเนินการก่อสร้างอย่างเร่งรีบ

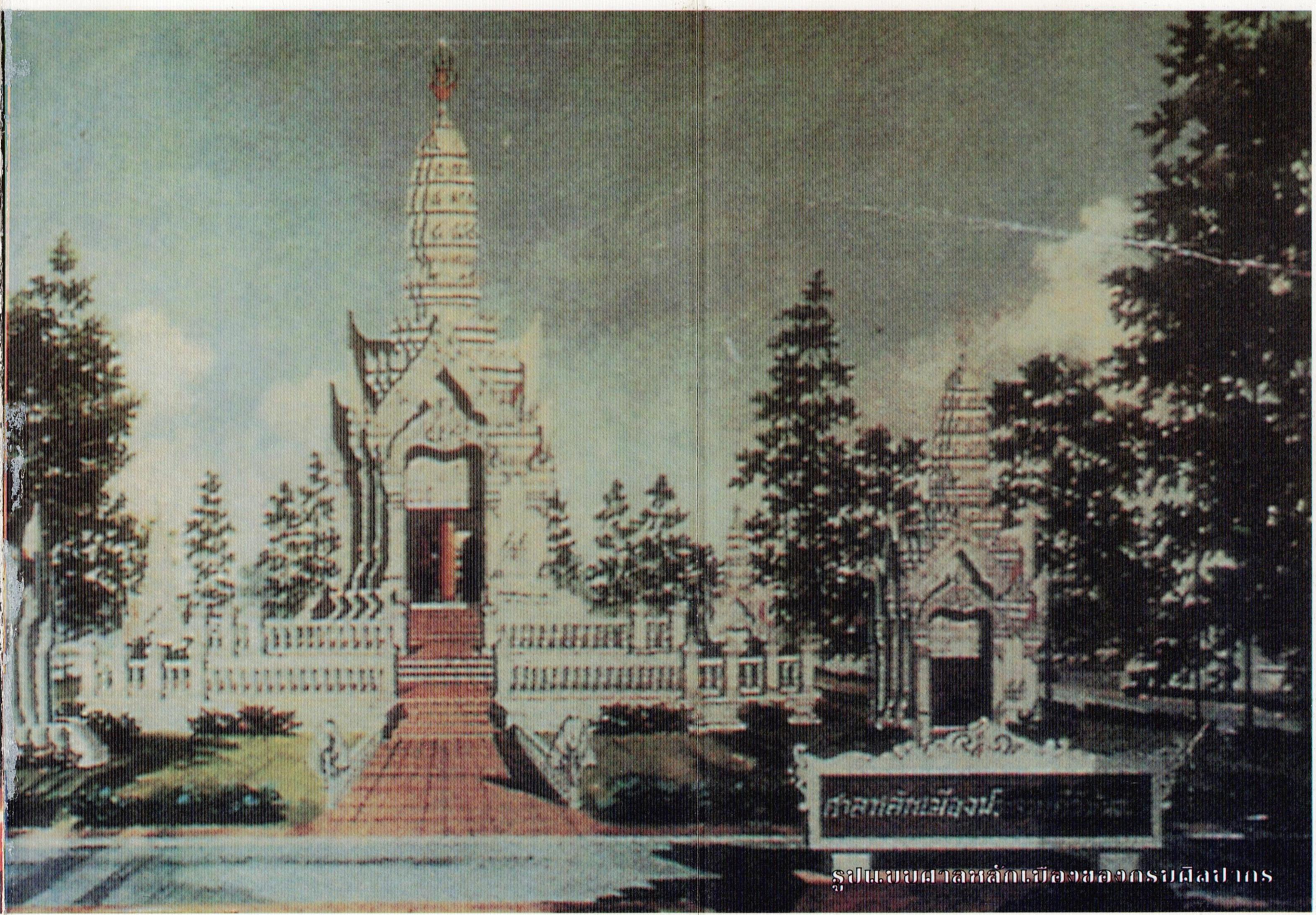
ดินน้ำมันตามรูปและขนาดนั้น ๆ หลังจากตรวจรูปแบบถูกต้องดีแล้วก็จะเทปูนเพื่อทำเป็นบล็อก ได้บล็อกแล้วจึงจะนำหินทรายแดงที่ได้จัดหามา ผสมกับซีเมนต์และน้ำตามสัดส่วนที่ได้ทดสอบแล้วว่าเมื่อแห้งดีแล้วสีจะออกมาเป็นสีตามที่ต้องการ แล้วช่างจะบรรจุและอัดในแบบพร้อมใส่เหล็กด้วยเพื่อเป็นโครงทำให้เกิดความ

ลวดลายงดงาม

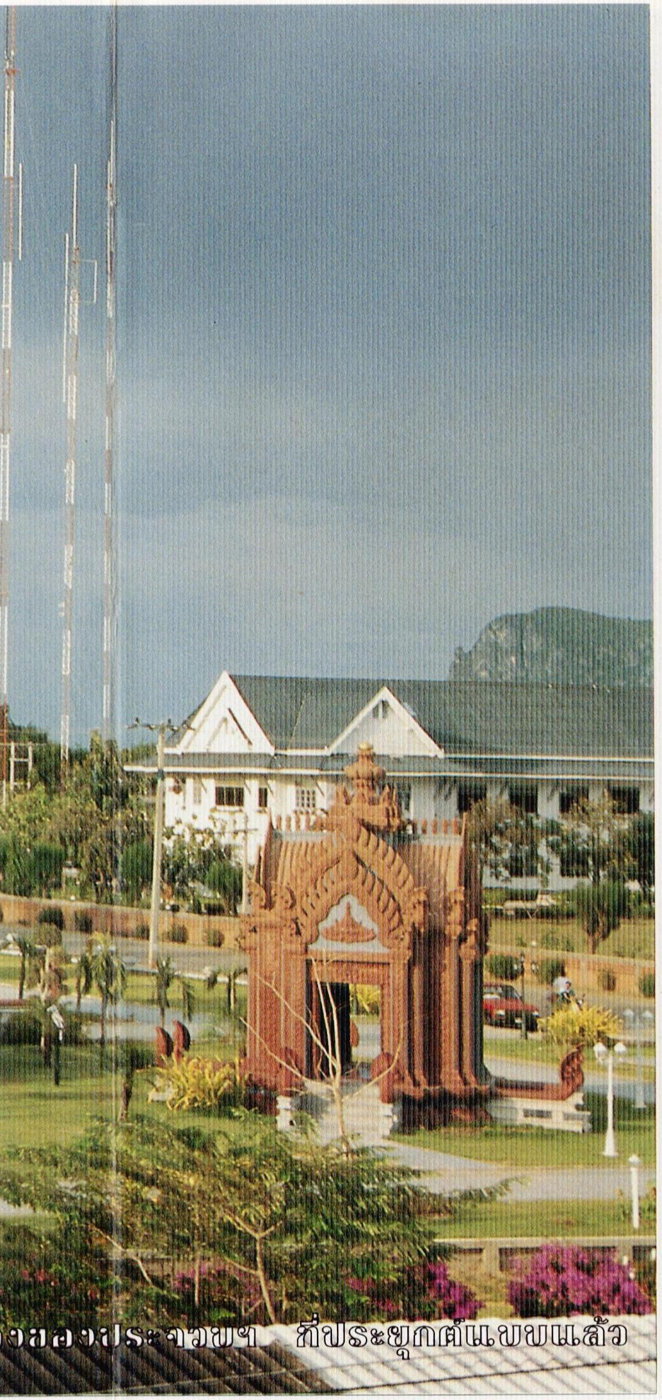

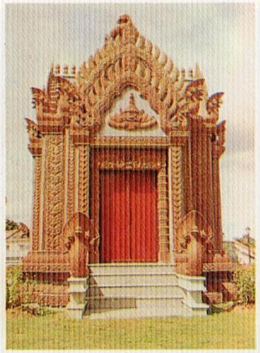
รูปแบบศาลหลักเมืองของกรมศิลปากร

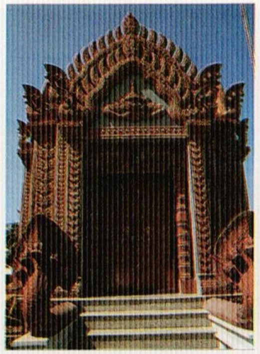

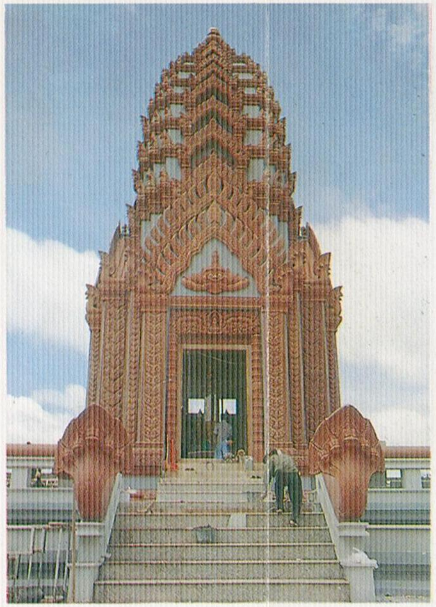
รูปแบบศาลหลักเมืองของประจวบ

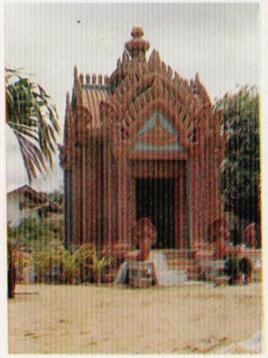
งของประจวบฯ ที่ประยุกต์แบบแล้ว

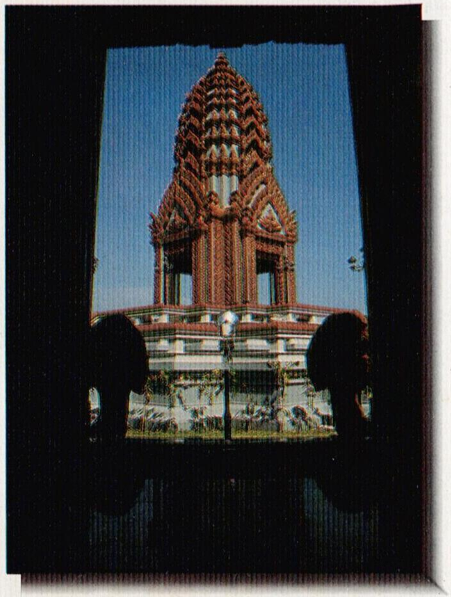

คงทน ผมกับภรรยาก็ไปช่วยทำช่วยกันทุกอย่างเท่าที่จะทำได้ โดยเฉพาะวันหยุด ถ้าไม่ใช่วันหยุดก็ต้องเย็น ๆ เลิกงานแล้วช่วยเคาะช่วยทำความสะอาดแบบก่อนที่จะไปอัดต่อ บางทีก็ผสมหินทรายแล้วก็ขนให้ บางครั้งไม่ได้ช่วยแต่นำขนมเค็กแบ่งกันแจกจ่ายให้แก่คนงานทั้งหลายทั้งปวง เป็นต้นเพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าขั้นตอนของ

ชื่อองค์เทพประจำศาลหลักเมืองและศาลบริวาร
เมืองประจวบคีรีขันธ์

องค์ประธาน	*องค์จตุโชครามเทพ*
ทิศเหนือ	*องค์อโมฆสิทธิพุทธะ*
ทิศใต้	*องค์รัตนะสัมภวะพุทธะ*
ทิศตะวันออก	*องค์อักโษรายพุทธะ*
ทิศตะวันตก	*องค์อมิตาพุทธะ*

สมโภชน์องค์หลักเมือง

การปฏิบัติจริง ๆ เอาแบบมาต่อกันก็ยังไม่สนิท ต้องมาแต่งต้องมาเสริมกันอีกมากกว่าจะออกมาเป็นรูปร่างเช่นนี้ได้ ต้องถือว่าเป็นไปด้วยความยากอย่างสาหัส เพราะฉะนั้นจึงเห็นได้ว่าสมัยบรรพบุรุษของเราทำการก่อสร้างด้วยแรงงานมนุษย์ ปราศจากเครื่องทุ่นแรง ไม่มีเครื่องผ่อนแรง ทำกันด้วยฝีมือมนุษย์โดยแท้ด้วยความรอบรู้ทางวิชาช่างชั้นสูงและด้วยความ

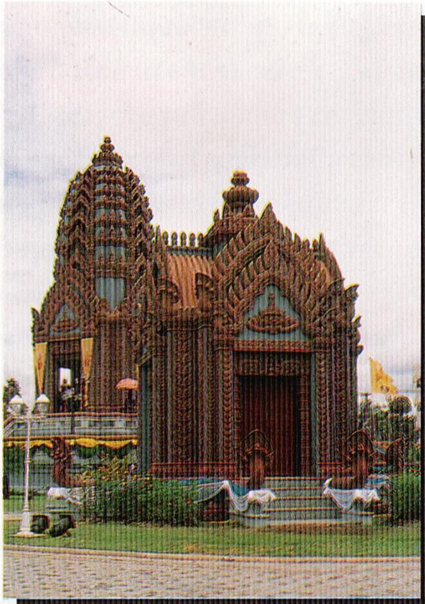

ลำดับงาน
ก่อสร้างศาลหลักเมือง

อุตสาหะยิ่ง ความจริงช่างที่ทำเขาไม่เคยทำมาก่อน เคยแต่สร้างวัด สร้างโบสถ์ตามแบบลายไทย ไม่เคยสร้างลายอย่างนี้ ต้องแนะกัน ต้องบอกกัน เขาก็ทำได้น่าชื่นใจด้วย ทำด้วยความรับผิดชอบ ด้วยความจริงใจ และปราศจากอุปสรรค

ศาลาชั่วคราวจำหน่ายดอกไม้ธูป, เทียน, วัตถุมงคล

ความวิจิตรตระการตาอีกมุมหนึ่ง

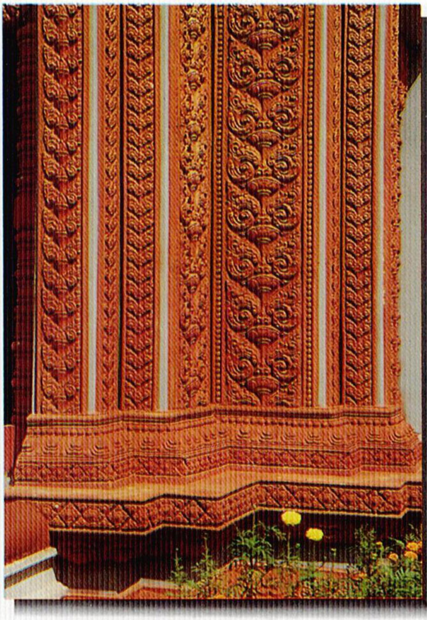

ยอดศาลทั้ง 5 ยอด หล่อด้วยทองเหลือตระทอง

ปราศจากข้อขัดข้อง เป็นไปได้โดยราบรื่น สร้างศาลเรื่อยมารู้สึกกว่าจะเป็นข้อยุ่งยากในการก่อสร้างอยู่บ้าง เพราะว่าต้องใช้เวลามาก ใช้อะไรอีกหลาย ๆ อย่าง แต่เราก็ทำกันเรื่อยมาด้วยความราบรื่น เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๗ เมษายน ๒๕๓๗ ตรงกับแรม ๑๒ ค่ำ

ร่วมแรงร่วมใจ

ลวดลายต่าง ๆ
เกิดจากหินทรายแดงบดผสมกับซีเมนต์

เดือน ๔ เวลา ๑๕.๕๙ น. ได้กระทำพิธีอัญเชิญยอดทั้ง ๕ ยอด ขึ้นประดิษฐานยอดทำด้วยทองเหลืองตระทอง โดยที่เป็นกรณีจำเป็นรีบด่วน โดยฉับพลัน อย่างกระชั้นชิดเพื่อให้ทันตามฤกษ์ดังกล่าว ทั้งนายพรชัยฯ และนายอนันต์ฯ ต้องรีบไปกรุงเทพแล้วไปหาช่างที่นครปฐม จ้างให้หล่อทองเหลืองตามขนาด ตามรูปแบบที่ต้องการแล้วรีบนำกลับมา ส่วนนายมานิตย์ก็ทดรองจ่ายเงินเพื่อจัดหาทองคำแท่งมา แล้วก็มาเตรียมการ โดยทำกันที่สำนักงานกาชาด ตามวิธีการตระทอง

เมื่อถึงกำหนดฤกษ์ ได้อัญเชิญยอดศาลทั้ง ๕ ยอด โดยอัญเชิญครั้งละยอดขึ้นทางลดา ซึ่งมีสาแหรกเป็นภาชนะ ส่วน

งานก่อสร้างเมื่อใกล้จะเสร็จสมบูรณ์

พี่น้องประชาชนที่ไปร่วมพิธีต่างจับสายสิญจน์เพื่ออัญเชิญยอดศาลขึ้นประดิษฐานบนยอดศาลหลักเมือง ทั้งศาลประธาน และศาลบริวารอีก ๔ ศาล

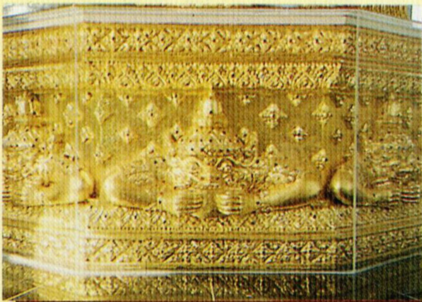

ผลจากความร่วมมือ
ของนายช่างและผู้ร่วมมือทุกฝ่าย

สรงน้ำองค์หลักเมือง และประดิษฐานพญาราหู

ในวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๓๗ ตรงกับวันพฤหัสบดี ขึ้น ๔ ค่ำ เดือน ๕ ถือว่าเป็นวันสงกรานต์ได้มีพิธีสรงน้ำองค์หลักเมืองและสรงน้ำพระ และสรงน้ำพญาราหูซึ่งตั้งอยู่บนกำแพงแก้วทั้ง ๔ ด้าน โดยผู้คนทั้งหลายทั้งปวงมาร่วมในพิธีด้วยจำนวนมาก ก็ได้ทำพิธีกันเป็นที่เรียบร้อย ส่วนพิธีสรงน้ำพญาราหูนั้นได้มีพิธีสรงร่วมกัน มีพิธีสรงน้ำพระตอนเช้าและสรงน้ำพญาราหู เวลา ๒๑.๐๐ น. หลังจากนั้นจึงอัญเชิญพญาราหูขึ้นประดิษฐานบนหน้าบันศาลประธานทั้ง ๔ ด้าน สำหรับงานก่อสร้างก็ยังดำเนินการต่อไปไม่หยุดยั้ง

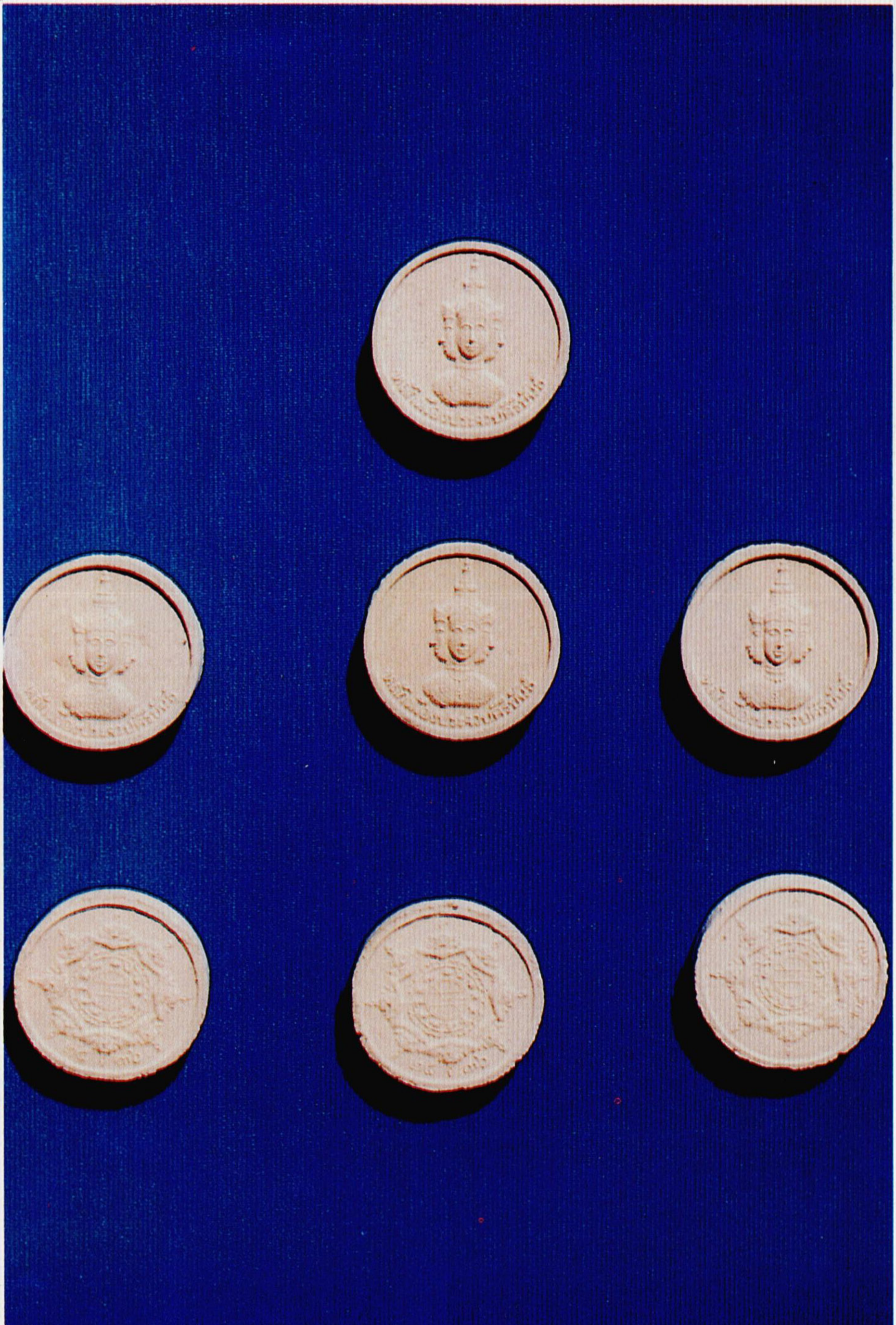
เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๓๗ ตรงกับวันพฤหัสบดี ขึ้น ๓ ค่ำ เดือน ๖ เป็นพิธีก่อไฟเพื่อเทชนวนที่จะมาสร้างองค์เทพ ๘ องค์ประจำศาล ๔ ศาล ทั้งของจังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดประจวบฯ โดยกระทำพิธีที่บริเวณศาลหลักเมืองนครศรีธรรมราช โดยนายอนันต์ อนันตกูล เป็นประธาน วันนั้นเป็นวันไหว้ครูของศิษย์หลักเมืองด้วย พวกประจวบฯ ก็ไปกันเต็มที่เลย รวมทั้งนำกลองยาวไปด้วย ไปพักกันที่ ศสม. แล้วก็ไปร่วมในพิธีไปก่อนหนึ่งวัน เอามะม่วง ขนุน สับปะรด ไปสมทบในพิธีด้วย เสร็จพิธีแล้วถึงกลับ

โดยที่การที่ต้องมีเจ้าหน้าที่ประจำอยู่ที่ศาล ทางบ้านผมก็จัดอาหารเลี้ยงทั้งมื้อกลางวันและมื้อเย็นตลอดมา ตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบันนี้ ก็เป็นความดีใจของภรรยาผมที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่น ที่จริงขั้นตอนของการปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเมืองนี้ยังมีการสร้างผ้ายันต์ การทำผ้ายันต์ และแต่ละขั้นตอนก็มีกรรมวิธีอีกมากกว่าจะสำเร็จเป็นรูปเป็นร่างได้นั้น ต้องเร่งรีบ ต้องระดมช่วยกันอย่างเต็มที่ทุกครั้ง ซึ่งก็เรียบร้อยเสมอมา

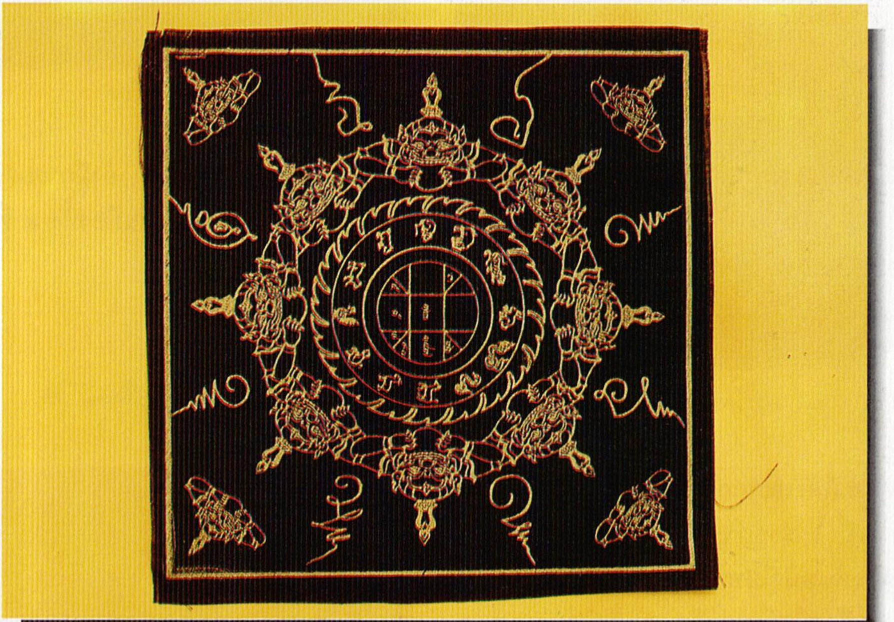

พระผงองค์หลักเมือง

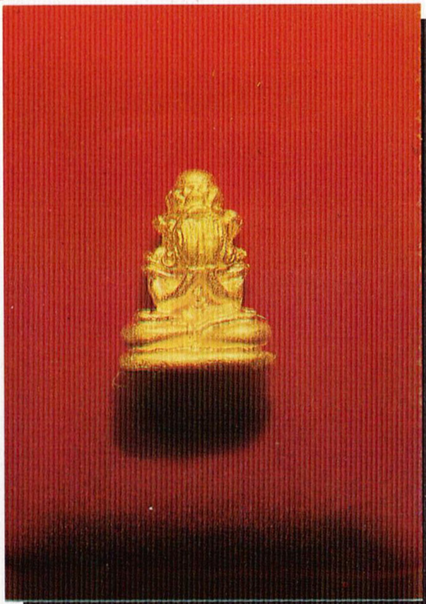

การบรรจุ
วัตถุมงคลในศาล

เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๓๗ ตรงกับวันขึ้น ๔ ค่ำ เดือน ๗ เวลา ๒๐.๕๙ น. เป็นวัน ทำพิธีบรรจุวัตถุมงคลบนผนังศาลหลักเมืองทั้ง ๔ ด้าน ประกอบด้วยวัตถุมงคลของหลักเมืองนครศรีธรรมราชของประ-จวบคีรีขันธ์ (ผ้ายันต์+พระ) และของหลวงพ่อเกตุ หลวงพ่อทองเบิ้ม และหลวงพ่อยิด พร้อมด้วยชื่อของคณะศิษย์หลักเมือง พร้อมธนบัตรกับทองชนวนบางส่วนด้วย โดยได้ผ่านขั้นตอนการกระทำพิธีแล้วเมื่อคืนวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๓๗ และเมื่อเสร็จพิธีในคืนวันที่ ๑๒

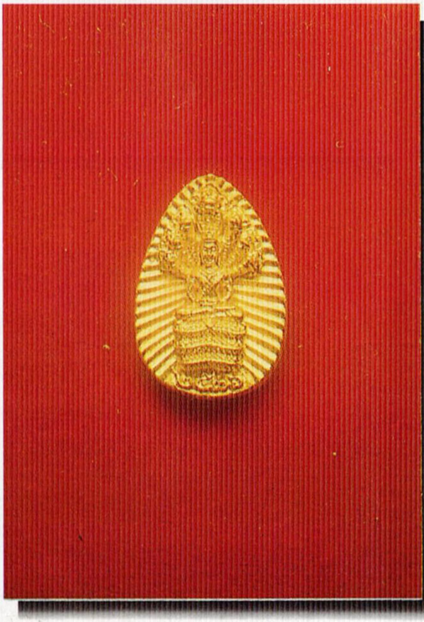

พระโพธิสัตว์พังพระกาฬ

พระผงองค์หลักเมือง

ทุกคนได้รับแจกวัตถุมงคลโดยทั่วกัน ในการนี้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บรรจุกล่องด้านหันหน้าไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนด้านทิศอื่น ๆ อีก ๓ ทิศได้มอบหมายให้ผู้อื่นบรรจุ อาทิ นายถวัลย์ สนธิอนุเคราะห์ ศึกษาธิการจังหวัด และผู้ว่าราชการจังหวัดได้โปรยข้าวตอกดอกไม้ ถั่วงา ข้าวสาร น้ำตาล เกลือ โดยรอบศาลหลักเมือง ที่จริงแต่แรกเริ่มก็ได้บรรจุดวงชะตาของบุคคลทั้งหลายทั้งปวงไว้บริเวณฐานองค์หลักเมืองด้วยแล้ว ตามที่ผู้นั้นได้เขียนดวงชะตาและบรรจุได้หลายรายบรรจุแก้ว แหวน เงิน ทอง ธนบัตร ไว้ด้วยเป็นจำนวนเกินกว่าที่จะคำนวณนับได้ครบถ้วน ดังนั้น นอกจากจะบรรจุวัตถุมงคลไว้ใต้ฐานองค์หลักเมืองแล้ว ยังมีการบรรจุวัตถุมงคลไว้ในผนังศาลหลักเมืองทั้ง ๔ ทิศอีกด้วย

พระทรงนาคปรก เนื้อทองคำ

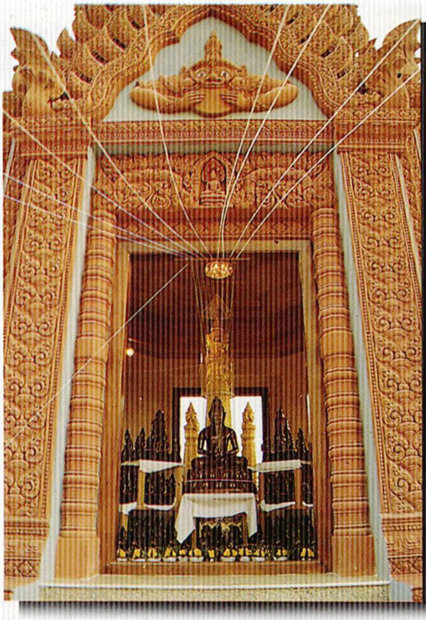
พิธีหล่อองค์เทพ ประจำศาลบริวาร

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๓๗ ตรงกับวันแรม ๒ ค่ำ เดือน ๖ เป็นวันทำพิธีหล่อชนวนเพื่อสร้างองค์เทพประจำศาล ๔ ศาล ของประจวบฯ และอีก ๔ ศาล ของนครศรีธรรมราช เป็นการเทครั้งที่ ๒ เหตุเพราะครั้งแรกเทที่บริเวณศาลหลักเมืองของนครศรีธรรมราชมีข้อขัดข้องบางประการ ต้องเตรียมจัดซื้อเบ้าใหม่ ๑ ชุด และก่อเตาไว้หน้าศาลหลักเมืองเป็นการล่วงหน้าก่อนประมาณ ๔ วัน ช่วยกันทำทั้ง คุณพรชัย กับบุตรชายร่วมด้วยคุณสนั่น คุณส้มแป้นฯ ช่วยกันก่อเตาโดยนำวัตถุ-มงคล พระเงิน นวโลหะ ของหลักเมืองประจวบและวัตถุ-มงคลของหลักเมืองนครศรีฯ ดวงชะตาของหลาย ๆ คน

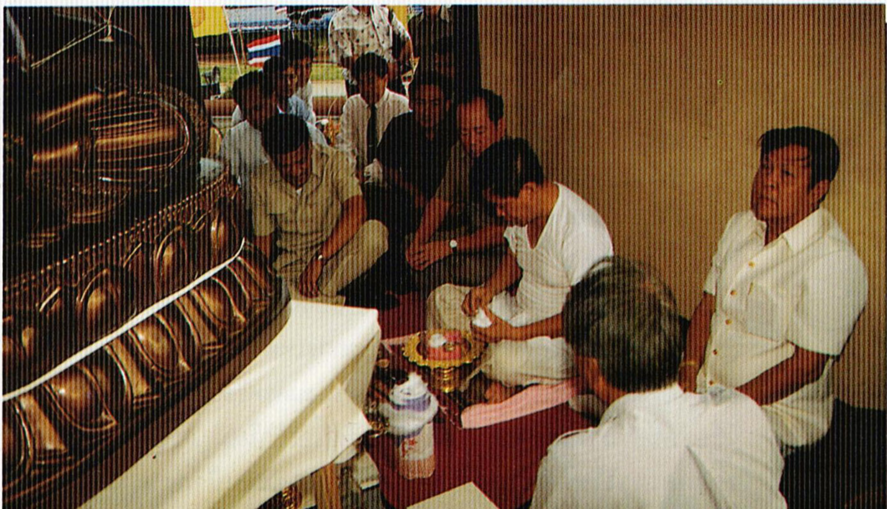

ท่านผู้ว่าฯ กำลังปรึกษาหารือกับพราหมณ์

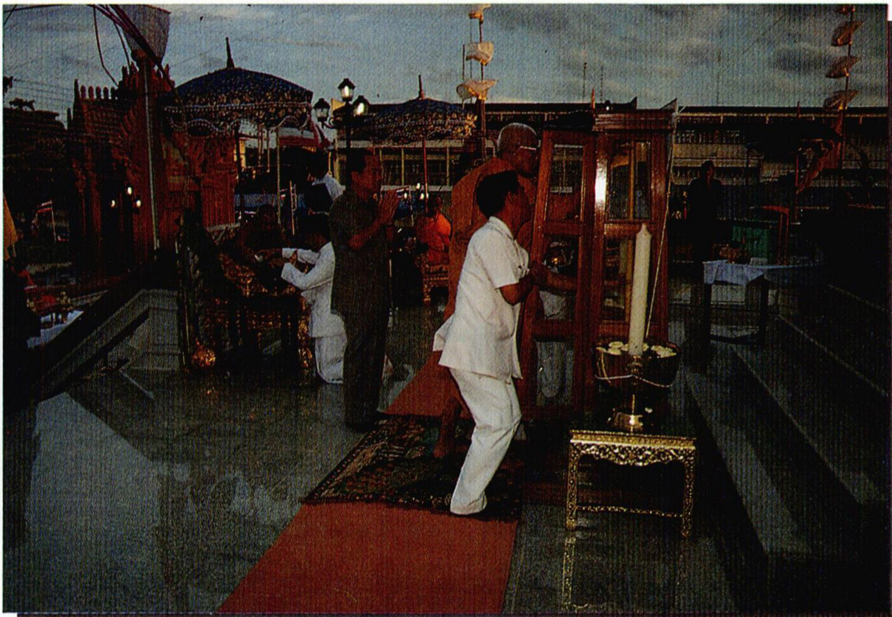

โยงสายสิญจน์จากองค์เทพประธานศาลหลักเมือง

รวมทั้งแผ่นอักขระ ทอง เงิน นาค ของหลวงพ่อเกตุ หลวงพ่อทองเบิ้ม และหลวง-พ่อยิด ด้วย ตอนรุ่งเช้าของวันที่ ๒๖ จึงนำไปที่ศาลหลักเมือง พอถึงกำหนดฤกษ์ ๐๓.๕๙ น. ผู้ว่าราชการจังหวัดได้เป็นผู้ก่อไฟเตา เสร็จพิธีด้วยการเทชนวน เมื่อเวลา

บัณฑิตทำพิธีภายในศาล

นิมนต์พระคุณเจ้าดับเทียนชัย

๐๖.๑๙ น. งานดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยเป็นปกติ

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๓๗ เวลา ๐๙.๓๙ น. ได้กระทำพิธีหล่อเทพประจำศาลทั้ง ๔ ศาล ณ โรงหล่อ อำเภอบ้านโป่ง เพื่อจะประดิษฐาน ณ ศาลบริวารทั้ง ๔ คณะผู้ร่วมพิธีต้องไปล่วงหน้า ๑ วัน พักค้างที่อำเภอบ้านโป่ง รุ่งขึ้นเช้าวันที่ ๑๔ จึงได้กระทำพิธี บางท่านเดินทางไปร่วมพิธีเช้าวันที่ ๑๔ ก็มี ทุกคนมีส่วนร่วมบรรจุวัตถุมงคลในเบ้าหลอมและร่วมเททองหล่อเทพพร้อมกันด้วย

วันจันทร์ที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๗ ตรงกับวันขึ้น ๙ ค่ำ เดือน ๙ เวลา ๑๙.๑๙ น.

ได้กระทำพิธีพุทธาภิเษกและเบิกเนตรองค์เทพทั้ง ๔ โดย พระเกจิอาจารย์ ๑๖ รูป คือ หลวงพ่อเกตุ (พระราชวิสุทธิคุณ) วัดเกาะหลัก อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ หลวงพ่อทองเบิ้ม (พระวิริยากรโกศล) วัดวังยาว อำเภอกุยบุรี หลวงพ่อเปิ่น (พระครูฐาปนกิจสุนทร) วัดบางพระ จังหวัดนครปฐม หลวงพ่อหยอด (พระครูสุนทร-

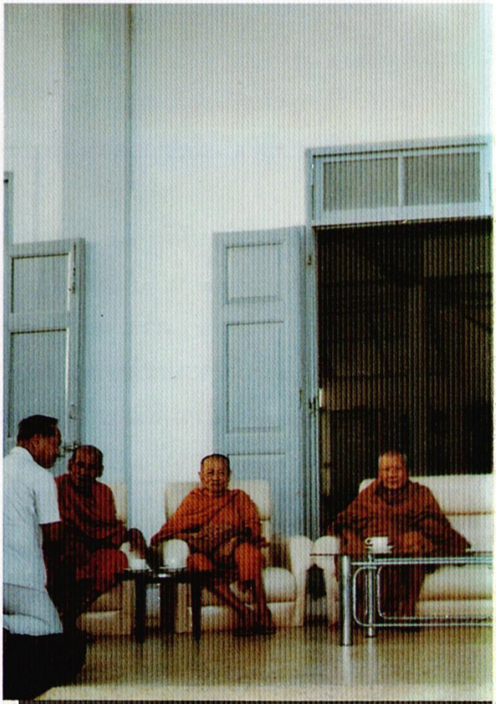
องค์เทพประจำทิศ

พระโพธิสัตว์พังพระกาฬ เนื้อทองคำ

เครื่องบวงสรวงในพิธีพุทธาภิเศก

ธรรมกิจ) วัดแก้วเจริญ จังหวัดสมุทรสงคราม พระครูปราการลักษาภิบาล วัดใหม่ปิ่นเกลียว จังหวัดนครปฐม หลวงพ่อพูล วัดไผ่ล้อม จังหวัดนครปฐม หลวงพ่อยิด (พระครูนิยุตธรรมสุนทร)วัดหนองจอก อำเภอกุยบุรี หลวงพ่อแผ่ว (พระครูภาวนาวัชโรภาส) วัดโตนดหลวง อำเภอชะอำ หลวงพ่อแดง (พระครูพิศิษฏ์ประ

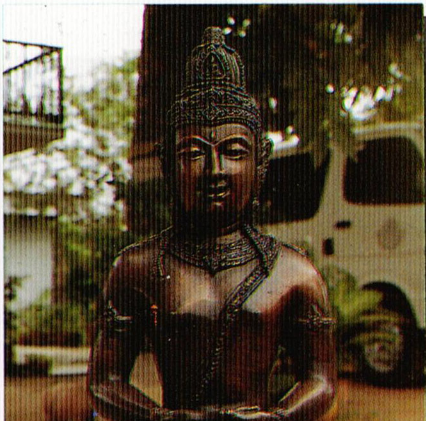

พระโพธิสัตว์พระกาฬ เนื้อเงิน

พระโพธิสัตว์พังพระกาฬ เนื้อนวโลหะ

องค์จตุโชค ขนาดบูชา 9 นิ้ว

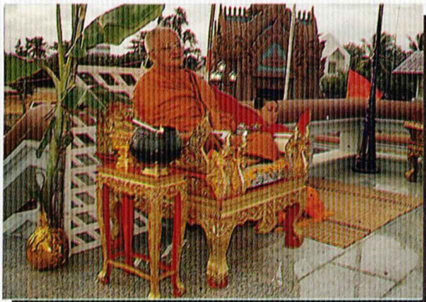
ชานารถ) วัดอินทาราม จังหวัดสุมทรสงคราม หลวงพ่อนิตร (พระครูญาณวิมล) วัดกำแพงแลง จังหวัดเพชรบุรี หลวงพ่อพาน (พระครูประวิตศีลาจารย์) วัดเฉลิมราษฎร์ อำเภอกุยบุรี หลวงพ่อนคร (พระครูประเวทย์วรญาณ) วัดเขาอิติสุคโต อำเภอหัวหิน

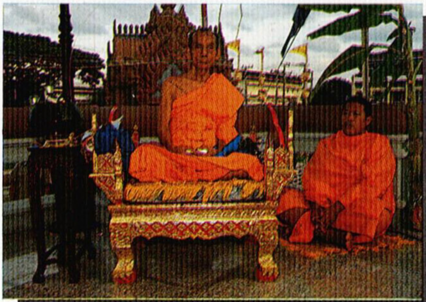
รวมพระคณาจารย์ในพิธีพุทธาภิเศกวัดกุมงคล

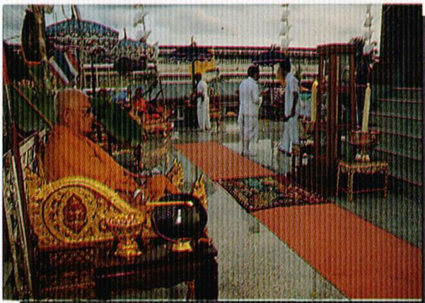

หลวงพ่อสง่า (พระครูอนุรักษ์วรคุณ) วัดหนองม่วง จังหวัดราชบุรี พระปลัดบุญส่ง วัดเขาบันไดอิฐ จังหวัดเพชรบุรี หลวงพ่ออิฏฐ์ (พระครูวินัยธร) วัดจุฬามณี จังหวัดสมุทรสงคราม และหลวงพ่ออุดม (พระอธิการอุดม) วัดตาลเจ็ดยอด อำเภอปราณบุรี

และเบิกเนตรเทพประจำศาลบริวารทั้ง 4 ทิศ

เปิดศาลหลักเมือง

วันเสาร์ที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๓๗ ตรงกับวันขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จฯ แทนพระองค์ทรงเปิดศาลหลักเมืองประจวบคีรีขันธ์ ท่ามกลางความปลาบปลื้มปิติยินดียิ่งของพสกนิกรประชาชนชาวประจวบคีรีขันธ์ ตลอดทั้งภิกษุ สามเณร นักพรต นักบวช ทุกศาสนา ข้าราชการพลเรือน ตำรวจ ทหาร ทุกหมู่เหล่า ที่ได้มีถิ่นที่อยู่ ที่ทำมาหากิน เป็นหลักแหล่งถาวร และเชื่อมั่นว่านับแต่นี้ต่อไปชาวประจวบคีรีขันธ์จะอยู่ดีมีสุข มีความเจริญรุ่งเรืองโดยทั่วกัน ดังภาพพิธีเปิดศาลฯต่อไปนี้

ภาพเหตุการณ์

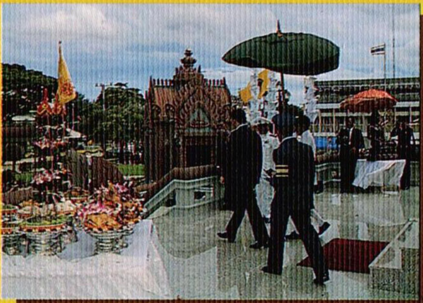

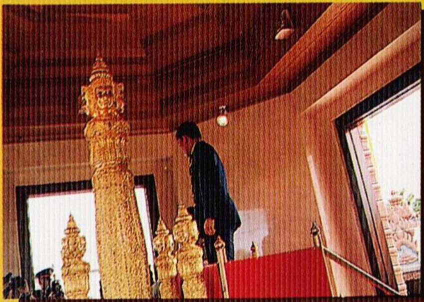

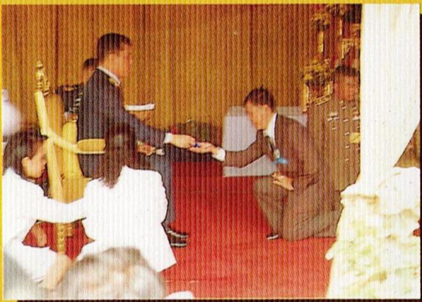

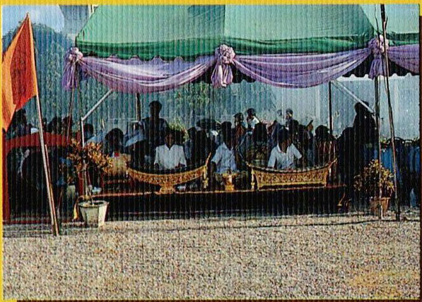
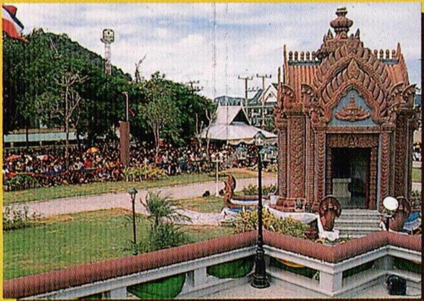

พิธีเปิดศาลหลักเมือง

ประดิษฐานองค์เทพ
ประจำศาลบริวาร

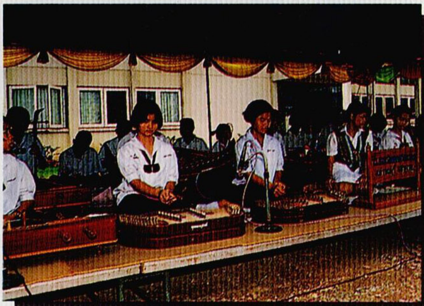
ภายหลังจากสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยาม-มกุฎราชกุมาร ทรงประกอบพิธีเปิดศาลหลัก-เมืองเสร็จ และเสด็จพระราชดำเนินกลับแล้ว ในเวลา ๑๗.๑๙ น. มีการอัญเชิญองค์เทพทั้ง ๔ ประดิษฐานบนรถบุษบก จัดขบวนแห่อัญเชิญไปรอบเมืองประจวบคีรีขันธ์ ด้วยริ้วขบวนอันงดงามตระการตา ประกอบด้วยวงกลอง-ยาว ๑๐๐ คน ริ้วขบวนธงต่าง ๆ ขบวนสตรีแต่งกายชุดทวาราวดี ชุดศรีวิชัย ชุดสุโขทัย และชุดรัตนโกสินทร์ และเวลา ๑๘.๑๙ น. ประกอบพิธีประดิษฐานองค์เทพ ณ ศาลบริวารทั้ง ๔ ศาล

นับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป หลักเมืองประจวบคีรีขันธ์ และศาลหลักเมืองประจวบคีรีขันธ์ อันงดงามมีรูปแบบศิลปที่สวยงาม มีเสน่ห์ติดตาต้องใจคน จะสถิตสถาพรอยู่คู่กับจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และนำความเป็นสิริมงคลยิ่งใหญ่มาสู่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ บันดาลให้กลายเป็นจังหวัดที่มีเสน่ห์ตรึงใจ พัฒนาไปสู่ความเจริญกลายเป็นแผ่นดินเงินแผ่นดินทอง ชาวประจวบคีรีขันธ์ทุกผู้ทุกนามทุกอาชีพ จะอยู่ดีมีสุขโดยถ้วนหน้ากัน

ภาพเหตุการณ์แห่งองค์เทพ

รอบเมืองประจวบคีรีขันธ์

การจัดขบวนแห่อัญเชิญและประดิษฐาน องค์เทพประจำทิศ (ศาลบริวาร)

เวลา ๑๗.๐๐ น. - จัดขบวนแห่อัญเชิญองค์เทพประจำทิศ ๔ องค์ ณ บริเวณหน้าศาลหลักเมืองด้านทิศตะวันออก เป็นรูปขบวน ๔ ตอนดังนี้
- นำขบวนด้วยขบวนกลองยาว ๑๕๐ กอง ติดตามด้วย

ตอนที่ ๑
- ริ้วขบวนธงชาติ ๑๐๐ คน ริ้วขบวนธงจังหวัด ๕๐ คน
- ขบวนสตรีผู้อัญเชิญ แต่งกายชุดทวาราวดี ๑๖ คน
- ริ้วขบวนธงจาตุคามรามเทพ ๕๐ คน
- รถบุษบกอัญเชิญองค์เทพ (๑)
- ขบวนข้าราชการพลเรือน ตำรวจ ทหาร ประชาชน และนักเรียนนักศึกษา

ตอนที่ ๒
- ขบวนสตรีผู้อัญเชิญ แต่งกายชุดศรีวิชัย ๑๖ คน
- ริ้วขบวนธงพญาราหู ๕๐ คน
- รถบุษบกอัญเชิญองค์เทพ (๒)
- ขบวนข้าราชการพลเรือน ตำรวจ ทหาร ประชาชน และนักเรียนนักศึกษา

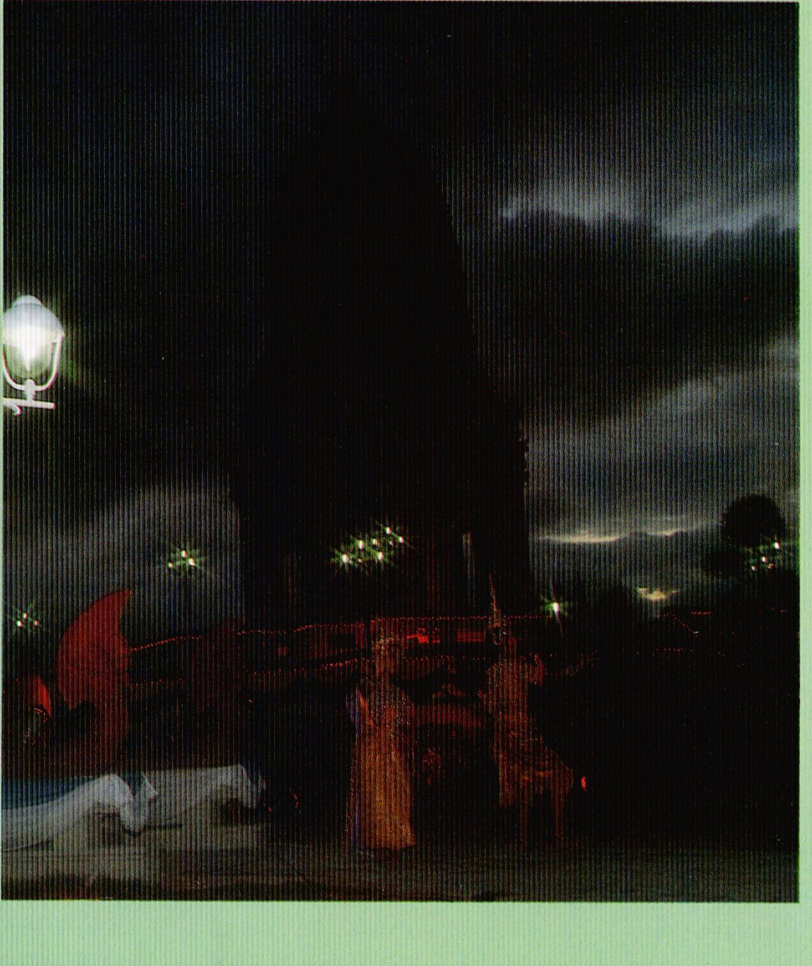
ตอนที่ ๓
- ขบวนสตรีผู้อัญเชิญ แต่งกายชุดสุโขทัย ๑๖ คน
- ริ้วขบวนธงหนุมาน ๕๐ คน
- รถบุษบกอัญเชิญองค์เทพ (๓)
- ขบวนข้าราชการพลเรือน ตำรวจ ทหาร ประชาชน และนักเรียนนักศึกษา

ตอนที่ ๔
- ขบวนสตรีผู้อัญเชิญ แต่งกายชุดรัตนโกสินทร์ ๑๖ คน
- ริ้วขบวนธงหลักเมือง ๕๐ คน
- รถบุษบกอัญเชิญองค์เทพ (๔)
- ขบวนข้าราชการพลเรือน ตำรวจ ทหาร ประชาชน และนักเรียนนักศึกษา

เวลา ๑๗.๕๙ น. - จุดประทัด ๘ พันนัด
- ยิงพลุเสียง ๓ ดอก
- เคลื่อนขบวนอัญเชิญองค์เทพไปรอบเมืองประจวบคีรีขันธ์

เวลา ๑๙.๑๙ น. - ประดิษฐานองค์เทพที่ศาลบริวาร ๔ ศาล (สี่ทิศ)

- เสร็จเรียบร้อย จุดประทัด ๔ หมื่นนัด (ทิศละ ๑ หมื่นนัด)
- ยิงพลุสี ๑๖ ดอก
- เริ่มการแสดงนาฏศิลป์ชุดต่าง ๆ รวม ๑๐ ชุด

ลำดับเหตุการณ์สำคัญการสร้างศาลหลักเมือง ประจวบคีรีขันธ์

๒๙ ธันวาคม ๒๕๓๕	(วันอังคาร ขึ้น ๖ ค่ำ เดือนยี่) ดำเนินการตัดไม้มงคลในป่า อำเภอกุยบุรี
๖ มกราคม ๒๕๓๖	(วันพุธ ขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือนยี่) อัญเชิญไม้มงคลออกจากป่า
๗ มกราคม ๒๕๓๖	(วันพฤหัสบดี ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือนยี่) อัญเชิญไม้มงคลมาประดิษฐานที่บริเวณจะสร้างศาลหลักเมืองที่ตัวจังหวัด เวลา ๑๐.๑๙ น. ประกอบพิธีสมโภชอย่างถูกต้องตามธรรมเนียม แต่โบราณ และตั้งไว้ให้ประชาชนปิดทองสักการะบูชา
๒๖ มกราคม ๒๕๓๖	(วันอังคาร ขึ้น ๔ ค่ำ เดือน ๓ เวลา ๒๔.๐๙ น. ประกอบพิธี ฝังหัวใจสมุทร (หัวใจเมือง) บริเวณที่จะสร้างศาลหลักเมือง
๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖	(วันเสาร์ ขึ้น ๗ ค่ำ เดือน ๔) ประกอบพิธีปลุกเสกวัตถุมงคล ผ้ายันต์ของหลักเมืองที่กลางทะเล หน้าอ่าวประจวบ
๑ มีนาคม ๒๕๓๖	(วันจันทร์ ขึ้น ๙ ค่ำ เดือน ๔) อัญเชิญไม้มงคลไปแกะสลักลวดลายที่จังหวัดนครศรีธรรมราช
๔ มีนาคม ๒๕๓๖	(วันพฤหัสบดี ขึ้น ๑๒ ค่ำ เดือน ๔) เวลา ๐๙.๕๙ น. ประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ศาลหลักเมือง
๖ มีนาคม ๒๕๓๖	(วันเสาร์ ขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๓) เวลา ๐๘.๕๙ น. กระทำพิธกลึงไม้มงคลหลักเมืองให้มีขนาดกว้าง ๓๗ ซม. ยาว ๒.๗๔ เมตร
๘ กรกฎาคม ๒๕๓๖	(วันพฤหัสบดี แรม ๕ ค่ำ เดือน ๘) เวลา ๐๖.๑๖ น. เคลื่อนองค์หลักเมืองออกจากนครศรีธรรมราช กลับจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบพิธีต้อนรับ ณ บริเวณรอยต่อจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กับ จังหวัดชุมพร ที่ตำบลไชยราช อำเภอบางสะพานน้อย และอัญเชิญเคลื่อนย้ายไปทุกอำเภอ ตำบลที่ชุมชนหนาแน่น รวม ๑๗ จุด ให้ประชาชนสักการะ ปิดทอง จนถึงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๓๖ จึงอัญเชิญมาประดิษฐานที่ปะรำชั่วคราวหน้าศาลากลางจังหวัด
๒๕ สิงหาคม ๒๕๓๖	(วันพุธ ขึ้น ๘ ค่ำ เดือน ๙) เวลา ๑๙.๑๙ น. ประกอบพิธี มหาพุทธาภิเษกองค์หลักเมือง วัตถุมงคลหลักเมือง เบิกเนตรองค์หลักเมือง สวดลงธาตุ และบรรจุวัตถุมงคลที่จุดซึ่งจะฝังองค์หลักเมือง
๒๖ สิงหาคม ๒๕๓๖	(วันพฤหัสบดี ขึ้น ๙ ค่ำ เดือน ๙) เวลา ๑๖.๐๐ น. แห่งองค์หลักเมืองไปรอบเมืองประจวบคีรีขันธ์ ด้วยขบวนช้าง ม้า รถ นักรบ นักพรต นัก-บวช สมณชีพราหมณ์ ประชาชนพร้อมเครื่องมือทำมาหากิน ขบวนบายสีสู่ขวัญ รถนาคราชอัญเชิญองค์หลักเมือง ผู้ร่วมขบวนแต่งกายอย่างนักรบโบราณขบวนยาวเหยียดประกอบด้วยผู้คนมากมายเป็นประวัติการณ์

เวลา ๑๗.๑๙ น. กระทำพิธีสำคัญบนศาลหลักเมือง และเวลา ๑๙.๑๙ น. ประกอบพิธีประดิษฐานองค์หลักเมืองบนศาลหลักเมือง

๑๖ กันยายน ๒๕๓๖ (วันพฤหัสบดี ขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๑๐) เวลา ๒๐.๑๙ น. ได้มีพิธีโดยให้ศักดิ์สิทธิ์คนทรงทั้งหลายทั้งปวงบรรดามีในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประมาณ ๔๐ คน กระทำพิธีชุมนุมเทวดาบนศาลหลักเมือง

๘ ธันวาคม ๒๕๓๖ (วันพุธ แรม ๑๐ ค่ำ เดือน ๑๒) เวลา ๑๖.๓๐ น. ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และคณะ รวม ๓๒ คน ได้นำยอดชัยหลักเมืองและดวง-เมืองเข้าเฝ้าฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อทรงพระสุหร่าย ทรงเจิม ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พร้อมทั้งน้อมเกล้าฯ ถวายวัตถุมงคลของหลักเมืองด้วย เสร็จแล้วอัญเชิญกลับโดยเครื่องบินจากดอนเมืองถึงกองบิน ๕๓ ประจวบคีรีขันธ์ เวลาประมาณ ๒๐.๐๐ น. ได้จัดขบวนแห่แหนอัญเชิญมาประดิษฐานบนยอดองค์หลักเมืองในเวลา ๒๑.๐๙ น.

๙ ธันวาคม ๒๕๓๖ (วันพฤหัสบดี แรม ๑๑ ค่ำ เดือน ๑๒) เวลา ๑๐.๐๐ น. ได้มีการทำบุญเมืองประจวบคีรีขันธ์ ด้วยการนิมนต์พระสงฆ์ทั้งจังหวัด จำนวน ๑๓๙ รูป เท่าจำนวนปีที่ตั้งเมืองประจวบคีรีขันธ์ โดยถือตามโบราณประเพณีว่าชาวประจวบคีรีขันธ์ได้ลงหลักปักฐานตั้งเมืองเสร็จสมบูรณ์ทุกประการแล้ว

๗ เมษายน ๒๕๓๗ (วันพฤหัสบดี แรม ๑๒ ค่ำ เดือน ๔) เวลา ๑๕.๕๙ น. ได้ประกอบพิธีอัญเชิญยอดศาลหลักเมือง และยอดศาลบริวารอีก ๔ ศาลซึ่งทำด้วยทองเหลือตระทองขึ้นประดิษฐาน

๑๔ เมษายน ๒๕๓๗ (วันพฤหัสบดี ขึ้น ๔ ค่ำ เดือน ๕) ได้มีพิธีสรงน้ำองค์หลักเมือง และพญาราหู เวลา ๒๑.๐๙ น. ได้ประกอบพิธีอัญเชิญพญาราหูขึ้นประ-ดิษฐานบนหน้าบันศาลหลักเมืองทั้ง ๔ ด้าน

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๓๗ (วันพฤหัสบดี แรม ๒ ค่ำ เดือน ๖) เวลา ๐๖.๑๙ น. ประกอบพิธีเทชนวนสำหรับหล่อองค์เทพประจำศาลบริวาร ๔ ศาล

๑๒ มิถุนายน ๒๕๓๗ (วันอาทิตย์ ขึ้น ๔ ค่ำ เดือน ๗) เวลา ๒๐.๕๙ น. ได้ประกอบพิธีบรรจุวัตถุมงคลบนผนังด้านในศาลหลักเมืองทั้ง ๔ ด้าน

๑๔ กรกฎาคม ๒๕๓๗ (วันพฤหัสบดี ขึ้น ๗ ค่ำ เดือน ๘) เวลา ๐๙.๓๙ กระทำพิธีเททองหล่อเทพประจำศาลบริวารทั้ง ๔ ศาล ณ โรงหล่ออำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

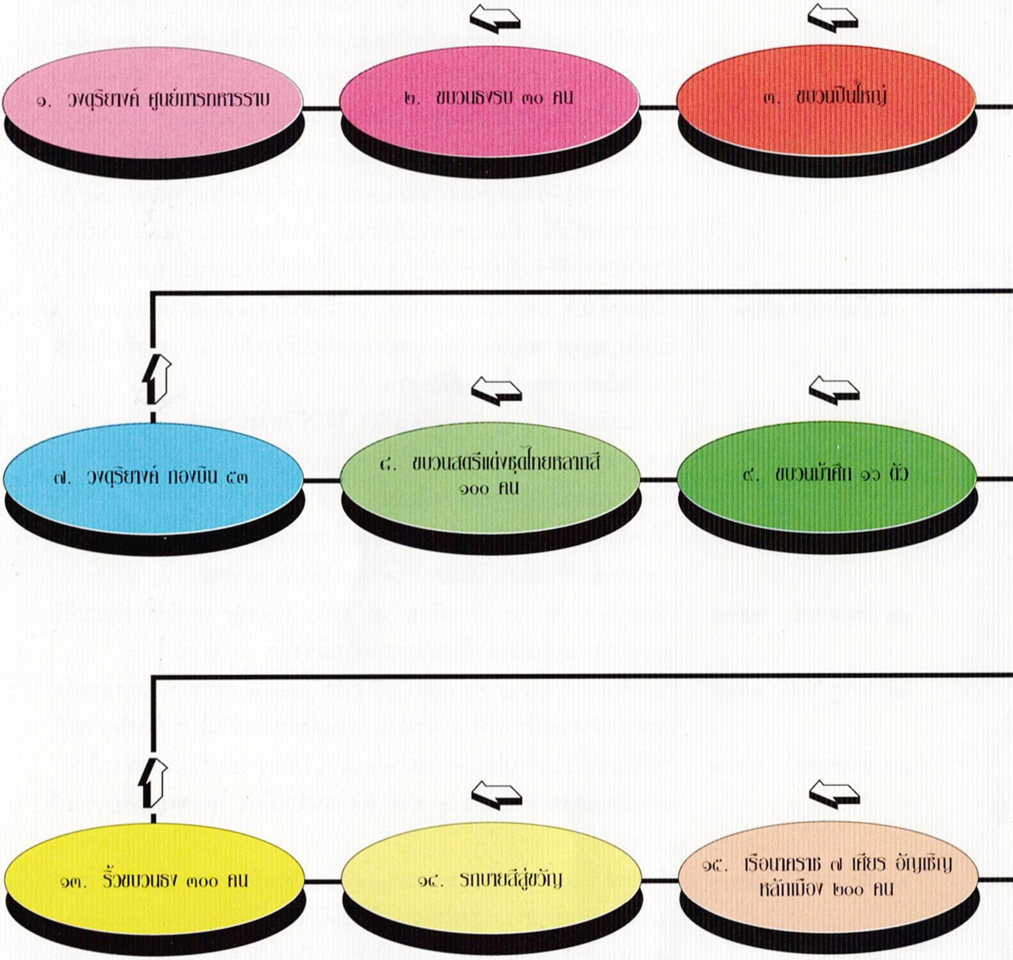
๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๗ (วันจันทร์ ขึ้น ๙ ค่ำ เดือน ๙) เวลา ๑๙.๑๙ น. ได้ประกอบพิธีมหาพุทธาภิเษกและเบิกเนตรองค์เทพทั้ง ๔ องค์ ที่ศาลหลักเมือง โดยพระเกจิอาจารย์ ๑๖ รูป

๒๐ สิงหาคม ๒๕๓๗ (วันเสาร์ ขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๙) เวลา ๑๔.๐๐ น. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงประกอบพิธีเปิดศาลหลักเมือง เวลา ๑๗.๑๙ น. มีขบวนแห่อัญเชิญเทพทั้ง ๔ องค์ไปรอบเมืองประจวบคีรีขันธ์ และเวลา ๑๘.๑๙ น. ประกอบพิธีประดิษฐานองค์เทพที่ศาลทั้ง ๔ ศาล

ผังการจัดขบวนแห่องค์ห

๒๖ สิงหาค

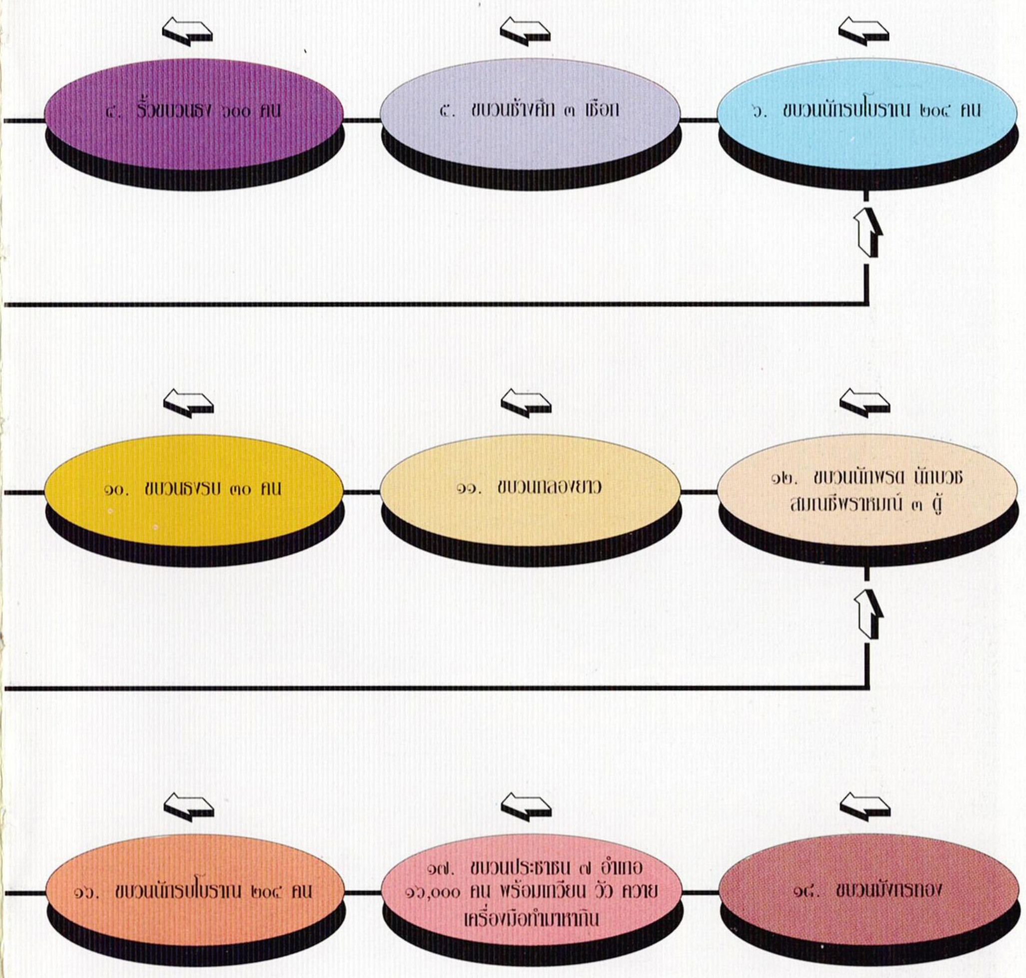
ขบวนต่าง ๆ รวม ๑๘ ขบ

ลักเมืองประจวบคีรีขันธ์

าม ๒๕๓๖

วน จัดเรียงตามลำดับ ดังนี้

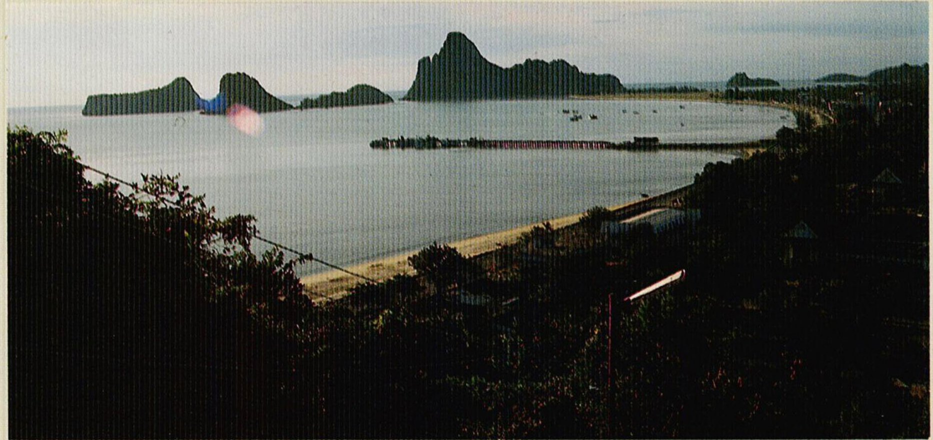

ศาลหลักเมืองประจวบคีรีขันธ์

ของดี.......
เมืองประจวบคีรีขันธ์

แหล่งท่องเที่ยว

ประจวบคีรีขันธ์ นั้นถือว่าเป็นเมืองท่องเที่ยว โดยเฉพาะหัวหินเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ นอกจากชายหาดอันสวยงามแล้ว ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่ท่านไม่ควรพลาดอีกหลายแห่งด้วยกัน อาทิ

๑. หาดหัวหิน

๒. หาดสวนสน

๓. สถานีรถไฟหัวหิน ซึ่งสร้างสมัยรัชกาลที่ ๖

๔. น้ำตกป่าละอู

๕. อุทยานแห่งชาติสามร้อยยอด

๖. ถ้ำพระยานคร

๗. ถ้ำไทร

๘. ถ้ำแก้ว

๙. อ่าวมะนาว

๑๐. อุทยานเขาหินเทิน

๑๑. เขาช่องกระจก

๑๒. ด่านสิงขร

๑๓. หาดวนกร

๑๔. น้ำตกห้วยยาง

๑๕. ตำหนักกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์

๑๖. ถ้ำเขาม้าร้อง

๑๗. เกาะทะลุ เกาะสังข์ เกาะสิงห์

๑๘. อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ

ผลิตภัณฑ์ดีเด่น

๑. สับปะรด

๒. มะพร้าว

๓. มะพร้าวอบน้ำผึ้ง

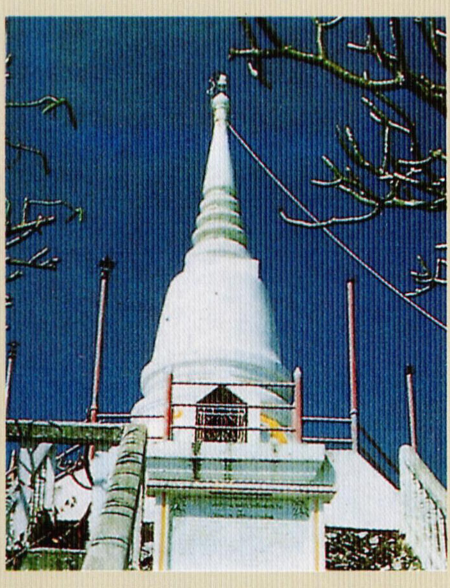
๔. น้ำปลารสดี

๕. ผ้าโขมพัสตร์

๖. อาหารทะเล

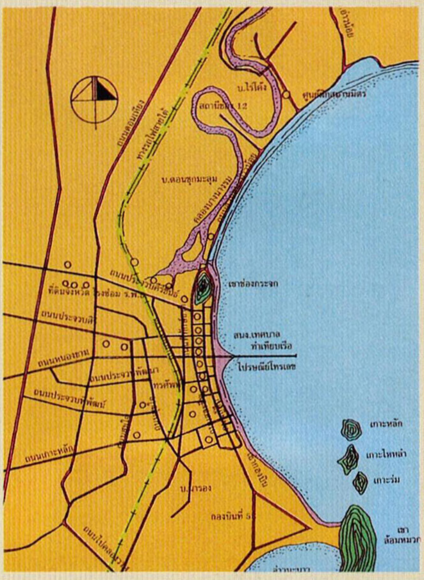
๗. กล้วยอบน้ำผึ้ง

๘. น้ำผลไม้กระป๋อง

รายละเอียด
สถานที่ท่องเที่ยว

แผนที่
อ.เมืองประจวบคีรีขันธ์

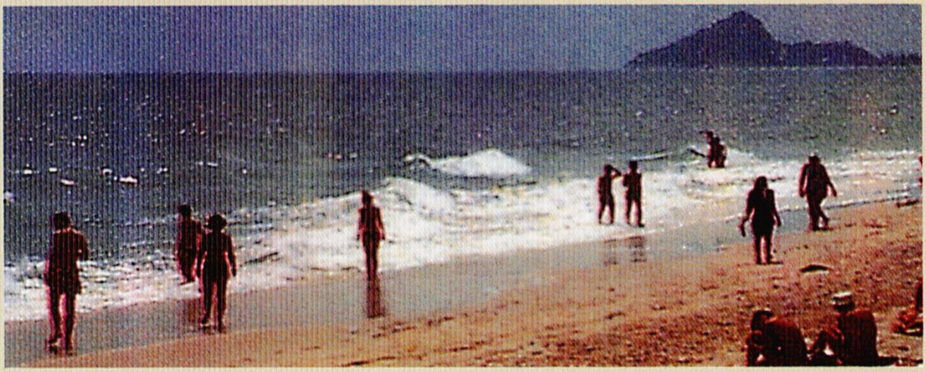
หาดหัวหิน

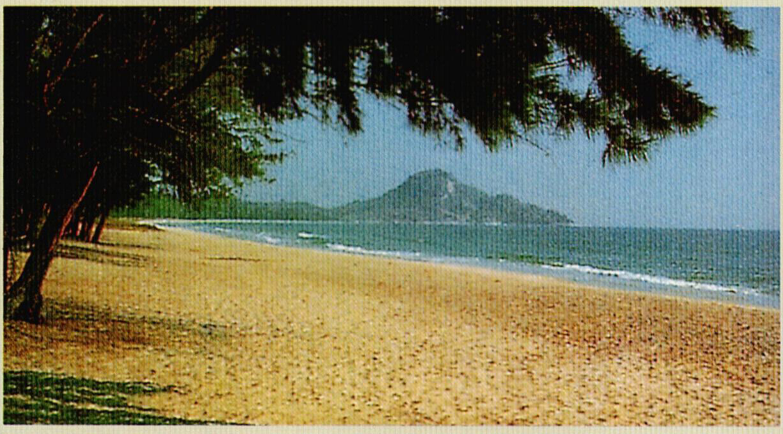
อยู่ที่อำเภอหัวหิน เป็นที่ตากอากาศที่มีชื่อเสียง

เป็นที่รู้จักกันดีของชาวไทยมาช้านาน ชายหาดที่สวยงาม ทรายขาวละเอียด น้ำทะเลใสจนมีสมญานามว่า “ราชินีแห่งความร่มรื่น” บรรยากาศสงบร่มรื่น อากาศบริสุทธิ์เย็นสบาย

Hua Hin Beach

A famous resort well-known by Thai people for a longtime of her beautiful beach, white sand, clear blue sea, fresh air and tranquility atmosphere.

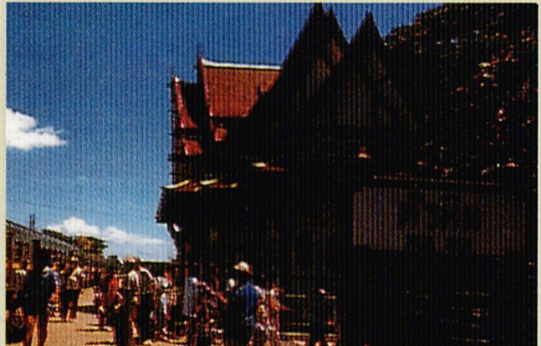

หาด สวนสน

อยู่ทิศใต้ห่างจากหัวหินประมาณ 8 กิโลเมตร ตามถนน เพชรเกษม มีชายหาดสวยงามยาวเหยียด เงียบสงบจนสามารถได้ยินเสียงลมพัดยอดสน มีบังกาโลและที่พักรับรองไว้บริการนักท่องเที่ยว

Suan Son Beach

Eight km south of Hua Hin there is beautiful beach, pine trees and tranquility atmosphere. Bungalowa are also available for rent.

สถานีรถไฟหัวหิน

ซึ่งสร้างสมัยรัชกาลที่ ๖ มีความสวยงามเป็นที่เชิดหน้าชูตาของอำเภอหัวหิน

Hua Hin Railway Station

The station was built in King Rama VI. The station is beautiful. One of the prominent place of Amphur Hua Hin

สนามกอล์ฟหัวหิน

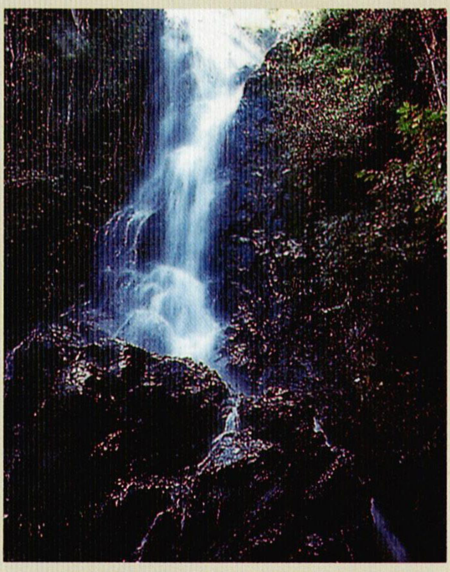

เป็นสนามกอล์ฟเก่าแก่ ขนาดมาตรฐาน อยู่ใกล้ตลาด เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวทั่วไป ที่ใช้เวลาในช่วงวันหยุดอย่างเงียบ ๆ ปัจจุบันเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางว่าเป็นสนามที่ใช้แข่งขันระดับชาติได้

Royal Golf Course Of Hua-Hin

It is the old golf court but the field is standard. This golf court is new the Hua Hin market. Tourist always come to play here. At present it is a well known that the court is use for international tournament.

น้ำตกป่าละอู

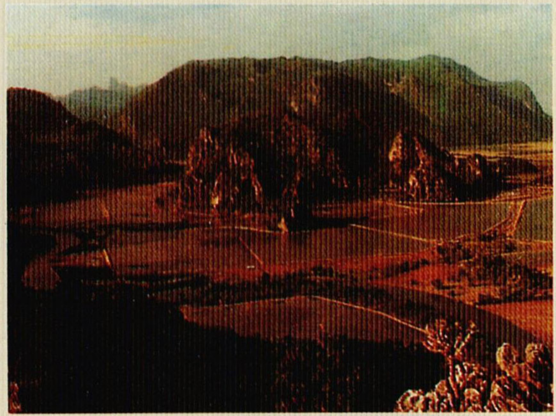
อยู่ห่างจากอำเภอหัวหินไปทางทิศตะวันตกประมาณ ๖๐ กิโลเมตร ในท้องที่ตำบลหนองพลับ ตัวน้ำตกอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

เป็นน้ำตกสวยงามมีหลายชั้นและน้ำตกตลอดปี บริเวณข้างเคียงยังเป็นป่ารกทึบ สามารถตั้งแคมป์พักแรมได้ การเดินทางสะดวกรถยนต์สามารถเข้าถึงได้ เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบป่าเขาลำเนาไพร

Pala-U Waterfall

60 km west of Hua Hin District, in Tambol Nong Plub. There is a beautiful waterfall surrounded with the forest which is part of the Kang Krajarn National Park. Tents and cabins are available for rent at the head-quarter park.

อุทยานแห่งชาติสามร้อยยอด

เป็นอุทยานที่เป็นเทือกเขาหินปูนสลับซับซ้อนสวยงาม จนกล่าวกันว่ามีถึงสามร้อยยอด อยู่ในเขตอำเภอปราณบุรี และอำเภอกุยบุรี

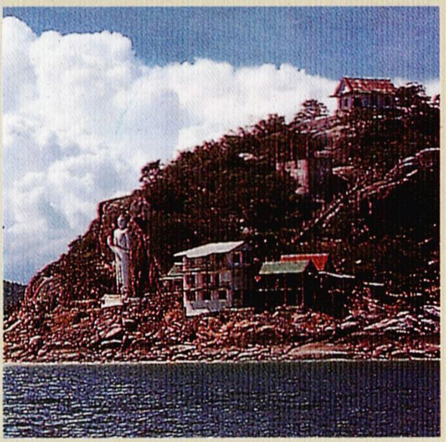
มีแหล่งท่องเที่ยวทั้งประเภทน้ำ หาดทราย เกาะแก่ง ทุ่งหญ้า และสัตว์ป่า โดยเฉพาะเลียงผา นกน้ำ และค่างแว่น ใกล้ที่ทำการอุทยานจะมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว บ้านพักรับรอง และจุดตั้งแคมป์ พร้อมน้ำไฟบริการนักท่องเที่ยว

Kao Sam Roi Yod National Park

The National Park comprise of sea, beach island, meadow and wild animals like antelopes, langers and teals. The prominert view is the calcification hills line with diffent size and complicated. New The National Park headquarter is a Tourist Center which provide guest houses, camping, light and water.

เขาตะเกียบ-เขาไกรลาศ

ห่างที่ว่าการอำเภอหัวหินทางทิศใต้ ๖ กิโลเมตร ริมชายทะเล บนเขาเป็นที่ตั้งของวัดและพระบาทจำลอง อากาศบนเขาเย็นสดชื่น สามารถมองเห็นทิวทัศน์ชายทะเลและเมืองหัวหินได้ การเดินทางสะดวก มีรถสองแถวโดยสารมีร้านอาหารและของที่ลึก

Khao Takiab–Khao Krailas

Six km. south of Hua Hin district, there are mountains and beach. There is a temple on the mountain, when you are at the too of mountain vou can see view of the surroundings area.

ถ้ำ
พระยานคร

เป็นที่ประดิษฐานพระที่นั่งคูหาคฤหาสน์นอกจากจะได้ชมความงามของถ้ำและพระที่นั่งแล้วยังเหมาะสำหรับผู้ที่ชอบผจญภัยอีกด้วย เพราะการเดินทางถ้ำไม่ไปทางเรือก็ต้องเดินข้ามภูเขาไป

ลงเรือที่บ้านบางปูประมาณ 10 นาที จะถึงหาดทรายขาวสะอาด อันเป็นที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ บริเวณกว้างขวางเหมาะแก่การเล่นน้ำและตั้งแคมป์ หากไม่ลงเรืออาจเดินทางเท้าจากบ้านบางปู ข้ามเนินเขาประมาณ 200 เมตร ก็จะถึงที่ตั้งหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ ได้เช่นกัน

จากที่ตั้งหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ เดินเท้าขึ้นเขาประมาณ 400 เมตร ก็ถึงถ้ำโดยห้องโถงแรก มีหินงอกหินย้อยสวยงาม ห้องถัดไปเป็นห้องโถงใหญ่พื้นที่หลายไร่มีเนินตรงกลางอันเป็นที่ตั้งของพระที่นั่งคูหาคฤหาสน์ ที่รัชกาลที่ 5 โปรดให้สร้างขึ้นเบื้องบนเป็นปล่องขนาดใหญ่กว้างประมาณ 20 เมตร ทำให้อากาศถูกถ่ายเทเย็นสดชื่นตลอดเวลา แสงสว่างสาดส่องลงมา พลับพลาดูสวยเด่นเป็นสง่า งดงามยิ่งนักพระที่นั่งแห่งนี้ถูกกำหนดให้เป็นตราสัญลักษณ์ประจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Phraya Nakhon Cave

is a park favorite when a royal pavilion was built is honer of King Rama V visit in 1896 It is located 500 meters from the fishing village of Ban Bang Pu inside the Kao Sam Roi Yod National Park.

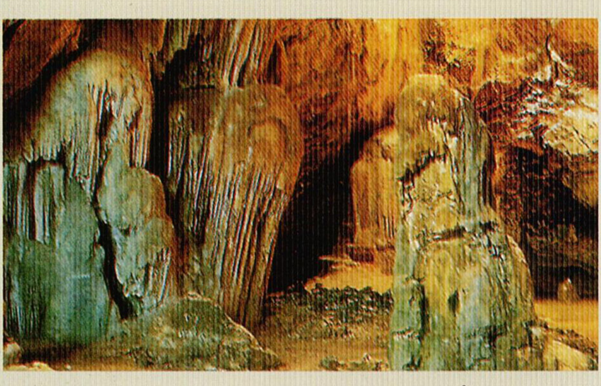
ถ้ำไทร

อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติสามร้อยยอดประมาณ ๙ กิโลเมตร ถึงบ้านคุ้งโตนด แล้วเดินเท้าขึ้นเขาอีกประมาณ 400 เมตร

ปากถ้ำมีต้นไทรอยู่ต้นหนึ่ง ภายในถ้ำมีบันได 15 ขั้น ลงสู่ห้องโถงใหญ่ ภายในถ้ำมีผนังถ้ำเป็นหินงอกหินย้อยและอ่างน้ำลดหลั่นกันลงมา จนเรียกว่า ห้องสระโบกขรณี ถัดไปเป็นห้องม่านเจ็ดสีและห้องน้ำตกแห้งหรือหินข้าง ซึ่งเป็นห้องโปร่งโล่ง มีปล่องด้านบนสาดแสงสว่างมากระทบผนังหินสวยงามมาก

ถ้ำแก้ว

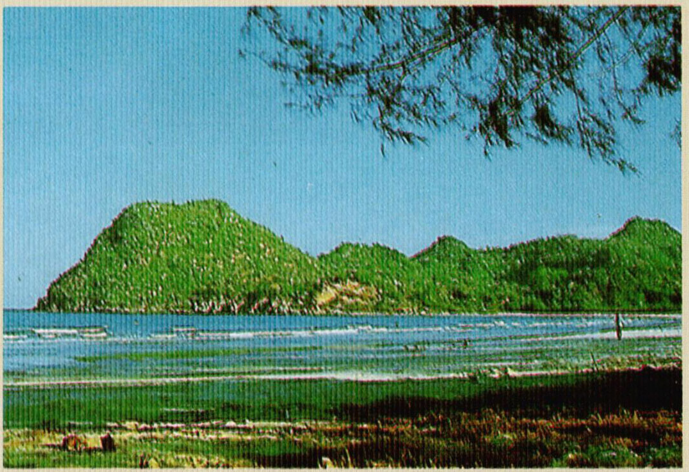

ตามเส้นทางบ้านบางปู ก่อนถึง บ้านบางปู 2 กิโลเมตร มีทางแยกเข้าสู่ถ้ำแก้วซึ่งเป็นทางเลาะไปตามคันนากุ้ง

ต่อจากนั้นก็เลาะสันเขาอีกประมาณ 300 เมตร ก็ถึงทางลงปากถ้ำเป็นอุโมงค์ขนาดใหญ่ ยาวลึก อากาศเย็นสบายถ่ายเทได้สะดวก หินงอกหินย้อยระยิบระยับวาววับเป็นประกายคล้ายเพชรเมื่อต้องแสงไฟ หินบางก้อนโปร่งใสเมื่อกระทบแสงไฟจะเรืองสว่างทั้งก้อน นับว่าเป็นถ้ำที่สวยงามที่สุด ของบรรดาถ้ำหินปูนในภูมิภาคนี้

SAI AND KAEO CAVES

ALSO IS IN KHAO SAM ROI YOD PARK. THERE ARE UNDERWORLD TIME CAPSULES. THIS ANCIENT CAVERNS HAVE PETRFIED WATERFALL, AND MONSTROUS LIMESTONE DOMES WITH DANGLIRY STONE TENTACLES.

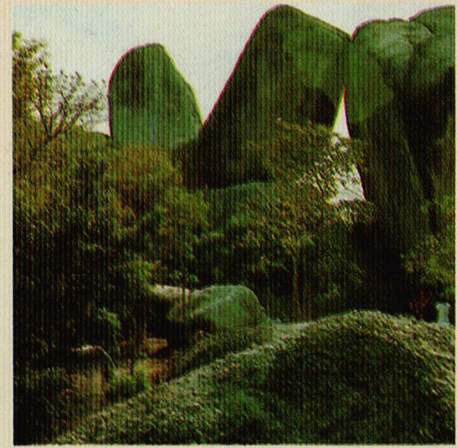
อ่าวมะนาว

อยู่ถัดจากอ่าวประจวบตั้งอยู่ในเขตกองบิน 53 เป็นสถานที่ซึ่งนักท่องเที่ยวนิยมไปพักผ่อน มากแห่งหนึ่งเพราะหาดทราย ตื้นสะอาดน้ำทะเลใสสะอาด แมกไม้ร่มรื่น เหมาะแก่การพักผ่อนและเล่นน้ำทะเล

MANAO BAY

SITUATED WHEAD FROM PRACHUAB BAY IN THE AIR FORCE 53. THE BEACH IS CLEAN WITH CLEAR WATER AROUNDED WITH MANY TREES. TOURISTS ALWAYS COME TO RELAX AND SWIM.

อุทยานเขาหินเทิน

อยู่ในเส้นทางเดียวกับทางไปด่านสิงขร ลักษณะเป็นก้อนหินขนาดใหญ่ที่ตั้งซ้อนเกยหรือพิงกันอยู่ในลักษณะต่าง ๆ บังเกิดเป็นช่องซอกหลีบ และทางเดินแคบ ๆ นำไปสู่ลานกว้างหลายลานบนยอดเขา จากยอดเขามองเห็นเมืองประจวบฯ และทะเลเบื้องล่าง

KHAO HIN TERN IN PARK

THE SAME WAY TO GO TO DARN SINGKORN. THERE ARE A LOT OF BIG ROCKS COLSE TOHETHER WITH MANY KIND OF SHAPES. WHEN YOU GO UP TO THE MOUNTAIN YOU CAN SEE PRACHUAB TOWN AND THE SEA

เขาช่องกระจก

เป็นเขาขนาดย่อม ตั้งอยู่ในเขตเทศบางเมืองประจวบคีรีขันธ์ ใกล้ศาลากลางจังหวัด

บนเขาเป็นที่ประดิษฐานรอยพระ-พุทธบาทจำลอง พระธาตุเจดีย์และพระศรี-มหาโพธิ์ ด้านทิศเหนือมีช่องเขาเหมือนสะพานโค้งหรือรูทะลุ เมื่ออยู่บนเขาสามารถมองเห็นทิวทัศน์รอบอ่าวประจวบและในตัวเมืองเหมาะแก่การบันทึกภาพ มีฝูงลิงที่ซุกซนน่ารักให้ดูเพลิดเพลินอีกด้วย

Khao Chong Krajok

Situated in Prachuab town, on the mountain there are monastery. Bhuddha foot print, and Bhuddha Bone. When you are on the top you can see the bay and town.

ด่านสิงขร

คือช่องทางที่ไทยกับพม่าใช้เป็นทางเดินทัพในสมัยกรุงศรีอยุธยา และถือว่าเป็นช่วงที่แคบที่สุดของประเทศ อยู่ในท้องที่ตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง โดยวัดระยะจากชายทะเลถึงชายแดนพม่า ยาวประมาณ ๑๒ กม. เท่านั้น ด่านสิงขรอยู่ห่างจากถนนเพชรเกษม ไปทางทิศตะวันตกประมาณ 18 กม.

Darn Singkorn

It is the gateway to go to Myanmar. The most narrow part of Thailand. Darn Singkorn is situated to the west of Petchakasem Road around 18 Km.

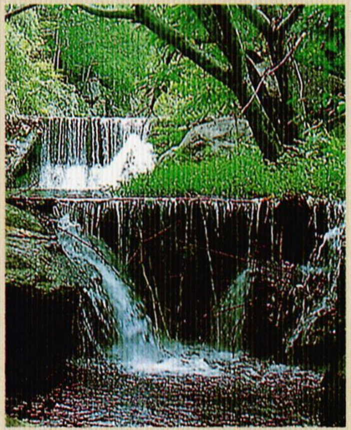
หาดวนกร

จากตัวเมืองประจวบคีรีขันธ์ไปตามถนนเพชรเกษมทางทิศใต้ประมาณ ๒๒ กิโลเมตร ท้องที่ตำบลห้วยยาง อำเภอทับสะแก จะถึงทางแยก ซ้ายมือจะพบป้ายแสดงที่ตั้งเขตอุทยานฯ เข้าไปประมาณ ๔ กิโลเมตร ก็จะถึงชายหาดที่มีหาดทรายขาวสะอาดสงบเงียบ สวยงาม กว้างสุดสายตา น้ำทะเลใสสะอาด คลื่นแรงเหมาะแก่การเล่นน้ำ ตลอดแนวชายหาดมีทิวสนอันร่มรื่น มีบ้านรับรองและที่พักซึ่งเหมาะสำหรับการค้างคืนเป็นครอบครัวหรือเป็นหมู่คณะได้เป็นอย่างดี

Wanakorn Beach

Form Prachuabkhirikhun head to the south around 22 Km. and turn to thw lift around 4 Km. There is a beautiful beach and pine trees. There are bungalows for the tourist.

น้ำตกห้วยยาง

อยู่เลยหาดวนกรไปเล็กน้อย จะมีแยกขวาไปทางทิศตะวันตก ประมาณ ๕ กิโลเมตร เข้าน้ำตกห้วยยางมีความสูงถึง ๗ ชั้น ลดหลั่นกันลงมา มีความร่มรื่นสวย สะอาด ถนนลาดยางเข้าถึงที่ทำการอุทยานเชิงน้ำตกมีอ่างน้ำตกที่ไม่ลึก งามเหมาะแก่การเล่นน้ำ และพักผ่อนมาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เคยเสด็จฯ มาเมื่อราว พ.ศ.๒๕๐๑

Huay Yang Waterfall

Form Wanakorn beach, turn to the right around 5 Kms. is Huay Yang Waterfall. It has 7 livels, the road reach to the headquater park which is hear the waterfall. The lovest level there is a little pond for relax and swim. The atmosphere is delight and beautiful.

ตำหนัก
กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์

ตั้งอยู่บนเขาธงชัยท้องที่บ้านกรุด อำเภอบางสะพาน ซึ่งแยกจากถนนเพชรเกษมเข้าไปทางซ้ายประมาณ ๑๖ กิโลเมตร จะพบตำหนักกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ สวยเด่นเป็นสง่าบนยอดเขาธงชัย หันหน้าออกสู่ทะเล บริเวณรอบ ๆ มีสวนไม้ดอกไม้ประดับและสำนักสงฆ์ อากาศเย็นสดชื่น เชื่อกันว่ากรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์เคยเสด็จฯ ประทับ ณ ที่แห่งนี้เพื่อพักทอดสมอเรือรบ

Krom Luang Chomporn Ket Udom Suk Palace

Situated an Thongchai Mountain Amphur Bangsapan, 26 Kms. form the left of Petchdasem road. The palace face to the sea, and surrounded with flowers, the climate is cool and a fresh air. There is also a temple on there.

ถ้ำเขาม้าร้อง

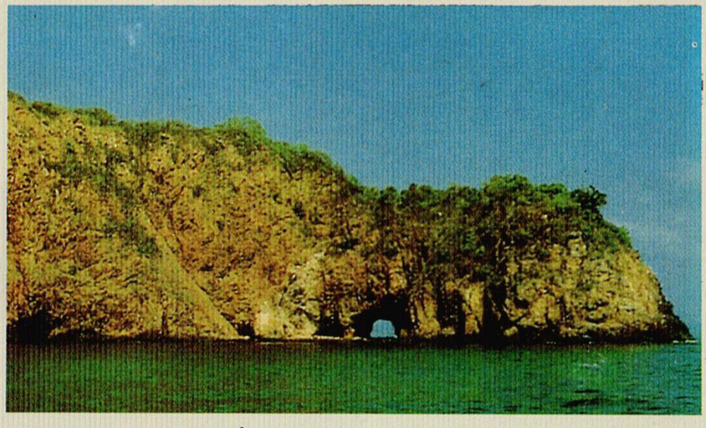
อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอบางสะพานประมาณ ๕ กิโลเมตรไปทางทิศใต้ ตั้งอยู่หมู่ ๑ ตำบลพงศ์ประศาสน์ รถยนต์สามารถเข้าถึงปากน้ำ ภายในถ้ำมีหลายคูหา ซึ่งมีผู้ดูแลติดตั้งไฟฟ้าแสงสีต่าง ๆ ประดับประดาทำให้บรรยากาศในถ้ำดูสวยงามน่าสนใจ ผนังถ้ำด้านหนึ่งมีพระพุทธรูปวางเรียงรายตลอดแนว สถานที่กว้างขวาง อากาศเย็นสบาย

Khao Maa Rong Cave

From Amphur Bangsapan 5 Km., the car can reach to the cave, there are many room in the cave; part of one side, there are a lot of bhuddha Images. The climate is cool and comfort.

เกาะทะลุ
เกาะสังข์
เกาะสิงห์

อยู่ในเขตอำเภอบางสะพานน้อย จากชายหาดใช้เวลาทางเรือประมาณ ๒๐ นาที โดยทั้งสามเกาะอยู่ใกล้กัน รอบ ๆ เกาะอุดมไปด้วยปะการังสีสวย หาดทรายขาวสะอาด น้ำทะเลใส มีปลาชุกชุม เหมาะสำหรับผู้ชอบดำน้ำชมปะการังและตกปลารวมทั้งตั้งค่ายพักแรมค้างคืนได้

Taru-Sung-Singh Islands

are in Amphur bangsapan Noi. A trip to the island around 15-20 minutes. The island is full of coral and fish. People come to dive, fishing, and camping.

ทองบางสะพาน

ทองบางสะพานได้ชื่อว่า เป็นทองชั้นดี หรือทองเนื้อเก้า และมีชื่อเสียงมาตั้งแต่โบราณ ทองคำเนื้อสุกปลั่งเหลืองอร่ามยิ่งใช้ยิ่งสดใส ปัจจุบันยังคงมีการร่อนทองเป็นอาชีพอยู่ซึ่งบางครั้งก็ได้เป็นเกล็ด บางครั้งได้เป็นเม็ดข้ามโพด นำไปทำจี้ห้อยคอ ถือเป็นของศักดิ์สิทธิ์คุ้มครองผู้สวมใส่ ท้องที่ซึ่งยังมีการร่อนทองได้แก่ บ้านป่าร่อน ตำบลร่อนทอง อำเภอบางสะพาน

Bangsapan Gold

The gold in Bangsapan is famous of the good quality. At the present, there still have a people come to dig the gold. Many villages' occupation is to search for the gold.

อุทยานวิทยาศาสตร์ พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ

อยู่ที่บ้านหว้ากอ ตำบลคลองวาฬ ห่างจากตัวเมืองประจวบคีรีขันธ์ไปทางทิศใต้ประมาณ ๑๓ กิโลเมตร เป็นโบราณสถานซึ่งเป็นที่ตั้งกล้องดูสุริยุปราคา สมัยรัชกาลที่ ๔ ปัจจุบันมีพระบรมราชานุสาวรีย์ ร.๔ ตั้งเด่นเป็นสง่า

พระราชวังไกลกังวล

เป็นที่ประทับในการเสด็จฯ แปรพระราชฐาน ในฤดูร้อนของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศานุวงศ์ สร้างในสมัยรัชกาลที่ 6 มีเนื้อที่ 300 ไร่เศษ มีพระตำหนักเปี่ยมสุข ซึ่งเป็นตึกหินอ่อน และไม้สัก เป็นจุดเด่นสวยงามศิลปแบบยุโรป บริเวณรอบ ๆ มีไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ดัดเป็นรูปสัตว์ชนิดต่าง ๆ

Klai Kung Wol Palac

A place for a King in summer. The palace was built-in King Rama VI an European Style comprise of marble and teak. The palace surrounded with folwer plants and pergolas.

หลักเมืองประจวบคีรีขันธ์

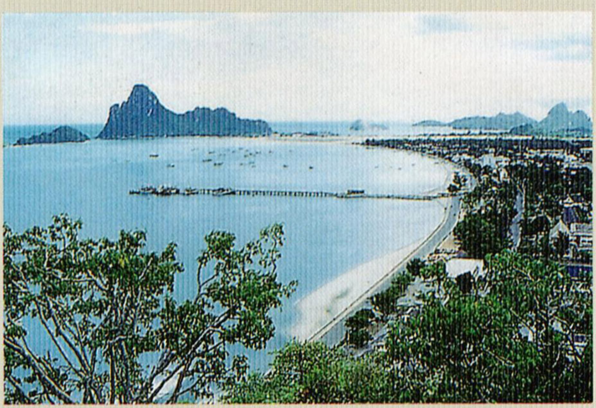
ตั้งอยู่ในศาลหลักเมืองบนถนนเกาะหลัก อำเภอเมือง ประจวบคีรีขันธ์ ใกล้เชิงเขาช่องกระจก

องค์หลักเมืองแกะสลักลวดลายปราณีตสวยงาม วิจิตรบรรจง โดยส่วนยอดแกะเป็น 4 พักตร์ 4 เศียร เป็นที่สักการะของชาวเมือง และสถานที่ท่องเที่ยวแห่งหนึ่งของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

City Pillar Of Prachuabkhirikhun

Situated at the Koa Luk road, Amphur Muang, Prachuab khirikhun, near Chong Krajok hill. The piller is very beautiful, on the top is prapromh which has 4 faces. Local people always come to pay repert and ritualise. Tourist do not miss.

อ่าวประจวบ

อยู่ในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ชาย-หาดโค้งสวยงาม เป็นสถานที่พักผ่อนยามเย็นของชาวเมือง นักท่องเที่ยวมักมาเฝ้าชมดวงอาทิตย์ขึ้นตอนเช้าตรู่ เพราะได้เห็นทัศนียภาพสวยงามมาก

PRACHUAB BAY

SITUATED IN PRACHUABKHIRIKHUN TOWN. THE BEACH IS CURVE AND BEAUUTIFUL. LOCAL PEOPLE ALWAYS COME TO RELAX IN THE EVENING TIME. TOURISTS AALWAYS COME TO WATCH THE SUN RISE IN THE EARLY MORNING TIME FOR THE VIEW IS VERY FANTASTIC.

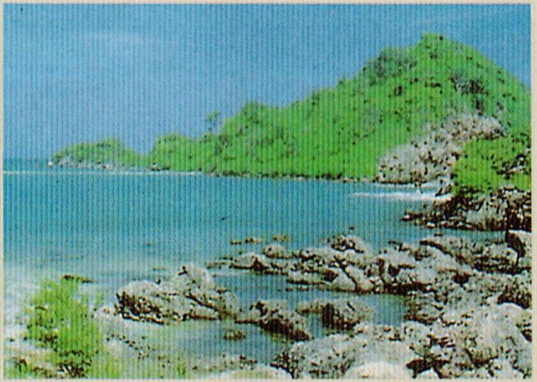
อ่าวแม่รำพึง

เป็นอ่าวใหญ่อยู่ถัดจากอำเภอบางสะพานไปเล็กน้อย มีชายหาดแตกต่างจากหาดทั่วไปที่บางแห่งเป็นแนวหิน บางช่วงเป็นหาดทราย บางแห่งเป็นหมู่บ้านชาวประมง แต่ยังคงความสวยงาม เพราะน้ำทะเลค่อนข้างใส หาดทรายกว้าง

MAE RUM PEUNG BAY

IT IS A BIG FROM AMPHUR BANGSAPAN, THE BEACH HAS MANY ROCKS, THESE IS A FISHING VELLAGE THERE.

อ่าวบ่อทองหลาง

เลยที่ว่าการอำเภอบางสะพาน ไปชายทะเลประมาณ ๑๒ กิโลเมตร จะพบอ่าวเล็ก ๆ ที่โค้งเป็นรูปพระจันทร์เสี้ยว เกือบจรดกัน ภายในอ่าวน้ำทะเลใสและตื้น มีเกาะหินเล็ก ๆ ตั้งเรียงรายด้านหน้าอ่าวบังคลื่นลม ทำให้อ่าวแห่งนี้เหมาะแก่การเล่นน้ำทะเล ทิวทัศน์สวยงามยิ่ง

BOR THONG LANG BAY

FROM AMPHUR BANGSAPAN AROUND 12 KM. THE BAY SHAVE LIKE HAFT MOON, HAVE A LOT OF BEAUTIFUL SMALL ISLANDS

อุทยานป่ากลางอ่าว

เป็นอุทยานป่าไม้เบญจพรรณ ที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งอยู่ใกล้ชุมชนที่สุด ห่างจากอำเภอบางสะพานเพียง ๒ กม. และติดชายทะเล โดยเฉพาะป่าไม้ยางขนาดใหญ่ ยังคงมีมากมาย ให้ความร่มรื่น ปัจจุบันปรับปรุงเป็นสถานที่พักผ่อนและตั้งค่ายพักแรมได้

PA KLANG AOW NATIONAL FOREST

THE NATIONAL FOREST IS FULL OF MANY KINDS OF TREE SPEIES. JUST ONLY 2 KMS. FROM AMPHUER BANGSAPARN, CLOSE TO THE SEA. THERE IS A LT BIG SUITABLE FOR CAMPING.

หาดบางเบิด

อยู่ตำบลทรายทอง อำเภอบางสะพานน้อย หาดทรายกว้างกสวยงาม น้ำทะเลใส เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชอบความสงบและชอบเล่นน้ำทะเล ในอดีตเคยเป็นแหล่งกำเนิดของแตงโมพันธ์บางเบิด อันลือชื่อ

BANG BERD BAY

SITUATED AT TUMBOL SAI THONG, AMPHUR BANG SAPAN NOI, THE BEACH IS WIDE AND BEAUTIFUL SUITABLE FOR THE TOURIST WHO LIKE TO SWIM AND TRANQUILITY ATMOSPHERE. IN THE PAST IT IS THE ORIGINAL OF BANG BERD WATER MELON WHICH IS FAMOUS IN TASTE.

ฝั่งแดง-บ้านกำมะเสน

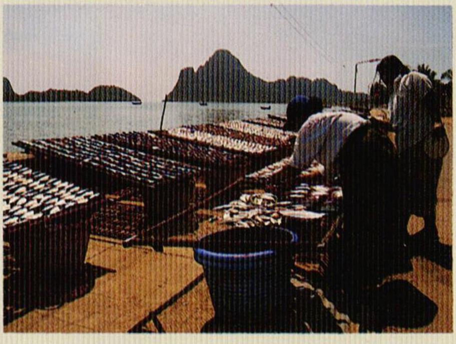
ระหว่างที่อยู่ในทะเลไปเกาะทะลุ หรือเกาะสิงห์ เกาะสังข์ หากมองย้อนกลับมายังมั่งจะเห็นหาดผาแดง หรือฝั่งแดง ซึ่งเกิดจากสีหินบนหน้าผาเป็นสีแดงดูสวยงามแปลกตา ถัดกันไปไม่ไกลนักชายหาดบ้านกำมะเสนจะเต็มไปด้วยหินกลมเลี้ยง มีลวดลายและสีสวยงามขนาดต่าง ๆ การะดาษกลาดเลื่อนอยู่ทั่วไป นักท่องเที่ยวมักหยิบฉวยไปเป็นที่ระลึกและหินระดับโต๊ะ

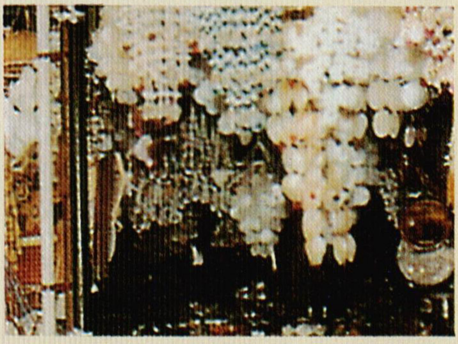
FUNG DAENG-BAN KUMMASEN

IF YOU WERE IN SINGH ISLAND, AND LOOK TO THE MAIN LAND, THERE IS RED CLIFF LOOK STRANGE BUT BEAUTIFUL, NEAR THE CLIFF, THERE FULL OF ROCKS AND STONES WHICH ARE ROUND IN STYLES, VERY BEAUTIFUL.

ผลิตภัณฑ์ดีเด่น

ประจวบคีรีขันธ์เป็นศูนย์กลางแหล่งสินค้าเชื่อมโยง ระหว่างภาคใต้กับภาคกลางของประเทศไทย สินค้าของฝากที่ขึ้นชื่อ อาทิ **สัปปะรด** รสชาดดี มีทั้งสับปะรดกวน, แยม, เชื่อมและอบน้ำผึ้ง **น้ำตาลทราย** คุณภาพดี **มะพร้าว** พืชเศรษฐกิจที่ขึ้นชื่อมาช้านาน **น้ำผึ้ง** มีทั้งน้ำผึ้งแท้ น้ำผึ้งเลี้ยง กล้วยอบชุบน้ำผึ้ง กล้วยดองน้ำผึ้ง **น้ำปลาดี** น้ำปลาเมืองประจวบฯ ผลิตจากปลาไส้ตันสดและปลอดสารพิษ กลิ่นหอม รสกลมกล่อม **ว่านหางจรเข้** มีจำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปเช่นน้ำว่านหางจรเข้บรรจุกระป๋อง แชมพูสมุนไพร แยมว่านหางจรเข้ **ของฝากจากทะเล** ปลาหมึก ปลาแห้ง เช่น อินทรีย์-กุ้งแห้ง ปลาเค็ม เป็นผลิตภัณฑ์ปลอดสารพิษ **ผ้าโขมพัสตร์** ผ้าทอผื้นเมืองของชาวประจวบ สีสวยสดใส เนื้อผ้าดี ลวดลายสวยงาม หาซื้อได้เฉพาะที่อำเภอหัวหิน **ผลิตภัณฑ์เปลือกหอย** มีจำหน่ายทั่วไป

๑. สับปะรด รสชาดดี มีทั้งรสหวานอร่อย และสับปะรดกระป๋อง น้ำสับปะรดกระป๋อง สับปะรดกวน เชื่อม อบน้ำผึ้ง

๒. มะพร้าว เป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๓. มะพร้าวอบน้ำผึ้ง

๔. น้ำปลารสดี

๕. ผ้าโขมพัสตร์ เป็นผ้าทอพื้นเมืองของอำเภอหัวหิน มีลวดลายไทยเป็นส่วนมาก สวยงามมาก

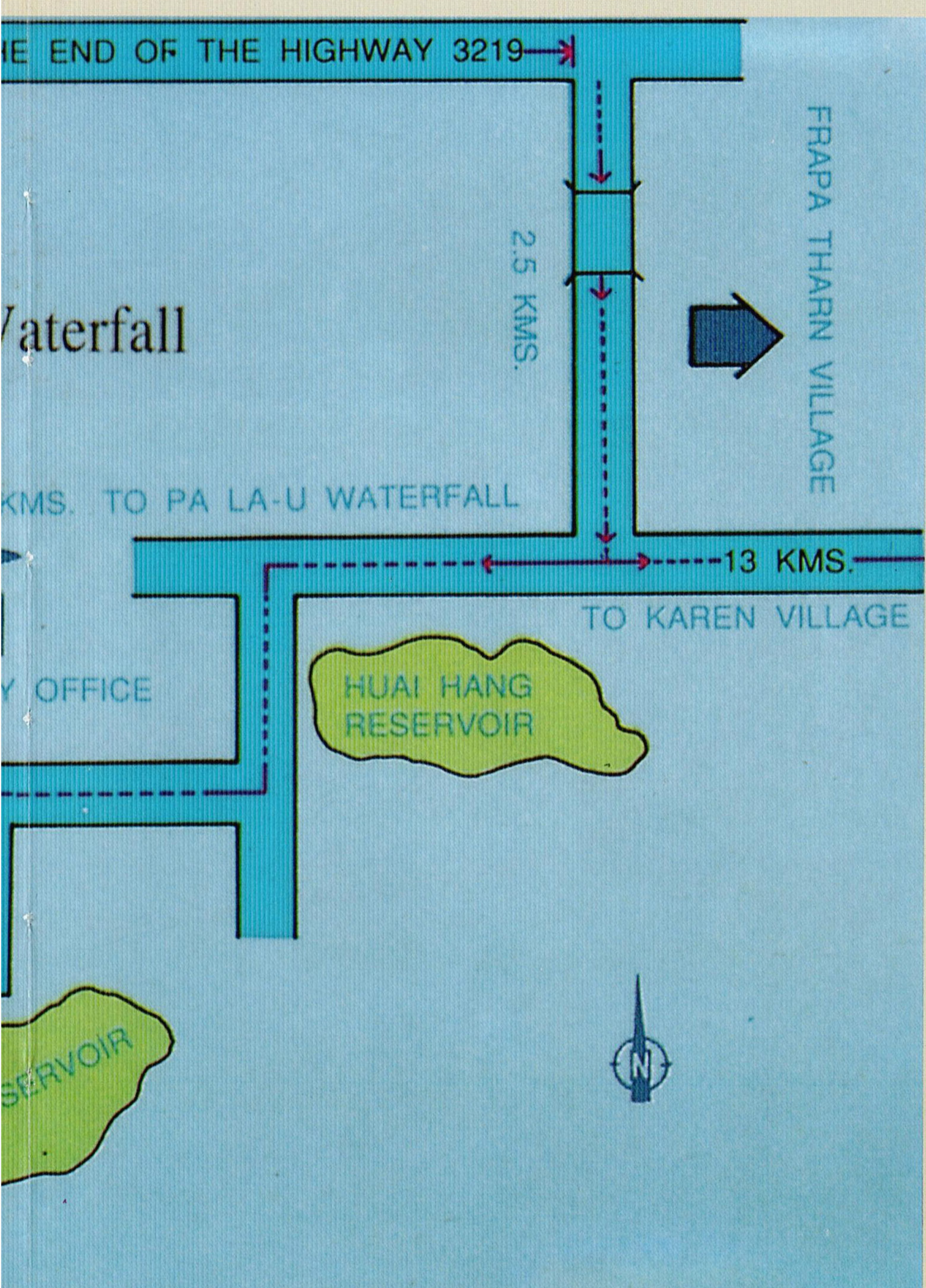
๖. อาหารทะเล เช่นปลาหมึกแห้ง ปลาแห้ง กุ้งแห้ง ปลาเค็ม ปลอดสารพิษ

๗. กล้วยอบน้ำผึ้ง

๘. น้ำผลไม้กระป๋อง

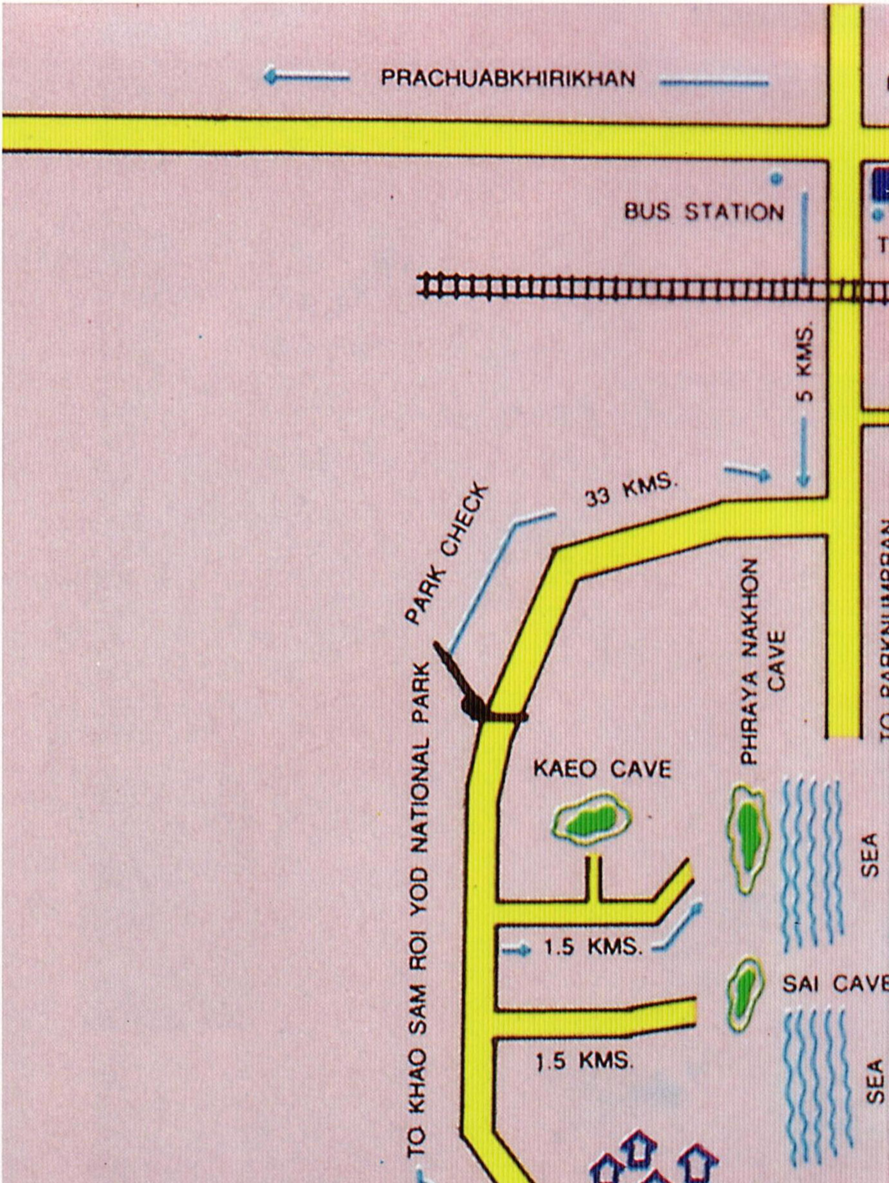

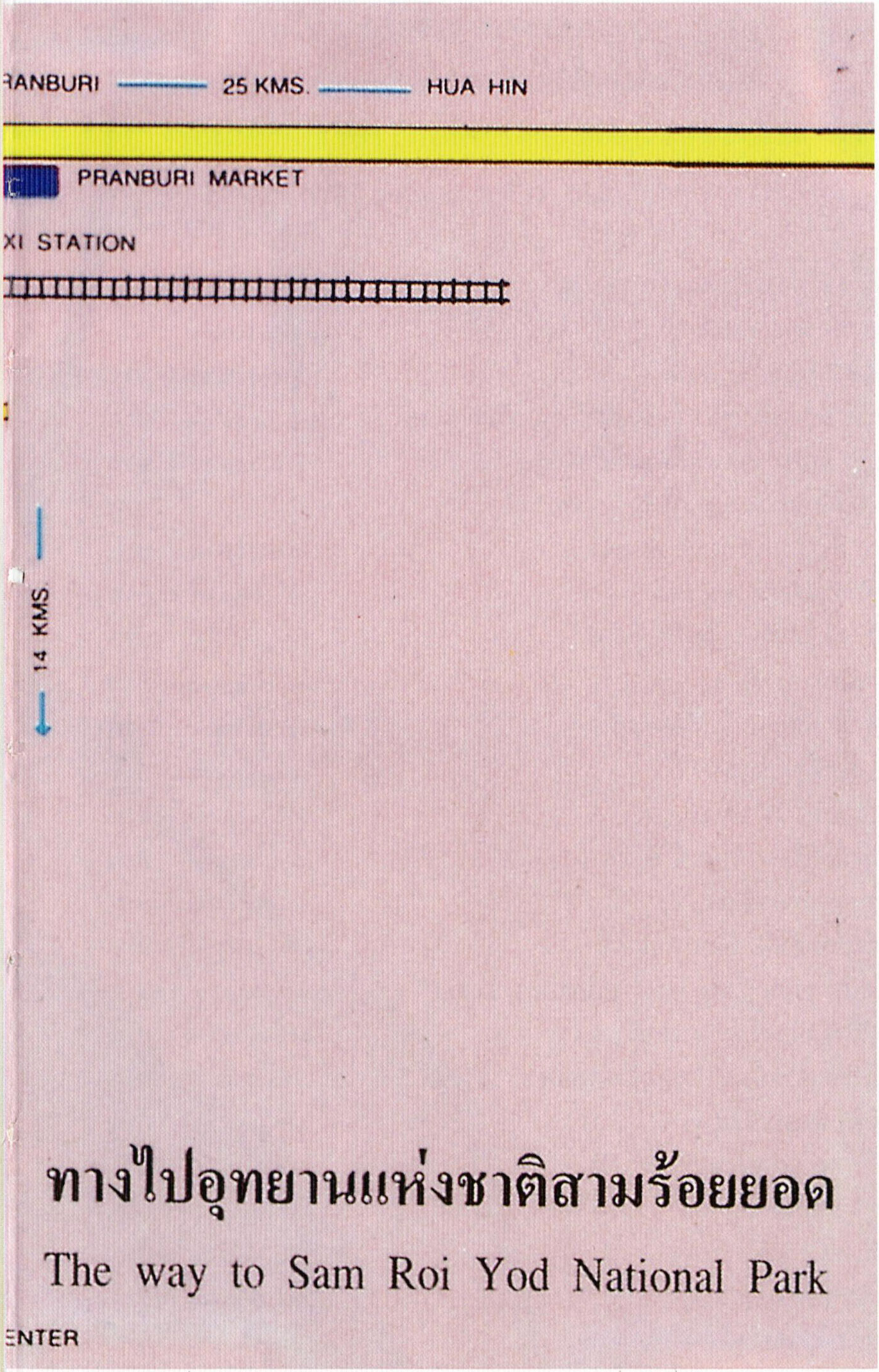

HUA HIN
53 KMS.
THE
ทางไปน้ำตกป่าละอู
The way to Pala-U Wa
7.8 KM
SUB-FORESTRY
THE END OF ROUTE
LA-U WATERFALL
LA-U RESE

HE END OF THE HIGHWAY 3219
2.5 KMS.
FRAPA THARN VILLAGE
aterfall
KMS. TO PA LA-U WATERFALL
13 KMS.
TO KAREN VILLAGE
Y OFFICE
HUAI HANG RESERVOIR
SERVOIR
N

แผนที่
สนามกอล์ฟหลวง หัวหิน
ตลาดฉัตรไชย
ศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยว
สะพานปลา

หัวหิน
ไปหนองพลับ →
บขส.หัวหิน
โรงพยาบาลหัวหิน
สถานีรถปรับอากาศ
สถานีกาชาดที่ ๑๐
สถานีรถไฟ
อำเภอหัวหิน
ศูนย์โทรศัพท์ทางไกล
หอนาฬิกา
ไปรษณีย์
สถานที่แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
สถานีตำรวจ
ไปกรุงเทพฯ →
ชายหาด
ทะเล

PRACHUABKHIRIKHAN
BUS STATION
5 KMS.
33 KMS.
PARK CHECK
TO KHAO SAM ROI YOD NATIONAL PARK
PHRAYA NAKHON CAVE
TO PARKNUMPRAN
KAEO CAVE
SEA
1.5 KMS.
SAI CAVE
1.5 KMS.
SEA
KHAO DANG VILLAGE
TO HEAD QUARTERS AND VISITOR

ทางไปอุทยานแห่งชาติสามร้อยยอด

The way to Sam Roi Yod National Park

ภาคผนวก

รายนามผู้บริจาคเงินและวัสดุสมทบสร้างศาลหลักเมือง ประจวบคีรีขันธ์ ตั้งแต่ ๓๐,๐๐๐ บาท

๑.	บริษัท ผลไม้กระป๋องประจวบ จำกัด	๑,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๒.	นางสาวศิระภา วาระเลิศ	๒๒๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๓.	บริษัทสหเฮงมายนิ่ง จำกัด	๒๑๒,๐๐๐.๐๐	บาท
๔.	หกจ.ว. ประยูรก่อสร้าง (๑๙๘๔) โดยนายวิโรจน์ แซ่ลี้	๒๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๕.	หกจ.ว. บัญชา โดยนางแก้วตา ล้อกิติกูล	๒๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๖.	หกจ.หัวหินขนส่ง โดยนายอมร มุททารัตน์	๒๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๗.	บริษัท ประจวบบูรพา ถ่านหิน จำกัด	๑๔๔,๙๙๙.๐๐	บาท
๘.	ห้างหุ้นส่วนจำกัด ว.บัญชา	๑๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๙.	บริษัท กิมไท้หัวหิน โฮเต็ล จำกัด	๑๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๑๐.	วัดธรรมิการามวรวิหาร	๑๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๑๑.	ห้างหุ้นส่วนจำกัด หัวหินเคหะภัณฑ์	๑๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๑๒.	นายชล แต้ชูตระกูล	๑๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๑๓.	นายประสิทธิ์ แสงศศิธร	๑๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๑๔.	นายอุดมศักดิ์–นางสุนันท์ ทั่งทอง	๑๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๑๕.	บริษัท ขอนทองจำกัด	๑๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๑๖.	ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทับสะแกธุรกิจ	๑๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๑๗.	บริษัทประชาชม จำกัด โดยนางสาวศุลีพร ทั่งทอง	๑๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๑๘.	หกจ.วิโรจน์ก่อสร้าง โดยนายวิโรจน์ สุขถาวร	๑๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๑๙.	สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	๙๙,๙๙๙.๙๙	บาท
๒๐.	นายวิชัย ธรรมาเจริญราช	๙๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๒๑.	นายไพศาล กล่ำกล่อมมิตร	๕๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๒๒.	นายสุธี ซื่อภักดี	๕๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๒๓.	นายพีรพล ประจวบเหมาะ	๕๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๒๔.	นางอาภาศรี ไทยานนท์	๕๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๒๕.	นายสกล โสภณ	๕๐,๐๐๐.๐๐	บาท

๒๖. นายนิพนธ์ สุวรรณนาวา	๕๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๒๗. นายธนาชัย ธีรพัฒนวงศ์	๕๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๒๘. บริษัท อัญมณี โฮลดิ้ง จำกัด	๕๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๒๙. บริษัท นิวบุญนาค อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด	๕๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๓๐. บริษัท สยามรีสอร์ทแอนด์ คันทรีคลับ จำกัด	๕๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๓๑. บริษัท ไทยซังเกียว จำกัด	๕๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๓๒. ร้านอุ่นรุ่งกิจ	๕๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๓๓. บริษัทผลไม้กระป๋องสยาม (๑๙๘๘) จำกัด	๕๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๓๔. บริษัทลานาลิกไนต์ จำกัด (มหาชน)	๕๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๓๕. นายทวี ธรรมอดิศัย	๕๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๓๖. นายชาญ จันถาวรสวัสดิ์	๔๑,๒๗๐.๐๐	บาท
๓๗. บริษัท เอ็ม เอ็ม ซี สิทธิผลมอร์เตอร์ จำกัด	๔๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๓๘. นางช้อง เสียงกล่อม	๔๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๓๙. นายสมชาย แซ่อุ้ย	๓๑,๐๐๐.๐๐	บาท
๔๐. บริษัท หาดแสงอรุณ จำกัด	๓๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๔๑. บริษัท ทิพย์วรรณ คอนสตั๊กชั่น จำกัด	๓๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๔๒. บริษัท วี.พี.บี. เรียลเอสเตท จำกัด	๓๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๔๓. นายพลชัย สุรวรณศิริ	๓๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๔๔. นายจรัล กล้าแข็ง	๓๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๔๕. บริษัท สหวิริยาสตีลอินดัสตรี	๓๐,๐๐๐.๐๐	บาท
๔๖. บริษัท สับปะรดไทย จำกัด	๓๐,๐๐๐.๐๐	บาท

ประกาศจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เรื่อง คณะกรรมการรับผิดชอบพิธีเปิดศาลหลักเมืองประจวบคีรีขันธ์

ด้วยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระบรม–โอรสาธิราชฯ สยามมงกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ ทรงเปิดศาลหลักเมืองประจวบคีรีขันธ์ ในวันเสาร์ที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๓๗ เพื่อให้การรับเสด็จฯ และพิธีเปิดศาลหลักเมือง เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สมพระเกียรติ จึงขอประกาศมอบหมาย หน้าที่รับผิดชอบปฏิบัติงานฝ่ายต่างๆ ดังต่อไปนี้

คณะกรรมการอำนวยการ

๑.	ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	ประธานกรรมการ
๒.	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๓.	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๔.	ผู้บัญชาการศูย์การทหารราบ ค่ายธนะรัชต์	กรรมการ
๕.	ผู้บัญชาการกองพลทหารราบที่ ๑๕	กรรมการ
๖.	ผู้บัญชาการกองพลทหารราบที่ ๑๖	กรรมการ
๗.	ผู้บังคับการกองบิน ๕๓ กองพลบินที่ ๔	กรรมการ
๘.	รองผู้บังคับการ หัวหน้าตำรวจภูธร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๙.	ผู้กำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๑๔	กรรมการ
๑๐.	รองผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (๑)	กรรมการ
๑๑.	รองผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (๒)	กรรมการ
๑๒.	ประธานสภาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑๓.	นายกเทศมนตรีเมืองประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑๔.	นายกเทศมนตรีตำบลหัวหิน	กรรมการ

๑๕. หัวหน้าส่วนราชการทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ประจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๑๖. ผู้จัดการ, ผู้อำนวยการ, และหัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจทุกแห่ง ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๑๗. นายอำเภอทุกอำเภอ กรรมการ
๑๘. สารวัตรสถานีตำรวจทางหลวง ๓ กก.๒ กรรมการ
๑๙. นายกสมาคม, ประธานกรรมการมูลนิธิทุกแห่งในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๒๐. ประธานหอการค้าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๒๑. นายกสโมสรโรตารี่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๒๒. นายกสโมสรไลออนส์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๒๓. ประธานชมรมธนาคารจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๒๔. ปลัดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการและเลขานุการ
๒๕. ศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๖. หัวหน้าสำนักงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้มีหน้าที่กำหนดรูปแบบ หลักการ พิธีการต่างๆ และให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไขปัญหาในการดำเนินงาน แก่คณะกรรมการฝ่ายต่างๆ

คณะกรรมการฝ่ายรับเสด็จฯ

๑. รองผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (๑) ประธานกรรมการ
๒. ผู้บัญชาการศูนย์การทหาราบ ค่ายธนะรัชต์ กรรมการ
๓. ผู้บังคับการกองบิน ๕๓ กองพลบินที่ ๔ กรรมการ
๔. รองผู้บังคับการ หัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๕. ปลัดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๖. โยธาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๗. สารวัตรสถานีตำรวจทางหลวง ๓ กก.๒ กรรมการ
๘. นายกเทศมนตรีเมืองประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๙. นายอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๑๐. หัวหน้าสำนักงานจังหวักประจวบคีรีขันธ์ กรรมการและเลขานุการ
๑๑. จ่าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้มีหน้าที่เตรียมการรับเสด็จฯ ประสานกับ ศรภ. กองพระราชพิธี เรื่องเส้นทางเสด็จฯ การจัดรถยนต์พระที่นั่ง รถยนต์ผู้ติดตามในขบวนเสด็จฯ และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการฝ่ายจัดสถานที่

๑.	ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	ประธานกรรมการ
๒.	โยธาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๓.	เร่งรัดพัฒนาชุมชนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๔.	ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๕.	เกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๖.	นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๗.	นายกเทศมนตรีเมืองประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๘.	นายอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๙.	ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑๐.	นายช่างเขตการทางประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑๑.	เลขานุการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการและเลขานุการ
๑๒.	จ่าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๓.	หัวหน้าส่วนโยธา องค์การบริหารส่วนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่ประสานกับโยธาธิการ กองพระราชพิธี ในการจัดพลับพลาพิธีที่ประทับ การจัดตั้งเต็นท์ผู้มาร่วมพิธี การจัดตกแต่งบริเวณศาลหลักเมือง และบริเวณใกล้เคียงโดยรอบ การจัดที่สุขา และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการฝ่ายแสง - เสียง

๑.	ปลัดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	ที่ปรึกษา
๒.	ผู้จัดการไฟฟ้าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	ประธานกรรมการ
๓.	ผู้อำนวยวิทยาลัย เทคนิคประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๔.	หัวหน้วสถานีไฟฟ้า แรงสูง เพชรบุรี–ประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๕.	เลขานุการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ

๖. จ่าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการและเลขานุการ

ให้มีหน้าที่จัดหา ดำเนินงานติดตั้งเครื่องเสียง ไฟฟ้าบริเวณศาลหลักเมือง ตามเส้นทางขบวนอัญเชิญองค์เทพ ในบริเวณพิธีโดยรอบทั้งหมด และจุดที่ตั้งเวทีการแสดงมหรสพ

คณะกรรมการฝ่ายพิธีสงฆ์-พิธีพราหมณ์

๑. ศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประธานกรรมการ
๒. เลขานุการเจ้าคณะจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๓. ศึกษาธิการอำเภอทุกอำเภอ กรรมการ
๔. อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านวังก์พง กรรมการ
๕. อนุศาสนาจารย์ ศูนย์การทหารราบ ค่ายธนะรัชต์ กรรมการ
๖. นาวาอากาศตรีสุรินทร์ คุ้มจั่น กรรมการ
๗. นายปัญญา ฉิ่งเล็ก สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรขันธ์ กรรมการ
๘. หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดประจวบคีขันธ์ กรรมการ
๙. ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (๒) กรรมการและเลขานุการ
๑๐. หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศาสนาและวัฒนธรรม
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้มีหน้าที่นิมนต์พระสงฆ์สมณศักดิ์ ๑๐ รูป จัดสถานที่พิธีสงฆ์ ปฏิบัติพระสงฆ์ จัดเครื่องจตุปัจจัยไทยธรรม ติดต่อพราหมณ์ อำนวยความสะดวก ในการจัดสถานที่พิธีบวงสรวง โดยประสานกับกองพระราชพิธี และกรมการศาสนา

คณะกรรมการฝ่ายพิธีการ

๑. ศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประธานกรรมการ
๒. เลขานุการเจ้าคณะจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๓. เร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๔. ราชพัสดุจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๕. ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ

๖. ศึกษาธิการอำเภอปราณบุรี กรรมการ
๗. ศึกษาธิการอำเภอหัวหิน กรรมการ
๘. นาวาอากาศตรีสุรินทร์ คุ้มจั่น กรรมการ
๙. ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๑๐. ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (๑) กรรมการและเลขานุการ
๑๑. หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศาสนาและวัฒนธรรม สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้มีหน้าที่จัดดำเนินการเกี่ยวกับพิธีการทั้งหมด จัดทำคำกราบบังคมทูล ควบคุมขั้นตอนของพิธี การให้เป็นไปตามกำหนดการ และประสานกับทุกฝ่ายในการจัดพิธี

คณะกรรมการฝ่ายต้อนรับ

๑. นายอำเภอหัวหิน ประธานกรรมการ
๒. หัวหน้าสำนักงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๓. พัฒนาการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๔. เจ้าหน้าที่สำนักงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทุกคน กรรมการ
๕. เจ้าหน้าที่ทำการปกครองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทุกคน กรรมการ
๖. เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทุกคน กรรมการ
๗. หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ สำนักงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๘. หัวหน้าฝ่ายแผนและโครงการ สำนักงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ

ให้มีหน้าที่ต้อนรับแขก ผู้มีเกียรติที่มาร่วมพิธี นำเข้าที่นั่ง อำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ผู้มาร่วมพิธีทั้งข้าราชการ และพ่อค้า ประชาชน บริการอาหาร–เครื่องดื่ม แก่แขกผู้มีเกียรติและประชาชนทั่วไปที่มาร่วมงาน

คณะกรรมการฝ่ายการแสดง

๑. ศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประธานกรรมการ
๒. ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๓. ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๔. ผู้อำนวยการโรงเรียนสามร้อยยอดวิทยาคม กรรมการ

๕. ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (๒) กรรมการ
๖. หัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชี สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๗. นางภครัช สนธิอนุเคราะห์ กรรมการ
๘. นายประเสริฐ ทิพย์สวัสดิ์ นักวิชาการศึกษา ๖ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๙. หัวหน้าฝ่ายแผนงานและติดตามประเมินผล สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการและเลขานุการ
๑๐. นางสาวอรสา คูภากรณ์นักวิชาการศึกษา ๕ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้มีหน้าที่จัดหา ดำเนินการจัดนาฏศิลป์ แสดงประกอบในพิธี ทั้งในคืนวันที่ ๑๙ และวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๓๗ ตามที่คณะกรรมการอำนวยการกำหนด

คณะกรรมการฝ่ายจัดมหรสพสมโภช

๑. ปลัดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประธานกรรมการ
๒. นายอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๓. ป้องกันจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๔. นายณรงค์ บุญจุบัน ปลัดอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๕. นายจำนง วัฒนประดิษฐ ประจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๖. ผู้ช่วยป้องกันจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการและเลขานุการ
๗. นายสนั่น เกตุแก้ว เจ้าหน้าที่ปกครอง กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้มีหน้าที่จัดหา ดำเนินการจัดให้มีมหรสพสมโภช ในคืนวันที่ ๑๙-๒๐ สิงหาคม ๒๕๓๗

คณะกรรมการฝ่ายแพทย์ พยาบาล

๑. นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประธานกรรมการ
๒. ผู้อำนวยการโรงพยาบาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๓. หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๔. หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ

๕. นางละเอียด บุญมาก พยาบาลวิชาชีพ
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการและเลขานุการ

ให้มีหน้าที่จัดแพทย์-พยาบาล พร้อมอุปกรณ์ เวชภัณฑ์ เตียง-รถพยาบาล เพื่อบริการแก่ผู้มาร่วมงาน ที่เกิดเจ็บป่วยตลอดงาน รวมทั้งในขบวนอัญเชิญองค์เทพ ตั้งแต่วันที่ ๑๙ - ๒๐ สิงหาคม ๒๕๓๗

คณะกรรมการฝ่ายจัดหาทุนทูลเกล้าฯ ถวาย

๑. ปลัดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประธานกรรมการ
๒. นายอำเภอทุกอำเภอ กรรมการ
๓. จ่าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๔. เจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงินและบัญชี ที่ทำการปกครองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๕. เจ้าหน้าที่ส่วนการคลัง องค์การบริหารส่วนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๖. เสมียนตราจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการและเลขานุการ
๗. หัวหน้าส่วนการคลัง องค์การบริหารส่วนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้มีหน้าที่ติดต่อผู้มีจิตศรัทธาเพื่อทูลเกล้าถวายเงินโดยเสด็จ พระราชกุมารตามพระราชอัธยาศัย

คณะกรรมการฝ่ายจัดของที่ระลึก

๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประธานกรรมการ
๒. นายกเหล่ากาชาดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๓. นายอนัน สุวรรณสินชัย กรรมการ
๔. นางภครัช สนธิอนุเคราะห์ กรรมการ
๕. นายมานิต ศิลปรัศมี กรรมการและเลขานุการ

ให้มีหน้าที่จัดดำเนินการเพื่อทูลเกล้าฯ ถวายของที่ระลึก และจัดของที่ระลึก สำหรับผู้ทูลเกล้าฯ ถวายเงิน และผู้บริจาคเงิน สมทบสร้างศาลหลักเมือง

คณะกรรมการฝ่ายจัดทำสูจิบัติ - หนังสือที่ระลึก

๑. ปลัดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประธานกรรมการ
๒. ศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๓. ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๔. ผู้ตรวจการส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๕. นายชิน ศิริวรรณดี เจ้าพนักงานปกครอง ๕ ฝ่ายท้องถิ่น กรรมการ
๖. นายไกรสร กองฉลาด เจ้าพนักงานปกครอง ๕ ฝ่ายปกครอง กรรมการ
๗. เจ้าหน้าที่ปกครองฝ่ายท้องถิ่น ทุกคน กรรมการ
๘. นางสาวรัชนก วชิรภูษิต เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด ๒
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๙. นางสาววรรณา เทียนสมบัติ เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ๑
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๑๐. นายประเสริฐ ทิพย์สวัสดิ์ นักวิชาการศึกษา ๖
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการและเลขานุการ
๑๑. นางสาวอรสา คูภากรณ์ นักวิชาศึกษา ๕
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้มีหน้าที่ทำสูจิบัตร บัตรเชิญ และหนังสือที่ระลึกพิธีเปิดศาลหลักเมือง

คณะกรรมการฝ่ายรักษาความสงบเรียบร้อยและการจราจร

๑. พ.ต.อ.สุรัตน์ ยุทธโยธิน รองผู้บังคับการหัวหน้าตำรวจภูธร
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประธานกรรมการ
๒. พ.ต.อ.ศิลป์ หาทอง ผู้กำกับการ รองหัวหน้าตำรวจภูธร
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๓. พ.ต.อ.พิสิษฐ์ สุทธิกุล ผู้กำกับการ รองหัวหน้าตำรวจภูธร
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๔. พ.ต.อ.บุญรัตน์ กล่อมการ ผู้กำกับการ รองหัวหน้าตำรวจภูธร
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๕. พ.ต.อ.พร่างเพชร นิลสุข รองผู้กำกับการอำนวยการตำรวจภูธร

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ

๖. สารวัตรทุกแผนกในตำรวจภูธร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ

๗. พ.ต..ท.สุรชัย สวนเงิน สารวัตรสืบสวน กรรมการ

๘. พ.ต.ท.สังข์ สุกสี สารวัตรสอบสวน กรรมการ

๙. พ.ต.ท.กอบชัย จันทูตานนท์ สารวัตรจราจร กรรมการ

๑๐. พ.ต.ท.วินิต ทองก้อน สารวัตรธุรการ กรรมการ

๑๑. พ.ต.ท. โอวาท มานะจิตต์ รองผู้กำกับ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ กรรมการและเลขานุการ

๑๒. พ.ต.ท. ประสงค์ แสงศรี สารวัตรปราบปราม กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้มีหน้าที่ในการจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจ รักษาความสงบเรียบร้อยและจัดการจราจรในการเสด็จพระราชดำเนิน และในงานเปิดศาลหลักเมืองตลอดงาน

คณะกรรมการฝ่ายจัดและควบคุมขบวนแห่

๑. น.อ.ประเสริฐ ฟักทอง ผู้บังคับการกองบิน ๕๓ กองพลบินที่ ๔ ประธานกรรมการ

๒. น.อ.สมบัติ ชูเลิศ รองผู้บังคับการกองบิน ๕๓ กองพลบินที่ ๔ รองประธานกรรมการ

๓. น.อ.บุญรัตน์ สุขสมบูรณ์ รองผู้บังคับการกองบิน ๕๓ กองพลบินที่๔ รองประธานกรรมการ

๔. น.อ.ชาญชัย วิมุกตะลพ เสน่ธิการกองบิน ๕๓ กองพลบินที่ ๔ รองประธานกรรมการ

๕. ผู้แทนศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ

๖. ผู้แทนโยธาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ

๗. ผู้แทนกำกับการตำรวจตระเวณชายแดนที่ ๑๔ กรรมการ

๘. ผู้แทนนายกเหล่ากาชาดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ

๙. ผู้แทนอำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ

๑๐. ผู้แทนอำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ

๑๑. ผู้แทนอำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ

๑๒. ผู้แทนสำนักงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๑๓. ผู้แทนประธานหอการค้าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๑๔. ผู้แทนประชาสัมพันธ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๑๕. ผู้แทนสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง ๑๒ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๑๖. ผู้แทนนายกเทศมนตรีเมืองประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๑๗. น.ท.อำนาท ขรัญเมือง หัวหน้าแผนกอำนวยการ กองบิน ๕๓ กรรมการ
๑๘. น.ท.ทวี กระออมแก้ว ผู้บังคับฝูงบิน ๕๓๑ กองบิน ๕๓ กรรมการ
๑๙. น.ท.อมร ขันธศิริ หัวหน้าแผนกสื่อสาร กองบิน ๕๓ กรรมการ
๒๐. น.ท.อำนวยพร โคตรบรรเทา หัวหน้าแผนกบริการ กองบิน ๕๓ กรรมการ
๒๑. ชมรมวิทยุสมัครเล่น กองบิน ๕๓ กองพลบินที่ ๔ กรรมการ
๒๒. น.ต.เชี่ยว บุญถนอม รอง ผบ.พัน.อย.บน.๕๓ กรรมการ
๒๓. น.ตงบุญมา วิบูลย์ น.ยก.พัน.อย.บน.๕๓ กรรมการ
๒๔. น.ต.สันต์ วารินทร์พงษ์ หน.ฝขส.ผ.ก.บน.๕๓ กรรมการ
๒๕. น.ท.ชฎา พันธุ์เจริญ ผอ.รพ.บน.๕๓ กรรมการ
๒๖. ผู้แทนชมรมแม่บ้าน ทอ.บน.๕๓ พล.บ. ๔ กรรมการ
๒๗. ผู้แทนนายอำเภอทุกอำเภอในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๒๘. ร.อ.กฤชฎ ดำรงสกุล ผบ.ร้อย. ๕ พัน.อย. กรรมการ
๒๙. ร.อ.ธนากร ศุภผล ผบ.ร้อย.ทสบ.พัน.อย. กรรมการ
๓๐. น.ต.สุรินทร์ คุ้มจั่น น.ปชส.บน. ๕๓ กรรมการและทหารติดต่อ
๓๑. น.ท.สุจริต สุวรณทัต ผู้บังคับฝูงบิน ๕๓๑ กองบิน ๕๓ กรรมการและเลขานุการ
๓๒. ร.อ.สมชาย แก้วเวชบุตร ผช.ผอ.๓ พัน.อย.บน.๕๓ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๓. ร.อ.สุขวัฒน์ ศรีทองคำ น.หน้าห้อง ผบ.บน.๕๓ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้มีหน้าที่จัดดำเนินการและควบคุมขบวนอัญเชิญองค์เทพไปรอบเมืองประจวบคีรีขันธ์ โดยประสานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการฝ่ายเตรียมห้องพระบังคล

๑. ปลัดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประธานกรรมการ
๒. จ่าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๓. นายวีระชัย ศิริสวัสดิ์ ประจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ

๔. นายสมศักดิ์ ศรีบุษย์ดี เจ้าหน้าที่ปกครอง ๓ ฝ่ายปกครอง กรรมการและเลขานุการ

ให้มีหน้าที่จัดเตรียม ปรับปรุง ห้องน้ำห้องส้วมให้เป็นห้องพระบังคล รวมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็น

คณะกรรมการฝ่ายจัดเตรียมอาหารกลางวัน-เย็น

๑. ปลัดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	ประธานกรรมการ
๒. เสมียนตราจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๓. เจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงินและบัญชี ที่ทำการปกครองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทุกคน	กรรมการและเลขานุการ

ให้มีหน้าที่จัดเตรียมอาหารกลางวัน-เย็น ตั้งแต่วันที่ ๑๘ สิงหาคม๒๕๓๗ จนถึงคืนวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๓๗ สำหรับเจ้าหน้าที่จากกองพระราชพิธี กรมองครักษ์ วงดุริยางค์ ขบวนอัญเชิญองค์เทพ และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ที่มาช่วยงาน

คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์

๑. ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	ประธานกรรมการ
๒. ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	รองประธานกรรมการ
๓. ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	รองประธานกรรมการ
๔. เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ๗ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๕. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอบางสะพานน้อย	กรรมการ
๖. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอบางสะพาน	กรรมการ
๗. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทับสะแก	กรรมการ
๘. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๙. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอกุยบุรี	กรรมการ
๑๐. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอปราณบุรี	กรรมการ
๑๑. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหัวหิน	กรรมการ
๑๒. ประชาสัมพันธ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑๓. ประชาสัมพันธ์ศูนย์การทหารราบ ค่ายธนะรัชต์	กรรมการ

๑๔. หัวหน้าสถานีวิทยุกระจายเสียง ต.ช.ด. ค่ายพระมงกุฎเกล้าฯ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๑๕. หัวหน้าสถานีวิทยุกระจายเสียง อ.ส.ม.ท. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๑๖. นายสถานีวิทยุโทรทัศน์ ช่อง ๑๑ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๑๗. หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๑๘. หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาลตำบลหัวหิน กรรมการ
๑๙. นายสุจิตร ภิรมย์ศรี ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรรมการ
๒๐. นายวีรพงศ์ วงศ์แหวน ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ กรรมการ
๒๑. นายชำนาญ พึ่งเจาะ ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์มติชน กรรมการ
๒๒. นายยงยุทธ จารุพนานนท์ ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์บ้านเมือง กรรมการ
๒๓. นายสุขตรี สังข์ทอง นักประชาสัมพันธ์ ๕ สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการและเลขานุการ
๒๔. นายเสงี่ยม ไกรทอง บุคลากร ๖ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๕. นายธวัช อุ่นเมือง อาจารย์ ๑ ระดับ ๓ ช่วยราชการ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้มีหน้าที่จัดดำเนินการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสาร งานพิธีเปิดศาลหลักเมือง ทุกรูปแบบ เชิญชวนประชาชน มาเฝ้ารับเสด็จฯ โดยใช้สื่อมวลชนทุกชนิด ทั้งก่อนงานและหลังงาน รวมทั้งระหว่างงานที่ไม่เกี่ยวกับพิธีการ

คณะกรรมการฝ่ายเลขานุการ

๑. ศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประธานกรรมการ
๒. หัวหน้าสำนักงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๓. ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๔. ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๕. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๖. ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ
๗. ศึกษาธิการอำเภอทุกอำเภอ กรรมการ

๘. หัวหน้าฝ่ายทุกฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ

๙. เจ้าหน้าที่ทุกคนในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรรมการ

๑๐. ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (๑) กรรมการและเลขานุการ

๑๑. ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (๒) กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้มีหน้าที่ประสานกับทุกฝ่าย จัดดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวกับการประชุม การจัดทำหนังสือเอกสารติดต่อต่างๆ รวมทั้งให้ข้อมูลข่าวสื่อสารต่าง ๆ ในการดำเนินงานแก่ผู้เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ขอให้ทุกฝ่ายร่วมมือร่วมใจกันดำเนินการ ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ประกาศ ณ วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๓๗

ร้อยตรี

(อำนวย ไทยานนท์)

ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เอกสารอ้างอิง

1. อาณาจักรศรีวิชัยที่ไชยา หม่อมเจ้าจันทร์จิรายุรัช นี เลขหัว 302 เลขหมู่ 959382 จ.233 อ.จ.3

2. โบราณคดีภาคใต้ อ่าวลึก อ่าวพังงา กองโบราณคดี กรมศิลปากร 959-385 ศ 528 บ.ฉ.1

3. แหล่งโบราณคดีประเทศไทย เล่ม 4 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 959-3ศ.528 ห.2533 ฉ3.

4. แหล่งโบราณคดีประเทศไทย เล่ม 2 เลข 7/2531 กองโบราณคดี 952-3ศ.528 ห.ล 2ฉ2

5. คนไทยอยู่ที่นี่ สุจิตต์ วงษ์เทศ 959.301 ส.752 ค.ฉ.3

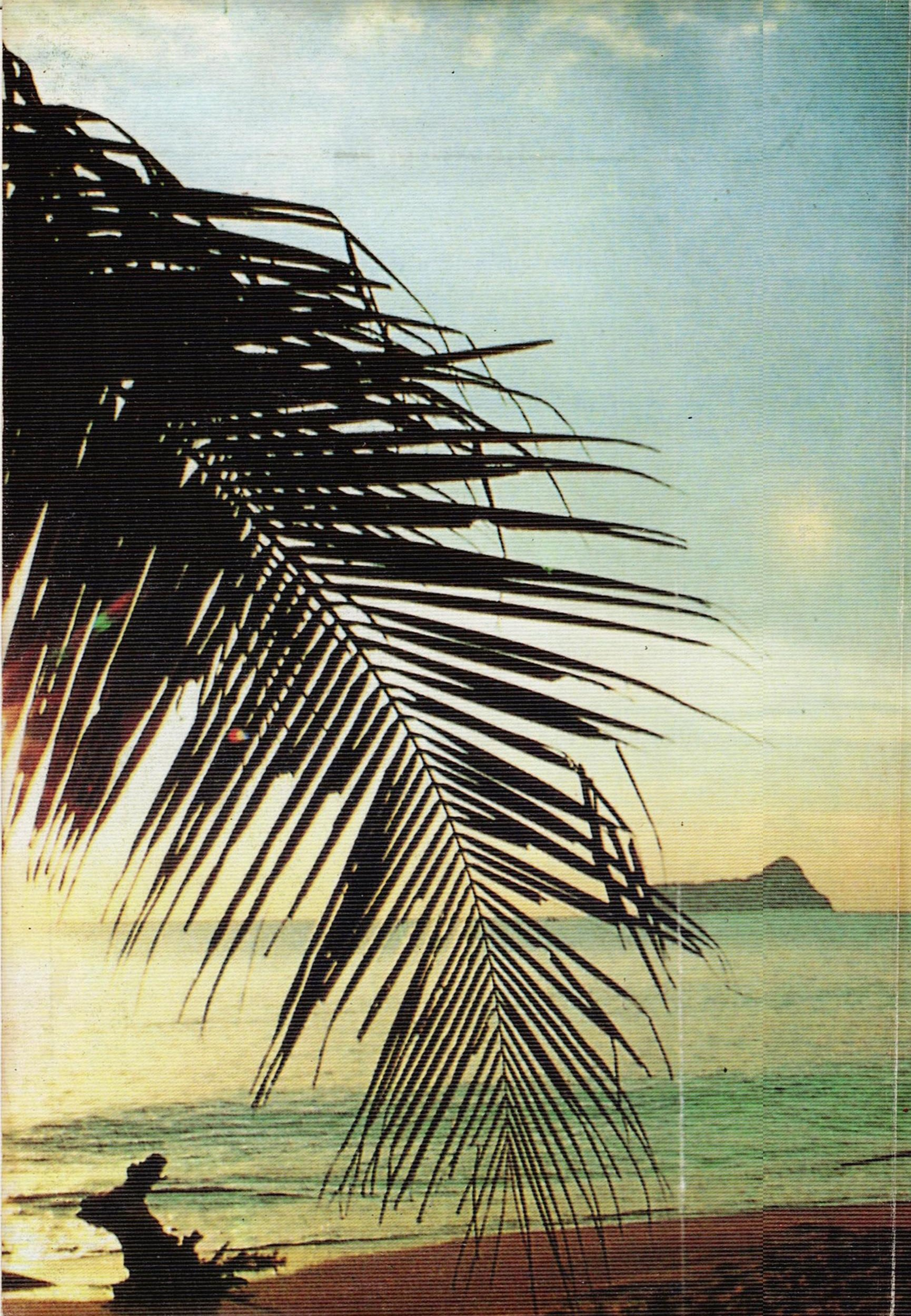
6. ใครคือเจ้าถิ่น ลุ่มเจ้าพระยาและด้ามขวานทอง เมื่อ 2,000-3,000 ปีก่อน ทักษิน อินทโยธา 959.3 ท.338 ท.ฉ.10

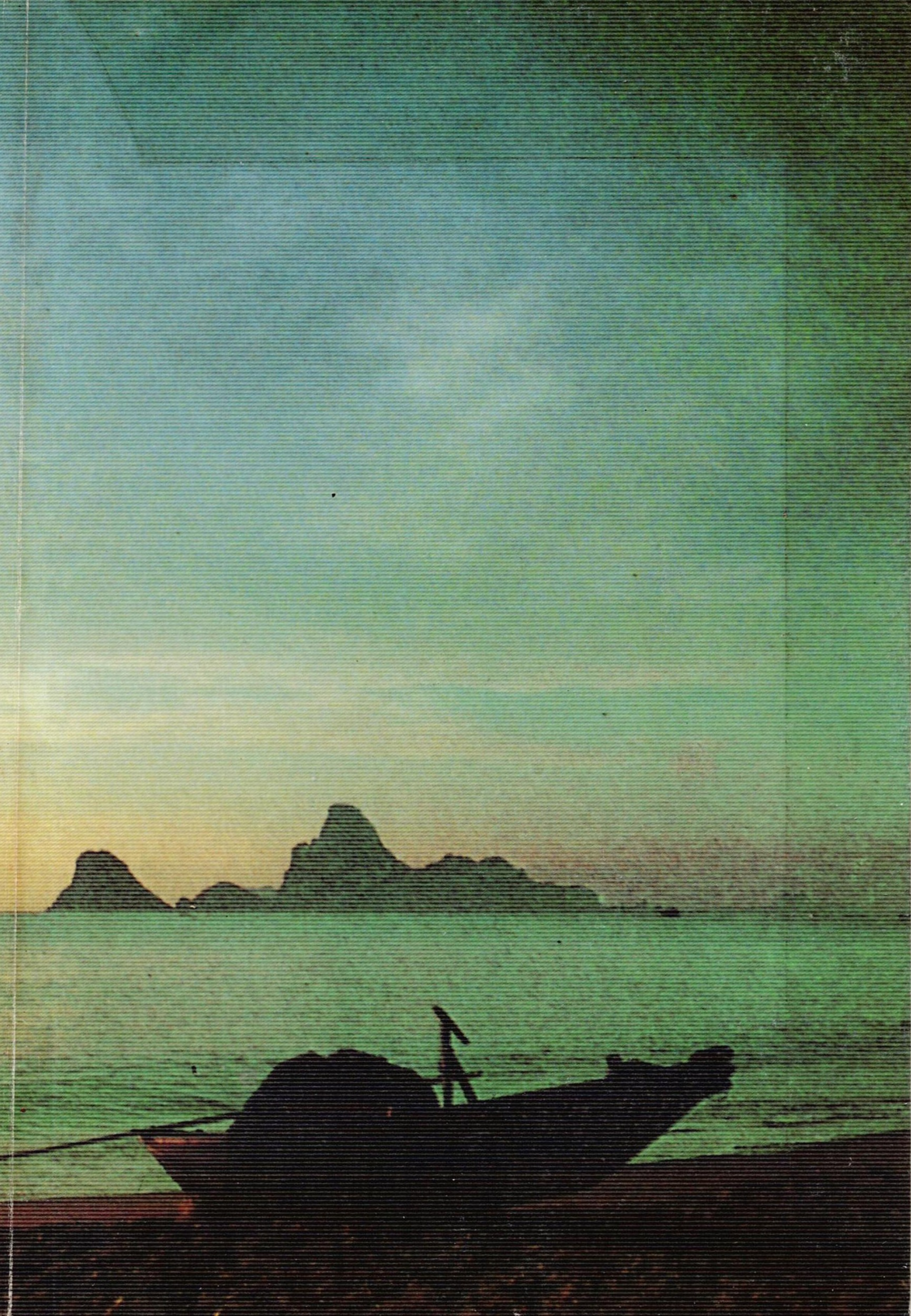
7. สยามประเทศ (ร.ส.ศรีศักดิ์ วัลลิโภดม) 959.3 ศ.255 ส.ฉ.3

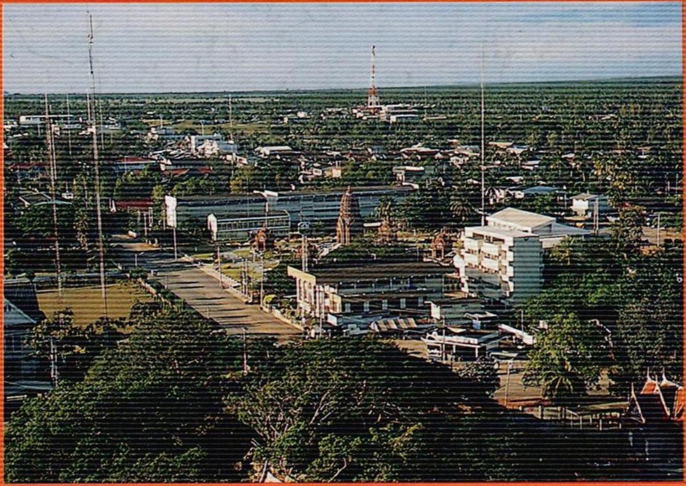
8. (ศรี) ทวาราวดี (ธิดา สาระยา) ประวัติศาสตร์ยุคต้น ของสยามประเทศ 950.301 ข.581 ศ. ฉ.4

9. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง กรมศิลปากร 959.302 ส.2.34 พ. ฉ4

จัดพิมพ์โดย : องค์การบริหารส่วนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ประจวบคีรีขันธ์

ISBN 974-8242-00-5